

ŞİDE

ULUSLARARASI
ÇALIŞMA
TESKİLATI
ILO
TÜRKİYE
TARAFINDAN
ONAYLANAN
SÖZLEŞMELER

TÜRK-İŞ YAYINLARI NO: 137

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTI

TÜRKİYE TARAFINDAN ONAYLANAN SÖZLEŞMELER

ILO DİĞER SÖZLEŞMELERİ
VE
TAVSİYE KARARLARI

TÜRK-İŞ YAYINLARI NO.137

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

Tarih:.....

Demirbaş No: **5353**.....

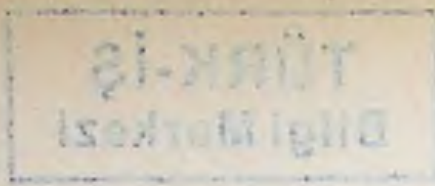
Tasnif No: **341.763**.....

341.1

ULU

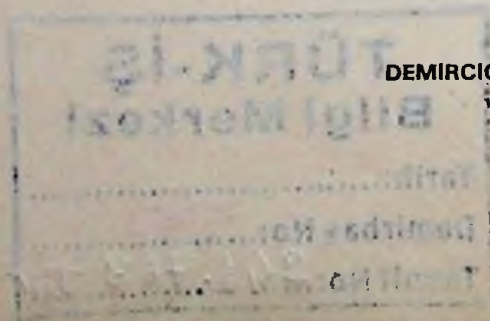
1980

5353

YERİNE KALAN
KALAN KALAN

YERİNE KALAN
KALAN KALAN

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

Ö N S Ö Z

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO), tüm dünyada kalıcı barışın sağlanması için önce sosyal adaletin gerçekleştirilmesinin şart olduğunu kabul ederek, 1919 yılında Versay Barış Andlaşması çerçevesinde kurulmuş ve Milletler Cemiyetinin bünyesi içinde çalışmalarını sürdürmüştür. 1946 yılında Birleşmiş Milletlerin kurulmasından sonra bu Teşkilâtın ilk özel ihtisas kuruluşu olarak bugüne kadar çalışmalarına devam etmiştir.

ILO, Birleşmiş Milletler ailesi içinde bütün çalışmalarına hükümet, işçi ve işverenlerin eşit ölçüde katılmaları bakımından yegâne uluslararası kuruluş olmaktadır. TÜRK-İŞ, ILO nezdinde Türk işçilerinin tek temsilcisi olarak sadece ulusal sorunlarla değil, tüm dünyada çalışanların çıkarlarını korumak ve geliştirmek için etkin bir çalışma yapmaktadır.

Bu kitap, Türkiye tarafından onaylanmış ILO Sözleşmelerini tam metin olarak vermenin yanı sıra diğer ILO Sözleşmeleri ve Tavsiye Kararlarını da kapsamaktadır. Bu yayınının bugünlerde ihtiyaç duyulan ve yalnız çalışma hayatı ile ilgilenenleri değil, her kademedeki yetkililerin gerek duyduğu büyük bir boşluğu dolduracağına inanmaktayız.

Bu inançla kitabımızı 1981 Atatürk Yılı çerçevesinde Türk Sendikacılığının ve diğer ilgililerin istifadesine sunmaktayız.

TÜRK-İŞ İCRA KURULU
16 EKİM 1980

Kemal Atatürk

Türkiye Reisicümhuru

Bu Vesikaları

göreceklerin cümlesine Selâm:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ, MİLLETLER ARASI İŞ BÜROSE
İDARE MECLİSİ TARAFINDAN CENEVREDE, BİN DOKUZ YÜZ
OTUZ BEŞ. SENESİ HAZİRAN AYININ YIRMI BİR TARİHİNDE
"GYERALTEİŞLERİ MUKAVELLESİ KADINLAR- 1935" ADINI TAŞI-
YAN BEYNELMİLEL VESİKAYA İLTHAK ETMİŞTİR.

İŞBU İLTHAKNAME METNİ BERVECHİATİDİR:

ATATÜRK TARAFINDAN ONAY BELGESİ

MANZURUMUZ OLAN TEDKİKİMİZDEN GEÇEN SALLİH BEYAN İLTİHAKNAME BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TARAFINDAN KABUL EDİLEN 9 HAZİRAN 1937 TARİHİ VE 3229 NUMARALI KANUN AHKAMI MUHİNCE TASDİK ETTİK VE EDİYORUZ.

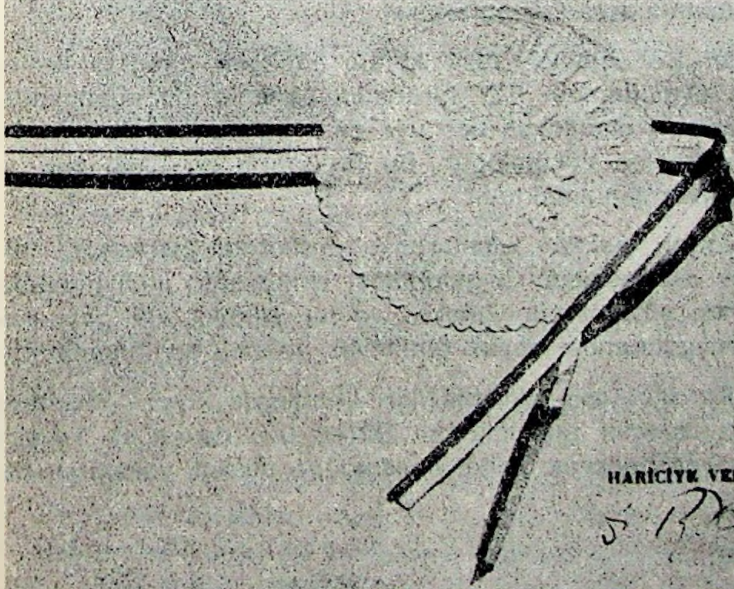
BEYAN EDİYORUZ Kİ MEZKUR İLTİHAKNAME KABUL TASDİK VE TEYİD EDİLMİŞDİR.

VADEDİYORUZKİ, SOZU GEÇEN İLTİHAKNAME AHKAMINA KABİL NAKİZ OLMAMAK ÜZERE RIAYET EDBLECEKTİR.

BU İFADEMİZİ TASDİK İÇİN İŞBU VESİKALARI BİLİNZA RIYASETİCÜMHAZ MÜHÜRÜ İLE MÜHÜRLEYEREK VERDİK.

BİN DOKUZ YÜZ OTUZ SEKİZ SENESİ MART AYININ DOKUZ ZUNCU GÜNÜ ANKARA'DA TANZİM EDİLMİŞTİR.

K. Atatürk

HARİCİYE VEKİLİ

S. R. B. B.

GİRİŞ

Bu kitap, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nın 1919-1980 yılları arasında kabul ettiği tüm Sözleşmeler ile Tavsiye Kararlarını kapsamaktadır. Kitapta, Türkiye'nin onayladığı Sözleşmeler, bu Sözleşmeleri yürürlüğe koyan yasaların metinlerine sadık alınarak alınmıştır. Onaylanmamış Sözleşmeler ise, kabul tarihine göre ve kısa açıklamaları ile verilmiştir. Kitabın sonuna Tavsiye Kararları bir liste halinde eklenmiş bulunmaktadır.

Hükümet, işçi ve işverenlerin eşit olarak tüm çalışmalarına katıldığı ILO'da sözleşmeler uzun bir araştırma sonucu hazırlanan tasarılar üzerinden iki yıl üst üste Genel Konferansta görüşülerek kabul edilmektedir. Kabul edilen Sözleşmeler, teşkilâta üye iki devletin onaylamasından 12 ay sonra yürürlüğe girmekte ve diğer üye devletlerin onayına açılmaktadır. ILO Ana Tüzüğü gereğince her üye devletin, yürürlüğe giren sözleşmeleri bunları onaylamaya yetkili makama sunma zorunluluğu vardır.

Onaylanan Sözleşmeler, milli kanun niteliğini almakta ve bu sözleşmelerin uygulanması ILO tarafından izlenip denetlenmektedir. Bir Sözleşmeyi onaylayan her üye ülke bu konuda ILO'ya yıllık raporlar vermekle yükümlüdür. Bu raporların bir özeti her yıl Genel Konferansa sunulmaktadır.

Diğer taraftan teşkilâtı oluşturan taraflardan herhangi biri onaylanmış bir Sözleşmenin uygulanması konusunda ilgili hükümeti ILO nezdinde şikâyet edebilmekte ve bu şikâyet ele alınarak Sözleşmenin uygulanması çeşitli girişimler sonucu sağlanmaktadır.

Tavsiye Kararları ise çıkartıldıkları konularda üye devletlere yol göstermek amacını taşımaktadır. Birçok üye devlet bu Tavsiye Kararlarından yararlanarak kendi çalışma ve sosyal yasalarını düzenlemektedir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

GİRİŞ

TÜRKİYEİN ONAYLADIĞI SÖZLEŞMELER

	<u>Sayfa No</u>
● İşsizlik hakkında 2 numaralı Sözleşme	1
● Tarım İşçilerinin dernek kurma haklarına dair 11 Nolu Sözleşme	4
● Sınai Müesseselerde hafta tatili konusunda 14 Nolu Sözleşme	7
● Tirimci ve Ateşçilerin asgari yaşı konusunda 15 Nolu Sözleşme	11
● Asgari Ücret tesbit usulleri hakkında 26 Nolu Sözleşme	15
● Ücretli İş Bulma Büroları konusunda 34 Nolu Sözleşme	19
● Mesleki Hastalıkların Tazmini konusunda 42 Nolu Sözleşme	24
● Yeraltı işlerinde kadınların çalıştırılmaması konusunda 35 Nolu Sözleşme	29
● Deniz işkolunda çocukların asgari yaş haddi konusunda 58 sayılı sözleşme	32
● Son maddelerin değiştirilmesi hakkında 80 Nolu sözleşme	36
● Sanayi ve ticaretle iş teftişi hakkında 81 nolu sözleşme	42
● İş ve işçi bulma servisi kurulması hakkında 88 nolu sözleşme	56
● Amme makamı tarafından yapılan mukavelelere konulacak çalışma şartları konusunda 94 nolu Sözleşme	65

● Ücretin korunması hakkında 95 nolu sözleşme	74
● Ücretli iş bulma büroları hakkında 96 nolu sözleşme	83
● Teşkilâtlanma ve kollektif müzakere hakkı konusunda 98 Nolu Sözleşme	93
● Tarımda Asgari Ücret Tesbit usulleri hakkında 99 nolu Sözleşme	99
● Eşit değerler iş için eşit ücret hakkında 100 Nolu Sözleşme	106
● Sosyal Güvenlik Asgari Normları hakkında 102 Nolu Sözleşme	112
● Cebri çalıştırmanın ilgasına dair 105 Nolu Sözleşme	149
● İş ve Meslek bakımından ayırım hakkında 111 Nolu Sözleşme	154
● İşçilerin iyonizan radyasyonlarından korunması hakkında 115 nolu sözleşme	160
● Sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi hakkında 116 nolu sözleşme	167
● Vatandaşlarla vatandaş olmayan kimselere sosyal güvenlikle eşit muamele konusunda 118 nolu sözleşme	171
● Makinaların gerekli korunma tertibatı ile ilgili 119 nolu sözleşme	180
● İstihdam politikasıyla ilgili 122 sayılı sözleşme	189
● Tek işçinin taşıyabileceği yükün en çok ağırlığı hakkında 127 nolu sözleşme	194

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI STATÜSÜ VE TADİLLERİ

● Teşkilâtın statüsü ve Filedelfiya beyannamesi	199
● Teşkilâtın gaye ve hedeflerine ait beyanname	218
● Statü'de yapılan bazı değişiklikler	222
● Tadil Belgesi (No. 1)	226
● Tadil belgesi (No. 3)	229
● Anayasa tadil belgesi	233

ILO TARAFINDAN KABUL EDİLMİŞ SÖZLEŞMELER

● No. 1 - 4	236
● No. 5 - 9	237
● No. 10 - 14	238
● No. 15 - 19	239
● No. 20 - 25	240
● No. 26 - 30	241
● No. 31 - 34	242
● No. 35 - 39	243
● No. 40 - 46	244
● No. 47 - 52	245
● No. 53 - 58	246
● No. 59 - 64	247
● No. 65 - 70	248
● No. 71 - 76	249
● No. 77 - 82	250
● No. 83 - 88	251
● No. 89 - 95	252
● No. 96 - 102	253
● No. 103 - 109	254
● No. 110 - 115	255
● No. 116 - 121	256
● No. 122 - 127	257
● No. 128 - 133	258
● No. 134 - 139	259
● No. 140 - 144	260
● No. 145 - 150	261
● No. 150 - 153	262

ILO TAVSİYE KARARLARI

● No. 1 - 22	263
● No. 23 - 46	264
● No. 47 - 73	265
● No. 74 - 99	266
● No. 100 - 122	267
● No. 123 - 143	268
● No. 146 - 161	269

**İŞSİZLİK HAKKINDA 2 NUMARALI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1919

Konusu ve Sözleşme No.: İşsizlik hakkındaki 2 numaralı
Milletlerarası sözleşmenin
onanmasına dair kanun

Türkiye'nin Onay Tarihi : 16.2.1950

Kanun No. : 5543

Resmi Gazete : 18.2.1950/7463

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı tarafından Washington'daki 1919 yılı toplantısında kabul edilmiş bulunan (İşsizlik hakkındaki 2 numaralı Sözleşme) onanmıştır.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İŞSİZLİK HAKKINDA 2 NUMARALI SÖZLEŞME

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından 29 Ekim 1919 da Washington'a davet olunan Milletler Cemiyetinin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Washington toplantısı gündeminin ikinci maddesini teşkil eden «İşsizliği önleme ve onun sonuçlarına bir çare bulma araçlarına müteallik» bazı tekliflerin kabulünü ve,

Bu tekliflerin Milletlerarası bir sözleşme şeklinde kaleme alınmasını ve kararlaştırıldıktan sonra,

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından, 28 Haziran 1919 tarihli Versay ve 10 Eylül 1919 tarihli Sen - Jermen antlaşmalarının çalışmaya ait kısmı hükümleri gereğince onanmak üzere aşağıdaki Sözleşme tasarısını kabul eder.

1. Bu sözleşmeyi onayan her üye, üç ayı geçmemesi gereken, mümkün mertebe kısa fasilalarla, işsizliğe karşı savaşma hususunda alınmış ve alınacak tedbirlerle dair her türlü bilgiler dahil, işsizliğe müteallik olarak elde mevcut bütün malûmat, istatistik vesaireyi, Milletlerarası Çalışma Bürosuna gönderecektir. Buna imkân bulunduğu her defa, bu malûmat, onların taallûk ettiği devreyi takibeden üç ay zarfında gönderilmeleri kabil olacak şekilde toplanmalıdır.

2. Bu sözleşmeyi onayan her üyede, merkezi bir makamın kontrolüne tabi bir resmi parasız işbulma büro sistemi kurulmalıdır. Patron ve işçilerin temsilcilerini de ihtiva etmesi gereken komiteler tayin edilecek ve bu büroların işlemesine müteallik her hususta mütalâaları alınacaktır.

Parasız resmi ve özel işbulma büroları aynı zamanda mevcut olduğu takdirde, bu büroların işlerinin milli bir plan dahilinde koordine edilmesi için tedbirler alınmalıdır. Türlü milli sistemlerin işleme tarzları, ilgili memleketlerle mutabık kalınmak suretiyle, Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından koordine edilecektir.

3. Bu sözleşmeyi onamış olup da, işsizliğe karşı bir sigorta sistemi kurmuş bulunan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri, ilgili üyelerle anlaşmak suretiyle, tesbit edilecek şartlar içinde, bu üyelerden birinin uyruğu olan işçilerden kendi toprağı içinde çalışanlara, kendi uyruğu işçilerin aldığı miktara eşit sigorta ödeneği almak imkânını verecek tedbirler sağlamalıdır.

4. Bu sözleşmenin 28 Haziran 1919 tarihli Versay ve 10 Eylül 1919 tarihli Sen-Jermen antlaşmalarının 13 üncü kısmında derpiş

edilen şartlar içinde kesin şekilde onanmalarına müteallik belgeler, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

5. Bu sözleşmeyi onayan Milletlerarası Çalışma Teşkilatının her üyesi, onu kendi kendisini idare etmeyen sömürgelerine veya hakimiyetlerine tabi, yahut himayeleri altındaki memleketlere, aşağıdaki ihtirazi kayıtlarla uygulamayı taahhüt eder.

a) Sözleşme hükümleri, mahalli şartlar yüzünden uygulanamaz halde bulunmamalıdır.

b) Sözleşmeyi mahalli şartlara uydurmak için lüzumlu olan değişiklikler bu Sözleşmede yapılabilmelidir.

Her üye, kendi kendini tamamen idare etmeyen sömürgeleri veya hakimiyetlerine tabi, yahut himayeleri altındaki memleketler hakkındaki kararını Milletlerarası Çalışma Bürosuna bildirmelidir.

6. Milletlerarası Çalışma Teşkilatının üç üyesinin onama belgeleri Sekreterlikte tescil edilmesi akabinde, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri keyfiyeti Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bütün üyelerine tebliğ edecektir .

7. Bu sözleşme, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri tarafından bu tebliğin yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir. Sözleşme, ancak onama belgelerini Sekreterlikte tescil ettiren üyeleri bağlayacaktır.

Daha sonra; bu sözleşme, diğer herhangi bir üye hakkında bu üyenin onama belgesi Sekreterlikte tescil edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

8. Bu sözleşmeyi onayan her üye, onun hükümlerini en geç, 1 Temmuz 1921 de uygulamayı ve bu hükümlerin fiil alanına geçmesi için gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder.

9. Bu sözleşmeyi onayan her üye, onu ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıl geçtikten sonra, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine göndereceği ve bu sekreterliğin tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, Sekreterlikte tescilinden ancak bir yıl sonra muteber olur.

10. Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulunun, en az her on yılda bir defa, bu Sözleşmenin uygulanma durumu hakkında Genel Konferansa bir Rapor vermesi ve sözleşmenin yeniden gözden geçirilmesi veya tadili meselesinin Konferans gündemine alınıp alınmaması gerektiği hususunda bir karar alması lâzımdır.

11. Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi muteber olacaktır .

**TARIM İŞÇİLERİNİN DERNEK KURMA VE BİRLEŞME
HAKLARINA MÜTEALLİK 11 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1921

Konusu ve Sözleşme No.: Tarım İşçilerinin Dernek kurma ve birleşme haklarına müteallik 11 sayılı sözleşmenin tasdikine ve bu sözleşmeye katılmamıza dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 24.10.1960

Kanun No. : 110

Resmi Gazete : 28.10.1960/10641

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1921 de Cenevre'deki Genel Konferansında kabul edilmiş olan (Tarım İşçilerinin Dernek Kurma ve Birleşme haklarına müteallik 11 sayılı Sözleşme) tasdik edilmiş ve bu Sözleşmeye katılmak üzere Hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. 27.10.1960

TARIM İŞÇİLERİNİN DERNEK KURMA VE BİRLEŞME HAKLARINA MÜTEALLİK 11 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından vaki davet üzerine 25 Ekim 1921 tarihinde Cenevre'de 3 üncü toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, toplantı gündeminin 4 üncü maddesine dâhil bulunan Tarım İşçilerinin Dernek Kurma ve Birleşme haklarına müteallik tekliflerin kabulüne ve,

Bu tekliflerin Milletlerarası bir sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının üyeleri tarafından Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsü hükümleri gereğince onanmak üzere, (Tarımda) dernek kurma hakkına müteallik 1921 Sayılı Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder.

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Sözleşmeyi onayan her üyesi, tarımda çalışan bilumum şahıslara, sanayi işçilerinde olduğu gibi, dernek kurma ve birleşme haklarını aynen sağlamayı ve tarım işçileri bakımından bu hakları tahdid edici kanuni veya sair hükümleri ilga etmeyi taahhüt eder.

MADDE 2

Bu Sözleşmenin, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde belirtilen şartlar dahilindeki kesin onama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 3

1. Bu Sözleşme, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisinin onama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihte meriyete girecektir.

2. Sözleşme, ancak onama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosunca, tescil edilmiş olan üyeleri bağliyacaktır.

3. Bundan sonra bu Sözleşme, her bir üye hakkında, kendisinin onama belgesinin Milletlerarası Çalışma Bürosunca tescil edildiği tarihte mer'iyete girecektir.

4. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisinin onama belgelerinin Milletlerarası Çalışma Bürosunca tescili akabinde Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü keyfiyeti Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir. Teşkilâtın diğer üyeleri tarafından daha sonra gönderilecek onama belgelerinin tescil edildiğini de onlara tebliğ edecektir,

5. Bu Sözleşmeyi onayan her üye 3 üncü madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, 1 inci madde hükümlerini en geç 1 Ocak 1924 tarihinden itibaren tatbik etmeyi ve bu hükümleri müessir kılmak için gerekli olan tedbirleri almayı taahhüt eder.

MADDE 6

Bu Sözleşmeyi onayan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının her üyesi Sözleşmeyi müstemlekelerinde, idaresi ve himayesi altındaki ülkeierde Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Statüsünün 35 inci maddesine uygun olarak tatbik etmeyi taahhüt eder.

MADDE 7

Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Genel Müdürce tescil edilecek bir ihbarname ile fesh edebilir. Fesih, keyfiyetin Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından tescili tarihinden itibaren bir sene sonra muteber olacaktır.

MADDE 8

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu en az on senede bir bu Sözleşmenin tatbikatı hakkında genel konferansa bir rapor sunacak ve onun yeniden gözden geçirilmesi veya tadili meselesinin konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 9

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir. 27.10.1960

**SINAI MÜESSESELERDE HAFTA TATİLİ
YAPILMASI HAKKINDA 14 NUMARALI
SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1921

Konusu ve Sözleşme No.: Sınai müesseselerde hafta tatili yapılması hakkındaki 14 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 11.2.1946

Kanun No. : 4865

Resmî Gazete : 16.2.1946/6234

1. Cenevre'de 25 Ekim 1921 de, Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı tarafından Sınai müesseselerde hafta tatili yapılması hakkında kabul olunan 14 numaralı Sözleşme onanmış ve bu Sözleşmeye katılmak için Hükûmete yetki verilmiştir.

2. Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3. Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

SINAI MÜESSESELERDE HAFTA TATİLİ YAPILMASI HAKKINDA 14 NUMARALI SÖZLEŞME PROJESİ

Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi tarafından vaki dave üzerine Cenevre'de 25.10.1921 de üçüncü toplantısını yapan Milletler Cemiyeti Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı,

Gündeminin 7 nci maddesini teşkil eden, sanayide hafta tatili meselesi hakkında bazı tekliflerin kabulünü ve;

Bu tekliflerin bir Milletlerarası İş Sözleşmesi şeklini almasını kararlaştırdıktan sonra,

Versay Andlaşmasının 14 üncü kısmında ve diğer barış andlaşmalarının mütenazır kısımlarında mevcut hükümler gereğince, Milletlerarası İş Teşkilâtı üyelerinde onanmak üzere, aşağıdaki Sözleşme Projesinin kabul etmiştir :

1. Bu sözleşmenin uygulanması bakımından;

a) Maden ve taşocakları ile herhangi bir maddeyi topraktan çıkartmak;

b) Maddelerin imali, tadili, temizlenmesi, tamiri, süslenmesi, ikmali, satış için hazırlanması ve yıkma işleri, gemi inşası, elektrik ve genel olarak her türlü muharrik kuvvet istihsal, tahvil ve nakil işleri dahil, şekillerinin kısmen veya tamamen değiştirilmesi;

c) Her nevi bina, demiryolu, tramvay, liman, dok, dalgakıran, kanal, nehirlerde, sefer tesisatı, yol, tünel, köprü, su bendi, ana ve âdi lâğım, kuyu, telefon, telgraf, elektrik tesisatı, havagazı, sutesatı, ve tevzi ve diğer yapı işleri ile bunlara ait tamir, bakım, tadil, yıkma hazırlama ve temel işleri;

d) Dok, rıhtım, iskele ve antrepolarda eşyanın boşaltılıp yüklenmesi, taşınması ve işlenmesi dahil el ile taşıma işleri hariç, insan ve eşyanın kara, demiryolu ile nehirlerde nakli işleri;

Yukardaki sayım, sinai müesseselerde çalışma müddetinin günde sekiz ve haftada kırksekiz saat olarak tahdidini istihdaf eden Vaşington Sözleşmesinde, her Hükümet tarafından kabulü derpiş edilen istisnalar bu Sözleşmeye uygulanmaları kabil olduğu derecede nazara alınmak kayıt ve şartı altında yapılmıştır.

Yukarıdaki sayımdan başka, her üye, lüzum gördüğü taktirde, bir taraftan sanayi ve diğer taraftan tarım ve ticaret arasındaki hududu tayin edebilir.

2. Resmi veya hususi herhangi bir sınıı müessesesinde veya onun müstemilatında çalışan bütün şahıslar, bundan sonraki maddelerde derpiş olunan istisnalar nazara alınmak şartıyla, her 7 günlük bir devre içinde fasılasız en az 24 saat zarfında istirahatten istifade edeceklerdir.

Bu istirahat, imkân dairesinde bir müessesenin bütün mensuplarına aynı zamanda verilecektir.

İstirahat mümkün mertebe, memleket veya bölge gelenek ve adetlerinde yer alan günlere rastlayacaktır.

3. Her üye, münhasıran aynı bir aile efradının çalıştığı, sınıı müesseselere mensup şahısları 2 nci madde hükmünden istisna edebilir.

4. Her üye, hal icaplarına uygun türlü iktisadi ve insani mülahazaları bilhassa gözönünde tutmak suretiyle işverenlerle işçilerin yetkili cemiyetleri mevcut olan yerlerde bu cemiyetlerle istişareden sonra, 2 nci madde hükümleri hakkında tam veya kısmi istisnalar (istirahatin kaldırılması veya azaltılması dahil) kabul edebilir.

Bu istişare, yürürlükte olan mevzuatın uygulanması suretiyle kabul edilmiş bulunan istisnalar halinde mecburi olamayacaktır.

5. Her üye 4 üncü madde gereğince tamamen kaldırılan veya azaltılan dinlenmeleri telafi edici istirahatlerin esasen mahalli anlaşmalar yahut örfü adetlerle derpiş edilmiş bulunması müstesna, diğer hallerde bu şekilde telafi edici dinlenme zamanları tesbit eden hükümler koymayı mümkün mertebe sağlayacaktır.

6. Her üye, bu Sözleşmenin 3 ve 4 üncü maddeleri gereğince kabul edilen istisnaların bir listesini yaparak bunu Milletlerarası İş Bürosuna gönderecektir. Her üye bundan sonra her iki senede bir defa bu listede yapacağı değişiklikleri bildirecektir.

Milletlerarası İş Bürosu bu husus için Milletlerarası Genel İş Konferansına bir rapor verecektir.

7. Bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasını kolaylaştırmak için, her patron, müdür veya vekili aşağıdaki mükellefiyetlere tabi olacaktır.

a) Haftalık dinlenme bütün şahıslara toplu bir halde veriliyorsa, toplu istirahat gün ve saatlerini, müessese içinde veya başka munasip bir yerde göze çarpacak afişler asmak suretiyle veyahut Hükümetçe munasip görülecek diğer herhangi bir şekilde bildirmek,

b) Haftalık dinlenme bütün şahıslara toplu bir halde verilmiyorsa, memleket kanunlarının veyahut yetkili makamlarca yapılan

Tüzüğün tarifi dahilinde hazırlanmış bir deftere hususi bir dinlenme rejimine tabi tutulan işçi veya hizmetlileri ve bu rejimi bildirmek.

8. Bu sözleşmenin, Versay Antlaşmasının 13. kısmında ve diğer barış anlaşmalarının mütenazır tutumlarında derpiş edilen şartlar içinde kati şekilde onandığına ait belge Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine gönderilecek ve bu onanma Genel Sekreterlikçe tescil edilecektir.

9. Milletlerarası İş Teşkilâtının iki üyesinin onamaları Genel Sekreterlikçe tescil edildiği tarihten itibaren bu Sözleşme yürürlüğe girecektir.

Bu Sözleşme, ancak onamaları Sekreterlikçe tescil edilen üyeleri bağlayacaktır.

Daha sonra, bu Sözleşme, her üye hakkında onaması Sekreterlikçe tescil edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

10. Milletlerarası İş Teşkilatı üyelerinden ikisinin onamaları Sekreterlikçe tescil edilmesi akabinde, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri keyfiyeti Milletlerarası İş Teşkilâtının bütün üyeleri tarafından kendisine sonradan tebliğ edilecek onamaları da keza bütün üyelerine bildirecektir.

11. Bu Sözleşmeyi onayan her üye onun 1, 2, 3. 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleri hükümlerinin en geç 1.1.1924'e kadar uygulamayı ve bu hükümlerin fiil alanına geçmesi için gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder.

12. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu Versay Andlaşmasının 421. maddesi ve diğer Barış Andlaşmalarının mütenazır maddeleri hükümleri gereğince, bütün müstemleke, müstamere ve himayesi altındaki memleketlerde uygulamayı taahhüt eder.

13. Bu sözleşmeyi onayan her üye, onu, yürürlüğe girmeye başladığı tarihten 10 sene geçtikten sonra Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine yapacağı ve bu Sekreterliğin tescil edeceği bir ihbarname ile feshedilebilir. Fesih, Sekreterlikçe tescill tarihinden bir sene sonra muteber olur.

14. Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi, en az her 10 sene de bir defa bu Sözleşmenin uygulanma durumu hakkında Genel Konferansa bir rapor vermekle ve Konferans gündemi içine, Sözleşmenin yeniden gözden geçirilmesi veya tadilî meselesinin konulup gerektiği hususunda bilgi almakta ödevlidir.

15 — Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi de muteber olacaktır.

**TRİMCİ VE ATEŞÇİ SIFATIYLA GEMİLERDE
İŞE ALINACAKLARIN ASGARİ YAŞININ
TESBİTİNE DAİR 15 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1921

Konusu ve Sözleşme No.: Trimci ve ateşçi sıfatıyla gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı sözleşmenin tasdik edilmesi ve bu sözleşmeye katılmamız hakkında kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 25.5.1959

Kanun No. : 7292

Resmi Gazete : 2.6.1959/10220

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1921 de Cenevre'deki Genel Konferansında kabul edilmiş olan trimci ve ateşçi sıfatıyla gemilerde işe alınacakların asgari yaş haddinin tesbitine dair 15 sayılı Sözleşme tasdik edilmiş ve bu Sözleşmeye katılmak hususunda hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

MADDE 3

Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur. 29.5.1959

TRİMCİ VE ATEŞÇİ SIFATIYLA GEMİLERDE İŞE ALINACAKLARIN ASGARİ YAŞININ TESBİTİNE DAİR 15 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından vaki davet üzerine, 25 Ekim 1921 tarihinde Cenevre'de yapılan, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının 3. toplantısında :

Toplantı gündeminin 8. maddesini teşkil eden 18 yaşından aşağı bilumum şahısların Trimci ve Ateşçi sıfatıyla gemilerde işe alınmalarının men'ine dair muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin Milletlerarası bir Sözleşme şeklinde kaleme alınmasına,

Karar verildikten sonra, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü hükümlerine uygun olarak, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerince tasdik edilmek üzere, Trimci ve Ateşçilerin asgarî yaş haddine dair 1921 tarihli Sözleşme adını alacak olan aşağıdaki Sözleşme kabul edilmiştir :

MADDE 1

İşbu Sözleşmenin tatbikatı bakımından «gemi» tabiri, harp gemileri müstesna, denize sefer yapan büyük, küçük, ne olursa olsun, hususi mülkiyete veya amme mülkiyetine ait bilûmum gemileri ifade eder.

MADDE 2

18 yaşından aşağı kimseler, trimci veya ateşçi sıfatıyla gemilerde çalıştırılmaz.

MADDE 3

İkinci madde hükümleri :

a) Amme makamlarınca tasvip edilmek ve onların murakabesi altında bulunmak şartıyla, mektep gemilerinde genç yaştaki kimseler tarafından görülen işlerde;

b) Esas kuvvêl muharrekəsi buhar kuvveti olmayan gemilerdeki işlerde;

c) Japonya veya Hindistan'da en ziyade temsil kabiliyetini haiz işçi ve işveren teşekkülleri ile istişare edilerek hazırlanacak nizamnamelerdeki kayıtlar mahfuz kalmak şartıyla, münhasıran bu memleketlerin sahilllerinde sefer yapan gemilerde çalıştırılacak olan ve bedeni kabiliyetlerinin müsait olduğu tıbbi bir muayene neticesinde kabul edilmiş bulunan en az 16 yaşındaki kimselerin yaptığı işlerde, tatbik edilmeyecektir.

MADDE 4

Bir limanda bir trimci veya ateşçi olmak mecburiyeti hâsıl olduğu takdirde, eğer oradaki bu sınıf işçiler arasında en az onsekiz yaşında işçi bulunması mümkün olamazsa onsekiz yaşından küçük fakat onaltı yaşından büyük genç işçiler bu işlere alınabilirler. Böyle bir hal vukuunda, hizmetine ihtiyaç duyulan bir trimci veya ateşçinin yerine bu gençlerden iki kişinin işe alınması zaruridir.

MADDE 5

Bu Sözleşme hükümlerinin tatbikatının kontrolü imkânını temin sadedinde, her kaptan veya işveren, gemide çalışan ve yaşları onsekizden küçük olan bu nevi şahısları doğum tarihleri ile birlikte gösteren bir kayıt defteri veya mürettebat listesi tutmakla mükel, leftir.

MADDE 6

Gemi mürettebatını iş mukaveleleri işbu Sözleşme hükümlerinin bir hülâsasını ihtiva edecektir.

MADDE 7

İşbu Sözleşmenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsüyle vaz edilmiş şartlar dahilinde, resmen tasdik edildiğini mübeyyin belgeler, Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne gönderilecek ve tasdik keyfiyeti Umum Müdür tarafından tescil olunacaktır.

MADDE 8

1. Bu Sözleşme, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisinin tasdiki ve tasdikin Umum Müdür tarafından tescili ile mer'i-yete girecektir.
2. Bu Sözleşme ancak Milletlerarası Çalışma Bürosunca tasdikleri tescil edilmiş olan üyeleri bağlar.

3. Bundan sonra Sözleşme, tasdik keyfiyetini Milletlerarası Çalışma Bürosuna tescil ettiren her üye hakkında, tescilin yapıldığı tarihte mer'iyete girecektir.

MADDE 9

İşbu Sözleşmenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisi tarafından tasdik edilmesi ve tasdikin Milletlerarası Çalışma Bürosunca tescili akabinde Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü durumu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının diğer üyeleri tarafından daha sonra bildirilmiş olan tasdiklere ait tesciller için de aynı şekilde tebligat yapılacaktır.

MADDE 10

Sözleşmeyi tasdik eden her üye 8 inci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddelerde yazılı hükümleri, en geç 1 Ocak 1924 tarihinden itibaren tatbik etmeyi ve bu hükümlerin tatbiki hususunda gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder.

MADDE 11

İşbu Sözleşmeyi tasdik eden her üye, Sözleşme hükümlerini, müstemlekelerde, idaresi veya himayesi altındaki ülkelerde Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 inci maddesi gereğince tatbik etmeyi taahhüt eder.

MADDE 12

Bu Sözleşmeyi tasdik eden her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne göndereceği ve müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescilin Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından ifasından bir sene sonra muteber olacaktır.

MADDE 13

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, en az 10 senede bir işbu Sözleşmenin tatbikatı hakkında genel konferansa bir rapor arz edecek ve icabetiği takdirde konferansın gündemine bu Sözleşmenin yeniden gözden geçirilmesi veya tadili ile ilgili meseleleri itihal edecektir.

MADDE 14

İşbu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

**ASGARİ ÜCRET TESBİT USULLERİ
İHDASINA İLİŞKİN 26 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1928

Konusu ve Sözleşme No.: Asgari ücret tesbit usulleri ih-
dasına ilişkin 26 sayılı Sözleş-
me

Türkiye'nin Onay Tarihi : 25.6.1973

Kanun No. : 1769

Resmî Gazete • 3.7.1973/14583

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı 11 inci Genel Kon-
feransı tarafından, 30 Mayıs 1928 tarihinden kabul edilen
«Asgari Ücret Tespit usulleri ihdası» hakkında 26 sayılı
çalışma sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar kurulu yürütür.

ASGARİ ÜCRET TESPİT USULLERİ İHDASINA İLİŞKİN 26 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'ye davet edilerek orada 30 Mayıs 1928 tarihinde onbirinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin birinci maddesini teşkil eden asgari ücret tesbit usulleri ihdasına dair muhtelif tekliflerin kabulünü ve,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini almasını kararlaştırdıktan sonra,

Bindokuzyüzyirmisekiz yılı Haziran ayının işbu onaltıncı günü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü hükümlerine uygun olarak, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyelerince onaylanmak üzere, asgari ücret tesbit usulleri ihdasına dair 1928 tarihli Sözleşme şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder.

MADDE 1

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Sözleşmeyi onaylayan her üye devleti, toplu sözleşme yoluyla veya başka bir yolla etkili bir ücret tesbiti usulünün bulunmadığı veya o ücretlerin istisnai şekilde düşük olduğu işlerde veya işlerin bölümlerinde (özellikle evde yapılan işlerde) asgari ücret tespitine imkân veren usulleri ihdas veya muhafazayı taahhüt eder.

2. Bu Sözleşme uyarınca «işler» deyimi imalât ve ticaret işlerini kapsar.

MADDE 2

Bu Sözleşmeyi onaylayan bir üye belirli bir iş veya işin bölümü için, varsa söz konusu iş veya işin bölümüyle ilgili işveren ve işçi teşekküllerine danıştıktan sonra 1 inci maddede öngörülen asgari ücretlerin tesbit usullerinin hangi işlere veya işlerin bölümlerine ve özellikle evde yapılan işlerin veya bölümlerinin hangilerine uygulanacağına karar vermekte serbesttir.

MADDE 3

1. Sözleşmeyi onaylayan her üye, asgari ücretlerin tesbit usullerini ve bunların uygulama şekillerini tayinde serbesttir.

2. Ancak;

1 — Bir işe veya işin belirli bir bölümüne asgari ücret tesbit usul-
lerinin uygulanmasından önce, ilgili işveren ve işçi temsilcilerine,
varsa onlara ait teşekküllerin temsilcileri de dahil olmak üzere,
yetkili makam tarafından meslekleri veya görevleri itibariyle kendile-
rine başvurulması uygun görülen vasıfta bütün kimselere danışıl-
acaktır.

2 — İlgili işveren ve işçiler milli mevzuatın tayin edeceği şekil-
de ve ölçüde fakat her halde eşit sayıda ve şartlarla asgari ücret
tesbit usullerinin uygulanmasına katılacaklardır.

3 — Tesbit edilen asgari ücretlere, ilgili işveren ve işçiler uy-
mak zorunda olacak, gerek ferdi anlaşmayla gerekse, yetkili mak-
amın genel veya özel izni hariç, toplu sözleşmeyle, bir indirme ya-
pamayacaklardır.

MADDE 4

1. Sözleşmeyi onaylayan her üye, bir yandan ilgili işveren ve
işçilerin yürürlükteki asgari ücretlerden haberdar olması ve öte yan-
dan fiilen ödenen ücretlerin uygulanacak asgari miktarların altına
düşmemesi için, bir kontrol ve müeyyide sistemi ihdas etmek sure-
tiyle gerekli tedbirleri alacaktır.

2. Her işçi, uygulanması gereken asgari ücret miktarlarının al-
tında bir ücret ödenmesi halinde milli mevzuatla tespit edilecek bir
süre içerisinde, mahkeme veya diğer kanuni bir yolla kendisine borç-
lu kalınan meblağı talep hakkına sahip olacaktır.

MADDE 5

Sözleşmeyi onaylayan her üye, her yıl Milletlerarası Çalışma
Bürosuna, asgari ücret tesbit usullerinin uygulandığı işlerin veya iş-
lerin bölümlerinin bir listesini ihtiva eden ve bu usullerin uygulama
şekil ve sonuçlarını gösterir genel bir rapor verecektir. Bu rapor,
asgari ücret tespit usul ve şekillerine tabi işçilerin yaklaşık olarak
adedini, tespit edilen asgari ücretin miktarlarını ve icabında asgari
ücretle ilgili en önemli tedbirleri kısaca belirtecektir.

MADDE 6

Bu Sözleşmenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde ön-
görülen şartlar içinde resmen onaylandığına dair belgeler Milletlerya-
rası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafın-
dan tescil edilecektir.

MADDE 7

1. Bu Sözleşme ancak onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra bu sözleşde, onu onaylanmış her üye için onaylama belgesi tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 8

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının iki üyesinin onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosunda tescil edilmesini müteakip, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, keyfiyle Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir. Genel Müdür Teşkilâtın bütün diğer üyeleri tarafından daha sonra bildirilmiş olan onaylamalara ait tesciller için de aynı şekilde tebligat yapacaktır.

MADDE 9

1. Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, onu ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre geçirdikten sonra, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne göndereceği ve onun tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, Milletlerarası Çalışma Bürosunda tescilden ancak bir yıl sonra muteber olur.

2. Bu sözleşmeyi onaylamış olup da, ona bundan evvelki paragrafta sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetme ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden beş yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu sözleşmeyi her beş yıllık devre bitince bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 10

Gerekli gördüğü her defasında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu bu sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin konferans gündemine konulması lâzım gelip gelmediği hakkında karar verecektir.

MADDE 11

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekilde muteberdir.

**ÜCRETLİ İŞ BULMA BÜROLARININ KAPATILMASI
HAKKINDAKİ 34 NUMARALI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1933

Konusu ve Sözleşme No.: Ücretli işbulma bürolarının kapatılması hakkındaki 34 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 11.2.1946

Kanun No. : 4866

Resmi Gazete : 16.2.1946/6234

MADDE 1

Cenevre'de 8 Haziran 1933 de Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı tarafından Ücretli İş Bulma Büroları hakkında kabul olunan 34 numaralı Sözleşme onanmış ve bu Sözleşmeye katılmak için hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

ÜCRETLİ İŞBULMA BÜROLARI HAKKINDA 34 NUMARALI SÖZLEŞME PROJESİ

Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi tarafından vâki davet üzerine, Cenevre'de 8 Haziran 1933 de on yedinci toplantısını yapan Milletler Cemiyeti Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı;

Gündemin birinci maddesini teşkil eden, ücretli iş bulma meselesi hakkında, bazı tekliflerin kabulünü ve;

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şekline alınması kararlaştırıldıktan sonra;

Versay Andlaşmasının 13 üncü kısmında ve diğer barış Andlaşmalarının mütenazır kısımlarından mevcut hükümler gereğince Milletlerarası İş Teşkilâtı üyelerince onanmak üzere, aşağıdaki sözleşme Projesini kabul eder:

1. Bu sözleşme bakımından «Ücretli İşbulma Büroları» tabiri şu manâyı ifade eder:

a) Kazanç geyesi takip eden işbulma Büroları yani doğrudan doğruya veya dolayısıyla tarafların herhangi birinden maddi bir menfaat temini hedefi bir işçiye iş veyahut bir işverene işçi bulmak hususunda tavassut eyleyen her şahıs, şirket, müessese, acente veyahut diğer bir teşekkül, bu tarif; münhesıran veya esas itibarıyla işteğal mevzuu işverenlerce işçiler arasında tavassuttan ibaret olanlar haric, gazetelere ve diğer yayın vasıtalarına şâmil değildir.

b) Kazanç gayesi takip etmiyen iş bulma büroları, yani maddi bir menfaat gütmemekle beraber işverenden veya işçiden, servisleri için duhuliye, aidat veya başka herhangi bir nam altında para alan şirket, müessese, acente veya diğer teşekküllerin İşbulma Servisleri.

2. Bu sözleşme gemi adamları hakkında uygulanmaz.

2. 1. (Birinci maddenin 1. a) fıkrasında yazılı, kazanç gayesiyle çalışan Ücretli İşbulma Büroları, bu Sözleşmenin her üye için yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren 3 sene zarfında kapatılacaktır.

2. Bu kapatmadan evvelki mühlet zarfında;

a) Yeniden kazanç geyesiyle çalışan Ücretli İşbulma Bürosu açılmayacaktır.

b) Kazanç geyesiyle çalışan Ücretli İşbulma Büroları, yetkili makamın kontrolü altında konulacak ve bu makamca onanmış bir tarifeden yazılı ücret ve masraflardan başka para almayacaklardır.

3. 1. Bu sözleşmenin 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasından inhi-
rafa, ancak ilgili patron ve işçi temsilcilerinin fikri alındıktan sonra
ve istisnai şekillerde olmak üzere yetkili makamca müsaade edile-
bilir.

2. Bu madde gereğince müsaade edilen inhıraflar, ancak mil-
li kanunlarla sarıh şekilde tesbit edilip işbulma keyfiyetinin hususi
şartlar içinde ve inhırafı haklı gösterecek suretle cereyan ettiği sa-
nat ve mesleklere mensup işçi zümrelerine iş bulmakla iştigal eden
bürolar hakkında uygulanacaktır.

3. 2 nci maddede yazılı 3 aylık mühlet bittikten sonra, bu mad-
deye istinaden, yeni Ücretli İşbulma Büroları açılmasına müsaade
edilemez.

4. Bu madde gereğince, kendilerine inhıraf müsaadesi verilen
her Ücretli İşbulma Bürosu:

a) Yetkili makamın kontrolü altında konulacaktır.

b) Yetkili makamın tensibi ile azami on yıl zarfında, her sene
yenilenecek bir yıllık ruhsatname almağa mecbur olacaktır.

c) Ancak, yetkili makamca onanmış bir tarifiede yazılı ücret ve
masrafları alabilecektir.

d) Ancak ruhsatnamesinden müsaade edilmiş olmak ve ilgili
memleketler arasında mevcut bir anlaşmayı uygulamak şartıyla ya-
abancı memleketlere veya memleketlerden işçi tedarik edebilecektir.

4. (1 inci maddenin 1, b) fıkrasında yazılı kazanç gayesi takip
etmeyen İşbulma Büroları;

a) Yetkili makamdan izin almak mecburiyetinde olacak ve o -
nun kontrolü altında bulunacaklardır.

b) Yapılan masraflar iyice nazara alınmak suretiyle yetkili
makamca tesbit edilecek bir tarifeden daha yüksek para alamaya -
caktır.

c) Ancak yetkili makamca müsaade edilmek ve ilgili memleket-
ler arasında mevcut bir Anlaşmayı uygulamak şartıyla yabancı
memleketlere veya memleketlerden işçi tedarik edebilecektir.

5. Gerek bu sözleşmenin 1. maddesinde yazılı Ücretli İşbulma Büroları, gerek parasız da olsa, işbulmayı mutad meşgale ittihas etmiş olan her şahıs, şirket, müessese, acente veyahut teşekkül, yetkili makama bir beyanname vermeye ve bunda ücretli mi, ücretsiz mi çalıştıklarını bildirmeye mecburdurlar.

6. Gerek bundan evvelki maddelere, gerek onların yerine getirilmesine ait diğer hükümlere muhalif hareketlere karşı, milli kanunlar, bu sözleşmede derpiş edilen Ruhsatname veya müsaadelerin geri alınmasını da ihtiva eden cezaları tayin edeceklerdir.

7. Versay Andlaşmasının 408. ve diğer Barış Andlaşmalarının mütenazır maddelerinde derpiş edilen yıllık Raporlar, 3. madde gereğince müsaade edilen inhıraflar hakkında gereken malûmatı havi olacaklardır.

8. Bu sözleşmenin, Versay Andlaşmasının 13. kısmında ve diğer barış Andlaşmalarının mütenazır kısımlarında derpiş edilen şartlar içinde kat'i şekilde onandığına ait belge Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine gönderilecek ve bu onanma Genel Sekreterlikçe tescil edilecektir.

9. Bu Sözleşme, ancak onamaları Sekreterlikde tescil edilmiş olan üyeleri bağlayacaktır. Sözleşme, iki üyenin onamaları Genel Sekreterlerde tescil edildikleri tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

Bundan sonra bu Sözleşme her üye için, onaması tescil edilmesinden 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

10. Milletlerarası İş Teşkilâtı üyelerinden ikisinin onamaları Sekreterlikte tescil edilmesi akabinde, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri keyfiyeti Milletlerarası İş Teşkilâtının bütün üyelerine bildirecektir. Sekreter, Teşkilâtın başka üyeleri tarafından kendisine sonradan tebliğ edilecek onamaları da keza bütün üyelere bildirecektir.

11. Bu sözleşmeyi onayan her üye, onu, yürürlüğe girmeye başladığı tarihten on sene geçtikten sonra, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine yapacağı ve bu Sekreterliğin tescil edeceği bir ihbarname ile feshedilir.

Fesih, Sekreterlikte tescilli tarihinden bir sene sonra muteber olur.

Bu Sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada yazılı 10 yıllık devrenin geçmesinden bir yıl sonra, bu madde gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden 10 yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmenin, bu maddede derpiş edilen şartlar içinde her 10 yıllık devre bittikçe feshedilebilecektir.

12. Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren geçecek her 10 yıllık devrenin sonunda, Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi, onun uygulanması durumu hakkında Genel Konferansa bir rapor vermekle ve konferansın gündemi içine onun tamamen veya kısmen tadil meselesinin konulup konulmaması gerektiği hususunda bir karar almakla ödevlidir.

13. Konferans, bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen tadil eden yeni bir sözleşme kabul ettiği taktirde, bu yeni Sözleşmede başka türlü hükümler bulunması hali müstesna :

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti yukardaki 11. maddeye bakılmaksızın tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi kayıt ve şartı ile, şimdiki bu sözleşmenin kendiliğinden ve derhal feshini intaç edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, şimdiki bu Sözleşme üyelerin onamasına açık bulundurulmayacaktır.

Şimdi bu sözleşme onu onamış ve tadil edici sözleşmeyi ise onamamış olan üyeler için eski metin ve şekli ile yürürlükte kalmaya devam edecektir.

14. Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi muteber olacaktır.

**MESLEKİ HASTALIKLARIN TAZMİNİ
HAKKINDA 42 NUMARALI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1934

Konusu ve Sözleşme No.: Mesleki hastalıkların tazmini hakkında 42 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 11.2.1946

Kanun No. : 234

Resmi Gazete : 16.2.1946/6234

MADDE 1

Cenevre'de 4 Haziran 1934 de Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı tarafından, mesleki hastalıkların tazmini hakkında kabul olunan 42 numaralı Milletlerarası Sözleşme onanmış ve bu Sözleşmeye katılmak için hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**MESLEKİ HASTALIKLARIN TAZMİNİ
HAKKINDA 42 NUMARALI SÖZLEŞME PROJESİ
(1934 de Değişik)**

Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi tarafından vaki davet üzerine, Cenevre'de 4 Haziran 1934 de 18. toplantısını yapan Milletler Cemiyeti, Milletlerarası İş Teşkilâtı Genel Konferansı,

Konferansın 7. toplantısında mesleki hastalıklar hakkında kabul edilmiş olan Sözleşme Projesinin kısmen tadiline taallûk edip, bu toplantının 7. maddesini teşkil eyleyen meseleye dair bazı tekliflerin kabulünü kararlaştırdıktan ve;

Bu tekliflerin Milletlerarası bir Sözleşme Projesi şeklini alması gerektiğini nazara aldıktan sonra,

Bindokuzyüzotuzdört yılı Haziran ayının Yirmibirinci günü, Mesleki Hastalıklar Sözleşmesi (muaddel) 1934, ünvanını alacak olan aşağıdaki sözleşme projesini kabul eder :

1. 1. Milletlerarası İş Teşkilâtının bu Sözleşmeyi onayan her üyesi mesleki hastalıklara uğrayanlar ile bunların hak sahipleri varislerine, iş kazalarının tazmini hakkındaki özel mevzuatındaki genel esaslar dahilinde tazminat sağlamayı taahhüt eder.

2. Bu tazminatın miktarı, milli mevzuatta iş kazaları neticesinde ödenecek olandan az olmamalıdır. Bu cihet mahfuz tutulmak şartıyla, her üye mevzuatında bahse konu olan hastalıklar tazminatının ödeme şartlarına müteallik hükümlerin tesbitinde ve bu hastalıklara, iş kazaları hakkındaki mevzuatını tatbikinde zaruri gördüğü tadil ve intibakları yapmakta serbesttir.

2. Milletlerarası İş Teşkilâtının her üyesi, aşağıdaki tabloda mevcut olup, hizalarında yazılı sanayi ve mesleklerde olmak üzere kanuna tabi işyerlerinde çalışan işçilerin duçar oldukları hastalıkları meslek hastalığı saymayı taahhüt eder.

T A B L Ö

- Hastalıkların ve zehirli mad-
delerin listesi
 - Kurşun veya halitaları ve mü-
rettebatı ile zehirlenmeler
ve bundan mütevellit arıza-
lar.
 - Civa, civa amalgamı, veya
mürekkebatı ile zehirlenme-
ler ve bundan mütevellit a-
rızalar
 - Şarbon Hastalığı
- İlgili meslek, sanat veya usullerin listesi
- Kurşun ihtiva eden cevherlerin ve çinko imalathanelerinde kurşunlu küllerin manipülasyonu.
- Eski çinkoların, kurşunla beraber eritilerek karıştırılması.
- Kurşundan veya halitalarından eş-ya imali.
- Matbaa hurufatı, dökmeçiliği ve müretteplik, Kurşun mürekkebatının fabrikasyonu,, akümülatör imal ve tamiri.
- Kurşun ihtiva eden sırların hazır-lanması.
- Kurşun talaşı veya tozu ile cilâcılık.
- Kurşunu ihtiva eden, cilâ, macun ve boyaların hazırlanması ve ma-nipilasyonu icabettiren boyacılık işleri,
- Civa cevherlerinin manipilasyonu. Civa mürettebatı imalatı.
- Civalı ölçü vesair laboratuvar a-letlerinin imali.
- Şapka imalinde kullanılan madde-lerin ihzarı.
- Civa ile yıldızcılık.
- Civalı tahliye pompaları vasıtası-yla enkandesan lâmbalar imali.
- Fulminat dö merkür ile kapsül i-mali.
- Şarbonlu hayvanlar ile temas e-den işçiler.
- Yün, tiftik, deri, kıl, kemik ve boy-nuz gibi hayvani maddelerin ma-nipilasyonu.
- Emtianın tahmil ve tahliyesi ve nakli işleri.

- Silis tozlarından mütevellit ve ciğer veremi ile müterafik olan veya olmayan silikoz hastalığı (silikozun ölümün veya işgörmezliğinin asıl sebebi olması şartıyla)
- Fosfor veya mürekkebatı ile zehirlenme ve bundan mütevellit arızalar
- Arsenik veya mürekkebatı ile zehirlenme ve bundan mütevellit arızalar
- Benzin veya müşabitleri ve bunların nitratlı veya amilli müştekkatı ile zehirlenmeler ve bundan mütevellit arızalar.
- Mevaddın şahmiye sınıfına dahil olan idrokarbürlerin halojenli müştekkatı ile zehirlenme
- Radyum ve radyoaktif maddelerden veya röntgen şüaından mütevellit patologique arızalar
- İptidai deri epitelyoması

Silikoz tehlikesine maruz bıraktığı milli mevzuata tayin edilen bütün işler.

Fosfor veya mürekkebatının istihsal, intişar veya istimalini icabettiren her türlü işler.

Arsenik veya mürekkebatının istihsal, intişar veya istimalini icabettiren her türlü işler.

Benzin veya müşabitleri ve bunların nitratlı veya aminli müştekkatının istihsal, intişar veya istimalini icabettiren her türlü işler.

Mevaddın şahmiye sınıfına dahil idrokarbürlerin halojenli müştekkatının istihsal, intişar veya istimalinin gerektiği ve milli mevzuatta yer almış bulunan her türlü işler.

Radyum, radyoaktif maddelere veya röntgen şüasına maruz bırakan bilumum işler.

Katran ve huy ile bunların takdirden hasil olan katran ruhu, zift, madeni yağ, parafin ve bu mevaddın mürettebatı, mahsulleri ve artıklarının kullanılmasını gerektiren her türlü işlem.

3. Bu sözleşmenin kati şekilde onandığı keyfiyetli Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine bildirilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

4. 1 — Bu sözleşme, ancak onamaları Genel Sekreterce tescil edilmiş olan Milletlerarası İş Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2 — Bu Sözleşme, iki üyenin onamalarının Genel Sekreterlikçe tescil edilmelerinden onıklı ay sonra yürürlüğe girecektir.

3 — Daha sonra, bu Sözleşme, her üye için, onanmasının tescil edilmesinden oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

5. Milletlerarası İş Teşkilatı üyelerinin ikisinin onamaları Sekreterlikte tescil edilmesi akabinde, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri keyfiyeti Milletlerarası İş Teşkilâtının bütün üyelerine bildirecektir. Sekreter, Teşkilâtın başka üyeleri tarafından kendisine sonradan tebliğ edilecek onamaları da keza bütün üyelere bildirecektir.

6. 1 — Bu sözleşmeyi onayan her üye, onun yürürlüğe girmeye başladığı tarihten itibaren beş sene geçtikten sonra, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine yapacağı ve bu Sekreterliğin tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih Sekreterlikçe, tescili tarihinden bir sene sonra muteber olur.

2 — Bu sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada yazılı beş yıllık mühletin geçmesinden bir yıl sonra, bu madde gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden beş yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi bu maddede derpiş edilen şartlar içinde her beş yıllık devre bitince feshedebilecektir.

7. Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren geçecek her 10 yıllık devrenin sonunda, Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi, onun uygulanması durumu hakkında Genel Konferansa bir Rapor vermekle ve Konferansın gündemi içine onun tamamen veya kısmen tadili meselesinin konulup konulmaması gerektiği hususunda bir karar almakla ödevlidir.

8. Konferans, bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen tadil eden yeni bir Sözleşme kabul ettiği takdirde, bu yeni Sözleşmede başka türlü hükümler bulunması hali müstesna;

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukarıdaki 6. maddeye bakılmaksızın, tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi kayıt ve şartı ile, şimdiki bu sözleşmenin kendiliğinden ve derhal feshini intaç edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren şimdiki bu sözleşme üyelerin onanmasına açık bulundurulmayacaktır.

Şimdiki bu sözleşme, onu onamış ve tadil edici sözleşmeyi ise onamamış olan üyeler için eski hal ve şekliyle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

9. Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi muteber olacaktır.

**HER NEVİ MADEN OCAKLARINDA YERALTI
İŞLERİNDE KADINLARIN ÇALIŞTIRILMAMASI
HAKKINDA 35 NUMARALI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1935

Konusu ve Sözleşme No.: Maden ocaklarında yeraltı iş-
lerinde kadınların çalıştırılma-
ması hakkındaki milletlerarası
mukaveleye iltihaka dair kanun

Türkiye'nin Onay Tarihi : 9.6.1937

Kanun No. : 3229

Resmî Gazete : 23.6.1937/3638

MADDE 1

Cenevre'de Milletlerarası İş Teşkilâtı Umumi Konferansı tarafından kabul olunan ve maden ocaklarında yeraltı işlerinde kadınların çalıştırılmaması hakkında olup (yeraltı işleri mukavelesi «kadınlar» 1935) adı verilen mukavelename kabul olunmuş ve bu mukaveleye iltihak için hükümete mezuniyet verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3

Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

HER NEVİ MADEN OCAKLARINDA YERALTI İŞLERİNDE KADINLARIN ÇALIŞTIRILMAMASI HAKKINDA 45 NUMARALI MUKAVELE

Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi tarafından vaki davet üzerine Cenevre'de 4.6.1935 tarihinde 19. inikat halinde toplanan Milletlerarası İş Teşkilâtı Umumi Konferansı,

nikat Ruznamesinin ikinci maddesini teşkil eden her nevi maden ocaklarında yeraltında kadınların çalıştırılmasına ait bulunan mesele hakkında muhtelif tekliflerin kabulünü,

Bu tekliflerin Milletlerarası bir mukavele projesi şeklini almasını kararlaştırdıktan sonra,

Bin dokuz yüz otuz beş senesi Haziran ayının yirmibir tarihinde (yeraltı işleri mukavelesi «kadınlar» 1935) adını taşıyacak olan aşağıdaki mukavele projesini kabul eder :

1 — Bu mukavelenin tasdiki için «maden ocağı» tabiri, gerek amme, gerekse hususi vasfını haiz ve yeraltında mevcut maddelerin istiracını istihdaf eden her nevi teşebbüslere şamildir.

2 — Kadın cinsinden hiç bir şahıs, yaşı ne olursa olsun maden ocaklarında yeraltı işlerinde çalıştırılmaz.

3 — Milli kanunlarla yukarıda yazılı memnulyeten şu kimseler istisna edilebilirler :

a) Sevku idare vazifesi ile mükellef olup, bedenen çalışmayan şahıslar,

b) Sıhhi ve sosyal hizmetlerde çalışan şahıslar,

c) Meslekî bilgilerini tamamlamak maksadiyle bir maden ocağında yeraltı işlerinde staj görmelerine müsaade edilen tahsildeki şahıslar,

d) Bedenen çalışma mahiyetinde olmayan bir sanatın icrası için bir maden ocağının yeraltı kısımlarına tesadüfi olarak inmesine lüzum görülen diğer bütün şahıslar,

4 — Bu mukavelenin resmi tasdiknameleri akvam cemlyeti umumî kâtibine tevdi olunacak ve mumailayh tarafından tescil edilecektir.

5 — 1. Bu mukavele, ancak, umumî kâtip tarafından tasdiknamesi tescil edilmiş olan Milletlerarası İş Teşkilâtı azasını bağlayacaktır.

2. Mukavele, umumi kâtip tarafından İki azanın tasdiknamelerinin tescilinden itibaren oniki ay sonra mer'iyete girecektir.

3. Bundan sonra da Mukavele, her aza için kendi tasdiknamesinin tescilinden itibaren oniki ay sonra mer'iyete girecektir.

6. Milletlerarası İş Teşkilâtı azasından ikisinin tasdiknamesi tescil edilir, edilmez, Akvam Cemiyetli Umumi Kâtibi, Milletlerarası İş Teşkilâtının bütün azasına keyfiyeti iş'ar edecektir.

Köza, Teşkilât azası tarafından kendisine daha sonra tevdi oluncak tasdiknamelerin tescilini de bütün azaya tebliğ eyleyecektir.

7. 1 — Bu mukaveleyi tasdik etmiş olan her âza mukavelenin mer'iyeti mebde tarihinden itibaren 10 sene zarfında, onu, Akvam Cemiyeti umumi kâtibine göndereceği ve muaileyhin tescil edeceği bir mektupla feshedilebilir. Feshin hükmü tescilden itibaren bir sene sonra carl olacaktır.

2 — Bu mukaveleyi tasdik etmiş olan her âza birinci fıkrada adı geçen on senelik müddetin hitamını takip eden bir senelik müddet zarfında bu maddede derpiş edilen feshe ait ihtiyarını kullanmadığı takdirde yeniden 10 senelik bir devre bağlı kalacak ve bundan sonra mukaveleyi, bu maddede yazılı şartlar içinde, her on senelik devrenin hitamında feshedebilecektir.

8. Bu mukavelenin mer'iyete girmesinden itibaren her on senelik devrelerin hitamında Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi, onun tatbikine ait bir raporu umumi konferansa tevdi edecek ve onun tamamen veya kısmen tadili meselesini konferans Ruzmamesine koyup koymama hususunda bir karar alacaktır.

9. 1 — Konferans, bu mukaveleyi tamamen veya kısmen tadil eden yeni bir mukavele kabul ettiği takdirde, yeni mukavelede hilâfına bir hüküm olmadıkça,

a) Tadili muhtevi yeni mukavelenin bir aza tarafından tasdiki, onu mer'iyete girmiş olması kayıt ve şartı altında, yukardaki 7 nci madde nazarı itibare alınmaksızın, halihazırdaki Mukavelenin tabii bir şekilde derhal feshini tazammun edecektir.

b) Tadili havi yeni mukavelenin mer'iyete girmesi tarihinden itibaren, halihazır mukavelesi artık azanın tasdikine açık bulundurulmayacaktır.

2 — Bu mukavele, onu tasdik edip te tadili havi mukaveleyi tasdik etmeyecek âza için şimdi şekil ve metni ile mer'i olmakta devam edecektir.

10. Bu mukavelenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi de muteberdir.

**DENİZ İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILACAK ÇOCUKLARIN
ASGARI YAŞ HADDİNİN TESBİTİ HAKKINDA
58 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1936

Konusu ve Sözleşme No.: Deniz işlerinde çalıştırılacak çocukların asgari yaş haddinin tesbiti hakkında 58 sayılı sözleşme ve bu sözleşmeye katılmamıza dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 25.5.1959

Kanun No. : 7293

Resmi Gazete : 2.6.1959/10220

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1936 da Cenevre'deki Genel Konferansında kabul edilmiş olan deniz işlerinde çalıştırılacak çocukların asgari yaş haddinin tesbiti hakkındaki 58 sayılı Sözleşme tasdik edilmiş ve bu Sözleşmeye katılma konusunda hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu Kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

MADDE 3

Bu Kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**DENİZ İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILACAK ÇOCUKLARIN
ASGARİ YAŞ HADDİNİN TESBİTİ HAKKINDA
58 SAYILI SÖZLEŞME**

(1936 tadili)

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından vaki davet üzerine 22 Ekim 1936 tarihinde Cenevre'de yapılan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının 22. toplantısında :

İşbu toplantı gündemindeki, Konferansın ikinci toplantısında kabul edilmiş olan Deniz işlerinde çalıştırılacak çocukların asgari yaş haddinin tesbitine dair sözleşmenin kısmen tadili ile ilgili muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin Milletlerarası bir Sözleşme şeklinde kaleme alınmasına,

Karar verildikten sonra, deniz işlerinde çalıştırılacakların asgari yaş haddine dair 1936 tarihli (muaddel) sözleşme adını alacak olan aşağıdaki sözleşme bugünkü yirmidört Ekim bindokuzyüzotuzaltı tarihinde kabul edilmiştir :

MADDE 1

İşbu Sözleşmenin tatbikatı bakımından, «gemi» tabiri, harp gemileri müstesna, denizde sefer yapan büyük, küçük ne olursa olsun hususi mülkiyete veya amme mülkiyetine ait bilumum gemileri ifade eder.

MADDE 2

1. Münhasıran aynı aile efradının çalıştığı gemiler hariç, diğer gemilerdeki işlerde onbeş yaşından aşağı çocuklar çalıştırılmaz.

2. Bununla beraber, onbeş yaşından aşağı bir çocuğa iş verilmesinde çocuğun menfaatini bahis mevzuu olduğuna dair bir mektep idaresi yahut milli mevzuatla tesbit edilmiş bir makam, çocuğun bedeni durumu ile sıhhatini ve verilmesi melhus işin halen olduğu kadar istikbalde de çocuğa sağlayacağı menfaatleri gözönünde bulundurmak suretiyle bir kanaate vardığı takdirde, milli mevzuatla asgari 14 yaşındaki çocuklara çalışma belgeleri verilebilmesi derpiş olunabilir.

MADDE 3

Amme makamınca tasvip edilmek ve onun murakabesi altında bulunmak şartıyla mektep gemilerinde çocuklar tarafından yapılan işler hakkında ikinci madde hükümleri tatbik edilmez.

MADDE 4

İşbu sözleşme hükümlerinin tatbikatını kontrol sadedinde, her kaptan veya işveren gemide çalışan ve yaşları 16 dan küçük olan bütün şahısları doğum tarihleriyle birlikte gösteren bir kayıt defteri veya mürettebat listesi tutmakla mükelleftir.

MADDE 5

İş bu sözleşme sanayi işlerinde çalışacak çocuklar için asgari yaş tesbiti (1919) ve sınaî mahiyet arzetmeyen işlerde çalışacak çocuklar için asgari yaş tesbiti (1932) hakkındaki Milletlerarası Sözleşmeleri tadil edecek sözleşmelerin Milletlerarası Çalışma Konferansı tarafından kabulünden sonra mer'iyet mevkiine girecektir.

MADDE 6

İş bu sözleşmenin resmen tasdik edildiğini mübeyyin belgeler Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Umum Müdürüne gönderilecek ve tasdik keyfiyeti onun tarafından tescil olunacaktır.

MADDE 7

1. İşbu sözleşme, Ancak tasdikleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürünce tescil edilmiş olan üyeleri bağlayacaktır.

2. Yukarıdaki 5. madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, bu Sözleşme, ancak, iki üyenin tasdiklerinin Umum Müdür tarafından tescilinden itibaren oniki ay sonra mer'iyete girecektir.

3. Bundan sonra, bu Sözleşme, her üye hakkında, tasdikinden tescilinden itibaren oniki ay sonra mer'iyete girecektir.

MADDE 8

İşbu Sözleşmenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisi tarafından tasdik edilmesi ve tasdiklerin tescili akabinde Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü durumu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının diğer bütün üyelerine tebliğ edecektir. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının diğer üyeleri tarafından daha sonra bildirilmiş olan tasdiklere ait tesciller için de aynı şekilde tebligat yapılacaktır.

MADDE 9

1. Bu sözleşmeyi tasdik eden her üye onu ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 10 yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescilin Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından ifasından bir sene sonra muteber olacaktır.

2. Yukarıdaki paragrafta zikredilen 10 senelik müddetin hitamından itibaren bir sene içinde bu madde derpiş edilmiş olan fesih hakkını kullanmayan işbu sözleşmeyi tasdik etmiş her üye yeniden on senelik bir müddetle bağlı kalır. Ve bundan sonra işbu maddede yazılı şartlar dahilinde her 10 senelik müddetin hitamında işbu sözleşmeyi feshedebilir.

MADDE 10

İşbu sözleşmenin ilk meriyete girdiği tarihten itibaren on senelik bir müddetin hitamında Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu işbu sözleşmenin tatbikatı hakkında Genel Konferansa bir rapor arzedecek ve icabettiği takdirde Konferansın gündemine sözleşmenin kısmen veya tamamen tadili ile ilgili meseleleri ithal edecektir.

MADDE 11

1. Konferansa, işbu sözleşmenin kısmen veya tamamen tadili hakkında yeni bir sözleşmenin kabulü halinde ve yeni sözleşme başkaca bir hüküm derpiş etmediği takdirde :

a) Tadili ihtiva eden bu Yeni Sözleşmenin, bir üye tarafından tasdiki ve mer'iyete girmesi, yukarıdaki 9. maddeye rağmen işbu sözleşmenin derhal kendiliğinden ortadan kalkmasını İntaç eder.

b) İşbu Sözleşme, tadili ihtiva eden yeni sözleşmenin mer'iyete girdiği tarihten itibaren artık üyelerin tasdikine açık kalmaz.

2. İşbu Sözleşmeyi tasdik eden üyeler, bunu tadil eden sözleşmeyi tasdik etmedikleri takdirde, tasdik edilmiş sözleşme eski hal ve şekli ile meriyette kalacaktır.

MADDE 12

İşbu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce Metinleri aynı derecede muteberdir.

**MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTININ 1946
YILINDA MONTREAL'DE AKDETTİĞİ 29 UNC
TOPLANTISINDA KABUL EDİLEN «SON
MADDELERİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA
80 SAYILI SÖZLEŞME»'NİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1946

Konusu ve Sözleşme No.: Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1946 yılında Montreal'de akdettiği 29 uncu toplantısında kabul edilen «son maddelerin değiştirilmesi hakkındaki 80 sayılı Sözleşme»'nin onanmasına dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 24.5.1949

Kanun No. : 5393

Resmi Gazete : 28.5.1949/7218

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının, 1946 yılında Montreal'de akdettiği 29 uncu toplantısında kabul edilen «Son maddelerin değiştirilmesi hakkındaki 80 sayılı Sözleşme» onanmıştır.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

25/5/1949

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI GENEL KONFERANSINCA İLK YIRMI SEKİZ TOPLANTISINDA KABUL EDİLEN SÖZLEŞMELERLE MİLLETLER CEMİYETİ GENEL SEKRETERİNE VERİLMİŞ BULUNAN BAZI KAYIT VE TESCİL GÖREVLERİNİN BUNDAN SONRA YERİNE GETİRİLMESİNİ SAĞLAMAK VE MİLLETLER CEMİYETİNİN FESHİ VE MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATININ STATÜSÜNÜN TADİLİ DOLAYISIYLA BU HUSUSTA BAZI TAMAMLAYICI DEĞİŞİKLİKLER YAPMAK MAKSADIYLA, ANILAN SÖZLEŞMELERLE KİSMİ TADİLLER İCRASINA AİT SÖZLEŞME (No. 80)

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulunca Montreal'e davet edilip orada 19 Eylül 1946 da yirmi dokuzuncu toplantısını akdeden Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel Konferansı.

İlk yirmi sekiz toplantısında kabul edilen sözleşmelerle, Milletler Cemiyeti Genel Sekreterine verilen bazı kayıt ve tescil görevlerinin bundan sonra yerine getirilmesini sağlamak ve Milletler Cemiyetinin feshi ve Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün tadili dolayısıyla, bu hususta bazı tamamlayıcı değişiklikler yapmak maksadiyle, anılan sözleşmelerde kısmi şekilde tadiller icrası hakkında olup, toplantı gündeminin ikinci maddesini teşkil eden meseleye müteallik bulunan bir takım tekliflerin kabulünü kararlaştırdıktan sonra;

Bu tekliflerin, bir milletlerarası sözleşme şeklini alması lazımgeldiği mütelâasında bulunarak;

Bin dokuzyüz kırk altı yılı Ekim ayının dokuzuncu günü, son maddelerin değiştirilmesine ait 1946 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

1. Milletlerarası Çalışma Konferansınca, ilk yirmibeş toplantısında kabul edilen sözleşmelerin metinlerinin herhangi bir yerinde bulunan, «Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri» kelimeleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü» kelimeleri, «Genel Sekreter» kelimeleri yerine, «Genel Müdür» kelimeleri ve «Sekreterlik» kelimesi yerine, «Milletlerarası Çalışma Bürosu» kelimeleri konulmuştur.

2. Konferansça, ilk yirmibeş toplantısında kabul edilen sözleşmeler de derpiş edilen, sözleşmelerin değişikliklerin onanmalarının, bozma belgelerinin ve beyanatın, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından tescil edilmesi keyfiyeti ile, zikredilen onamaların, bozma belgelerinin ve beyanatın, anılan sözleşmelerin asıl metinlerin hükümleri gereğince, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri tarafından tescil edilmiş olmaları keyfiyeti, her hususta, aynı hükmü ifade edecektir.

3. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, bu onamaların bozma belgelerinin ve beyanatın konferansça, ilk yirmibeş toplantısında kabul edilen sözleşmelerin, bu maddenin bundan evvelki hükümleri ile değiştirilmiş bulunan hükümleri gereğince, kendi tarafından tescil edilmelerine dair bütün malûmatı, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesine göre tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderecektir .

MADDE 2

1. Konferansça, ilk on sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin her birinin mukaddemesinin ilk fıkrasındaki «Milletler Cemiyeti» kelimeleri kaldırılmıştır.

2. Konferansça, ilk on yedi toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin mukaddemelerinde yazılı «Versay Andlaşmasının XIII üncü kısmı ile diğer barış andlaşmalarının mütenazır kısımları hükümleri gereğince» kelimeleri ile bu formülün değişmiş şekilleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü hükümleri gereğince» kelimeleri konulmuştur.

3. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin bütün maddelerindeki «Versay Antlaşmasının XIII üncü kısmı ile diğer barış andlaşmalarının mütenazır kısımlarında derpiş edilen şartlar içinde» kelimeleriyle bu formülün değişmiş bütün şekilleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde tesbit edilen şartlar içinde» kelimeleri konulmuştur.

4. Konferansça, ilk yirmibeş toplantısında kabul edilmiş bulunan Sözleşmelerin bütün maddelerindeki «Versay Andlaşmasının 408 inci maddesi ve diğer barış antlaşmalarının mütenazır maddeleri» kelimeleri ve bu formülün bütün değişmiş şekilleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi» kelimeleri konulmuştur.

5. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin bütün maddelerindeki «Versay Antlaşmasının 421 nci maddesi ve diğer barış antlaşmalarının mütenazır maddeleri» kelimeleri yerine, «Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün 35 nci maddesi» kelimeleri konulmuştur.

6. Konferansça, ilk yirmi beş toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin mukaddemelerinde ve bütün maddelerinde yazılı «Sözleşme Tasarısı» tabiri yerine, «Sözleşme» kelimesi konulmuştur.

7. Konferansça, ilk yirmi sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin, Milletlerarası Çalışma Bürosu Müdüründen bahseden bütün maddelerindeki «Müdür» unvanı yerine «Genel Müdür» unvanı konulmuştur.

8. Konferansça, ilk on yedi toplantısında kabul edilmiş bulunan herhangi bir sözleşmede «adı verilecek olan» kelimeleri mukaddemeye dercolunacak ve bunu bahis mevzuu sözleşmeyi ifade etmek üzere, Milletlerarası Çalışma Bürosunca kullanılacak olan muhtesar unvan takip edecektir.

9. Konferansça, ilk on dört toplantısında kabul edilmiş bulunan herhangi bir sözleşmede, birden fazla fıkra ihtiva eden maddelerin numaralanmamış fıkraları, numaralanacaktır.

MADDE 3

Konferansça, ilk yirmi sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan bir sözleşmenin kesin şekilde onanmasına ait bir belgeyi şimdiki bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderecek olan Teşkilatın her üyesi, anılan sözleşmeyi, şimdiki bu Sözleşme ile değiştirilmiş şekli ile onanmış sayılacaktır.

MADDE 4

Bu Sözleşmenin iki nüshası, Konferans Başkanı ile Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalarından birisi, Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivine konulacak, diğeri Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi gereğince tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilecektir. Genel Müdür, bu Sözleşmenin tasdikli bir nüshasını, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerinden her birine yollayacaktır.

MADDE 5

1. Bu Sözleşmenin kesin şekilde onanmalarına ait belgeler, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecektir.

2. Bu Sözleşme, onun Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisi tarafından onanmasına ait belge, Genel Müdür tarafından alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

3. Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi ve bunu müteakiben onun yeni onanmalarına ait belgelerin alınması akabinde, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü keyfiyeti Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirecektir.

4. Bu Sözleşmeyi onayan teşkilâtın her üyesi, bununla, Sözleşmenin ilk yürürlüğe girmesiyle, bizzat kendi tarafından onanması tarihi arasındaki fasıla zarfında, bu Sözleşme gereğince yapılan herhangi bir hareketin muteber bulunduğunu tanımış olur.

MADDE 6

Bu Sözleşme yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Konferansça, ilk yirmi sekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan sözleşmelerin, bu sözleşme hükümleri gereğince değiştirilmiş şekildeki resmi metinlerini, kendi tarafından usulü dairesinde imzalı ve iki asıl nüsha olmak üzere, hazırlayarak bunlardan bir tanesi, Milletlerarası Çalışma Bürosunun arşivine konulacak ve diğeri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102. maddesine göre tescil olunmak için, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilecektir; Genel Müdür, bumetinlerin tasdikli nüshalarını, teşkilât üyelerinin her birine gönderecektir.

MADDE 7

Konferansça ilk yirmisekiz toplantısında kabul edilmiş bulunan Sözleşmelerde mevcut herhangi bir hükme bakılmaksızın, şimdiki bu Sözleşmenin bir üye tarafından onanması, anılan sözleşmelerden herhangi birinin tabiatıyla feshini tazammun etmeyecek ve bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinin, adı geçen sözleşmeleri yeni onamalara kapalı tutmak gibi bir sonucu olmayacaktır .

MADDE 8

1. Bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşmenin konferansça kabulü halinde, yeni sözleşmenin aksine hükümleri ihtiva etmemesi şartıyla,

a) Yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması, bu yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, şimdiki bu sözleşmenin tabiatıyla bozulmasını tazammun edecektir;

b) Bu Sözleşmeyi değiştiren yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, şimdiki bu sözleşme, artık üyelerin onamalarına açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onamış ve onu değiştiren sözleşmeyi onamamış olan bütün üyeler hakkında aynen yürürlükte kalmaya devam edecektir.

MADDE 9

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her biri aynı şekilde muteberdir.

**SANAYİ VE TİCARETTE İŞ TEFTİŞİ HAKKINDAKİ
81 NUMARALI MİLLETLERARASI
ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİNİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1947

Konusu ve Sözleşme No.: Sanayi ve Ticaretle iş teftişi hakkındaki 81 numaralı Milletlerarası çalışma sözleşmesinin onanmasına dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 16.12.1950

Kanun No. : 5690

Resmi Gazete : 22.12.1950/7689

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel Konferansı tarafından 1947 de Cenevre'deki toplantısında kabul edilmiş olan (Sanayi ve Ticaretle İş Teftişi hakkındaki 81 numaralı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesi) onanmıştır.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

SANAYİ VE TİCARETTE İŞ TEFTİŞİ HAKKINDAKİ 81 NUMARALI MİLLETLERARASI ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİ

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'ye davet edilerek orada 19 Haziran 1947 tarihinde 30 uncu toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin 4. maddesini teşkil eden Sanayi ve Ticarette İş Teftişi meselesine dair muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini almasına, karar verdikten sonra,

Bindokuzyüz kırkyedi yılı Temmuz ayının onbirinci günü,

İş Teftişi hakkında Bin dokuzyüz kırk yedi sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder :

KISIM I SANAYİDE İŞ TEFTİŞİ

MADDE 1

Hakkında bu Sözleşmenin yürürlükte bulunduğu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının her üyesinin sınai işyerlerinde bir teftiş sistemi bulundurması lâzımdır.

MADDE 2

1. Sınai işyerlerinde iş teftiş sistemi çalışma şartlarına ve işçilerin işleriyle meşgul bulundukları sırada korunmalarına dair olan kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamakla iş müfettişlerinin vazifeli bulundukları bütün işyerleri hakkında uygulanır.

2. Millî mevzuat, maden ve ulaştırma işletmelerini veya bu gibi işletmelerin bazı kısımlarını bu sözleşmenin uygulanmasından istisna edebilir.

MADDE 3

1. İş teftiş sisteminin vazifeleri şunlar olacaktır:

a) Çalışma müddetleri, ücretler, iş emniyeti, işçilerin sağlığı ve refahı, çocuk ve gençlerin çalıştırılması ve bunlarla ilgili diğer hususlar gibi, çalışma şartlarına ve işçilerin işleriyle meşgul bulundukları sırada korunmalarına dair kanuni hükümlerin mezkûr hükümlerin tatbikini temin etmekle iş müfettişlerinin vazifeli bulundukları nisbette uygulanmasını sağlamak;

b) İşverenlere ve işçilere, kanuni hükümlere riayet etmeyi sağlayacak en müessir yollar hakkında teknik malûmat vermek ve tavsiyelerde bulunmak,

c) Mevcut kanuni hükümlerin sarih şekilde derpiş etmemiş olduğu kusur veya suistimalleri yetkili makamın dikkatine arz etmek;

2. İş müfettişlerine tevdi edilebilecek diğer vazifelerin, esas vazifelerini ifaya mani olmaması veya işverenler ve işçilerle olan münasebetlerinde müfettişler için zaruri bulunan nüfuz ve tarafsızlığa halel vermemeleri lâzımdır.

MADDE 4

1. İş teftişi, üye memleketin idari usulleriyle kabiletelif olduğu nisbette, merkezi bir makamı nezaret ve murakabesinde tabi buluncaktır.

2. Federal bir devlet bahis mevzuu olduğu taktirde «merkezi makam» tabiri, ya Federal bir makama veya federasyonu teşkil eden bir hükümetin merkezi makamını ifade edebilir.

MADDE 5

Yetkili makam, aşağıda yazılı hususları kolaylaştırmak için uygun tedbirler alacaktır:

a) Bir taraftan teftiş servisleri, diğer taraftan benzeri faaliyetlerde bulunan hükümetin diğer servisleri de resmi ve hususi kurumlar arasında müessir bir işbirliği yapılması,

b) İş teftişi servisinin memurlarıyla işveren ve işçiler veya bunların teşekkülleri arasında iş beraberliği yapılması.

MADDE 6

Teftiş personeli, memuriyette istikrarlarını ve hükümet değişik-

liklerini ve yerinde olmayan harici tesislere tabi bulunmamalarını sağlayacak şekilde bir statü ve hizmet şartlarından faydalanan amme memurlarından terekküp edecektir.

MADDE 7

1. Amme hizmetine alınmak için milli mevzuatın tesbit edeceği şartlar mahfuz kalmak kaydı ile, iş müfettişleri, yalnız görecikleri vazifeleri ifa edebilmek için gereken ehliyet gözönünde tutularak tayin edileceklerdir.

2. Bu ehliyetlerin tahkiki yolları yetkili makam tarafından tayin edilecektir.

3. İş müfettişlerinin vazifelerini ifa edebilmeleri için münasip şekilde yetiştirilmeleri lâzımdır.

MADDE 8

Gerek erkekler, gerek kadınlar iş müfettişi tayin edilebileceklerdir; icabettiği takdirde erkekle kadın müfettişlere özel vazifeler verilebilecektir.

MADDE 9

Her üye, işçilerin işleriyle meşgul bulundukları esnada sağlık ve emniyetlerinin korunmasına dair olan kanuni hükümlerin uygulanmasını sağlamak ve kullanılan usullerin, malzemenin ve çalışma şekillerinin işçilerin sağlık ve emniyeti üzerindeki etkilerini araştırmak maksadıyla, tababet, makina, elektrik ve kimya alanlarındaki mütehasıslar da dahil olmak üzere, hakkıyla ehliyetli eksper ve teknisyenlerin milli şartlara göre en münasip sayılabilecek tarzda teftiş faaliyetlerine iştiraklerini temin etmek için lüzumlu olan tedbirleri alacaktır.

MADDE 10

İş müfettişleri, iş teftişi vazifesini müessir bir şekilde ifasına yetecek sayıda olacak ve bu sayı, aşağıdaki hususlar hakkıyla gözönünde tutularak tesbit edilecektir.

a) Müfettişlerin ifa etmek mecburiyetinde oldukları vazifelerin önemi, hususiyle :

i) Teftişe tabi işyerlerinin sayı, mahiyet, büyüklük ve mevki,

ii) Bu gibi işyerlerinde istihdam edilen işçilerin sayı ve ne-
vileri,

iii) Uygulanmasının sağlanması gereken kanuni hükümlerin
sayısı ve tenevvüü,

b) Müfettişlerin emrine verilmiş olan maddi vasıtalar;

c) Teftişlerin müessir bir şekilde icrası için bunların tabi
olacağı ameli şartlar.

MADDE 11

1. Yetkili makam, iş müfettişlerine aşağıdaki hususların te-
min edilmesi için lüzumlu olan tedbirleri alacaktır :

a) Teftiş servisinin ihtiyaçlarına göre münasip şekilde teçhiz
edilmiş ve ilgili bütün şahıslara açık bulundurulmuş mahalli bürolar,

b) Münasip âmme taşıt kolaylıklarının mevcut olmadığı hal-
lerde, müfettişlerin vazifelerini ifa edebilmeleri için lüzumlu olan
taşıt kolaylıkları,

2. Yetkili makam, iş müfettişlerinin vazifelerini ifa edebil-
meleri için lüzumlu olabilecek seyahat vesair masraflarının kendi-
lerine tediyesi için gerekli tedbirleri alacaktır.

MADDE 12

1. Hüviyetlerini bildiren belgeleri hamil iş müfettişleri aşağı-
daki yetkileri haizdir :

a) Teftişe tabi her hangi bir işyerine günün veya gecenin
her hangi bir saatinde serbestçe ve önceden haber vermeksizin
girmek,

b) Teftişe tabi olduklarına hükmetmek için makûl bir sebep
görebilecekleri bütün mahallelere gündüzün girmek;

c) Kanuni hükümlere hakikaten riayet ediliş edilmediğine
kanaat getirmek maksadıyla, lüzumlu görebilecekleri her türlü tet-
kik, kontrol ve tahkikatta bulunmak ve bilhassa :

i) Kanuni hükümlerin uygulanmasıyla ilgili her hususta işve-
rene veya işletme personeline yalnız veya şahitler huzurunda so-
rular tevcih etmek;

ii) Çalışma şartlarına dair olan milli mevzuatın tutulmasını emrettiği her türlü defterlerin, kayıtların veya diğer vesikaların kanuni hükümlere uygun olup olmadıklarını tetkik etmek ve suretlerini çıkarmak veya bunlardan hülâsalar almak maksadiyle, adı geçen vesikaların ibraz edilmesini talep etmek;

iii) Asılması kanunen mecburi olan ilânların asılmasını istemek;

iv) Tahlil etmek maksadiyle, kullanılan veya işlenen malzeme ve maddelerden numuneler almak ve bunları götürmek; şu şartla ki, bu maksatla her hangi bir numune veya maddenin alınıp götürüldüğü işveren veya vekiline haber verilecektir.

2. Müfettişler, teftişe geldiklerini, işveren veya vekiline haber verirler; meğer ki bu tarzda bir haber vermenin, vazifelerinin ifasına hâlel getirebileceğini mülâhaza etmiş olsunlar.

MADDE 13

1. Tesislerde, tertiplerde veya çalışma usullerinde tesbit ettikleri ve işçilerin sağlık ve emniyeti bakımından bir tehlike teşkil edeceğine kani olmak için makûl bir sebep gördükleri eksikliklerin tamamlanması maksadiyle tedbirler aldirmek hususunda iş müfettişlerine yetki verilecektir.

2. Müfettişlerin bu gibi tedbirleri aldirmalarını mümkün kılmak üzere, adli veya idari makama her türlü itiraz için milli mevzuatın tanıdığı hak mahfuz kalmak şartıyla, kendileri aşağıda yazılı hususlarda emir vermek veya verdirmek yetkisini malik bulunacaklardır.

a) İşçilerin sağlık ve emniyetine dair olan kanuni hükümlerin tamamıyla uygulanmasını sağlamak için, tesislerde lüzumlu görülebilecek olan değişikliklerin tesbit edilecek bir zaman zarfında yapılması;

b) İşçilerin sağlık ve emniyeti bakımından yakın bir tehlike mevcut olduğu takdirde, derhal tatbik olunmak üzere tedbirler alınması.

3. Fıkra 2 de derpiş olunan usul, üyenin, adli veya idari usulleriyle kabili telif olmadığı hallerde, mufettişler, emirlerin verilmesi veya derhal tatbik edilmek üzere tedbirlerin alınması için yetkili makama müracaat yetkisine malik bulunacaklardır.

MADDE 14

İş teftiş servisinin, milli mevzuatın emredeceği hallerde ve tarzlarda iş kazaları ve meslek hastalığı vakalarından haberdar edilmesi lâzımdır .

MADDE 15

Milli mevzuatın koyabileceği istisnalar mahfuz kalmak kaydıyla, iş müfettişleri :

a) Murakabeleri altındaki işletmelerle doğrudan doğruya veya dolayısıyla herhangi bir alâkaları olmak hakkını haiz bulunmayacaklardır.

b) Vazifelerinin ifası sırasında, imalât, ticaret sırları veya işletme usulleri hakkında öğrendiklerini, hizmetten ayrıldıktan sonra dahi ifşa etmemek mecburiyetinde olacaklar ve bu mecburiyet münasip cezalar veya disiplin tedbirlerinin müeyyidesi altında bulundurulacaktır.

c) Tesislerde bir eksiklik bulunduğunu veya kanuni hükümlerin ihlâl edildiğini kendilerine haber veren herhangi bir şikâyet membaını mutlak suretle gizli tutacaklar ve teftişin bir şikâyet üzerine yapıldığını işveren veya vekiline bildirmekten çekineceklerdir.

MADDE 16

İşyerlerinin, ilgili kanuni hükümleri müessir bir şekilde uygulanmasını temin etmenin lüzumlu kılacağı kadar sık ve itinalı bir şekilde teftiş edilmesi lâzımdır.

MADDE 17

1. Uygulaması iş müfettişleri tarafından sağlanan kanuni hükümleri ihlâl veya ihmal edecek şahıslar hakkında önceden ihtar edilmeksizin derhal kanuni takibata geçilecektir. Şu kadar ki, noksanların ikmalî veya önleyici tedbirlerin uygulanması için önceden ihtarda bulunulması gereken hâllere dair milli mevzuat tarafından istisnalar kabul edilebilecektir.

2. Takibata geçmek veya geçilmesini tavsiye etmek yerine, ihtar veya tavsiyede bulunma keyfiyeti iş müfettişlerinin takdirine bırakılır.

MADDE 18

Uygulanması iş müfettişlerinin kontrolüne tabi olan kanuni hükümleri ihlâl ve vazifelerini ifada iş müfettişlerine engel çıkarmak hâllerine karşı münasip cezai müeyyideler milli mevzuat tarafından derpiş edilecek ve müessir bir şekilde tatbik olunacaktır.

MADDE 19

1. İcabına göre veya iş müfettişleri veya mahalli teftiş büroları, teftiş faaliyetlerinin neticeleri hakkında merkezi teftiş makamına genel mahiyette muntazam devre raporları vermekle mükellef tutulacaklardır.

2. Bu raporlar, zaman zaman, merkezi makam tarafından tesbit olunan tarzda hazırlanacak ve bu makam tarafından tesbit edilen konuları ihtiva edecektir; raporlar en az bu makamın tesbit edeceği kadar sık olarak ve her halde senede en az bir defa verilecektir.

MADDE 20

1. Merkezi teftiş makamı, kontrolü altında bulunan teftiş servislerinin çalışmalarına dair umumî mahiyette bir senelik rapor yayınlıyacaktır.

2. Bu senelik raporlar, ait oldukları senenin hitamından sonra makûl bir zaman zarfında ve her halde 12 ay içinde yayınlanacaktır.

3. Senelik raporların suretleri, raporlar yayımlandıktan sonra makûl bir devre zarfında ve her halde üç ay içinde Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecektir.

MADDE 21

Merkezi teftiş makamı tarafından yayınlanan senelik rapor aşağıdaki konuları ve adı geçen makamın kontrolüne tabi olan diğer ilgili hususları ihtiva edecektir.

- a) Teftiş servisinin faaliyetiyle ilgili kanunlar ve tüzükler;
- b) İş teftiş servisinin personeli;
- c) Teftişe tabi işyerlerinin istatistikleri ve buralarda çalıştırılan işçilerin sayısı;
- d) Teftiş ziyaretlerinin istatistikleri;
- e) İşlenen suçlara ve verilen cezalara dair istatistikler;
- f) İş kazaları istatistikleri;
- g) Meslek hastalıkları istatistikleri.

KISIM II

TİCARETTE İŞ TEFTİŞİ

MADDE 22

Hakkında bu sözleşmenin bu kısmının yürürlükte bulunduğu Milletlerarası Çalışma Teşkilatının her üyesinin ticari işyerlerinde bir iş teftiş sistemi bulundurması lâzımdır.

MADDE 23

Ticari işyerlerinde iş teftiş sistemi, çalışma şartlarına ve işçilerin işleriyle meşgul bulundukları sırada korunmalarına dair olan kanuni hükümlerin uygulanmasını sağlamakla iş müfettişlerinin vazifeli bulundukları işyerleri hakkında uygulanır.

MADDE 24

Ticari işyerlerinde iş teftiş sistemi, bu Sözleşmenin 3-21. maddeleri hükümlerinin, uygulanabildikleri nispette yerine getirilmesini sağlamalıdır.

KISIM III

MUHTELİF TEDBİRLER

MADDE 25

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bu Sözleşmeyi onayan her üyesi, onama belgesine ekliyeceği bir beyanla, Sözleşmeyi kabulünde II nci kısmı müstesna tutabilir.

2. Bu şekilde bir beyanda bulunmuş olan her üye, müteakip bir beyanla, evvelki beyanını herhangi bir zamanda iptal edebilir.

3. Bu maddenin birinci paragrafına göre yapılmış olan beyanın kendisi hakkında yürürlükte bulunduğu her üye Sözleşmenin tatbikine dair yıllık raporunda Sözleşmenin II. kısmının hükümleri hakkında kendi kanunun ve tatbikatının durumunu bildirecek ve adı geçen hükümlerin ne dereceye kadar tatbik mevkiine konduğunu veya konulmasının tasavvur edildiğini açıklayacaktır.

MADDE 26

Herhangi bir işyerinin veya işyeri kısmının yahut servisinin, bu

TÜRK-İŞ

Bilgi Merkezi

Sözleşmenin şumalüne girdiği mahakkak surette belli olmadığı takdirde, meselenin halli yetkili makama ait olacaktır.

MADDE 27

Bu Sözleşmede «Kanuni hükümler» tabiri kanun ve tüzüklerden başka, kanun kuvvetini haiz bulunan ve uygulanmasını sağlamak iş müfettişlerinin vazifesi olan hakem kararlarını ve genel sözleşmeleri de içine alır.

MADDE 28

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi gereğince verilecek olan senelik raporlara bu sözleşme hükümlerini tatbik mevkiine koyan bütün kanunlar ve tüzükler hakkında mufassal malûmat dercedilecektir.

MADDE 29

1. Bir üyenin ülkesi geniş bölgeleri ihtiva edip te bu bölgelerdeki nüfusun dağılıklığı veya gelişme safhası dolayısıyla yetkili makam, bu sözleşme hükümlerinin buralarda uygulanmasının kabili olmayacağını mulâhaza ettiği takdirde, adı geçen makam, bu bölgeleri bu sözleşmenin uygulanmasından ya tamamiyle veyahut muayyen işletmeler veya işler hakkında münasip göreceği istisnalar kabul etmek suretiyle kısmen muaf tutabilir.

2. Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi gereğince bu sözleşmenin uygulanmasına dair vereceği ilk yıllık raporunda, hakkında bu madde hükümlerine müracaat niyetinde olduğu bölgeleri ve bu hükümlere müracaat niyetinde olmasının sebeplerini göstermelidir; hiçbir üye, daha sonra, bu suretle göstermiş bulunduğu bölgelerden maadası için bu madde hükümlerine müracaat edemez.

3. Bu madde hükümlerine müracaat eden her üye, müteakip yıllık raporlarında, hangi bölgeler için bu madde hükümlerine müracaat hakkından vazgeçtiğini göstermelidir.

MADDE 30

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 1946 yılında tadil edilen metnin 35 inci maddesinin zikrolunan ülkeler hususunda, bu suretle tadil edilmiş olan adı geçen maddenin 4 ve 5 inci fıkralarında yazılı ülkeler hariç, bu sözleşmeyi onayan her teşkilat üyesi, aşağıdaki hususları bildiren bir beyanı Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, onanmasından sonra, mümkün olan en kısa müddet içinde göndermelidir :

a) Haklarında sözleşme hükümlerinin hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanmasını taahhüt ettiği ülkeler;

b) Haklarında sözleşme hükümlerinin değişikliklerle uygulanmasını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Haklarında sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde sözleşmenin uygulanmamasının sebepleri;

d) Haklarında kararını sonraya bıraktığı ülkeler,

2. Bu maddenin birinci paragrafının a) ve b) bentlerinde zikrolunan taahhütler, onanmanın ayrılmaz kısımları olarak sayılacak ve aynı sonuçları doğuracaktır.

3. Her üye, bu maddenin 1. paragrafının b), c) ve d) bentleri gereğince, daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtirazi kayıtların hepsinden yahut, bir kısmından, yeni bir beyan ile vazgeçebilecektir.

4. Her üye, 34. madde hükümlerine uygun olarak, bu sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında genel müdürü, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini herhangi başka bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki durumu bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 31

1. Bu sözleşme konusuna dahil bulunan meseleler, anavatan dışı bir ülkenin makamlarının bizzat kendi yetkisi çerçevesi içine girdiği zaman, o ülkenin milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olan üye, adigeçen ülkenin hükümetiyle mutabık olarak, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, o ülke adına, bu Sözleşmedeki vecibeleri kabul ettiğine dair bir beyan gönderebilecektir.

2. Bu Sözleşmedeki vecibelerin kabulü hakkındaki bir beyan Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne;

a) Müşterek otoriteleri altında bulunan bir ülke için iki veya daha fazla Teşkilât üyesi;

b) Birleşmiş Milletler Antlaşması hükümleri yahut o ülke hakkında yürürlükte olan herhangi diğer bir hüküm gereğince, o ülkenin idaresinden sorumlu bulunan Milletlerarası her makam; tarafından gönderilebilir.

3. Bu maddenin yukarıki paragrafları hükümleri uyarınca, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen beyanlar,

Sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede değişikliklerle mi yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını bildirmelidir; beyan, Sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulandığını bildirdiği zaman, adı geçen değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu belirtmelidir.

4. İlgili üye yahut üyeler veya milletlerarası makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen değişikliği ileri sürmek hakkından, daha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilecektir.

5. İlgili üye yahut üyeler veya Milletlerarası makam, 17 nci madde hükümlerine uygun olarak, Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında, Genel Müdüre, daha evvelki bir beyanın hükümlerini her hangi başka bir bakımdan değiştiren ve bu Sözleşmenin uygulanması hususundaki durumu belirten yeni bir beyan gönderebilecektir.

KISIM IV

SON HÜKÜMLER

MADDE 32

Bu sözleşmenin kesin onama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 33

1. Bu Sözleşme, ancak onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescil edilmesi tarihinden on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra, bu Sözleşme, her üye hakkında, kendisinin onama belgesinin tescilinden itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 34

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu müdürün tescil edeceği

bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada yazılı on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince, bu maddede derpiş edilen şartlar içinde feshedebilecektir.

ADDE 35

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, teşkilat üyelerinin tarafından kendisine bildirilen bütün onama, beyan ve fesihlerin tescil edildiğini, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onama belgesinin tescil edildiğini teşkilat üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 36

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki maddeler gereğince, tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 37

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 38

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni Sözleşme başkaca hükümler ihtiva etmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukardaki 34 üncü madde nazara alınmaksızın ve fakat ta-

dil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartı ile, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, bu Sözleşme, üyelerin onamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıp da tadil edici Sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için, herhalde şimdiki şekil ve muhtevasiyle muteber olmakta devam edecektir.

MADDE 39

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekilde muteberdir.

**İŞ VE İŞÇİ BULMA SERVİSİ KURULMASI HAKKINDA
88 NUMARALI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1948

Konusu ve Sözleşme No.: İş ve İşçi Bulma servisi kurulması hakkındaki 88 sayılı sözleşmenin onanmasına dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 30.11.1949

Kanun No. : 5448

Resmi Gazete : 7.12.1949/7373

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel Konferansı tarafından 1948 Sanfransisko toplantısında kabul edilmiş olan (İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88 sayılı Sözleşme) onanmıştır.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İŞ VE İŞÇİ BULMA SERVİSİ KURULMASI HAKKINDA 88 NUMARALI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Sanfransisko'ya davet edilerek orada 17 Haziran 1948 de otuz birinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin dördüncü maddesine dahil bulunan iş ve işçi Bulma Servisi kurulması meselesine dair muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

1948 yılı Temmuz ayının dokuzuncu günü, iş ve işçi Bulma Servisi hakkında 1948 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder :

MADDE 1

1. Hakkında bu Sözleşmenin yürürlükte olduğu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının her üyesi, bir âmme ve parasız iş ve işçi Bulma Servisi bulundurmali veya bulundurulmasını sağlamalıdır.

2. İş ve işçi Bulma Servisinin esas görevi, icap ettiği takdirde ilgili diğer amme teşekkülleri ve hususi teşekküllerle işbirliği yaparak tam çalışmanın sağlanmasına ve idamesine, müstahsil kaynakların geliştirilmesine ve bunlardan istifade edilmesine matuf milli programın ayrılmaz bir parçası olarak, iş piyasasını mümkün mertebeye en iyi şekilde teşkilatlandırmayı gerçekleştirmek olmalıdır.

MADDE 2

İş ve işçi Bulma Servisi, milli bir makamın denetimi altında millî bir iş ve işçi bulma büroları teşkilatından terekküp etmelidir.

MADDE 3

1. Bu teşkilât, memleketin her coğrafi bölgesinde hizmet et-

meye yetecek sayıda ve işveren ve işçiler için elverişli yerlerde mahalli bürolardan ve lüzumu halinde bölge bürolarından mürekkep bir şebekeyi ihtiva etmelidir.

2. Şebeke teşkilâtı :

a) Aşağıdaki hallerde genel bir incelemeye tabi tutulmalıdır :

(1) İktisadi faaliyetin ve faal nüfusun dağılışı tarzında mühim değişiklikler vukubulduğunda;

(2) Yetkili makam, bir deneme devresi zarfında elde edilen tecrübe hakkında bir takdirde bulunabilmek için, şebeke teşkilâtını yeniden gözden geçirmeği münasip gördüğünde;

b) Böyle bir incelemenin lüzumlu kıldığı hallerde tadil edilmelidir.

MADDE 4

1. İş ve İşçi Bulma Servisinin kurulma ve işleminde İş ve İşçi Bulma Servisi politikasının gelişmesinde işverenler ve işçiler temsilcilerinin iş birliğinin sağlanması için, danışma komisyonları vasıtasıyla münasip tedbirler alınmalıdır.

2. Bu tedbirler, bir veya daha fazla milli danışma komisyonlarıyla, lüzumlu hallerde, bölge komisyonlarının ve mahalli komisyonların kurulmasını derpiş etmelidir.

3. Bu komisyonlardaki işveren ve işçi temsilcileri, şayet mevcut iseler, işverenleri ve işçileri temsil eden teşekküllere danışıldıktan sonra, eşit sayıda tayin olunmalıdır.

MADDE 5

İş ve İşçi Bulma Servisinin, işçilerin mevcut işlere sevki hususundaki genel politikası, 4 üncü maddede derpiş olunan danışma komisyonları vasıtasıyla işverenlerin ve işçilerin temsilcilerine danışıldıktan sonra tesbit edilmelidir.

MADDE 6

İş ve İşçi Bulma Servisi, işçilerin müessir bir şekilde tedarikini ve işe yerleştirilmesini sağlayacak tarzda teşkilâtlandırmalıdır. Servis, bu maksatla, şu hususları yerine getirmelidir :

a) Elverişli iş bulabilmek için işçilere ve müesseselerine, uygun işçi bulabilmek için de işverenlere yardım etmek ve bilhassa millî ölçüde tesbit olunan hükümler uyarınca :

(i) İş talebinde bulunanları tescil ve bunların mesleki vasıflarını, tecrübe ve arzularını not etmek, işe konulmaları için onlara sualler sormak, icabederse, bedeni ve mesleki kabiliyetlerini yoklamak, mahal varsa, mesleki yöneltme, mesleki yetiştirme veya yeniden mesleki intibak hususlarında onlara yardımda bulunmak;

(ii) İşverenlerden, servise habër verdikleri münhüllere ve bu münhüllere almak üzere aradıkları işçilerin haiz bulunmaları icabeden şartlara dair sarîh malûmat elde etmek;

(iii) İstenilen bedeni ve mesleki kabiliyeti haiz talipleri münhal işlere sevk etmek;

(iv) Kendisine ilk defa danışılan büro, talipleri uygun şekilde işe yerleştirecek, yahut boş yerleri uygun şekilde doldurabilecek durumda bulunmadığı veya daha başka olayların lüzumlu kıldığı hallerde, iş arz ve taleplerini bir bürodan başka bir büroya havale etmek suretiyle işleri düzenlemek;

b) Aşağıdaki hususların sağlanması için münasip tedbirler almak;

(i) İş arzını muhtelif mesleklerdeki iş imkânlarına göre ayarlamak maksadiyle, meslekler arasında seyyaliyeti kolaylaştırmak;

(ii) İşçilerin uygun iş imkânları bulunan bölgelere nakillerine yardım maksadiyle, coğrafi seyyaliyeti kolaylaştırmak;

(iii) İşçi arz ve talebindeki mahalli ve geçici dengesizliği giderme çaresi olarak, işçilerin bir bölgeden diğerine geçici şekilde nakillerini kolaylaştırmak;

(iv) İşçilerin, bir memleketten diğerine, ilgili Hükümetlerce tasvip olunacak hareketlerini kolaylaştırmak;

c) İcabederse, diğer makamlara işverenler ve işçi sendikalarıyla işbirliği yaparak, gerek bütün memleketteki, gerek muhtelif sanayi, meslek ve bölgelerdeki iş piyasası durumu hakkında mevcut bütün malûmatı toplayıp tahlil etmek ve bu malûmatı, sistemli olarak ve süratle ilgili âmme makamlarıyla işveren ve işçi teşekküllerinin ve umurun emrine hazır bulundurmak;

d) İşsizlik sigortası ve yardımı dairesinde ve işsizlere yardımını istihdaf eden diğer tedbirlerin uygulanmasında iş birliği yapmak;

e) Lüzumu halinde, müsait bir çalıştırma durumunun sağlanmasına mâtuf sosyal ve ekonomik planların hazırlanmasında diğer âmme teşekküllerine ve hususi teşekküllere yardım etmek.

MADDE 7

Aşağıdaki hususlar için tedbirler alınmalıdır :

a) Tarım ve ihtisasın faydalı olabileceği her hangi bir diğer faaliyet kolu için, muhtelif iş ve işçi bulma büroları dahilinde meslek ve sanayi itibariyle ihtisas bölümlerinin bulunmasını kolaylaştırmak;

b) Sakat şahıslar gibi, iş için müracaat eden muayyen işçi kategorilerinin ihtiyaçlarına memnuniyet verici bir şekilde cevap vermek.

MADDE 8

İş ve İşçi Bulma ve Mesleki Yönelme servislerinin çerçevesi içinde gençler için özel tedbirler alınmalı ve geliştirilmelidir.

MADDE 9

1. İş ve İşçi Bulma Servisi personeli, kendilerinin her türlü Hükümet değişikliklerine ve yolsuz harici tesirlere tabi olmamalarını ve servisin ihtiyaçlarının icapları hariç, memuriyette istikrarlarını sağlayacak bir statü ve hizmet şartlarından faydalanan âmme memurlarından teşekkül etmelidir.

2. Milli mevzuatın, âmme hizmetine alınacak memurlar hakkında derpiş ettiği şartlar mahfuz kalmak kaydıyla, İş ve İşçi Bulma Servisinin personeli, yalnız bir adaydan göreceği görevi yerine getirmek için aranılan ehliyet gözönünde tutularak tâyin edilmelidir.

3. Bu ehliyetlerin tahkiki yolları yetkili makam tarafından tayin olunmalıdır.

4. İş ve İşçi Bulma Servisi Personeli, görevlerini ifa edebilmeleri için münasip şekilde yetiştirilmelidir.

MADDE 10

İş ve İşçi Bulma Servisi ve icap ederse, diğer âmme makamları, işverenlerin ve işçilerin teşekkülleri ve diğer ilgili teşekküllerle işbirliği halinde, işverenlerle işçilerin ihtiyari esas üzerinden İş ve İşçi Bulma Servisinin imkânlarından istifade etmelerini teşvik etmek için mümkün olan bütün tedbirleri almalıdırlar.

MADDE 11

Yetkili makamlar, âmme İş ve İşçi Bulma Servisiyle, kazanç ga-

yesi takip etmeyen hususi iş ve işçi bulma büroları arasında mües-sir bir iş birliği sağlamak için lüzumlu her türlü tedbirleri almalıdır-lar.

MADDE 12

1. Bir üyenin ülkesi geniş bölgeleri ihtiva edip de bu bölgeler-deki nüfusun dağınıklığı veya gelişme safhası dolayısıyla yetkili makam, bu Sözleşme hükümlerinin buralarda uygulanmasının kabil olmayacağını mülâhaza ettiği takdirde, adı geçen makam, bu böl-geleri bu Sözleşmenin uygulanmasından ya tamamıyla veyahut muay-yen işletmeler veya işler hakkında münasip göreceği istisnalar ka-bul etmek suretiyle kısmen muaf tutabilir.

2. Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi gereğince bu Sözleşmenin uygulanmasına dair vereceği ilk yıllık raporunda, hakkında bu madde hükümlerine müracaat ni-yetinde olduğu bölgeleri ve bu hükümlere müracaat niyetinde ol-masının sebeplerini göstermelidir; hiçbir üye, daha sonra, bu su-retle göstermiş bulunduğu bölgelerden maadası için bu madde hü-kümlerine müracaat edemez.

3. Bu madde hükümlerine müracaat eden her üye, müteakip yıllık raporlarında, hangi bölgeler için bu madde hükümlerine mür-racaat hakkından vazgeçtiğini göstermelidir.

MADDE 13

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 1946 yılında ta-dil edilen metninin 35 inci maddesinde zikrolunan ülkeler hususun-da, bu suretle tadil edilmiş olan adıgeçen maddenin 4 ve 5 inci fık-ralarında yazılı ülkeler hariç, bu Sözleşmeyi onayan her teşkilât üye-si, aşağıdaki hususları bildiren bir beyanı Milletlerarası Çalışma Bü-rosu Genel Müdürüne, onamasından sonra mümkün olan en kısa müddet içinde göndermelidir :

a) Haklarında Sözleşme hükümlerinin hiçbir değişiklik yapıl-madan uygulanmasını taahhüt ettiği ülkeler;

b) Haklarında Sözleşme hükümlerinin değişikliklerle uygulan-masını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Haklarında Sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;

d) Haklarında kararını sonraya bıraktığı ülkeler.

2. Bu maddenin birinci paragrafının (a) ve (b) bentlerinde zikrolunan taahhütler, onamanın ayrılmaz kısımları olarak sayılacak ve aynı sonuçları doğuracaktır.

3. Her üye, bu maddenin 1. paragrafının 'b), 'c) ve (d) bentleri gereğince, daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtirazi kayıtların hepsinden yahut bir kısmından, yeni bir beyan ile vazgeçebilecektir.

4. Her üye, 17. madde hükümlerine uygun olarak, bu Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini herhangi başka bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki durumu bildiren yeni bir beyan gönderilebilecektir.

MADDE 14

1. Bu Sözleşme konusuna dahil bulunan meseleler, anavatan dışı bir ülkenin makamlarının bizzat kendi yetkisi çerçevesi içine girdiği zaman, o ülkenin milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olan üye, adı geçen ülkenin hükümetiyle mutabık olarak, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, o ülke adına, bu Sözleşme-deki vecibeleri kabul ettiğine dair bir beyan gönderebilecektir.

2. Bu Sözleşmedeki vecibelerin kabulü hakkındaki bir beyan, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne :

a) Müşterek otoriteleri altında bulunan bir ülke için iki veya daha fazla teşkilat üyesi;

b) Birleşmiş Milletler Antlaşması hükümleri yahut o ülke hakkında yürürlükte olan her hangi diğer bir hüküm gereğince, o ülkenin idaresinden sorumlu bulunan milletlerarası her makam; tarafından gönderilebilir.

3. Bu maddenin yukarki paragrafları hükümleri uyarınca, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen beyanlar, sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede değişikliklerle mi yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını bildirmelidir; beyan, sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulandığını bildirdiği zaman, adı geçen değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu belirtmelidir.

4. İlgili üye yahut üyeler veya milletlerarası makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen değişikliği ileri sürmek hakkından, daha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilecektir.

5. İlgili üye yahut üyeler veya milletlerarası makam, 17 nci madde hükümlerine uygun olarak, sözleşmenin feshedilebileceği

devreler zarfında, Genel Müdüre, daha evvelki bir beyanın hükümlerini her hangi başka bir bakımdan değiştiren ve bu Sözleşmenin uygulanması hususundaki durumu belirten yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 15

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 16

1. Bu Sözleşme, ancak onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescil edilmesi tarihinden on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra, bu Sözleşme, her üye hakkında, kendisinin onama belgesinin tescilinden itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 17

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada yazılı on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince, bu maddede derpiş edilen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 18

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilat üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama, beyan ve fesihlerin tescil edildiklerini, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, kendisine gönderilen sözleşmenin ikinci onama belgesinin tescil edildiğini teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 19

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıki maddeler gereğince, tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 20

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin, uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 21

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme, başkaca hükümleri ihtiva eylemediği takdirde :

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukardaki 17 nci madde nazara alınmaksızın ve fakat tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartı ile, bu Sözleşmenin derhal ve doğrudan doğruya feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme, üyelerin onamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıp da tadil edici sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için, her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle muteber olmakta devam edecektir.

MADDE 22

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekilde muteberdir.

**BİR AMME MAKAMI TARAFINDAN YAPILAN
MUKAVELELERE KONULACAK ÇALIŞMA ŞARTLARINA
MÜTEALLİK 94 NOLU SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1949

Konusu ve Sözleşme No.: Bir amme makamı tarafından yapılan mukavelelere konulacak çalışma şartlarına müteallik 94 sayılı Sözleşmenin tasdikine ve bu Sözleşmeye katılmamıza dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 14.12.1960

Kanun No. : 161

Resmi Gazete : 21.12.1960/10686

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 8 Haziran 1949 da Cenevre'deki Genel Konferansında kabul edilmiş olan, bir âmme makamı tarafından yapılan mukavelelere konulacak çalışma şartlarına müteallik 94 sayılı Sözleşme tasdik edilmiş ve bu Sözleşmeye katılmak üzere Hükûmete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. 17.12.1960

**BİR AMME MAKAMI TARAFINDAN YAPILAN
MUKAVELELERE KONULACAK ÇALIŞMA ŞARTLARINA
MÜTEALLİK 94 No. LU SÖZLEŞME**

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından vaki davet üzerine 8 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de otuz ikinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin 6 ncı maddesini teşkil eden ve bir âmme makamı tarafından yapılan mukavelelere konulacak çalışma şartlarıyla ilgili bulunan muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

Bin dokuz yüz kırk dokuz yılı Haziran ayının işbu yirmi dokuzuncu günü, çalışma şartlarına (Âmme mukaveleleri) dair 1949 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

MADDE 1

1. Bu Sözleşme aşağıdaki şartları haiz mukaveleler hakkında uygulanır.

a) Mukavelede tarafları teşkil edenlerden en az birinin bir âmme makamı olması,

b) Mukaveleyi ifanın :

i) Bir amme makamı tarafından para sarfiyatı yapılmasını,

ii) Akitte diğer tarafı teşkil edenin işçi çalıştırmasını istilzam eylemesi,

c) Mukavelenin :

i) Bayındırlık işlerinin yapılması, tadili, tamiri veya yıkımı,

ii) Materyal, levazım ve teçhizatın imali, takılması, işlenmesi veya nakli,

iii) Hizmetlerin bizzat ifası veya temini gayesiyle yapılmış olması,

d) Mukavelenin, hakkında bu Sözleşmenin yürürlükte bulunduğu Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerinden birinin merkezi bir makamı tarafından yapılması,

2. Yetkili makam, merkezi makamlardan gayrı makamlar tarafından yapılmış olan mukavelelere Sözleşmenin ne ölçüde ve hangi şartlar dahilinde uygulanacağını tayin edecektir.

3. Bu Sözleşme, taşaronlar veya mukaveleyi devir alan şahıslar tarafından yapılan işler hakkında uygulanır; yetkili makam bu Sözleşmenin mezkûr işlere uygulanmasını sağlamak üzere gereken tedbirleri alacaktır.

4. İlgili işveren ve işçi teşekküllerinin mevcut olduğu yerlerde bu teşekküllerle istişareden sonra yetkili makam tarafından tayin edilen bir haddi geçmiyecek tutarda bir amme fonunun sarfını istisna eden mukaveleler, bu Sözleşmenin uygulanmasından istisna edilebilir.

5. Yetkili makam, ilgili işveren ve işçi teşekküllerinin mevcut olduğu yerlerde bu teşekküllerle istişareden sonra idari mevkiler işgal veya teknik veya ilmi mahiyette vazifeler ifa edip çalışma şartları milli mevzuat veya kollektif mukavele veya bir hakem kararı ile tanzim edilmemiş olan ve umumiyetle bedeni bir iş göremiyen kimsele-ri bu Sözleşmenin tatbik sahası dışında bırakabilir.

MADDE 2

1. Bu Sözleşmenin şumulüne giren mukaveleler, ilgili işçilere, işin yapıldığı aynı bölgedeki iş kolu veya sanayide aynı mahiyetteki iş için : bbcÖ

a) Kollektif mukavele yolu ile veya ilgili sanayi veya iş kolu-ndaki işçi veya işverenlerin mühim bir kısmını temsil eden işçi ve işveren teşekkülleri arasında tensip edilmiş diğer bir müzakere usulü yolu ile,

b) Hakem kararı yolu ile, veya,

c) Milli mevzuatla:

Tesbit edilmiş olanlardan daha az elverişli olmayan ücretleri (Ödenekler dahil), iş müddetlerini ve diğer çalışma şartlarını garanti eden hükümleri ihtiva edecektir.

2. Bundan evvelki fıkrada zikrolunan çalışma şartları, işin yapıldığı bölgede, yukarıda yazılı şekillerden birine göre tanzim edilmediği takdirde, mukavelelere ithali gereken maddeler, ilgili işçilere .

a) Benzeri en yakın bölgedeki ilgili iş kolu veya sanayide aynı mahiyetteki bir iş için kollektif mukavele veya mutabık kalınan diğer bir müzâkere usulü yoliyle yahut hakem kararı veya milli mevzuat yoliyle tesbit edilmiş olanlardan;

b) Veya, kendisiyle mukavele yapılan müteahhidin iş yaptığı iş kolu veya sanayie mensup olup benzeri şartlar içinde bulunan iş-verenlerin o iş kolu veya sanayide riayet ettikleri genel seviyeden.

Daha az elverişli olmayan ücretleri (ödenekler dahil), iş müddetlerini ve diğer çalışma şartlarını garanti edecektir .

3. Mukavelelere ithal olunacak şartların mahiyeti ve bunlar üzerinde yapılacak her türlü tadiller, ilgili işveren ve işçi teşekküllerinin mevcut olduğu yerlerde bu gibi teşekküllerle istişareden sonra, yetkili makam tarafından, milli şartlara en uygun addedilecek bir şekilde tayin edilecektir.

4. Müteahhitlerin, şartların mahiyetinden haberdar olabilmeleri için yetkili makam, şartnamelerin ilânı gibi lüzumlu tedbirleri ve sair her türlü tedbirleri alacaktır.

MADDE 3

Akitlerin ifasında, istihdam edilen işçilerin sağlığı, iş emniyeti ve sosyal servislerine müteallik gerekli tedbirlerin milli mevzuat, kollektif mukavele veya hakem kararı gereğince bu gibi işçiler hakkında doğrudan doğruya uygulanması mümkün değilse, yetkili makam, ilgili işçilere, adil ve makûl sağlık, emniyet ve sosyal servis şartlarını sağlamak üzere gerekli tedbirler alacaktır.

MADDE 4

Bu Sözleşme hükümlerini tatbik mevkiine koyan kanun, tüzük veya diğer metinler :

a) (i) Bütün ilgililere bildirilecek;

(ii) Bunların uygulanmasını sağlamakla mükellef kimseler tasrlı edecek;

(iii) İşçileri, tabi oldukları çalışma şartlarından haberdar etmek üzere, iş yerlerinde veya diğer çalışma mahallerinde herkesçe görülebilecek bir şekilde ilânlar konulmasını mecbur kılacak; ve

b) Bahis konusu hükümlerin müessir bir şekilde uygulanmasını garanti eden diğer tedbirlerin yürürlükte olduğu ahval hariç;

i) İlgili işçilerin çalıştıkları müddetleri ve kendilerine ödenen ücretleri gösterir münasip defterler tutulmasını;

ii) Bunların müessir bir tarzda tatbikini sağlayacak münasip bir teftiş rejimi kurulmasını derpiş edecektir.

MADDE 5

1. Amme mukavelelerine ithal edilmiş olan çalışma şartlarına riayetden ve bunları uygulamaktan imtina edilmesi halinde, mukavele yapmayı red yoluyla veya diğer herhangi bir başka yolla, uygun müeyyideler tatbik edilecektir.

2. İlgili işçilerin hakları olan ücretleri elde edebilmeleri için, mukavele gereğince tahakkuk eden istihkaklardan tevkifat yapmak yoluyla yahut da diğer herhangi bir başka yolla, uygun tedbirler alınacaktır.

MADDE 6

Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün 22 nci maddesi hükümleri gereğince sunulması gereken yıllık raporlar, bu Sözleşme hükümlerini tatbik mevkiine koyan tedbirler hakkında tam bilgileri ihtiva edecektir.

MADDE 7

1. Ülkesi vasi bölgeleri ihtiva eden bir üye memleketin yetkili makamı, nüfusunun dağınıklığı veya bu bölgelerin gelişme durumu sebebiyle mezkûr bölgelerde bu Sözleşme hükümlerini tatbik etmenin kabil olamayacağı kanaatine vardığı takdirde, ilgili işçi ve işveren teşekküllerinin bulunduğu yerlerde bu teşekküllerle istişare ettikten sonra, anılan bölgeleri, ya umumi olarak veya münasip göreceği bazı müessese veya bazı işçileri istisna etmek suretiyle sözleşme hükümlerinin tatbiki dışında bırakabilir.

2. Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı statüsünün 22 nci maddesi gereğince bu Sözleşmenin uygulanması hakkında vereceği ilk yıllık raporunda, bu madde hükümlerine başvurmak niyetinde olduğu her bölgeyi bildirecek ve bu madde hükümlerine başvurmak niyetinde olmasının sebeplerini gösterecektir. Bundan sonra hiçbir üye, bu suretle bildirmiş olacağı bölgeler hariç, bu madde hükümlerine başvuramayacaktır.

3. Bu madde hükümlerine başvuran her üye, üç seneyi geçmeyen fasıllarla ve ilgili işveren ve işçi teşekküllerinin mevcut olduğu yerlerde bu gibi teşekküllerle istişare ederek, bu Sözleşmenin uygu-

lanmasının 1 inci fıkra gereğince muaf tutulmuş olan bölgelere teşmili imkânını tekrar gözden geçirecektir.

4. Bu madde hükümlerine başvuran her üye, anılan hükümlere başvurma hakkından vazgeçtiği bölgeleri ve bu Sözleşmenin bu gibi bölgelerde tedrici surette uygulanması vadisinde kaydedilen terakkiyi, daha sonraki yıllık raporlarında bildirecektir.

MADDE 8

Yetkili makam, mücbir sebep halinde yahut milli refah veya milli güvenlik için bir tehlike arz eden hadiseler vukuunda, ilgili işveren ve işçi teşekküllerinin mevcut olduğu yerlerde bu gibi teşekküllerle istişareden sonra, bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasını geçici olarak durdurabilir.

MADDE 9

1. Bu Sözleşme, onun, ilgili üye hakkında yürürlüğe girmesinden önce yapılmış olan akitler hakkında uygulanmaz.

2. Bu Sözleşmenin feshi, fesih yürürlüğe girmeden evvel yapılmış olan mukavelelerin hükümlerinin uygulanmasına halel getirmez.

MADDE 10

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 11

1. Bu Sözleşme, ancak onama belgeleri Umum Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme iki üyenin onama belgeleri Umum Müdür tarafından tescil edildiği tarihten itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra, bu Sözleşme her üye hakkında, kendisinin onama belgesinin tescil edildiği tarihten itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 12

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 inci maddesi-

nin 2 nci fıkrası gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdüre gönderilecek olan beyanlar aşağıdaki hususları belirtecektir.

a) İlgili üyenin, Sözleşme hükümlerini değiştirmeksizin uygulamayı taahhüt ettiği ülkeler;

b) Sözleşme hükümlerinin değişikliklerle uygulanmasını taahhüt eden ülkeler ve anılan değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Sözleşmenin uygulanmadığı ülkeler ve bu gibi hallerde niçin uygulanmadığının sebepleri;

d) Durumun daha derin bir şekilde incelenmesine intizaren hakkındaki kararını sonraya bırakan ülkeler.

2. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendlerinde zikredilen taahhütler onamanın ayrılmaz kısımları olarak sayılacak ve aynı sonuçları doğuracaktır.

3. Her üye, bu maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentleri gereğince, daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut kayıtların hepsinden veya bir kısmından yeni bir beyan ile vazgeçebilecektir.

4. Her üye bu Sözleşmenin, 14 üncü madde hükümlerine uygun olarak feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre, daha evvelki bir beyanın hükümlerini diğer bakımlardan değiştiren ve belirli ülkelerdeki durumu bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir .

MADDE 13

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 inci maddesinin 4 ve 5 inci fıkraları gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdüre gönderilen beyanlarda, Sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede aynen mi yoksa değişiklikleriyle mi uygulanacağı hususu açıklanacaktır; beyan, Sözleşme hükümlerinin değişikliklerle uygulanacağını açıkladığı takdirde bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu da belirtecektir.

2. İlgili üye veya üyeler veya ilgili Milletlerarası makam, daha sonra yapacağı bir beyanla, daha evvelki bir beyanda belirtilmiş olan bir değişikliğe başvurma hakkından tamamen veya kısmen vazgeçebilir.

3. İlgili üye veya üyeler veya ilgili Milletlerarası makam, bu Sözleşmenin 14 ncü madde hükümleri uyarınca feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre, daha evvelki bir beyanın hükümlerini diğer bakımlardan değiştiren ve bu Sözleşmenin tatbikiyle ilgili hali hazır durumu açıklayan yeni bir beyan gönderebilir.

MADDE 14

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devrenin sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve Genel Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedilir. Fesih, tescil tarihinden itibaren bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onamış olup da, bundan evvelki fıkrada yazılı on yıllık devrenin hitamından itibaren bir yıl zarfında, bu maddede derpiş edilmiş olan fesih hakkını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi her on yıllık devrenin sonunda bu maddede derpiş olunan şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 15

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilat Üyeleri tarafından kendisine bildirilen bilûmum onama, beyan ve fesihsihlerin tescil edildiğini Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Umum Müdür, kendisine gönderilmiş olan ikinci onama belgesinin tescil edildiğini Teşkilat Üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât Üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 16

Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü, yukarıdaki maddeler gereğince tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesihsihlere dair tam bilgileri Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 17

Bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her on yıllık bir devrenin sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin tatbikatı hakkında Genel Konferansa bir rapor sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin Konferans gündemine konulması lâzım gelip gelmediği hususunda karar verecektir.

MADDE 18

1. Konferansın, bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değişik-

tiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde, yeni Sözleşme başka bir şekil derpiş etmedikçe;

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukarıdaki 14 üncü madde nazara alınmaksızın, ve fakat tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartı ile, bu sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Bu Sözleşme, tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, artık üyelerin onanmasına açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıp da tadil edici Sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle yürürlükte kalacaktır.

MADDE 19

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

**ÜCRETİN KORUNMASI HAKKINDA 95 SAYILI
MİLLETLERARASI ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİ
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1949

Konusu ve Sözleşme No.: Ücretin Korunması hakkında 95 sayılı milletlerarası çalışma sözleşmesinin tasdikine ve bu sözleşmeye katılmamıza dair kanun

Türkiye'nin Onay Tarihi : 24.10.1960

Kanun No. : 109

Resmi Gazete : 28.10.1960/10641

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1949 da Cenevre'deki Genel Konferansında kabul edilmiş olan Ücretin korunması hakkındaki 95 sayılı Sözleşme tasdik edilmiş ve bu Sözleşmeye katılmak üzere Hükümete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. 27.10.1960

ÜCRETİN KORUNMASI HAKKINDA 95 SAYILI MİLLETLERARASI ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİ

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Yönetim Kurulu tarafından vakî davet üzerine 8 Haziran 1949 tarihinde Cenevre'de otuz ikinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı:

Toplantı gündeminin yedinci maddesini teşkil eden, ücretin korunması meselesine dair muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin Milletlerarası bir Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

Bin dokuz yüz kırk dokuz yılı Temmuz ayının işbu birinci günü Ücretin korunması hakkında 1949 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder.

MADDE 1

Bu Sözleşme bakımından «ücret» tabiri, yapılan veya yapılacak olan bir iş veyahut görülen veya görülecek olan bir hizmet için yazılı veya sözlü bir iş akdi gereğince bir işveren tarafından bir işçiye, herne nam altında ve hangi hesaplama şekli ile olursa olsun ödenmesi gereken ve nakden değerlendirilmesi kabil olup karşılıklı anlaşma veya milli mevzuatla tesbit edilen bedel veya kazançları ifade eder.

MADDE 2

1. Bu Sözleşme, kendisine bir ücret ödenen veya ödenmesi gereken her şahıs hakkında uygulanır.

2. Yetkili makam, keyfiyetle doğrudan doğruya ilgili işveren ve işçi teşekküllerinin bulunduğu yerlerde bu gibi teşekküllerle istişareden sonra, haklarında bu Sözleşme hükümlerinin hepsi veya bir kısmını uygulamanın uygun olmayacağı ahval ve şerait içinde çalışan ve istihdam edilen şahıs zümreleriyle, bedenen yapılan işlerde istihdam edilmeyen veyahut ev hizmetlerinde ve benzeri iş-

lerde çalışan şahıs zümrelerini bu Sözleşme hükümlerinin hepsini veya bir kısmının uygulanmasından istisna edebilir.

3. Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün 22 nci maddesi gereğince bu Sözleşmenin uygulanması hakkında göndereceği ilk yıllık raporda, bundan evvelki fıkra hükümlerine uygun olarak, Sözleşme hükümlerinin hepsi veya bir kısmının uygulanmasından istisna etmek tasavvurunda olduğu şahıs zümrelerini belirtecektir. Bundan sonra hiçbir üye, bu suretle belirtilen şahıs zümreleri dışında istisnalar koyamayacaktır.

4. İlk yıllık raporunda bu Sözleşme hükümlerinin hepsi veya herhangi birinin uygulanmasından istisna etmek tasavvurunda olduğu şahıs zümrelerini belirtmiş olan her üye, bundan sonraki raporlarında, haklarında bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine başvurma hakkından vazgeçtiği şahıs zümrelerini ve bu Sözleşmenin bu şahıs zümrelerine uygulanması bakımından kaydedilmiş olan ilerlemeleri belirtecektir.

MADDE 3

1. Nakit olarak ödenmesi gereken ücretler, münhasıran tedavülü mecburi olan para ile ödenecek ve emre muharrer senetle, bono ile, kuponla veya tedavülü mecburi parayı temsil ettiği iddia olunan diğer herhangi bir şekilde ödeme yasak edilecektir.)

2. Ücretlerin bir banka üzerine çekilen çekle yahut posta çeki veya havalesiyle tediyesi teamülden olduğu veya özel vaziyetler dolayısıyla zaruri bulunduğu veya bir kollektif mukavele veya hakem kararıyla bu şekillerde ödemenin derpiş edildiği yahut bunların hiçbirisi mevcut bulunmadığı takdirde ilgili işçi rıza gösterdiği hallerde, yetkili makam, ücretin, söz edilen şekillerde ödenmesine müsaade veya hükmedebilir.

MADDE 4

1. İlgili sanayi veya işin mahiyeti dolayısıyla ücretin kısmen ayın olarak ödenmesinin âdet veya arzuya şayan olduğu sanayi veya işlerde, milli mevzuat, kollektif mukaveleler veya hakem kararları, bu ödeme şekline müsaade edebilir. Ücretin ispirotlu içki veya zararlı kimyasal maddelerle ödenmesine hiçbir suretle müsaade edilmeyecektir.

2. Ücretin kısmen ayın olarak ödenmesine müsaade edildiği hallerde :

a) Aynı olarak verilen şeylerin gerek işçinin ve gerekse ailesinin şahsen kullanabilmesi ve onların menfaatine uygun bulunması, ve

b) Aynı ödemelere takdir edilen kıymetin adil ve makûl olması için gerekli tedbirler alınmış olacaktır.

MADDE 5

Ücret doğrudan doğruya ilgili işçiye ödenecektir. Meğer ki, milli mevzuat veya bir kollektif mukavele veyahut bir hakem kararı bu hususta başka bir hüküm koymuş veya ilgili işçi başka bir şekli kabul etmiş olsun.

MADDE 6

İşçinin, ücretini dilediği gibi kullanma hürriyetini işverenin her ne suretle olursa olsun tahdit etmesi yasaktır.

MADDE 7

1. Bir işyeri çerçevesi içinde işçilere mal satmak üzere ekonomalar açıldığı, yahut onlara hizmet için servisler kurulduğu takdirde, bu ekonomalardan veya servislerden faydalanmaları için ilgili işçiler üzerinde hiçbir cebir icra edilmeyecektir.

2. Diğer mağazalara veya servislere gitmek mümkün olmadığı hallerde, yetkili makam malların âdil ve makûl fiyatlarla satılması ve hizmetlerin yine adil ve makul fiyatlarla yapılması veya işveren tarafından açılan ekonomaların veyahut yapılan hizmetlerin işletilmesinde kazanç gayesi güdülmemesi ve sadece işçilerin menfaatlerinin gözetilmesi için uygun tedbirler alacaktır.

MADDE 8

1. Ücretlilerden kesintiler yapılmasına, ancak milli mevzuatın tayin veya bir kollektif mukavelenin yahut bir hakem kararının tesbit ettiği şartlar ve hadler, dahilinde müsaade edilecektir.

2. İşçiler, bu gibi kesintilerinin hangi şartlar ve hadler içinde yapılabileceğinden, yetkili makamın en uygun addedeceği şekilde haberdar edileceklerdir.

MADDE 9

Bir işçi tarafından, bir işe yerleşmek veya iş muhafaza etmek maksadıyla bir işverene veya onun vekiline veyahut herhangi bir

aracıya (Meselâ işçi toplamakla görevli bir kimseye) doğrudan doğruya veya dolayısıyla bir ödemede bulunulmasını sağlamak için ücretlerden her hangi bir kesinti yapmak yasaktır.

MADDE 10

1. Ücret, ancak milli mevzuatın belirttiği usuller ve hadler dahilinde haciz veya temlik edilebilir.
2. Ücret, haciz ve temlike karşı, işçinin ve ailesinin geçimini sağlayabilmesi için lüzumlu sayılan ölçüde himaye edilecektir.

MADDE 11

1. Bir müessesenin iflası veya mahkeme kararıyla tasfiyesi halinde bu müessesede çalışan işçiler, gerek iflasa veya mahkeme kararıyla tasfiyeye takaddüm edip milli mevzuatla tayin edilen bir müddet zarfında geçen bazı hizmetleri dolayısıyla kendilerine borçlanılan ve gerekse milli mevzuatla tayin edilen miktarı geçmiyen ücretler için, imtiyazlı alacaklı mevkiini işgal edeceklerdir.
2. İmtiyazlı bir alacak teşkil eden ücret, alelaide alacaklıların hisselerini almalarından evvel, tam olarak ödenecektir.
3. İmtiyazlı bir alacak teşkil eden ücretin, diğer imtiyazlı alacaklara nazaran rüçhan sırası, milli mevzuatla tayin edilecektir.

MADDE 12

1. Ücret muntazaman fasılalarla ödenecektir. Ücretin muntazam fasılalarla ödenmesini sağlayan tatmin edici başkaca usuller mevcut olması hali hariç, ücretin hangi fasılalarla ödenmesi lazım geldiği, milli mevzuatla tayin veya bir kollektif mukavele veyahut bir hakem kararı ile tesbit edilecektir.
2. İş akdi sona erdiği zaman, borçlanılmış olan ücretin tamamı, milli mevzuata veya bir kollektif mukaveleye veyahut bir hakem kararına uygun olarak ödenecektir. Bu yolda bir mevzuat, veya kollektif mukavele veyahut hakem kararı mevcut değil ise, ödeme mukavele hükümleri göz önünde tutularak makul bir mühlet içinde yapılacaktır.

MADDE 13

1. Ücret nakdi olarak ödendiği hallerde, yalnız iş günlerinde ve işyerinde yahut işyerine yakın bir yerde ödenecektir; meğer ki, milli mevzuat veya bir kollektif mukavele veyahut bir hakem kararı, baş-

ka türlü bir şekil derpiş etsin veya ilgili işçilerin malumu bulunan başka şekiller daha uygun telâkki edilsin.

2. Ücretin parekende içki satılan yerlerde yahut benzer müesseselerde ve kötüye kullanılmasının önlenmesi gerekiyorsa, parakende, eşya satış mağazalarında ve eğlence yerlerinde ödenmesi yastaktır. Bu hüküm bu gibi müesseselerde çalışmakta olan işçilere tatbik edilmez.

MADDE 14

İcabettiği takdirde, işçileri kolayca anlıyacakları bir şekilde aşağıdaki hususlardan haberdar etmek gayesiyle müessir tedbirler alınacaktır.

a) İşe alınmalarından önce işçilere, tabi olacakları ücret şartları hakkında malûmat verilmesi veya ücret şartlarında bir değişiklik yapılması halinde değişikliklerin bildirilmesi,

b) Ödemenin taalluk ettiği devreye ait ücretlerini teşkil eden unsurlar değişebilecek durumda ise, bu unsurların her ücret tediye-si sırasında işçilere bildirilmesi.

MADDE 15

Bu Sözleşme hükümlerini tatbik mevkiine koyan mevzuat;

a) İlgili şahısların bilgisine arz edilecek;

b) Bu mevzuata riayetle görevli kimseleri tasrif edecek;

c) Bu mevzuata aykırı hareketlere karşı uygun ceza müeyyide-leri tesbit edecek; ve

d) Gerekil her türlü ahvalde, uygun bir şekil ve usul dahilinde kayıt ve defterler tutulmasını derpiş edecektir.

MADDE 16

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi gereğince verilmesi gereken yıllık raporlar, bu Sözleşme hükümlerini tatbik mevkiine koyan tedbirler hakkında tam bilgileri ihtiva edecektir

MADDE 17

1. Ülkesi vasi bölgeleri ihtiva eden bir üye memleketin yetkili makamı, nüfusunun dağınlıklığı veya bu bölgelerin gelişme durumu

sebebiyle, mezkûr bölgelerde bu sözleşme hükümlerini tatbik etmenin kabil olamayacağı kanaatine vardığı takdirde, ilgili işçi ve işveren teşekküllerinin bulunduğu yerlerde bu teşekküllerle istişare ettikten sonra, anılan bölgeleri, ya umumi olarak veya münasip göreceği bazı müessese veya bazı işleri istisna etmek suretiyle Sözleşme hükümlerinin tatbiki dışında bırakabilir.

2. Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün 22 nci maddesi gereğince bu Sözleşmenin uygulanmasına dair vereceği ilk yıllık raporunda bu madde hükümlerine başvurma niyetinde olduğu her bölgeyi bildirecek ve bu madde hükümlerine müracaat niyetinde olmasının sebeplerini gösterecektir. Bundan sonra hiçbir üye, bu suretle bildirmiş olacağı bölgeler hariç, bu madde hükümlerine başvuramayacaktır.

3. Bu madde hükümlerine başvuran her üye, üç yılı geçmiyen fasıllarla ve ilgili işveren ve işçi teşekküllerinin mevcut olduğu yerlerde bu gibi teşekküllerle istişare ederek, bu sözleşmenin uygulanmasının, 1 inci paragraf uyarınca muaf tutulan bölgelere teşmili imkânını tekrar gözden geçirecektir.

4. Bu madde hükümlerine başvuran her üye, anılan hükümlere başvurma hakkından vazgeçtiği bölgeleri ve bu Sözleşmenin bu gibi bölgelerde tedrici surette uygulanması süresince kaydedilen terakkiyi daha sonraki yıllık raporlarında bildirecektir.

MADDE 18

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 19

1. Bu Sözleşme, ancak onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra, bu Sözleşme her üye hakkında kendisinin onama belgesinin tescil edildiği tarihten itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 20

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı statüsünün 35 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Genel Müdüre gönderilecek olan beyanlar aşağıdaki hususları belirtecektir :

a) İlgili üyenin, Sözleşme hükümlerini değiştirmeksizin uygulamayı taahhüt ettiği ülkeler;

b) Sözleşme hükümlerinin değişikliklerle uygulanmasını taahhüt eden ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Sözleşmenin uygulanmadığı ülkeler ve bu gibi hallerde niçin uygulanmadığının sebepleri;

d) Durumun daha derin bir şekilde incelenmesine intizaren, haklarındaki kararını sonraya bırakan ülkeler;

2. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde zikrolunan taahhütler, onamanın ayrılmaz kısımları olarak sayılacak ve aynı sonuçları doğuracaktır.

3. Her üye, bu maddenin 1 inci paragrafı (b,c,d,) bentleri gereğince, daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtirazı kayıtların hepsinde veya bir kısmından, yeni bir beyan ile vazgeçer.

4. Her üye, bu Sözleşmenin, 22 nci madde hükümlerine uygun olarak feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre, daha evvelki bir beyanın hükümlerini diğer bakımlardan değiştiren ve belirli ülkelerdeki durumu bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 21

1. Statünün 35 nci Maddesinin 4 ve 5 nci bentleri gereği yapılacak beyanlar, Sözleşmenin hangi bölgelerde ne şekilde uygulanacağını sebepleriyle belirtecektir.

2. Bu beyan, yeni bir beyan ile kısmen veya tamamen uygulamadan kaldırılabilir.

3. Üye devletlerin Madde 22 hükümlerini uygulamaları halinde isterlerse, önceki beyanlarını değiştirme ve yeni beyanda bulunma hakları saklıdır.

MADDE 22

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devrenin sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve Genel Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, feshin tescili tarihinden itibaren bir yıl sonra muteber olacaktır .

2. Bu Sözleşmeyi onamış olup da, bundan evvelki fıkarda yazılı on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede derpiş edilmiş olan fesih hakkını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık devrenin sonunda, bu maddede derpiş olunan şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 23

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen bilumum onama beyan ve fesih-

lerin tescil edildiğini Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Genel Müdür, kendisine gönderilmiş olan ikinci onama belgesinin tescil edildiğini Teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 24

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddeler gereğince, tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 25

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her on yıllık bir devrenin sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin tatbikatı hakkında Genel Konferansa bir rapor sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin konferans gündemine konulması lazım gelip gelmediği hususunda karar verecektir.

MADDE 26

1. Genel Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde, yeni Sözleşme başka bir şekil derpiş etmedikçe,

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukarıdaki 22 nci madde nazara alınmaksızın, ve fakat tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Bu Sözleşme, tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, artık üyelerinin onamasına açık bulunulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıp da tadil edici Sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle yürürlükte kalacaktır.

MADDE 27

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

**ÜCRETLİ İŞ BULMA BÜROLARI HAKKINDA 96 NO.LU
MİLLETLERARASI ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİ
(1949 TADİLİ)NİN
ONANMASI HAKKINDA KANUN**

Çıkış Tarihi : 1949

Konusu ve Sözleşme No.: Ücretli iş bulma büroları hakkındaki 96 numaralı milletlerarası çalışma sözleşmesi (1949 tadili) nin onanması hakkında kanun

Türkiye'nin Onay Tarihi : 8.8.1951

Kanun No. : 5835

Resmi Gazete : 14.8.1951/7884

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilatının Genel Konferansı tarafından 1949 yılındaki Cenevre toplantısında kabul edilmiş olan «Ücretli İş Bulma Büroları hakkında 96 numaralı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesi» onanmıştır.

MADDE 2

Bu onanma ile, Sözleşmenin kazanç gayesi takip eden iş bulma büroları ile birlikte ücretli iş bulma bürolarının bir nizama bağlanmasını derpiş eyliyen III üncü bölüm hükümleri kabul edilmiştir.

MADDE 3

İlerde lüzum hasıl olduğu takdirde 2 nci maddede zikredilen III üncü bölüm hükümleri yerine, kazanç gayesi takip eden ücretli iş bulma bürolarının tedricen kaldırılmasını ve diğer iş bulma bürolarının bir nizama bağlanmasını derpiş eyliyen II nci bölüm hükümlerini ikameye Çalışma Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 4

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer .

MADDE 5

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. 10.8.1951

**ÜCRETLİ İŞ BULMA BÜROLARI HAKKINDA 96 NO.LU
MİLLETLERARASI ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİ
(1949 TADİLİ)**

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'ye davet edilerek orada 8 Haziran 1949 da otuzikinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin ikinci maddesine dahil bulunan ücretli iş bulma büroları hakkındaki 1933 tarihli Sözleşmenin tadiline dair bazı tekliflerin kabulünü,

Bu tekliflerin, hakkında sözleşmenin yürürlükte bulunduğu her üyenin parasız bir amme iş ve işçi bulma bürosu bulundurması veya bulundurulmasını sağlaması lâzım geldiğini derpiş eden 1948 tarihli İş ve İşçi Bulma Servisi hakkındaki sözleşmeyi tamamlayacak bir Milletlerarası Sözleşme şeklini almasını,

Kararlaştırdıktan sonra;

Böyle bir servisin bütün işçi kategorilerinin faydalanabilecekleri bir teşekkül olması lâzım geldiğini gözönünde tutarak;

Bin Dokuz yüz kırk dokuz yılı Temmuz ayının birinci günü ücretli iş bulma büroları hakkında bin dokuz yüz kırk dokuz muaddel Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder.

BÖLÜM : I

Genel Hükümler

MADDE 1

1. Bu Sözleşme bakımından «ücretli iş bulma büroları» tâbiri şunları ifade eder :

a) Kazanç gayesi takip eden iş bulma büroları, yani doğrudan doğruya veya dolayısıyla tarafların her hangi birinden maddi bir

m nfaat temini maksadiyle, bir işçiye i , veya bir i  verene işçi bulmak hususunda tavassut eden her  ah s,  irket müessesese, acenta veya diğer herhangi bir teşekkül, ve münhasıran veya esas itibariyle i tigal mevzuu i  verenlerle işçiler arasında tavassuttan ibaret olan gazeteler ile,

b) Kazanç gagesi takip etmeyen i  bulma büroları, yani maddi bir m nfaat g tmemekle beraber, i verenlerden veya i  iden, yapılan hizmet mukabilinde duhuliye, aidat veya başka her hangi bir nam altında ücret alan  irket, müessesese, acenta veya diğer teşekküllerin i  bulma servisleridir.

2. Bu Sözleşme gemi adamlarının i e yerle tirilmeleri hakkında uygulanmaz.

MADDE 2

1. Bu Sözleşmeyi onayan her  ye, kazanç gagesi takip eden ücretli i  bulma bürolarının tedricen kaldırılmasını ve diğer i  bulma bürolarının bir nizamla ba lanmasını derpiş eyliyen II. bölüm hükümlerini mi, yoksa, kazanç gagesi takip eden i  bulma büroları da dahil olmak üzere ücretli i  bulma bürolarının bir nizamla ba lanmasını derpiş eyliyen III. bölüm hükümlerini mi kabul ettiğini onama vesikasında belirtecektir.

2. Sözleşmenin III. bölümündeki hükümleri kabul eden her  ye, II. bölümdeki hükümleri kabul ettiğini sonradan Genel Müdüre bildirebilir; böyle bir beyanın Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten itibaren, Sözleşmenin III. bölümünün hükümleri, anılan  ye hakkında yürürlükten kalkarak II. bölüm hükümleri kendisine tatbik edilir.

BÖLÜM : II

**Kazanç gagesi takip eden ücretli i  bulma bürolarının tedricen
Kaldırılması ve diğer i  bulma bürolarının bir
nizama ba lanması**

MADDE 3

1. I. maddenin (a) fıkrasında yazılı kazanç gagesi takip eden ücretli i  bulma büroları, süresi yetkili makam tarafından tayin edilecek mahdut bir devre zarfında kapatılacaktır.

2. Amme hizmeti mahiyetinde bir iş bulma servisi ihdas edilmedikçe bu kapatma işi tatbik edilemeyecektir.

3. Yetkili makam, muhtelif kategorilerdeki şahıslara iş bulmakla iştigal eden büroların kapatılması hususunda farklı mühletler koyabilir.

MADDE 4

1. Kazanç gayesi takibeden ücretli iş bulma büroları, kapanmalarına takaddüm eden mühlet zarfında :

a) Yetkili makamın kontrolüne tabi olacaklardır.

b) Ancak, tarifesi ya bu makama tevdi veya onun tarafından tasvip edilecek yahut da anılan makam tarafından tayin edilmiş harçları ve masrafları alabileceklerdir.

2. Bu kontrol, bilhassa, kazanç gayesi takip eden ücretli iş bulma bürolarının muamelatıyla ilgili suistimalleri önlemeye matuf olacaktır.

3. Bu maksatla yetkili makamın ilgili işveren ve işçi teşekkülleriyle münasip tarzda istişaresi lâzımdır.

MADDE 5

1. Milli mevzuatla sarıh bir surette tesbit olunan ve âmme iş bulma bürolarınca matlup şekilde işe yerleştirilmeleri mümkün bulunmayan şahıs kategorileri hakkında istisnai surette ve ancak ilgili işveren ve işçi teşekküllerine münasip usullerle danışıldıktan sonra bu Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrası hükümlerinden inhiraf etmek hususunda müsaade olunacaktır.

2. Bu madde gereğince kendisine müsaade olunan her ücretli iş bulma bürosu;

a) Yetkili makamın kontrolüne tabi olacaktır.

b) Yetkili makam tarafından tesbit edilecek devrelerde yenilenecek yıllık bir ruhsatıyeyi haiz bulunacaktır.

c) Yetkili makama tevdi ve onun tarafından tasvip edilmiş yahut da anılan makam tarafından tesbit olunmuş tarifiedekinden fazla harç ve masraf alamıyacaktır;

d) Ancak yetkili makam tarafından mezun kılındığı takdirde ve yürürlükte bulunan mevzuatla tesbit edilmiş şartlar içinde, yaban-

ci memleketler için veya yabancı memleketlerden işçi tedarik edebilecektir.

MADDE 6

Birinci maddenin 1 (b) fıkrasında yazılı ve kazanç gayesi takip etmeyen ücretli iş bulma büroları :

a) Yetkili makamın müsaadesini haiz olacak ve anılan makamın kontrolüne tabi bulunacaklardır.

b) Yetkili makama tevdi edilip onun tarafından tasvip olunan, yahut da yapılan masraflar gözönünde bulundurularak anılan makam tarafından tesbit olunacak tarifieden daha yüksek ücret alamıyacaklardır.

c) Ancak yetkili makam tarafından mezun kılındıkları takdirde ve yürürlükte bulunan mevzuatla tesbit edilmiş şartlar içinde yabancı memleketlere veya yabancı memleketlerden işçi tedarik edebileceklerdir.

MADDE 7

Yetkili makam, ücretsiz iş bulma bürolarının muamelelerini parasız yaptıklarına kanaat hâsıl etmek için gerekli tedbirleri alacaktır.

MADDE 8

Gerek, Sözleşmenin bu bölümündeki hükümlere gerek bunları yürürlüğe koyan mevzuat hükümlerine aykırı hareket hakkında, icabında bu Sözleşmede derpiş olunan ruhsatiyenin veya müsaadenin geri alınmasını da ihtiva etmek üzere uygun cezai müeyyideler konulacaktır.

MADDE 9

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 22. maddesinde derpiş olunan yıllık raporlar, 5. madde gereğince müsaade edilmiş olan inhiraflara ve bilhassa inhiraflardan faydalanan büroların sayısına ve faaliyetlerinin şumul sahasına, inhirafları gerektiren sebeplere ve anılan büroların faaliyetini kontrol etmekle yetkili makam tarafından ittihaz edilmiş olan tedbirlere dair her türlü gerekli bilgileri verecektir.

BÖLÜM : III

Ücretli İş Bulma Bürolarının Nizama Bağlanması

MADDE 10

Birinci maddenin 1 (a) fıkrasında yazılı kazanç gayesi takip eden ücretli iş bulma büroları :

- a) Yetkili makamın kontrolüne tabi olacaklardır;
- b) Yetkili makam tarafından tensip edilecek devrelerde yenilenecek yıllık bir ruhsatnameyi haiz bulunacaklardır.
- c) Yetkili makama tevdi ve onun tarafından tasvip edilmiş yahut da anılan makam tarafından tesbit olunmuş tarifiedekinden fazla harç ve masraf alamıyacaklardır.
- d) Ancak yetkili makam tarafından mezun kılındıkları taktirde ve yürürlükte bulunan mevzuatla tesbit edilmiş şartlar içinde yabancı memleketlere veya memleketlerden işçi tedarik edebileceklerdir.

MADDE 11

Birinci maddenin 1 (b) fıkrasında yazılı bulunan ve kazanç gayesi takip etmiyen ücretli iş bulma büroları;

- a) Yetkili makamın müsaadesini alacaklar ve anılan makamın kontrolüne tabi bulunacaklardır.
- b) Ya yetkili makama tevdi ve onun tarafından tasvip edilecek yahut da anılan makam tarafından yapılan masraflar gözönünde bulundurularak, tayin olunacak tarifieden yüksek bir ücret alamıyacaklardır.
- c) Ancak yetkili makam tarafından mezun kılındıkları takdirde ve yürürlükte bulunan mevzuatla tesbit edilmiş şartlar içinde yabancı memleketlere veya yabancı memleketlerden işçi tedarik edebileceklerdir.

MADDE 12

Yetkili makam, ücretsiz iş bulma bürolarının muamelelerini parasız yaptıklarına kanaat hasıl etmek için gerekli tedbirleri alacaktır.

MADDE 13

Gerek Sözleşmenin bu bölümünün hükümlerine gerek bunları yürürlüğe koyan mevzuat hükümlerine aykırı her hareket hakkında, icabında, bu sözleşmede derpiş olunan ruhsatnamenin yahut müsaadenin geri alınmasını da ihtiva eden uygun cezai müeyyideler konulacaktır.

MADDE 14

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasanın 22. maddesinde derpiş olunan yıllık raporlar, bilhassa kazanç gayesi takibeden bürolar dahil olmak üzere ücretli iş bulma bürolarının muamelelerini kontrol etmek için yetkili makam tarafından alınmış olan tedbirler hakkında gerekli her türlü bilgileri verecektir.

BÖLÜM : IV

Çeşitli Hükümler

MADDE 15

1. Bir üyenin ülkesi geniş bölgeleri ihtiva edip de bu bölgelerdeki nüfusun dağınıklığı veya gelişme safhası dolayısıyla yetkili makam, bu Sözleşme hükümlerinin buralarda uygulanmasının kabil olmayacağını mülahaza ettiği takdirde, adı geçen makam, bu bölgeleri bu Sözleşmenin uygulanmasından ya tamamıyla veyahut muayyen işletmeler veya işler hakkında münasip göreceği istisnaları kabul etmek suretiyle kısmen muaf tutabilir.

2. Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 22 nci maddesi gereğince bu Sözleşmenin uygulanmasına dair vereceği ilk yıllık raporunda, hakkında bu madde hükümlerine müracaat niyetinde olduğu bölgeleri ve bu hükümlere müracaat niyetinde olmasının sebeplerini göstermelidir; hiçbir üye, daha sonra, bu suretle göstermiş bulunduğu bölgelerden maadası için bu madde hükümlerine müracaat edemez.

3. Bu madde hükümlerine müracaat eden her üye, müteakip yıllık raporlarından, hangi bölgeler için bu madde hükümlerine müracaat hakkından vazgeçtiğini göstermelidir.

MADDE 16

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri, Milletlerarası Çalışma

Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 17

1. Bu Sözleşme, onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini ilzam eder.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescil edilmesi tarihinden ancak on iki ay sonra yürürlüğe girer.

3. Bu Sözleşme, onu sonradan onayan üyeler için onama belgesinin tescil edilmesinden on iki ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 18

1. Milletlerarası Çalışma Statüsünün 35 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek beyanlar aşağıdaki hususları açıklamalıdır.

a) İlgili üyenin, Sözleşme hükümlerinde hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler;

b) Sözleşme hükümlerinde değişiklikler yapılarak uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde Sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;

d) Sözleşme hakkındaki kararın vaziyetin daha ziyade tetkikine kadar talik ettiği ülkeler.

2. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde zikrolunan taahhütler, onamanın ayrılmaz kısımları olarak sayılacak ve aynı sonuçları doğuracaktır.

3. Her üye bu maddenin, 1. fıkrasının b), c) ve d) bendleri gereğince daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtirazi kayıtların hepsinden veya bir kısmından, yeni bir beyan ile vazgeçebilecektir.

4. Her üye, 11. madde hükümlerine uygun olarak, bu Sözleşmeyi feshedebileceği devreler zarfında, Genel Müdüre, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini herhangi bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki durumu bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 19

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 35 inci maddesinin 4 ve 5 inci fıkraları uyarınca, Genel Müdüre gönderilen beyanlar, Sözleşme hükümlerinin ülkede değişikliklerle mi yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını bildirmelidir; beyan, Sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulanacağını bildirdiği zaman, bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu belirtmelidir.

2. İlgili üye veyahut üyeler veya milletlerarası makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen değişikliği ileri sürmek hakkından da ha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilecektir.

3. İlgili üye yahut üyeler veya milletlerarası makam, 11 inci madde hükümlerine uygun olarak Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, daha evvelki bir beyanın hükümlerini herhangi bir başka bakımdan değiştiren ve bu Sözleşmenin uygulanması hususundaki durumu belirten yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 20

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada yazılı 10 yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında, bu madde gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince, bu maddede derpiş olunan şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 21

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama, beyan ve fesihlerin tescil olunduğunu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onama belgesinin tescil olunduğunu Teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 22

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarki maddeler gereğince, tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 23

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 24

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme başkaca hükümler ihtiva eylemediği takdirde :

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukarıdaki 23 üncü madde nazara alınmaksızın ve fakat tadil edici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartı ile, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme, üyelerin onamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıp da tadil edici sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için, her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle muteber olmakta devam edecektir.

MADDE 25

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekildedir.

**TEŞKİLATLANMA VE KOLLEKTİF MÜZAKERE HAKKI
PRENSİPLERİNİN UYGULANMASINA MÜTEALLİK
98 NUMARALI MİLLETLERARASI
ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİNİN
ONANMASI HAKKINDA KANUN**

Çıkış Tarihi : 1949

Konusu ve Sözleşme No.: Teşkilâtlanma ve kollektif müzakere hakkı prensiplerinin uygulanmasına müteallik 98 numaralı milletlerarası çalışma sözleşmesinin onanması hakkında Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 8.8.1951

Kanun No. : 5834

Resmi Gazete : 14.8.1951/7884

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel Konferansı tarafından 1949 yılındaki Cenevre toplantısında kabul edilmiş olan «Teşkilâtlanma ve Kollektif müzakere hakkı prensiplerinin uygulanmasına müteallik 98 numaralı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesi» onanmıştır.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**TEŞKİLATLANMA VE KOLLEKTİF MÜZAKERE HAKKI
PRENSİPLERİNİN UYGULANMASINA MÜTEALLİK
98 NUMARALI MİLLETLERARASI
ÇALIŞMA SÖZLEŞMESİ**

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından San Francisco'ya davet edilerek orada 18 Haziran 1949 da 32 nci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, toplantı gündeminin 4. maddesini teşkil eden, Teşkilâtlanma ve kollektif müzakere hakkı prensiplerinin uygulanmasına müteallik muhtelif teklifleri kabul etmeye, bu tekliflerin Milletlerarası bir Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra, Bindokuzyüz kırkdokuz yılı Temmuzunun birinci günü, teşkilâtlanma ve kollektif müzakere hakkına dair 1949 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder :

MADDE 1

1. İşçiler çalışma hususunda sendika hürriyetine hanel getirmeye matuf her türlü fark gözetici harekete tam bir himayeden faydalanacaktır.

2. Böyle bir himaye, bilhassa,

a) Bir işçinin çalıştırılmasını, bir sendikaya girmemesi veya bir sendikadan çıkması şartına tabi kılmak;

b) Bir sendikaya üye olması yahut çalışma saatleri dışında veya işverenin muvafakatı ile çalışma saatlerinde sendika faaliyetlerine iştirak etmesinden dolayı bir işçiyl işinden çıkarmak veya başka suretle onu izrar etmek; maksatları güden hareketlere müteallik hususlarda uygulanacaktır.

MADDE 2

1. İşçi ve işveren teşekkülleri, gerek doğrudan doğruya, gerek mümessilleri veya üyeleri vasıtasıyla, birbirlerinin kuruluşları, işle-

işleri ve idarelerini müdahalede bulunmalarına karşı gerekli surette himaye edileceklerdir.

2. Bilhassa işçi teşekküllerini bir işverenin veya bir işveren teşekkülünün kontrolüne tabi kılmaya, bir işverenin veya bir işveren teşekkülünün kendi nüfuzu altına alınmış işçi teşekkülleri ihdasını tahrik etmeye veya işçi teşekküllerinin mali yollarla veya başka bir şekilde desteklemeye matuf tedbirler, bu maddedeki manası ile müdahale hareketlerinden sayılır.

MADDE 3

Bundan önceki maddelerde tarif olunan «teşkilatlanma hakkı»na riayet edilmesini sağlamak üzere icabettiği takdirde milli şartlara uygun teşkilât kurulacaktır.

MADDE 4

Çalışma şartlarını kolektif mukavelelerle tanzim etmek üzere işverenler veya işveren teşekkülleriyle işçi teşekkülleri arasında ihtiyari müzakere usulünden faydalanılmasını ve bu usulün tam bir surette geliştirilmesini teşvik etmek ve gerçekleştirmek için lüzumu halinde milli şartlara uygun tedbirler alınacaktır.

MADDE 5

1. Bu sözleşmede derpiş olunan teminatın ne gibi hallerde Silâhlı Kuvvetler ve Zabıta Kuvvetlerine hangi ölçüde uygulanacağı milli mevzuatla tayin edilecektir.

2. Bu Sözleşmenin bir üye tarafından onanması bu Sözleşmede derpiş edilen teminatı Silâhlı Kuvvetlere ve Zabıta Kuvvetleri mensuplarına veren mevcut bir kanuna, kararı teammüle veya anlaşmaya, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 19. maddesinin 8. paragrafında yazılı prensipler gereğince, halel getirmez.

MADDE 6

Bu Sözleşme, Devlet memurlarının durumları ile alâkalı değildir, ve hiç bir surette, onların haklarına veya statülerine halel getirmez.

MADDE 7

Bu Sözleşmenin resmi onama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 8

1. Bu Sözleşme, onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini ilzam eder.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edildikten ancak 12 ay sonda yürürlüğe girer.

3. Bu Sözleşme, onu sonradan onayan üyeler için onama belgesinin tescil edilmesinden 12 ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 9

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 35. maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek olan beyanların şu hususları bildirmesi lâzım gelir :

a) İlgili üyenin Sözleşme hükümlerinde hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler;

b) Sözleşme hükümlerinde değişiklikler yapılarak uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde Sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;

d) Sözleşme hakkındaki kararını vaziyetin daha ziyade tetkikine kadar talik ettiği ülkeler.

2. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde zikrolunan taahhütler, onamanın ayrılmaz kısımları olarak sayılacak ve aynı sonuçları doğuracaktır.

3. Her üye, bu maddenin birinci fıkrasının b, c ve d bentleri gereğince, daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtirazi kayıtların hepsinden veya bir kısmından, yeni bir beyan ile vazgeçebilecektir.

4. Her üye, II nci madde hükümlerine uygun olarak, bu Sözleşmenin feshedebileceği devreler zarfında, Genel Müdüre, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini herhangi bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki durumu bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 10

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 35. maddesinin 4. ve 5. fıkraları uyarınca Genel Müdüre gönderilen beyanlar, Sözleşme hükümlerinin ülkede değişiklikler mi, yoksa değişiklik yapılmadan mı, uygulanacağını bildirmelidir; beyan, Sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulanacağını bildirdiği zaman, bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu belirtmelidir.

2. İlgili üye yahut üyeler veya Milletlerarası Makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen değişikliği ileri sürmek hakından daha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilecektir.

3. İlgili üye yahut üyeler, veya Milletlerarası makam, 11. nci madde hükümlerine uygun olarak, Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, daha evvelki bir beyanın hükümlerinin herhangi bir başka bakımdan değiştiren ve bu Sözleşmenin uygulanması hususundaki durumu belirten yeni bir beyan gönderebilecektir .

MADDE 11

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe girmiş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkra da yazılı on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında, bu madde gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi her on yıllık devre bitince, bu maddede derpiş olunan şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 12

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama, beyan ve fesihlerin tescil olunduğunu Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onama belgesinin tescil olunduğunu teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 13

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddeler gereğince, tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102. maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 14

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her 10 yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir Raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin Konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 15

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme başkaca hükümler ihtiva etmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukardaki 14. madde nazara alınmaksızın ve fakat tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartı ile, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme, üyelerin onamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıp da tadil edici Sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için, herhalde şimdiki şekil ve muhtevası ile muhtebâr olmakta devam edecektir.

MADDE 16

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekilde muhtebardır.

**TARIMDA ASGARİ ÜCRET TESPİT, USULLERİ
HAKKINDA 99 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1951

Konusu ve Sözleşme No.: Tarımda asgari ücret tespiti usulleri hakkında 99 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 30.4.1969

Kanun No. : 1168

Resmî Gazete : 26.3.1970/13455

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1951 yılında Cenevrede yaptığı 34 üncü Konferansında kabul edilmiş olan «Tarımda asgari ücret tespiti usulleri hakkında 99 sayılı Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.
5.5.1969

BAKANLAR KURULU KARARI

1951 yılında Cenevre'de toplanan 34 üncü Milletlerarası Çalışma Konferansınca kabul edilmiş olup, 30.4.1969 tarih ve 1168 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan «Tarımda Asgari Ücret Tespiti Usulleri Hakkında 99 Sayılı Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Sözleşmesinin yayımlandığı gün yürürlüğe girmek üzere onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 20.12.1969 tarih ve BEKY : 725.100-1/69-1022 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 16.1.1970 tarihinde kararlaştırılmıştır.

TARIMDA ASGARİ ÜCRET TESPİTİ USULLERİ HAKKINDA 99 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek orada 6 Haziran 1951 de 34 üncü toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı toplantı gündeminin sekizinci maddesini teşkil eden tarımda asgari ücret tespit usulleri meselesine dair tekliflerin kabulüne ve bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra, bin dokuz yüz ellibir yılı Haziran ayının işbu yirmisekizinci günü, Tarımda Asgari Ücret Tespit Usulleri Hakkında 1951 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

MADDE 1

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Sözleşmeyi onaylayan her üyesi tarımsal işyerleriyle tarımla ilgili işlerde çalıştırılan işçilerin asgari ücret hadlerinin tespiti mümkün kılacak münasip usuller koymayı veya bu gibi usulleri muhafaza etlemeyi taahhüt eder.

2. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye eğer varsa, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekküllerine danıştıktan sonra bundan evvelki fıkrada derpiş olunan asgari ücret tespit usullerinin hangi işyerleri, işler ve şahıs zümreleri hakkında uygulanacağını tayinde serbesttir.

3. Yetkili makam, tabi oldukları çalışma şartları dolayısıyla haklarında bu Sözleşme hükümlerine hepsinin veya bir kısmının uygulanması mümkün olmayan çiftçinin çalıştırdığı kendi aile fertleri gibi şahıs zümrelerini bu gibi hükümlerin uygulanmasından hariç tutabilir.

MADDE 2

1. Asgari ücretlerin kısmen aynı olarak ödenmesi arzuya şayan ve teamülden olduğu hallerde, milli mevzuat, toplu sözleşmeler veya hakem kararları bu şekilde tediye müsaade edebilir.

2. Asgari ücretlerin kısmen aynı olarak ödenmesine müsaade olunduğu hallerde :

(a) Bu gibi aynı yardımların işçinin ve ailesi fertlerinin şahsen kullanma ve faydalanmalarına elverişli bulunmasını; ve,

(b) Bu gibi aynı yardımlara takdir edilen değer in âdil ve makûl olmasını sağlamak üzere münasip tedbirler alınmalıdır.

MADDE 3

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, aşağıdaki fıkralarda öngörülen şartlar mahfuz kalmak kaydıyla, asgari ücret tespit usulleriyle bu usullerin uygulanmasında takip olunacak yolları tayinde serbesttir.

2. Bu hususta bir karar vermeden önce, eğer varsa, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle ve meslek veya vazifeleri dolayısıyla bu hususta bilhassa ehliyet sahibi olup kendilerine danışılması yetkili makamca faydalı görülen sair şahıslarla etraflıca ihzari bir danışmada bulunulacaktır.

3. İlgili işveren ve işçiler milli mevzuatın tespit edebileceği tarz ve ölçüde fakat her halde tam eşitlik esası üzerinden asgari ücret tespit usullerinin uygulanmasına iştirak edecekler veya bu hususta kendilerine danışılacak veya fikirlerini ifade etme hakkını haiz olacaklardır.

4. Tespit edilen asgari ücret hadlerine ilgili işveren ve işçilerin riyeti mecburi olacak ve bu hadler indirilmeyecektir.

5. Yetkili makam bedeni veya fikri kabiliyetleri mahdud olan işçilerin çalıştırılması imkânlarının azalmasını önlemek maksadıyla, icabettiği takdirde, münferit hallerde, asgari ücret hadlerinde istisnalara müsaade edebilir.

MADDE 4

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, ilgili işveren ve işçilerin yürürlükte olan asgari ücret hadlerinden haberdar edilmesini ve bu hadlerin uygulandığı hallerde bu hadlerden daha az ücret ödenmesini sağlamak için gereken tedbirleri alacaktır, bu tedbirler ilgili memleketin tarımında cari şartlar bakımından gerekli ve bu şartlara en uygun olan bütün kontrol, teftiş ve cezai müeyyide tedbirlerini ihtiva edecektir.

2. Hakkında asgari hadler uygulanan ve kendisine bu hadlerden az ücret ödenmiş bulunan bir işçi, milli mevzuatın tespit edeceği mühlet zarfında, mahkeme yoluyla veya sair münasip bir yoldan kendisine eksik ödenen meblağın tutarını geri hakkını haiz olacaktır.

MADDE 5

Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, her yıl Milletlerarası Çalışma Bürosuna, asgari ücret tespit usullerinin tatbik şekillerini ve tatbikattan alınan neticeleri belirten genel bir ekspoze gönderecek ve bu ekspozede, şümul içine giren işleri ve işçilerin takribi sayısını, tespit edilen asgari ücret hadlerini ve eğer varsa, asgari hadlerle ilgili olarak kabul edilmiş olan önemli diğer tedbirleri özet halinde belirtecektir.

MADDE 6

Bu Sözleşmenin resmi onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 7

1. Bu Sözleşme, ancak Onaylama Belgeleri Genel Müdürü tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyeleri için bağliyacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra bu Sözleşme, onu onaylayan her üye için onaylama belgesi tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 8

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsünün 35 inci madde-

sinin 2 nci fıkrası gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek olan beyanlar şu hususları belirtecektir:

a) İlgili üyenin, Sözleşme hükümlerinin hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler;

b) Sözleşme hükümlerinin değişiklikler yapılarak uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde Sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;

d) Haklarındaki kararın vaziyetin daha etraflıca tetkikine kadar mahfuz tuttuğu ülkeler,

2. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendlerinde sözü edilen taahhütler onaylamanın ayrılmaz kısımları sayılacak ve onaylama kuvvetini haiz olacaktır.

3. Her üye bu maddenin 1 inci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentleri gereğince daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtiyari kayıtların hepsinden veya bir kısmından, yeni bir beyanla vazgeçebilecektir.

4. Her üye, 10 uncu madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdürü, daha evvelki her hangi bir beyanın hükümlerinin başka her hangi bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderebilecektir.

MADDE 9

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 inci maddesinin 4 ve 5 inci fıkraları gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen beyanlar Sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede değişikliklerle mi yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını belirtecektir. Beyan, Sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulanacağını bildirdiği zaman bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu açık olarak gösterecektir.

2. İlgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen, değişikliğe başvurma hakkında daha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilir.

3. İlgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, 10 uncu madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmenin feshedilebileceği devre-

ler zarfında Genel Müdüre dava evvelki bir beyanın hükümlerini başka bir bakımdan değiştiren ve Sözleşmenin uygulanması bakımından halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderebilir.

MADDE 10

1. Sözleşmeyi onaylıyan her üye onu ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Genel Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onaylamış olup da onu, bundan evvelki fıkra da sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında, bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetme ihtiyarını kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi her on yıllık devre bitince bu madde de öngörülen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 11

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama, beyan ve fesihlerin tescil olunduğu Teşkilâtın bütün üyelerine tebliğ edilecektir.

2. Genel Müdür kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onaylama belgesinin tescil olunduğunu Teşkilât üyelerine bildirirken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 12

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki maddelere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylama, beyan ve fesiHLere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştırılacaktır.

MADDE 13

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu genel konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin konferans gündemine alınıp alınmaması hususunu inceliyecektir.

MADDE 14

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni Sözleşme aksini öngörmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 10 uncu madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olarak kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasıyla muteber olmakta devam edecektir.

**EŞİT DEĞERDE İŞ İÇİN VE KADIN İŞÇİLER ARASINDA
ÜCRET EŞİTLİĞİ HAKKINDA
100 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONAYLANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1951

Konusu ve Sözleşme No.: «Eşit değerde iş için erkek ve kadın işçiler arasında ücret eşitliği hakkında 100 sayılı milletlerarası çalışma sözleşmesi»nin onaylanmasının uygun bulun-
duğuna dair kanun

Türkiye'nin Onay Tarihi : 13.12.1966

Kanun No. : 810

Resmi Gazete : 22.12.1966/12484

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1951 yılında Cenevre'de yaptığı 34 üncü Genel Konferansta kabul edilmiş olan «Eşit değerde iş için erkek ve kadın işçiler arasında ücret eşitliği hakkında 100 sayılı Sözleşme»nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunun hükmünü Bakanlar Kurulu yürütür.

**EŞİT DEĞERDE İŞ İÇİN VE KADIN İŞÇİLER ARASINDA
ÜCRET EŞİTLİĞİ HAKKINDA
100 SAYILI SÖZLEŞME**

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek orada 6 Haziran 1951 tarihinde otuzdördüncü toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin yedinci maddesini teşkil eden, eşit değer-
de iş için erkek ve kadın işçiler arasında ücret eşitliği prensibi ile ilgili çeşitli tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasını karar verdikten sonra,

Bin dokuzyüz ellibir Haziran ayının işbu yirmidokuzuncu günü, eşit ücrete dair 1951 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder :

MADDE 1

Bu Sözleşme bakımından:

(a) «Ücret» deyimi, işçinin çalıştırılması nedeniyle işveren tarafından kendisine nakdi veya aynı olarak doğrudan doğruya veya bilvasıta ödenen normal, kök veya asgari ücret veya aylıkla, sağlanan bütün diğer menfaatleri içine alır;

(b) «Eşit değerde iş için erkek ve kadın işçiler arasında ücret eşitliği» deyimi, cinsiyet esasına dayanan bir ayırım gözetmeksizin tesbit edilmiş bulunan ücret hadlerini ifade eder.

MADDE 2

1. Her üye, ücret hadlerinin tesbitiyle ilgili olarak yürürlükte bulunan usullere uygun yollardan, eşit değerde iş için erkek ve kadın işçiler arasında ücret eşitliği prensibini teşvik ve bu prensibin

bütün işçilere uygulanmasını, sözü edilen usullerle telifi kabil olduğu nisbette temin edecektir.

2. Bu prensip :

a) Milli mevzuat

b) Mevzuatla kurulmuş veya tanınmış herhangi bir ücret tesbit düzeni.

c) İşverenlerle işçiler arasında yapılan toplu sözleşmeler; veya

d) Bu çeşitli usullerin birleştirilmesi yoluyla uygulanabilir.

MADDE 3

1. Bu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasını kolaylaştıracak mahiyette olduğu hallerde, ihtiva ettikleri ameliyeler esas alınmak suretiyle, işlerin objektif bir şekilde değerlendirilmesini teşvik için tedbirler alınacaktır.

2. Bu değerlendirme takip edilecek usuller, ücret hadlerinin tesbitine yetkili makamlar tarafından veya ücret hadlerinin toplu sözleşmelere göre tesbit edilmesi halinde, bu sözleşmelere taraf olanlarca kararlaştırılabilir.

3. Bu şekilde objektif bir değerlendirme neticesinde, yapılacak işlerde tesbit edilen farklara, cinsiyet gözetilmeksizin tekabül eden, ücret hadleri arasındaki farklar eşit değerde iş için erkek ve kadın işçiler arasında ücret eşitliği prensibine aykırı sayılamaz.

MADDE 4

Her üye, işbu Sözleşme hükümlerinin tatbik mevkiine konulması amacıyla ilgili işçi ve işveren teşekkülleriyle uygun yollardan işbirliği yapacaktır.

MADDE 5

Bu Sözleşmenin resmi onay belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 6

1. Bu Sözleşmede ancak onay belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onay belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra bu Sözleşme, onu onaylayan her üye için onay belgesi tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 7

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek olan beyanlar şu hususları bildirecektir :

a) İlgili üyenin, sözleşme hükümlerinin hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler;

b) Sözleşme hükümlerinin değişiklikler yapılarak uygulanacağını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;

d) Haklarındaki kararını, vaziyetin daha etraflıca tetkikine kadar mahfuz tuttuğu ülkeler.

2. Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendlerinde sözü edilen taahhütler onaylamanın ayrılmaz kısımları sayılacak ve onaylama kuvvetini haiz olacaktır.

3. Her üye, bu maddenin 1 inci fıkrasının (b), (c) ve (d) bendleri gereğince daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtirazi kayıtların hepsinden veya bir kısmından, yeni bir beyanla vazgeçebilecektir.

4. Her üye, 9 uncu madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini başka herhangi bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderilecektir.

MADDE 8

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 inci maddesinin 4 ve 5 nci fıkraları gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen beyanlar sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede değişikliklerle mi, yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını belirtecektir; sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulanacağını bildirdiği zaman, bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu açık olarak gösterecektir.

2. İlgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen, değişikliğe başvurma hakkından daha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilir.

3. İlgili üye, üyeler veya milletlerarası makam 9 uncu madde hükümlerine uygun olarak, bu Sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdür, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini başka herhangi bir bakımdan değiştiren ve sözleşmenin uygulanması bakımından halihazır vaziyeti bildiren yeni bir beyan gönderebilir.

MADDE 9

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, onu ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak, bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onaylamış olup da, onun bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 10

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama beyan ve fesihlerin tescil olduğunu Teşkilâtın bütün üyelerine bildirecektir.

2. Genel Müdür kendisine gönderilen sözleşmenin ikinci onay belgesinin tescil olduğunu teşkilât üyelerine bildirirken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 11

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki maddelere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 12

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu genel konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin konferans gündemine alınması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 13

1. Koferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme aksini öngörmediği takdirde:

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukarıdaki 9 uncu madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için herhalde şimdiki şekil ve muhtevasiyle muteber olmakta devam edecektir.

MADDE 14

Bu sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri aynı derecede muteberdir.

**SOSYAL GÜVENLİĞİN ASGARİ NORMLARI
HAKKINDA 102 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1952

Konusu ve Sözleşme No.: Sosyal güvenliğin asgari normları hakkında 102 sayılı sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 29.7.1971

Kanun No. : 1451

Resmi Gazete : 10.8.1971/13922

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Cenevre'de toplanan 35. inci Genel Konferansında 28 Haziran 1952 tarihinde kabul edilmiş olan 102 sayılı «1952 Sosyal Güvenlik (Asgari Normlar) Sözleşmesi»nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Sözleşmenin uygulanacak bölümleri ve faydalanılacak istisna hükümleri Bakanlar Kurulu Kararıyla tesbit edilir.

MADDE 3

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4

Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

Onaylanması 29.7.1971 tarih ve 1451 sayılı Kanunla uygun bulunan «Sosyal Güvenliğin Asgari Normları hakkındaki Sözleşme»nin, 2 nci maddesinin (b) fıkrasında öngörülen yetkiye dayanılarak sadece, hastalık ödeneklerine ilişkin III üncü, ihtiyarlık yardımlarına ilişkin V inci, iş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde yapılacak yardımlara ilişkin VI nci maluliyet yardımlarına ilişkin IX uncu ve ölüm yardımlarına ilişkin X uncu bölümlerine ait mükellefiyetlerin kabulü, sağlık yardımlarına ilişkin II nci ve analık yardımlarına ilişkin VIII inci bölümlere ait mükellefiyetlerin ise sözleşmenin 3 üncü maddesinde öngörülen yetkiye dayanılarak 9 uncu maddesinin (d) fıkrası ile 48 inci maddesinin (c) fıkrasındaki geçici istisna hükümlerinden yararlanmak suretiyle kabulü kaydıyla (onay belgesinin Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Müdürlüğüne tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girmek üzere) onaylanması; Çalışma Bakanlığının uygun mütalâasına dayanan Dışişleri Bakanlığının 13.2.1974 tarihli ve 725.012-ESSD/203 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı Kanunun 2 ve 3 üncü, 29.7.1971 tarih ve 1451 Sayılı Kanunun 2. nci maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 1.4.1974 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete

: 15.10.1974/15037

SOSYAL GÜVENLİĞİN ASGARİ NORMLARI HAKKINDA SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet olunarak, 4 Haziran 1952 tarihinde yaptığı 35 inci toplantısında,

Toplantı gündeminin 5 inci maddesini teşkil eden sosyal güvenliğin asgari normları konusundaki muhtelif teklifleri kabule karar vererek,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini alması gerektiğini tespit ederek,

Yirmi sekiz Haziran Bin Dokuz Yüz elli iki tarihinde, «1952 Sosyal Güvenlik (Asgari Normlar) Sözleşmesi» olarak isimlendirilecek olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul etmiştir.

BÖLÜM I

GENEL HÜKÜMLER

MADDE 1

1. Bu Sözleşmede,

a) «Mevzuatla tayin olunan» tabiri, milli mevzuatla veya milli mevzuat gereğince tayin olunan demektir.

b) «İkamet» tabiri, mutad olarak Üye Devletin ülkesi üzerinde ikameti, «Mukim» tabiri de, mutad olarak Üye Devletin ülkesi üzerinde ikamet eden kimseyi ifade eder.

c) «Karı» tabiri, geçimi koca tarafından sağlanan karı demektir.

d) «Dul Kadın» tabiri, kocasının ölümü tarihinde geçimi kocası tarafından sağlanan kadın demektir.

e) «Çocuk» tabiri, mevzuatla tayin edilen şekle göre, tahsil mecburiyetinin sona erdiği yaşın altındaki bir çocuk veya 15 yaşını doldurmamış bir çocuk demektir.

f) «Staj Devresi» tabiri, mevzuatla tayin edilen şekle göre, bir prim ödeme devresi, bir çalışma devresi, bir ikamet devresi veya bunların herhangi bir şekildeki terkibi demektir.

2 — 10, 34 ve 49 uncu maddelerin tatbikatında, «yardım» tabiri, ya ilgiliye doğrudan doğruya sağlanan sağlık yardımları veya ilgilinin yaptığı masrafların kendisine ödenmesi şeklindeki bilvasıta yardımlar manâsına gelir.

MADDE 2

İşbu Sözleşmeyi tatbik eden her üye,

a)

i) I. Bölümü,

ii) IV. V. VI. IX ve X. bölümlerden en az birisi dahil olmak şartıyla, II, III. IV. V. VII. VIII. IX. ve X. bölümlerden en az üçünü;

iii) XI. XII. XIII. bölümlerin bunlarla ilgili hükümlerini,

iv) XIV. bölümü;

tatbik etmeye,

b) Sözleşmenin II., X. bölümlerinde yazılı mükellefiyetlerden hangilerini kabul ettiğini, tasdik vesikasında belirtmeye, mecburdur.

MADDE 3

1 — Ekonomisi ve tedavi imkânları yeter derecede gelişmemiş olan bir Üye, yetkili makam dilerse ve bu makamın lüzum gördüğü müddetçe, tasdik vesikasına ekliyeceği bir beyanla aşağıda yazılı maddelerde derpiş olunan muvakkat istisnalardan faydalanma hakkını mahfuz tutabilir: 9 d); 12 (2); 15 d); 18 (2); 21 c); 27 d); 33 b); 34 (3); 41 d); 48 c); 55 d) ve 61 d).

2 — Bu maddenin I. paragrafına göre bir beyanda bulunan her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Ana Statüsünün 22 nci maddesine göre vermeye mecbur olduğu, bu Sözleşmenin tatbikatı hakkındaki yıllık raporunda, faydalanma hakkını mahfuz tuttuğu istisnalardan her birisi için,

a) Bu istisnanın dayandığı sebeplerin devam ettiğini;

b) Veya, bahis konusu istisnadan faydalanma hakkından belirli bir tarihten itibaren vazgeçtiğini, bildirir.

MADDE 4

1 — İşbu Sözleşmeyi tasdik etmiş olan her üye, II-X. bölümlerden tasdik vesikasında evvelce belirtilmemiş olanların bir veya bir kaçının tahmil ettiği mükellefiyetleri kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne sonradan bildirebilir.

2 — Bu maddenin I. paragrafında derpiş edilen taahhütler tasdik vesikasının ayrılmaz cüzü olarak kabul edilir ve bildirme tarihinden itibaren aynı kuvveti haiz olur.

MADDE 5

Bir üyenin, tasdik vesikasında yer alan II - X. bölümlerden herhangi birinin tatbikatı bakımından, işçi ve hizmetlilerin veya mu- kimlerin muayyen bir yüzde nispetinden yukarı sayıda işçi ve hizmet-

li veya mukim kategorilerini korumakla mükellef olması halinde, üye mezkur bölümün tatbikini taahhüt etmeden önce, istenilen nispete ulaşılmış olduğundan emin bulunması lâzımdır.

MADDE 6

Bu sözleşmenin II, III, IV, V, VIII (Sağlık yardımlarına taallük eden hususlarda), IX ve X. bölümlerinin tatbikatı bakımından, bir üye milli mevzuata göre mecburi olmayan sigortalarla sağlanan himayeyi de hesaba katabilir.

a) Amme mercileri tarafından murakabe edilmesi veya mevzuatla tayin edilen esaslara uygun olarak, işverenlerle çalışanlar tarafından müştereken idare olunması;

kimselerin mühim bir kısmını şümulüne alması;

b) Kazançları, kalifiye bir erkek işçinin kazancını aşmayan

c) İcabında, diğer himaye şekilleriyle birlikte, Sözleşmenin ilgili hükümlerine uygun bulunması;
lâzımdır.

BÖLÜM : II.

SAĞLIK YARDIMLARI

İstisna Hükümüne Göre

MADDE 7

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere sağlık durumları gerektirdiği zaman, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak, koruyucu mahiyette veya tedavi şeklinde sağlık yardımları yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 8

Yardım yapılacak hal, sebebi ne olursa olsun hastalık hali ile gebelik, doğum ve bunların doğurduğu neticelerdir.

MADDE 9

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin edilen işçi ve hizmetli kategorileriyle bunların karı ve çocukları;

b) Veya, bütün mukimlerin yüzdeyirmisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin edilen faal nüfus kategorileriyle bunların karı ve çocukları;

c) Veya, bütün mukimlerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan mukim kategorileri;

d) Veya, 3 üncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorisiyle bunların karı ve çocukları; teşkil eder.

MADDE 10

1 — Yardımlar en az şunlardır :

a) Hastalık halinde :

i) Evde yapılacak muayeneler dahil, pratisyen hekimler tarafından yapılacak muayene ve tedaviler;

ii) Mütihazsıs hekimler tarafından, hastanelerde yatarak veya ayakta yapılacak muayene ve tedavilerle hastane dışında sağlanabilecek tedaviler;

iii) Hekim reçetesiyle lüzum gösterilen ilaçların temini;

iv) Lüzumu halinde, hastaneye yatırma;

b) Gebelik, doğum ve bunlardan ileri gelen hastalık ve arızalarda;

i) Doğumdan evvel, doğum esnasında ve doğumdan sonra, bir hekim veya diplomalı ebe tarafından yapılacak muayene ve tedaviler;

ii) Lüzumu halinde, hastaneye yatırma,

2 — Yardımdan faydalananlar veya bunların aile reisleri, hastalık halinde yapılacak sağlık yardımı masraflarına iştirak ettirilebilir. Bu iştirake taallük eden esaslar ilgiliye ağır bir yük teşkil etmeyecek şekilde tesbit edilmelidir.

3 — Bu madde gereğince yapılacak yardımlar, korunan kimsenin sağlığını korumaya, çalışma gücünü iadeye ve şahsi ihtiyaçlarını karşılayabilme kabiliyetini artırmaya matuftur.

4 — Sağlık yardımlarının ifasıyle görevli Devlet daireleri veya müesseseler, korunan kimseleri, amme idareleri tarafından veya bu

idarelerce yetkili kabul edilmiş diğer teşekküller tarafından, kendi hizmetlerine arzedilen umumi sağlık müesseselerine müracaat etmeye, uygun görülebilecek her türlü vasıtalarla, teşvik ederler.

MADDE 11

10 uncu maddede belirtilen yardımlar, suistimali önlemek için, lüzumlu sayılabilecek asgari bir staj süresini tamamlamış olan sigortalılara ve bunların hak sahibi kimselerine temin olunur.

MADDE 12

1 — 10 uncu maddede belirtilen yardımlar vakanın devamı süresince sağlanır; ancak, hastalık halinde her vaka için yardım süresi 26 hafta olarak tahdit edilebilir; şu kadar ki, hastalık ödeneği verilmesine devam olunduğu sürece, sağlık yardımları durdurulamaz ve uzun tedaviyi gerektirdiği milli mevzuatla kabul edilen hastalıklarda yukarıda yazılı sürenin uzatılması için hükümler vaz olunur.

2 — 3 üncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, yardım süresi vak'a başına 13 hafta olarak tahdit edilebilir.

BÖLÜM : III

HASTALIK ÖDENEKLERİ

MADDE 13

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak hastalık ödeneği verilmesini teminat altına alır.

MADDE 14

Yardım yapılacak hal, hastalıktan ileri gelen ve milli mevzuatta belirtildiği şekilde, kazancın muvakkaten durmasını mucip olan iş göremezlik halidir.

MADDE 15

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;

b) Veya, bütün mukimlerin yüzde yirmisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan faal nüfus kategorileri;

c) Veya, olay esnasındaki geçim kaynakları 67 nci madde hükümlerine uygun bir şekilde mevzuatla tayin olunan hadleri aşmayan bütün mukimler;

d) Veya, 3 üncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri; teşkil eder.

MADDE 16

1 — Korunan kimselerin işçi ve hizmetli veya faal nüfus kategorilerinden müteşekkil olması halinde, yardım, 65 veya 66 ncı maddeler hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

2 — Olay esnasındaki geçim kaynakları muayyen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, yardım 67 nci madde hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

MADDE 17

16 ncı maddede belirtilen yardım, en az suistimali önlemek için lüzumlu sayılabilecek bir staj süresini tamamlamış olan kimselere temin edilir.

MADDE 18

1 — 16 ncı maddede belirtilen yardım, vakanın devamı süresince sağlanır. Ancak, bu yardım her hastalık vakası için 26 hafta olarak tahdit edilebilir ve ilk üç gün içinde ödenek verilmeyebilir.

2 — 3 üncü madde gereğince bir beyanın yapılmış olması halinde, yardım süresi,

a) Bir yıl içinde hastalık ödeneği verilen günler toplamı aynı yıl içinde korunan şahıslar sayısı ortalamasının on katından daha az olmamak üzere tespit edilecek bir süre;

b) Veya, her vaka için 13 hafta (ilk üç gün için ödenek verilmeyebilir); olarak tahdit edilebilir.

BÖLÜM : IV.

İŞSİZLİK YARDIMLARI

MADDE 19

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak işsizlik yardımları yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 20

Yardım yapılacak hal, çalışmaya muktedir ve iş almaya hazır bulunan bir kimsenin, uygun bir iş bulma imkânsızlığı sebebiyle ve milli mevzuatta tarif olunduğu şekilde, kazancının muvakkaten durması halidir.

MADDE 21

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, milli mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;

b) Veya, olay esnasındaki geçim kaynakları 67 nci madde hükümlerine uygun olarak mevzuatla tayin edilen hadleri aşmayan bütün mukimler;

c) Veya, 3 üncü madde gereğince bir beyan yapılmış olması halinde en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin edilen işçi ve hizmetli kategorileri; teşkil eder.

MADDE 22

1 — Korunan kimselerin işçi ve hizmetli kategorilerinden müteşekkil olması halinde, yardım, 65 veya 66 ncı maddeler hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

2 — Olay esnasında geçim kaynakları muayyen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, yardım 67 nci madde hükümlerine uygun olarak hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

MADDE 23

22 nci maddede belirtilen yardım, en az suistimali önlemek

için lüzumlu sayılabilecek bir staj süresini tamamlamış olan korunan kimselere temin edilir.

MADDE 24

1 — 22 nci maddede belirtilen yardım, olayın devamı süresince sağlanır. Ancak, yardım süresi,

a) İşçi ve hizmetli kategorilerinin korunmuş olması halinde, 12 aylık bir devre içinde 13 hafta;

b) Olay esnasındaki geçim kaynakları kanunla tayin edilmiş hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, 12 aylık bir devre içinde 26 hafta;
olarak tahdit edilebilir.

2 — Milli mevzuat gereğince, yardım süresinin, prim ödeme süresine veya muayyen bir süre içinde daha önce alınmış olan yardımlara göre, kademelendirilmiş olması halinde, 12 aylık devre içinde ortalama yardım süresi 13 haftayı bulduğu takdirde birinci paragrafın (a) bendi hükmü yerine getirilmiş sayılır.

3 — Her işsizlik vakasında ilk 7 gün için yardım yapılmayabilir. Şu kadar ki, mevzuatla tayin olunan bir süreyi aşmayan muvakkat çalışma günlerinden önceki ve sonraki işsizlik günleri aynı vakanın devamı sayılır.

4 — Mevsimlik işlerde çalışanlar için yardım süresi ve yardım yapılmayacak olan ilk günler sayısı iş şartlarına uydurulabilir.

BÖLÜM : V.

İHTİYARLIK YARDIMLARI

MADDE 25

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak ihtiyarlık yardımları yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 26

1 — Yardım yapılacak hal, mevzuatla tayin olunan bir yaşın üstündeki ihtiyarlık halidir.

2 — Mevzuatla tayin olunan yaş haddi 65 den yukarı olmamalıdır. Bununla beraber, memleketteki yaşlı kimselerin çalışma güçleri gözönünde bulundurulmak suretiyle, selahiyetli merciler tarafından daha yüksek bir yaş haddi de tespit olunabilir.

3 — Milli mevzuat, yardıma hak kazanan kimsenin mevzuatla belirtilen ücretli işlerde çalışması halinde yardımın durdurulacağına dair hükümleri ihtiva edebilir; veya primli sosyal güvenlik sistemlerinde, hak sahibinin kazancının mevzuatla tayin edilen bir haddi aşması halinde, primsiz sosyal güvenlik sistemlerinde ise, hak sahibinin kazancının veya diğer geçim kaynaklarının veya bunların toplamının mevzuatla belirtilen bir haddi aşması halinde, yardımlardan indirim yapılabilir.

MADDE 27

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;

b) Veya bütün mukimlerin yüzde yirmisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan faal nüfus kategorileri;

c) Veya, ihtiyarlık devresindeki geçim kaynakları 67 nci madde hükümlerine uygun olarak mevzuatla tayin edilen hadleri aşmayan bütün mukimler;

d) Veya, 3 üncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri; teşkil eder.

MADDE 28

Yardım,

a) Korunan kimselerin işçi ve hizmetli veya faal nüfus kategorilerinden müteşekkıl olması halinde, 65 veya 66 ncı maddeler hükümlerine uygun olarak;

b) İhtiyarlık devresindeki geçim kaynakları mevzuatla tayin edilen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, 67 nci madde hükümlerine uygun olarak; hesaplanan bir periyodik ödeme şeklinde olur.

MADDE 29

1 — 28 inci maddede belirtilen yardım, en az aşağıda yazılı korunan kimseler için teminat altına alınır;

a) 30 senelik bir prim ödeme veya çalışma süresi veya 20 senelik ikamet süresi şeklinde tespit edilebilecek bir staj süresini tamamlayan kimseler;

b) Prensip olarak bütün çalışanların korunması halinde, mevzuat ile tayin olunan bir prim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında kendi adına, yıllık ortalama olarak mevzuatla tayin olunan gün sayısı kadar prim ödemiş olan kimseler.

2 — Birinci paragrafta yazılı yardımın yapılması asgari bir prim ödeme veya çalışma süresinin tamamlanmış olması şartına bağlı olduğu takdirde, en az, aşağıda yazılı şartları haiz olan korunan kimselere de indirimli bir yardım yapılması teminat altına alınır :

a) Mevzuatla tayin olunan esaslara uygun olarak 15 yıllık bir prim ödeme veya çalışma süresini tamamlamış olan kimseler;

b) Prensip olarak bütün çalışanların korunması halinde, mevzuat ile tayin olunan bir prim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında kendi adına, her yıl için ortalama olarak bu maddenin birinci paragrafının (b) fıkrasında derpiş olunan ortalamanın yarısı kadar gün prim ödemiş olan kimseler.

3 — Mevzuatla tayin olunan esaslara uygun olarak 10 senelik bir prim ödeme veya 5 senelik bir ikamet süresini tamamlamış olan korunan kimselere, XI. bölüm hükümlerine uygun ve fakat mezkur ekli cetvelde gösterilen örnek - sigortalı veya hak sahibi kimseler için bu cetvelde yazılı nispetten yüzde on daha eksik bir yardım teminat altına alınmış ise, bu maddenin birinci paragrafı hükmü yerine getirilmiş sayılır.

4 — Staj süresinin 10 senelik prim ödeme veya çalışma süresinden fazla fakat 30 senelik prim ödeme veya çalışma süresinden az olması halinde, XI. bölüme ekli cetvelde gösterilen nispetlerden orantılı bir indirme yapılabilir. Mezkûr staj süresi 15 seneden fazla olduğu takdirde, işbu maddenin ikinci paragrafı hükümlerine uygun indirimli yardım yapılır.

5 — Bu Maddenin 1, 3 ve 4 üncü paragraflarında yazılı yardımların yapılması asgari bir prim ödeme veya çalışma süresi şartına bağlı olduğu takdirde, münhasıran, Sözleşmenin işbu bölümünün tatbiki ile ilgili hükümlerin yürürlüğe girdiği tarihte ileri yaşlara ulaşmış bulunmaları sebebiyle, bu maddenin ikinci paragrafına uygun olarak mevzuatla tayin olunmuş şartları yerlne getiremiyen korunan kimselere, bu gibi kimseler için normal yaşın daha üstündeki bir

yaşta bu maddenin 1, 3 veya 4 üncü paragrafları hükümlerine uygun yardımlar sağlanmamış olmak kaydıyla, indirimli bir yardımın temin olunması şarttır.

MADDE 30

28 ve 29 uncu maddelerde belirtilen yardımlar ihtiyarlık halinin devamı süresince sağlanır.

BÖLÜM : VI.

İŞ KAZALARIYLA MESLEK HASTALIKLARI HALİNDE YAPILACAK YARDIMLAR

MADDE 31

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, iş kazaları ve meslek hastalıkları halinde, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak, yardımlar yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 32

Yardım yapılacak haller, iş kazalarından veya mevzuatla kabul edilen meslek hastalıklarından ileri gelen aşağıda yazılı hallerdir :

- a) Hastalık hali;
- b) Hastalıktan ileri gelen ve milli mevzuatta tarif edildiği şekilde, kazancın muvakkaten durmasını mucip olan iş göremezlik hali;
- c) Kazanma gücünün tamamının veya mevzuatla tayin olunan bir derecenin üstünde olmak üzere bir kısmının muhtemelen devamlı olarak kaybı veya bu kayba tekabül eden bir beden noksanlığı meydana gelmesi;
- d) Aile reisinin ölümü sebebiyle dul kadının ve çocukların geçim imkânlarının kayıp olması; dul kadının yardıma hak kazanması, kendi geçimini temine muktedir olamayacağına milli mevzuat hükümlerine göre kabul edilmesi şartına bağlanabilir.

MADDE 33

Korunan kimseleri,

- a) Bütün işçi ve hizmetlilerin yüzde ellisinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri ve aile reisinin ölümü ile hak kazanılan yardımlar için, bu kategorilere dahil işçi ve hizmetlilerin karı ve çocukları;

- b) Veya, 3 üncü madde gereğince bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sanayi işyerlerindeki işçi ve hizmet-

lilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri ve aile reisinin ölümü ile hak kazanılan yardımlar için, bu kategorilere dahil işçi ve hizmetlilerin karı ve çocukları; teşkil eder.

MADDE 34

1 — Hastalık halinde yapılacak yardımlar bu maddenin 2 ve 3 üncü paragraflarında belirtilen sağlık yardımlarıdır.

2 — Sağlık yardımları şunlardır :

a) Evde yapılan muayeneler dahil, pratisyen hekim muayeneleri ile mütehassıs hekimler tarafından bir hastanede ayakta veya yatarak yapılan tedaviler;

b) Dış tedavileri;

c) Evde, bir hastanede veya diğer sağlık müesseselerinde hemşireler tarafından yapılan bakım ve tedaviler;

d) Hastane, nekahat evi, sanatoryum veya diğer sağlık müesseselerindeki bakım masrafları;

e) Dış tedavi malzemesi, ilâç ve diğer tıbbi ve cerrahi malzemenin temin edilmesi, protez temini ve bakımı, gözlük verilmesi;

f) Bir hekim veya dışçının nezareti altında olmak üzere, kanunla hekimlik mesleğine bağlı kabul edilen diğer meslekler mensupları tarafından yapılacak bakım ve tedaviler.

3 — Üçüncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, sağlık yardımları en az şunları ihtiva eder :

a) Evde yapılacak muayeneler dahil, pratisyen hekim tarafından yapılan muayene ve tedaviler;

b) Mütehassıs hekimler tarafından, bir hastanede yatarak veya ayakta yapılan muayene ve tedavilerle hastane dışında yapılacak muayene ve tedaviler;

c) Bir hekim veya selâhiyetli diğer bir kimsenin reçetesiyle lüzum gösterilen ilâçlar;

d) Gereken hallerde, bir hastaneye yatırma,

4 — Yukarıdaki paragraflara göre yapılacak sağlık yardımları, korunan kimsenin sağlığını korumaya, çalışma gücünü iadeye ve şahsi ihtiyaçlarını görebilme kabiliyetini artırmağa matuftur.

MADDE 35

1 — Sağlık yardımlarını ifa ile görevli Devlet daireleri veya müesseseler, uygun görülen hallerde, çalışma güçleri azalmış kimselerin yeniden uygun bir işe alıştırılmaları maksadiyle, mesleki rehabilitasyon müesseseleriyle işbirliği yaparlar.

2 — Mezkûr daire ve müesseseler, çalışma güçleri azalmış kimselerin mesleki rehabilitasyona tabi tutulmaları hususunda tedbirler almaya milli mevzuatla yetkili kılınabilir.

MADDE 36

1 — Geçici iş göremezlik kazanma gücünün tamamının daimi olarak kaybedilmesi veya bu kayba tekabül eden bir beden noksanlığı meydana gelmesi veyahut aile reisinin ölümü hallerinde yapılacak yardımlar 65 veya 66 ncı madde hükümlerine uygun olarak hesaplanacak periyodik ödemeler şeklindedir.

2 — Kazanma gücünün bir kısmının daimi olarak kaybedilmesi veya bu kayba tekabül eden bir beden noksanlığı meydana gelmesi halinde yapılacak yardım, yardım yapılması gerekiyorsa, çalışma gücünün tamamının kaybı veya buna tekabül eden beden noksanlığı hali için derpiş olunan miktarın uygun bir nispeti üzerinden tespit edilecek periyodik ödemeler şeklindedir.

3 — Periyodik ödemeler,

a) İş göremezlik derecesinin cüz'i olması;

b) Veya yetkili mercilerin, sermayenin iyi kullanılacağından emin bulunmaları;
halinde sermayeye çevrilerek toptan ödenebilir.

MADDE 37

34 veya 36 ncı maddelerde belirtilen yardımlar, en az, kaza anında veya hastalığın meydana geldiği sırada üyenin ülkesinde işçi veya hizmetli olarak çalıştırılmakta olan korunan kimseler için, aile reisinin ölümü sebebiyle yapılacak periyodik ödemelerde de bu gibi kimselerin dul karıları ve çocukları için, teminat altına alınır.

MADDE 38

34 ve 36 ncı maddelerde belirtilen yardımlar, yardımı gerektiren halin devamı süresince sağlanır. Şu kadar ki, geçici iş göremezlik ödeneği, her işgöremezlik vakasında ilk 3 gün için verilmeyebilir.

BÖLÜM : VII.

AİLE YARDIMLARI

MADDE 39

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak, aile yardımları yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 40

Yardım yapılacak hal, mevzuatla tayin olunacağı şekilde, çocukların geçimini sağlama mükellefiyetidir.

MADDE 41

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;

b) Veya, bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan faal nüfus kategorileri;

c) Veya, çocuk geçindirmekle mükellef olduğu süre içinde geçim kaynakları mevzuatla tayin olunan hadleri aşmayan bütün mukimler,

d) Veya, 3 üncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlileri % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri; teşkil eder.

MADDE 42

Yapılacak yardımlar :

a) Mevzuatla tayin edilmiş bir staj süresini tamamlayan her korunan kimseye periyodik ödemeler yapılması;

b) Veya, çocuklara yiyecek, giyecek, mesken, tatil geçirme yerleri veya ev idaresinde yardım sağlanması;

c) Yahut, (a) ve (b) fıkralarında yazılı yardımların mezcedilerek temini; şeklindedir.

MADDE 43

42 nci maddede belirtilen yardımlar en az mevzuatla tayin edilen şekle göre, muayyen bir süre içinde 3 aylık prim ödeme veya çalışma yahut bir senelik ikamet şartlarından birini yerine getiren korunan kimseler için teminat altına alınır .

MADDE 44

42 nci maddeye göre yapılacak yardımların tutarı,

a) 66 ncı maddede belirtilen esaslara uygun olarak tespit edilecek bir erkek işçinin ücretinin % 3 ü ile korunan kimselerin çocukları sayısının çarpımına;

b) Veya bu ücretin % 1,5 u ile bütün mukimlerin çocukları sayısının çarpımına;
eşit olmalıdır.

MADDE 45

Periyodik ödemeler şeklinde yapılacak yardımlar, yardımı gerektiren halin devamı süresince sağlanır.

BÖLÜM VIII

ANALIK YARDIMLARI

MADDE 46

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak analık yardımları yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 47

Yardım yapılacak hal, gebelik, doğum ve bunların doğurduğu neticelerle, mevzuatta belirtildiği şekilde, bu sebeplerden dolayı kazancın muvakkaten durması halleridir.

MADDE 48

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri içindeki

kadınlarla, ana sağlık yardımlarına taallûk eden hususlarda, bu kategorilere dahil erkeklerin karıları;

b) Veya bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere mevzuatla tayin olunan faal nüfus kategorileri içindeki kadınlarla, analık, sağlık yardımlarına taallûk eden hususlarda bu kategorilere dahil erkeklerin karıları,

c) Veya, 3 ncü maddeye göre bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınav işyerlerindeki işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorilerine dahil kadınlar ile, analık, sağlık yardımlarına taallûk eden hususlarda, bu kategorilere dahil erkeklerin karıları; teşkil eder.

MADDE 49

1. Gebelik, doğum ve bunlardan ileri gelen hastalık ve arızalar da yapılacak sağlık yardımları bu maddenin iki ve üçüncü paragraflarında yazılı yardımlardır.

2. Sağlık yardımları en az şunlardır :

a) Doğumdan önce ve doğum esnasında ve doğumdan sonra hekim veya diplomalı ebe tarafından yapılan muayene ve tedaviler;

b) Gereken hallerde bir hastaneye yatırma,

3. Bu maddenin ikinci paragrafında belirtilen sağlık yardımları, korunan kadının sağlığını, çalışma gücünü ve şahsi ihtiyaçlarını görebilme kabiliyetini korumaya, iadeye veya artırmaya matuftur

4. Analık, sağlık yardımlarını ifa ile görevli devlet daireleri veya müesseseler, korunan kadınları, amme idareleri tarafından veya yetkileri bu idarelerce kabul edilmiş diğer teşekküller tarafından kendi hizmetlerine arzolunan umumi sağlık servislerine müracaat etmeye, uygun görülebilecek her türlü vasıtalarla teşvik ederler.

MADDE 50

Gebelik, doğum ve bunlardan ileri gelen hastalık ve arızalar sonucu işgöremezlik hallerinde yapılacak yardım, 65 veya 66 ncı maddeler hükümlerine uygun olarak hesaplanacak periyodik ödemeler şeklindedir. Periyodik ödemelerin miktarı vak'anın devam ettiği süre içinde değişebilir; şu kadar ki, ortalama yardım miktarlarının

yukarıda yazılı hükümlere göre hesaplanan miktara uygun olması şarttır.

MADDE 51

49 ve 50 nci maddelerde belirtilen yardımlar, en az, korunan kimseler kategorisine dahil olur. Suistimali önlemek maksadiyle lüzumlu sayılabilecek bir staj süresini tamamlamış bulunan kadınlar için 49. maddede belirtilen yardımlar bu kategorilere dahil ve muayyen staj süresini tamamlamış erkeklerin karıları için de teminat altına alınmalıdır.

MADDE 52

49 ve 50 nci maddelerde belirtilen yardımlar, yardımı gerektiren vak'anın devamı süresince sağlanır; ancak, periyodik ödemeler 12 hafta olarak tahdit olunabilir. Şu kadar ki, milli mevzuatta, işten kalma halinin, daha uzun müddet devam etmesi lâzım geleceği veya devam edebileceğine dair bir hüküm bulunduğu takdirde periyodik ödemeler süresi bu müddetten daha kısa olamaz.

BÖLÜM IX

MALULİYET YARDIMLARI TÜMÜ

MADDE 53

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimsele.re, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak malûliyet yardımları yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 54

Yardım yapılacak hal, mesleki bir faaliyet icra edebilme gücünün, mevzuatla tayin olunan bir derecede ve muhtemelen daimi olarak kaybedilmesi veya hastalık ödeneğinin kesildiği tarihte iş-göremezliğin devam etmesi halleridir.

MADDE 55

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorileri;

b) Veya, bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin edilen faal nüfus kategorileri

c) Veya, malûliyet devresindeki geçim kaynakları 67. madde hükümlerine uygun olarak mevzuatla tayin edilen hadleri aşmayan bütün mukimler;

d) Veya, 3. maddeye göre, bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin edilen işçi ve hizmetlileri, teşkil eder.

MADDE 56

Yapılacak yardım,

a) İşçi ve hizmetli kategorilerinin yahut faal nüfus kategorilerinin korunmuş olması halinde, 65 veya 66. maddeler hükümlerine göre;

b) Maluliyet devresindeki geçim kaynakları muayyen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunmuş olması halinde, 67. madde hükümlerine göre;
hesaplanacak periyodik ödemeler şeklindedir.

MADDE 57

1. 56. maddede belirtilen yardım, en az aşağıda yazılı kimseler için teminat altına alınmalıdır :

a) 15 yıllık pirim ödeme veya çalışma süresi veyahut 10 yıllık ikamet süresi şeklinde tesbit edilebilecek bir staj süresini tamamlayan kimselerin,

b) Prensip olarak bütün çalışanların korunması halinde, üç yıllık pirim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında, kendi adına yıllık ortalama olarak, mevzuatla tayin olunan gün sayısı kadar pirim ödenmiş olan kimseler;

2. Birinci paragrafta yazılı yardımın yapılması, asgari bir pirim ödeme veya çalışma süresinin tamamlanmış olması şartına bağlı olduğu takdirde, en az, aşağıda yazılı korunan kimselere indirimli yardım yapılması teminat altına alınır :

a) Mevzuatla tayin olunan esaslara uygun olarak 5 yıllık bir pirim ödeme veya çalışma süresini tamamlamış olan kimseler;

b) Prensip olarak bütün çalışanların korunması halinde, üç yıllık bir pirim ödeme süresini tamamlayan ve çalışma devresi zarfında kendi adına her yıl için ortalama olarak, bu maddenin birin-

ci paragrafının (b) fıkrasında derpiş olunan ortalamanın yarısı kadar gün pirim ödenmiş olan kimseler.

3. Mevzuatla tayin olunan esaslara uygun olarak, 5 yıllık pirim ödeme veya çalışma veyahut ikamet süresini tamamlamış olan korunan kimselere. XI. Bölüm hükümlerine uygun fakat mezkûr bölüme ekli cetvelde gösterilen örnek - sigortalı veya hak sahibi kimseler için bu cetvelde yazılı nisbetten % 10 daha eksik bir yardım yapılması teminat altına alınmış ise, bu maddenin birinci paragrafı hükmü yerine gelmiş sayılır.

4. Staj süresinin 5 yıllık pirim ödeme veya çalışma süresinden fazla, fakat 15 yıllık pirim ödeme veya çalışma süresinden az olması halinde, XI Bölüme ekli cetvelde gösterilen nisbetlerde orantılı bir indirim yapılabilir. İş bu maddenin ikinci paragrafına uygun olarak indirimli yardım yapılır.

MADDE 58

56 ve 57 nci maddelerde belirtilen yardımlar malûliyet halinin devamı süresince veya bu yardımın yerine ihtiyarlık yardımı kaim oluncaya kadar ödenir.

BÖLÜM X

ÖLÜM YARDIMLARI

MADDE 59

Sözleşmenin bu bölümünü tatbik eden her üye, korunan kimselere, bu bölümün aşağıdaki maddelerine uygun olarak ölüm yardımı yapılmasını teminat altına alır.

MADDE 60

1. Yardım yapılacak hal, aile reisinin ölümü ile dul kadının veya çocuklarının geçinme imkânlarının kaybolması halidir. Dul kadının yardıma hak kazanması, milli mevzuat hükümlerine göre kendi geçimini temine muktedir olamayacağının kabul edilmesi şartına bağlanabilir.

2. Milli mevzuat, yardıma hak kazanan kimsenin mevzuatla belirtilen ücretli işlerde çalışması halinde yardımın durdurulacağına dahil hükümleri ihtiva edebilir. Veya, pirimli sosyal güvenlik sistemlerinde, hak sahibinin kazancının mevzuatla tayin edilen bir

haddi aşması halinde, primsiz sosyal güvenlik sistemlerinde ise, hak sahibinin kazancının veya diğer geçim kaynaklarının veya bunların toplamının mevzuatla tayin edilen bir haddi aşması halinde yardımlardan indirim yapılabilir.

MADDE 61

Korunan kimseleri,

a) Bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorilerine dahil aile reislerinin karıları ve çocukları;

b) Veya, bütün mukimlerin % 20 sinden az olmamak üzere, mevzuatla tayin olunan faal nüfus kategorilerine dahil aile reislerinin karıları ve çocukları;

c) Veya, aile reislerini kaybeden ve yardım yapılacak devredekı geçim kaynakları 67. madde hükümlerine uygun olarak mevzuatta tayin edilmiş hadleri aşmayan ve mukim vasfını haiz bulunan bütün bu kadınlar ile çocuklar;

d) Veya, üçüncü maddeye göre, bir beyanın yapılmış olması halinde, en az 20 kişi çalıştıran sınai işyerlerindeki bütün işçi ve hizmetlilerin % 50 sinden az olmamak üzere mevzuatla tayin olunan işçi ve hizmetli kategorilerine mensup aile reislerinin karıları ve çocukları; teşkil eder.

MADDE 62

Yapılacak yardım,

a) İşçi ve hizmetli kategorilerinin yahut faal nüfus kategorilerinin korunması halinde, 65 ve 66 ncı maddeler hükümlerine uygun olarak;

b) Yardım yapılacak devredeki gelirleri muayyen hadleri aşmayan bütün mukimlerin korunması halinde, 67. madde hükümlerine uygun olarak; hesaplanacak periyodik ödemeler şeklindedir.

MADDE 63

1. 62 nci maddede belirtilen yardım, en az, aşağıda yazılı kimseler için teminat altına alınmalıdır :

a) Aile reisleri tarafından, kanunla tesbit edilmiş esaslar dahilinde, 15 yıllık pirim ödeme veya çalışma süresi veyahut 10 yıllık ikâmet süresi tamamlanmış olan korunan kimseler;

b) Prensip olarak, bütün çalışanların karılarıyla çocuklarının korunması halinde aile reisi tarafından, üç yıllık pirim ödeme süresi tamamlanan ve çalıştığı devre zarfında aile reisi adına mevzuatla tayin olunan yıllık ortalama gün sayısı kadar pirim ödenmiş olan korunan kimseler.

2. Birinci paragrafta yazılı yardımların yapılması asgari bir pirim ödeme veya çalışma süresi şartının yerine getirilmesine bağlı olduğu takdirde, en az aşağıda yazılı kimseler için indirimli bir yardım yapılması teminat altına alınır :

a) Aile reisleri tarafından mevzuatla tayin olunan esaslar dahilinde 5 yıllık bir pirim ödeme veya çalışma süresi tamamlanmış olan korunan kimseler;

b) Bütün çalışanların karı ve çocuklarının korunması halinde, aile reisleri tarafından üç yıllık bir pirim ödeme süresi tamamlanmış olan ve çalıştığı devre zarfında bu aile reisi adına her yıl için ortalama olarak, bu maddenin birinci paragrafının (b) fıkrasında derpiş olunan ortalamanın yarısı kadar gün için pirim ödenmiş olan korunan kimseler;

3. Aile reisi tarafından, mevzuatla tayin olunan esaslara uygun olarak, 5 yıllık bir pirim ödeme veya çalışma veyahut ikamet süresi tamamlanmış olan korunan kimselere, XI. Bölüm hükümlerine uygun ve fakat mezkûr bölüme ekli cetvelde gösterilen örnek-sigortalı veya hak sahibi kimseler için bu cetvelde yazılı nisbetten % 10 eksik bir yardım yapılması teminat altına alınmış ise, bu maddenin birinci paragrafı hükmü yerine getirilmiş sayılır.

4. Staj süresinin 5 yıllık pirim ödeme veya çalışma süresinden fazla, fakat 15 yıllık pirim ödeme veya çalışma süresinden az olması halinde, XI. bölüme ekli cetvelde gösterilen nisbetlerden orantılı bir indirme yapılabilir. İşbu maddenin ikinci paragrafına uygun olarak indirimli yardım yapılır.

5. Çocuksuz ve kendi geçimini sağlamağa muktedir olmadığı kabul edilen bir dul kadının ölüm yardımına hak hazanabilmesi için, asgari bir evlilik süresinin geçmiş olmasına lüzum görülebilir.

MADDE 64

62 ve 63 ncü maddelerde belirtilen yardımlar, yardımı gereken halin devamı süresince sağlanır.

BÖLÜM XI

PERİYODİK ÖDEMELERDE UYGULANACAK NORMLAR

MADDE 65

1. Bu madde gereğince yapılacak periyodik ödemenin miktarı ile bu ödemenin yapılmasını gerektiren halin devamı süresince verilecek aile yardımlarının toplamı, kendisine veya hak sahibi kimselerine periyodik ödeme yapılan sigortalının eski kazancı ile örnek - sigortalı veya hak sahibi kimseler gibi aynı aile mesuliyetini haiz korunan bir kimseye ödenen aile yardımı toplamının bu bölüme bağlı cetvelde gösterilen yüzdesinden az olamaz.

2. Sigortalının eski kazancı mevzuatla tayin olunan usullere göre hesaplanır; korunan kimselerin veya aile reislerinin kazançlarına göre sınıflara ayrılmış olması halinde, eski kazançları, bu kimselerin evvelce dahil bulundukları sınıfların esas kazançlarına göre hesaplanabilir.

3. Yardım tutarları veya yardımın hesabına esas tutulan kazançlar için mevzuatla azami bir had tayin olunabilir. Ancak, azami had öyle tespit olunmalıdır ki, sigortalının eski kazancının kalifiye bir erkek işçinin kazancına eşit veya bundan az olması halinde, bu maddenin 1 inci paragrafı hükümleri yerine gelmiş olsun.

4. Sigortalının eski kazancı, kalifiye erkek işçinin ücreti, yardım tutarı ve aile yardımları aynı zaman esasına göre hesaplanır.

5. Diğer sigortalı veya hak sahiplerine yapılacak yardımlar, örnek sigortalı veya hak sahibi kimselere ait yardıma nazaran makul bir nispet dahilinde tesbit edilir.

6. Bu maddenin tatbikinde, kalifiye erkek işçi;

a) Elektrik makinelerinden gayri makine sanayiinde çalışan bir tesviyeci veya tornacı;

b) Veya, aşağıdaki paragraf hükümlerine göre, tayin olunan bir örnek kalifiye işçi;

c) Veya, mevzuatla tayin olunacak şekle göre, yıllık veya daha kısa bir devre esasına göre tespit edilen kazancı, bütün korunan kimselerin yüzde yetmiş beşinin kazancından yüksek veya buna eşit olan bir kimse; dir.

d) Veya, kazancı bütün korunan kimselerin ortalama kazancının yüzde 125 ine eşit olan bir kimse; olarak kabul edilir.

7. Yukarıdaki paragrafın (b) fıkrasının tatbikinde, örnek kalifiye işçi, bahis konusu yardım koluna tabi olarak en çok sayıda erkek işçinin veya aile reisinin çalıştırıldığı ekonomik faaliyet bölümü içinde yine en çok sayıda korunan kimsenin veya aile reisinin çalıştırıldığı işkolları gurubundan seçilir; bu maksatla, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyinin 27 Ağustos 1948 tarihindeki 7. toplantısında kabul edilen ve işbu sözleşmeye eklenen «Bütün Ekonomik Faaliyetlerinin Milletlerarası Standart Tasnifi» kullanılır; bu Tasnifte ileride yapılacak bütün tadiller de nazara alınır.

8. Yardım miktarlarının bölgeden bölgeye değişmesi halinde, kalifiye, erkek işçi, bu maddenin 6 ve 7 nci paragrafları hükümlerine uygun olarak her bölge için ayrı ayrı tesbit edilebilir.

9. Kalifiye erkek işçinin ücreti, kollektif mukavelelerle veya uygulanması mümkün olan yerlerde, milli mevzuatla veya örf ve adetlere göre tesbit olunan ve normal çalışma saati karşılığı olarak ödenen ücret esası üzerinden, varsa, hayat pahalılığı zamları da nazara alınarak tesbit olunur. Bu şekilde tesbit olunan ücretlerin bölgeden bölgeye değişmesi ve 8. paragrafın tatbik olunmaması halinde medyan ücret esas alınır.

10. İhtiyarlık, iş kazaları ve meslek hastalıkları (geçici iş göremezlikleri ödenekleri hariç) malûliyet veya aile reisinin ölümü sebebiyle yapılmakta olan periyodik ödemeler hayat pahalılığındaki esaslı değişiklikler yüzünden ücretlerin umumi seviyesinde vukua gelen önemli değişmelere göre ayarlanır.

MADDE 66

1. Bu madde gereğince yapılacak periyodik ödemenin miktarı ile bu ödemenin yapılmasını gerektiren halin devamı süresince verilecek aile yardımlarının toplamı, alelâde kâhil bir erkek işçinin kazancı ile örnek sigortalı veya hak sahibi kimseler gibi aynı aile mesuliyetini haiz korunan bir kimseye ödenen aile yardımı toplamının bu bölüme bağlı cetvelde gösterilen yüzdesinden az olamaz.

2. Kâhil erkek işçinin ücreti, yardım ve aile yardımları, aynı zaman esasına göre hesaplanır.

3. Diğer sigortalı veya hak sahibi kimselere yapılacak yardımlar, örnek - sigortalı veya hak sahibi kimselere ait yardıma nazaran makul bir nisbet dahilinde tespit edilir.

4. Bu maddenin tatbikinde kâhil erkek işçi;

a) Elektrik makinelerinden gayri makine sanayiinde çalışan bir örnek işçi;

b) Veya, aşağıdaki paragraf hükümlerine göre tayin edilecek bir örnek işçi;

5. Yukardaki paragrafın (b) fıkrasının tatbikinde örnek işçi bahis konusu yardım koluna tabi olarak en çok sayıda erkek işçinin veya aile reisinin çalıştırıldığı ekonomik faaliyet bölümü içinde yine en çok sayıda korunan kimsenin veya aile reisinin çalıştırıldığı iş kolları gurubundan seçilir. Bu maksatla, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi 27 Ağustos 1948 tarihindeki yedinci toplantısında kabul edilen ve işbu sözleşmeye eklenen «Bütün Ekonomik Faaliyetlerin Milletlerarası Standart Tasnifi» kullanılır; bu tasnifte ileride yapılacak bütün tadiller da nazara alınır.

6 — Yardım miktarlarının bölgeden bölgeye değişmesi halinde, kâhil erkek işçi, bu maddenin 4 ve 5 inci paragrafları hükümlerine uygun olarak, her bölge için ayrı ayrı tesbit edilebilir.

7 — Kâhil erkek işçinin ücreti, kollektif mukavelelerle veya, uygulanması mümkün olan yerlerde, milli mevzuatla veya örf ve adetlere göre tesbit olunan ve normal çalışma saati karşılığı olarak ödenen ücret esası üzerinde ve varsa, hayat pahalılığı zamları da nazara alınarak tesbit olunur. Bu şekilde tesbit olunan ücretlerin bölgeden bölgeye değişmesi ve 6. paragrafın tatbik olunması halinde medyan ücret esas alınır.

8. İhtiyarlık, iş kazası ve meslek hastalıkları (geçici işgöremezlik ödenekleri hariç), malûllük veya aile reisinin ölümü sebebiyle yapılmakta olan periyodik ödemeler, hayat pahalılığındaki esaslı değişiklikler yüzünden ücretlerin umumi seviyesinde vukua gelen önemli değişmelere göre ayarlanır.

MADDE 67

Bu madde gereğince yapılacak periyodik ödemelerde:

a) Yardım tutarı, mevzuatla tayin edilen bir bareme göre veya, mevzuatla tayin olunmuş esaslar dahilinde, selâhiyetli amme mercileri tarafından hazırlanan bir bareme göre tesbit olunur;

b) Bu yardım miktarında, ancak, sigortalı veya hak sahibinin ailesinin diğer geçim kaynakları mevzuatla tayin olunan, veya, mevzuatla tayin olunmuş esaslar dahilinde, selâhiyetli amme mercileri tarafından tesbit olunan miktarları aştığı ölçüde indirim yapılabilir;

c) Yardım ve diğer geçim kaynaklarının toplamından yukarıdaki (b) fıkrasında derpiş olunan indirimler yapıldıktan sonra kalan miktar, sigortalının veya hak sahibinin ailesinin sağlık ve diğer bakımlardan uygun şartlar içinde yaşamasına yetecek kadar olmalı ve 66. madde hükümlerine göre hesaplanacak miktardan daha az olmamalıdır;

d) Bahis konusu bölüm mucibince ödenen yardımlar toplamının tutarı, 66. madde hükümlerini ve;

i) III. Bölüm için 15 inci maddenin (b) fıkrası :

ii) V. Bölüm için 27 nci maddenin (b) fıkrası :

iii) IX. Bölüm için 55 nci maddenin (b) fıkrası :

iv) X. Bölüm için 61 inci maddenin (b) fıkrası :
hükümlerini tatbik etmekle elde olunacak yardımlar toplamının en az yüzde otuz nisbetinde aştığı takdirde, yukarıdaki (c) fıkrası hükümleri yerine gelmiş sayılır.

**(XI. BÖLÜME EKLİ) CETVEL
ÖRNEK - SİGORTALI VEYA HAK SAHİBİ KİMSELERE AİT
PERİYODİK YARDIMLAR**

Bölüm	Yardım Gerektiren Hal	Örnek-Sigortalı veya Haksahibi kimseler	% Nisbeti
III	Hastalık	Evli ve iki çocuklu erkek	45
IV	İşsizlik	Evli ve iki çocuklu erkek	45
V	İhtiyarlık	İhtiyarlık aylığı bağlanacak yaşta bir karısı olan erkek	40
VI	İşkazaları ve meslek hastalıkları :		
	Geçici İş göremezlik	Evli ve iki çocuklu erkek	50
	Maluliyet	Evli ve iki çocuklu erkek	50
	Ölüm	İki çocuklu dul kadın	40
VIII	Analık	Kadın	45
IX	Maluliyet	Evli ve iki çocuklu erkek	40
X	Ölüm	İki çocuklu dul kadın	40

BÖLÜM XII

YABANCILARA EŞİT MUAMELE

MADDE 68

1. Yabancı uyruklu mukimler vatandaşlarla aynı haklara sahip olurlar. Şu kadar ki, mevzuat, tamamı veya mühim bir kısmı amme fonlarından karşılanan yardımlar veyahut yardım kısımlarına taallük eden hususlarla geçici devre yardımlarına taallük eden hususlarda, yabancılarla memleket uyruğunda olmakla beraber üyenin ülkesi dışında doğmuş olanlar hakkında, hususi hükümleri ihtiva edebilir.

2. İşçi ve hizmetlilere tatbik olunan primli sosyal güvenlik sistemlerinde, Sözleşmenin ilgili bölümündeki mükellefiyetleri kabul etmiş bulunan diğer bir üye Devletin uyruğunda olan korunan kimseler, mezkur bölüm tatbikatında vatandaşlarla aynı haklara sahip olurlar. Şu kadar ki, bu paragrafın tatbikatı, mütekabiliyet esasını derpiş eden iki veya çok taraflı anlaşmaların yapılmış olması şartına bağlanabilir.

BÖLÜM XIII

MÜŞTEREK HÜKÜMLER

MADDE 69

İşbu sözleşmenin II - X uncu bölümlerinden herhangi birine göre korunan bir kimsenin hak kazandığı bir yardım, aşağıdaki hallerde ve mevzuatla tayin olunabilecek bir ölçüde durdurulabilir.

a) İlgilinin Üye Devletin Ülkesi üzerinde bulunmadığı sürece;

b) İlgili şahsın geçim masraflarının âmme fonlarından veya bir sosyal güvenlik servisi veya kurumu tarafından karşılandığı sürece, şu kadar ki, yardım miktarı karşılanan masraflardan daha fazla ise aradaki fark sigortalının veya hak sahibinin geçindirmekle mükellef olduğu kimselerine verilir;

c) İlgilinin, aile yardımları hariç, diğer bir sosyal güvenlik kolundan nakdî yardım aldığı sürece ve aynı olay dolayısıyla üçüncü bir tarafın kendisine ödenek vermeye devam ettiği devre zarfında; şu kadar ki; yardımın durdurulan kısmı, üçüncü taraflarca ödenen yardım miktarından daha fazla olamaz;

d) İlgilinin hile yoluyla bir yardım elde etmeye teşebbüs etmesi halinde;

e) Yardımı gerektiren halin ilgili tarafından işlenen bir suç neticesi olarak meydana gelmesi halinde;

f) Yardımı gerektiren halin, ilgilinin kasıtlı bir kusuru neticesi olarak meydana gelmesi halinde;

g) İcabında ilgilinin, faydalanmasına arzolunan sağlık veya readaptasyon servislerinden faydalanmayı ihmal etmesi veya yardımı gerektiren halin mevcut olup olmadığının tevsiki yahut sigortalının veya hak sahiplerinin durumlarının tesbiti için mevzuatla tayin edilmiş olan usullere riayet etmesi hallerinde;

h) İşsizlik yardımı bahis konusu olduğundan ilgilinin, hizmetine arzolunan işbulma servislerinden faydalanmakta kusur etmesi halinde;

i) İşsizlik yardımı bahis konusu olduğunda, ilgilinin, bir mesleki ihtilâf neticesi olarak işin durması yüzünden işini kaybetmesi veya meşru bir mazeret olmaksızın ihtiyari olarak işi terketmesi hallerinde;

j) Ölüm yardımları bahis konusu olduğunda, dul kadının başka bir erkekle karı - koca gibi yaşadığı sürece.

MADDE 70

1. Yardımın telebinin reddolunması veya yapılan yardımın miktar ve mahiyeti üzerinde ihtilâfa düşülmesi halinde, hak iddia eden kimse, mahkemeye müracaat hakkına sahiptir.

2. İşbu Sözleşmenin tatbikatında, sağlık yardımlarının ifası işinin parlamentoya karşı mesul bir devlet dairesine tevdi edilmiş olması halinde, 1 inci paragrafta derpiş olunan mahkemeye müracaat hakkı yerine, yardımın yapılmadığı veya yapılan yardımın miktar ve mahiyeti hakkındaki şikayetlerin yetkili merci tarafından tetkik ettirilmesi hakkı tanınabilir.

3. Hak iddialarının, sosyal güvenlik meseleleriyle meşgul olmak üzere kurulmuş ve korunan kimselerin de temsil edildiği hususi mahkemelerce karara bağlanması halinde, itiraz hakkı tanınmayabilir.

MADDE 71

1 — İşbu Sözleşme gereğince sağlanan yardımlarla bu yardımların ifası için gerekli idare giderleri, dar gelirli kimseleri ağır bir yük altında bırakmayacak şekilde ve Üye Devletin ve korunan

kimseler kategorilerinin ekonomik durumları da nazara alınmak suretiyle, prim veya vergi ile veyahut bu yolların her ikisini mezceden bir usulle kollektif olarak finanse edilir.

2 — Korunan işçi hizmetlilerden alınacak sigorta primleri işçi ve hizmetlilerle bunların karı ve çocuklarına yapılacak yardımlara tahsis olunan kaynakların yüzde ellisini aşamaz. Bu şartın yerine getirilmiş olup olmadığının tayininde, aile yardımlarıyla, şayet ayrı bir branş olarak tatbik edilmekte ise, iş kazaları ve meslek hastalıkları yardımları hariç olmak üzere, sözleşme gereğince sağlanacak bircümle yardımlar bütün olarak nazara alınır.

3 — Üye, işbu sözleşme gereğince sağlanacak yardımların ifasından genel olarak sorumludur. Ve bu maksada ulaşmak için gerekli bütün tedbirleri alır. Üye, gerekirse, muvazene ile ilgili aktüaryel tetkik ve hesapların periyodik olarak yapılmasını ve yardımlarla sigorta pirim nisbetlerinde veya bu yardımları karşılamağa tahsis olunan vergilerde herhangi bir değişiklik yapılmadan önce bu hesap ve tetkiklerin behemehal yapılmış olmasını temin eder.

MADDE 72

1 — Yardımların idaresi, parlamentoya karşı mes'ul bir devlet dairesine veya usul ve nizamları ammê mercileri tarafından tesbit olunmuş bir müesseseye tevdi edilmediği takdirde, korunan kimselerin temsilcileri, doğrudan doğruya idareye iştirak edebilecekleri gibi mevzuatla tayin olunan şartlar dahilinde istişari bir selahiyetle de idareye katılabilirler. İşverenlerle amme mercileri temsilcilerinin idareye katılmaları da milli mevzuatta derpiş edilebilir.

2 — Üye, bu Sözleşmenin tatbikatı ile ilgili hizmetlerle kurumların hüsnü idaresinden genel olarak sorumludur.

BÖLÜM XIV

MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

MADDE 73

Bu Sözleşme,

a) Bahis konusu bölümün ilgili üye için yürürlüğe girmesinden önce vukua gelen olaylara,

b) Bahis konusu bölümün ilgili üye için yürürlüğe girmesinden sonra vukua gelen olaylarda da, yürürlük tarihinden önceki süreler dolayısıyla hak kazanılan yardımlara; uygulanmaz.

MADDE 74

İşbu Sözleşme, mevcut sözleşmelerden herhangi birinin tadili mahiyetinde telâkki olunamaz.

MADDE 75

İşbu Sözleşmede yer alan hususlardan bir veya birkaçı hakkında Çalışma Genel Konferansınca sonradan kabul edilecek bir sözleşmede eski sözleşme hükümlerinin tatbik edilmeyeceğine dair bir hüküm bulunduğu takdirde, işbu sözleşmenin yeni sözleşmede belirtilecek olan hükümleri, yeni sözleşmeyi tasdik eden her üye için, mezkûr sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanmaz.

MADDE 76

1 — İşbu Sözleşmeyi tasdik eden her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı ana statüsünün 22. maddesi gereğince vermekle mükellef olduğu, Sözleşmenin tatbikatı hakkında yıllık raporu aşağıdaki hususları derceder :

a) Sözleşme hükümlerinin tatbikini sağlayan mevzuat hakkında tam bilgi, ,

b) Aşağıda yazılı maddelerde derpiş edilen ihşai şartların yerine getirilmiş olduğunu gösteren deliller :

i) Korunan kimseler sayısı hakkındaki aşağıda yazılı maddeler :

9 a), b), c) veya d); 15 a), b) veya d); 21 a) veya c); 27 a), b) veya d); 33 a), veya b); 41 a), b) veya d); 43 a) b) veya c); 55 a), b) veya d); 61 a), b) veya d).

ii) Yardım miktarları hakkındaki 44, 65, 66 veya 67 nci maddeler;

iii) Hastalık ödenekleri süresi hakkındaki 18. maddenin ikinci paragrafının (a) fıkrası;

iv) İşsizlik yardımları süresi hakkındaki 24 ncü maddenin 2 nci paragrafı;

v) Korunan işçi ve hizmetlilerce ödenen sigorta pirimlerinin bütün mali kaynaklar toplamının nisbeti hakkındaki 71. maddenin 2. paragrafı,

Yeknesaklık temini maksadıyle, bu bilgi ve deliller, şekil bakımından, mümkün mertebe, Milletlerarası Çalışma Bürosu İdare Heyetinin tavsiye ve telkinlerine uygun olarak hazırlanır.

2 — İşbu Sözleşmeyi imzalayan her Üye, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, İdare heyetince kararlaştırılan fasılalarla vereceği raporlarda Sözleşmenin II-X uncu bölümlerinden tasdik vesikasında veya dördüncü madde gereğince sonradan gönderilen bildirilerde belirtilmemiş olan bölümlerle ilgili mevzuat ve tatbikatı hakkında bilgi verir.

MADDE 77

1 — İşbu Sözleşme denizcilerle deniz balıkçıları hakkında tatbik edilmez. Denizciler ve deniz balıkçılarının korunması hakkındaki hükümler, Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansınca kabul edilen «denizcilerin sosyal güvenliği hakkında 1946 Sözleşmesi ile», «denizcilerin ihtiyarlık aylıkları hakkında 1946 Sözleşmesi»nde yer almıştır.

2 — Üye, Sözleşmesinin II - X uncu bölümlerinden tasdik edilmiş olan tatbikatında, korunan işçi ve hizmetlilerinin veya mukimlerin nisbetini hesaplarken, denizcilerle deniz balıkçılarının sayılarını işçi ve hizmetliler veya faal nüfus veya mukimler sayısından hariç tutulabilir.

BÖLÜM XV

SON HÜKÜMLER

MADDE 78

İşbu Sözleşmenin resmi tasdik vesikaları Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tevdi ve Genel Müdür tarafından tescil olunur.

MADDE 79

1— İşbu Sözleşme yalnız, tasdik vesikası Umum Müdürlükçe tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyeleri için bir mükellefiyet teşkil eder.

2 — Sözleşme, iki üyenin tasdik vesikasının Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girer.

3 — Bunu takiben sözleşme, her üye için, kendi tasdik vesikasının tercihi tarihinden on iki ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 80

1 — Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Ana Statüsünün 35 inci maddesinin 2 nci paragrafı gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek bildirilerde,

a) İlgili üyenin Sözleşmeyi veya Sözleşmenin bazı bölümlerini aynen uygulamayı taahhüt ettiği ülkeler;

b) Üyenin Sözleşmeyi veya bazı bölümlerini tadilen uygulamayı taahhüt ettiği ülkeler ve bu tadillerin nelerden ibaret bulunduğu;

c) Sözleşmenin tatbikinin mümkün olmadığı ülkeler ve bu takdirde tatbik edilememesi sebepleri;

d) Durumu daha etraflı olarak tetkik ettikten sonra karara varma hakkını mahfuz tuttuğu ülkeler; belirtilir.

2 — Bu maddenin 1 inci paragrafının a) ve b) fıkralarında deriş olunan taahhütler tasdikin ayrılmaz cüz'ü sayılır ve aynı kuvvete haiz olur.

3 — Her üye, bu maddenin 1 inci paragrafının b), c) ve d) fıkraları gereğince göndermiş olduğu bildirilerde yazılı kayıtların tamamından veya bir kısmından, bilâhare yapacağı yeni bir bildiri ile vazgeçebilir.

4 — Her üye 82 nci madde gereğince bu Sözleşmenin tatbikten kaldırılabilceğı süreler zarfında, Genel Müdüre, daha evvelki bildirilerde yazılı şartları herhangi bakımlardan değıştiren ve muayyen ülkelerdeki durumu belirten yeni bir bildiri gönderebilir.

MADDE 81

1 — Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Ana Statüsünün 35 inci maddesinin 4 ve 5 inci paragrafları gereğince Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilen bildirilerde Sözleşmenin tamamının veya bildirinin taallûk ettiği bölümler hükümlerinin, ülkede, aynen veya tadilen uygulanacağı belirtilir. Sözleşmenin veya bazı bölümlerinin tadilen uygulanacağı bildirildiğı takdirde bu değışikliklerin nelerden ibaret olduğu tasrih edilir.

2 — İlgili üye veya üyeler veya Milletlerarası merci, muahhar bir bildiri ile evvelce yapılmış bir bildiri de yazılı değışikliklerden faydalanma hakkından tamamen veya kısmen vazgeçebilirler.

3 — İlgili üye veya üyeler veyahut Milletlerarası merci, 82. maddede hükümlerine göre bu Sözleşmenin tatbikten kaldırılabilceği süreler zarfında, Genel Müdüre evvelce gönderilmiş bir bildiride yazılı şartları herhangi bir bakımdan değıştiren bu Sözleşmenin uygulanması bakımından durumu belirten yeni bir bildiri gönderebilirler.

MADDE 82

1— Bu Sözleşmeyi tasdik eden her üye, Sözleşmenin ilk olarak yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 10 yıllık bir sürenin sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve Genel Müdür tarafından tescil edilecek bir tebliğ ile, Sözleşmenin tamamının veya II - X uncu bölümlerden bir veya bir kaçının tatbikten kaldırılacağını bildirebilir. Tatbikten kaldırma keyfiyeti tescil tarihinden bir yıl sonra muteber olur.

2 — Bu Sözleşmeyi tasdik etmiş olup da yukarıdaki paragrafta yazılı 10 yıllık devrenin sonundan itibaren bir yıl zarfında bu maddede derpiş edilen tatbikten kaldırma hakkını kullanmayan her üye, yeniden 10 yıllık bir süre için bağlanmış olur. Ve bundan sonra Sözleşmeyi veya II - X uncu bölümlerde bir veya bir kaçını her on yıllık devrenin sonunda bu maddede derpiş edilen şartlarla tatbikten kaldırabilir.

MADDE 83

1 — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyeleri tarafından kendisine gönderilerek tescil olunan bütün tasdik vesikalarını, bildirileri ve yürürlükten kaldırma tebliğlerini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine bildirir.

2 — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Müdürü, Sözleşmenin ikinci tasdik vesikasının tescil olunduğunu teşkilât üyelerine bildirirken, Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih üzerine üyelerin dikkatini çeker.

MADDE 84

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddeler hükümlerine göre tescil edeceği bütün tasdik vesikaları, bildiriler ve yürürlükten kaldırma tebliğleri hakkında, Birleşmiş Milletler şartının 102 nci maddesi gereğince, tescil olunmak üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tam bilgi verir.

MADDE 85

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, lüzum göreceği

zamanlarda Çalışma Genel Konferansına bu Sözleşmenin tatbikatı hakkında bir rapor verir ve Sözleşmenin tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun konferans gündemine alınmasına lüzum olup olmadığını tetkik eder.

MADDE 86

1 — Konferansın, bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde, yeni Sözleşme de hilafına sarahat olmadıkça :

a) Yeni Sözleşmenin bir üye tarafından tasdiki üzerine, mezkûr Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak şartıyla, yukarıdaki 82 nci maddede nazara alınmaksızın işbu Sözleşme bütün hukukiyle ve derhal yürürlükten kalkar.

b) Yeni Sözleşmenin yürürlüğe girişi tarihinden itibaren işbu Sözleşme üyelerin tasdikine açık bulundurulmaz.

2 — İşbu Sözleşmeyi tasdik eden ve fakat muaddel yeni sözleşmeyi tasdik etmeyen üyeler için, her halûkarda, bu Sözleşme şekil ve muhteva bakımından yürürlükte kalır.

MADDE 87

İşbu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

(EK)

Bütün ekonomik faaliyetlerin, sanayi kolları itibariyle, Milletlerarası Standart tasnifi.

(BÖLÜM VE BÜYÜK GRUPLARIN LİSTESİ)

Bölüm 0. Ziraat, Ormancılık, Avcılık ve Balıkçılık,

01. — Ziraat ve hayvan yetiştirme,
02. — Ormancılık ve tomrukçuluk,
03. — Avcılık, tuzakla avlama, av hayvanlarının üretilmesi,
04. — Balıkçılık,

Bölüm 1. Madencilik ve Taşocakları

11. — Kömür madenciliği,

12. — Metal madenciliği,
13. — Ham petrol ve tabii gaz,
14. — Taş, kil ve kum ocaklarının işletilmesi.
19. — Başka tarafta tasnif olunmayan ve metalden gayri maddelerin istihracı,

Bölüm 2. ve 3. İmalât sanayi

20. — Gıda maddeleri sanayii (içki sanayi hariç)
21. — İçki sanayii,
22. — Tütün Sanayii,
23. — Dokuma Sanayii,
24. — Kundura, giyecek eşyası ve hazır dokuma eşya imalatı,
25. — Ağaç ve mantar sanayii, (Mobilya sanayii hariç)
26. — Mobilya ve mefruşat sanayii,
27. — Kâğıt Sanayii ve kâğıttan eşya imalatı,
28. — Matbaacılık, neşriyatçılık ve bunlarla ilgili sanayii,
29. — Deri sanayii ve deriden eşya imalatı (kundura hariç)
30. — Kauçuk sanayii,
31. — Kimya ve kimyevi mamuller sanayii,
32. — Petrol ve kömür müştakları sanayii,
33. — Başka tarafta tasnif edilmeyen, metalden gayri madeni mamuller sanayii, (Petrol ve kömür müştakları hariç)
34. — Metallere müteallik esas endüstriler,
35. — Madeni eşya imalatı (Makine ve taşıt malzemesi hariç)
36. — Makine imalatı, (elektrik makinaları hariç)
37. — Elektrik makine, cihaz ve malzemeleri imalatı,
38. — Taşıt malzemeleri imalatı,
39. — Çeşitli imalat sanayii,

Bölüm 4. İnşaat

40. — İnşaat,

Bölüm 5. Elektrik, gaz, su ve sıhhi hizmetler

51. — Elektrik, gaz ve buhar
52. — Su ve sıhhi hizmetler,

Bölüm 6. Ticaret, banka, sigorta ve gayrimenkul işleri

61. — Toptan ve perakende ticaret,
62. — Bankalar ve diğer mali müesseseler,
63. — Sigortalar,
64. — Gayrimenkul işleri,

Bölüm 7. Nakliyat, ardiyecilik ve ulaştırma

- 71. — Nakliyat,
- 72. — Ardiye ve antrepoculuk,
- 73. — Ulaştırma,

Bölüm 8. Hizmetler

- 81. — Devlet hizmetleri
- 82. — Belediye ve ticaret hizmetleri,
- 83. — Eğlence hizmetleri,
- 84. — Şahsi hizmetler,

Bölüm 9. İyi tarif edilmemiş faaliyetler

- 90. — İyi tarif edilmemiş faaliyetler.

**CEBRİ ÇALIŞTIRMANIN İLGASINA DAİR
105 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1957

Konusu ve Sözleşme No.: Cebri çalıştırmanın ilgası hakkındaki 105 sayılı sözleşmenin tasdikine ve bu sözleşmeye katılmamıza dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 14.12.1960

Kanun No. : 162

Resmi Gazete : 21.12.1960/10686

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 5 Haziran 1957 de Cenevre'deki Genel Konferansında kabul edilmiş olan, Cebri Çalıştırma'nın ilgasına dair 105 sayılı Sözleşme tasdik edilmiş ve bu Sözleşmeye katılmak üzere Hükûmete yetki verilmiştir.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. 17.12.1960

CEBRİ ÇALIŞTIRMANIN İLGASINA DAİR 105 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından vaki davet üzerine 5 Haziran 1957 tarihinde Cenevre'de 40 ıncı toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, toplantı gündeminin 4 üncü maddesini teşkil eden cebri çalıştırma meselesini inceledikten,

'Cebri çalıştırmaya mütedair 1930 tarihli Sözleşme hükümlerini gözönünde tuttuktan,

Esarete müteallik 1926 tarihli Sözleşmenin, mecburi veya cebri çalıştırmanın esarete müşabih şartlara yol açmaması için gerekli bütün tedbirlerin alınmasını derpiş etmekte olduğunu; esaretin, esir ticaretinin ve esarete benzer müesseselerle tatbikatın ilgasına dair olan 1956 tarihli Ek Sözleşmenin ise, borç yüzünden kulluk ve köleliğin tamamen ilgasını istihdaf eylediğini; ve ücretin himayesi hakkındaki 1949 tarihli Sözleşmenin, ücretlerin muntazam fasılalarla ödenmesini derpiş eylediğini ve ücret tediye usullerinin, işçiyi, işinden ayrılmasını mümkün kılacak her türlü fiili imkânlardan mahrum bırakacak tarzda olmasını men ettiğini nazarı itibara aldıktan,

Ve Birleşmiş Milletler Andlaşmasında, istihdaf edilen ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde beyan olunan insan haklarını ihlal edici mahiyette olan muayyen cebri veya mecburi çalıştırma şekillerinin ilgasına mütedair diğer tekliflerin kabulüne ve bu tekliflerin Milletlerarası bir Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra, 1957 yılı Haziran ayının işbu yirmibeşinci günü, Cebri Çalıştırmanın İlgası Hakkında 1957 Sözleşmesi adını alacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder.

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Sözleşmeyi onayan her üyesi, cebri veya mecburi çalıştırmayı menetmeyi ve,

TÜRK-İŞ

Bilgi Merkezi

a — Siyasi bir cebir veya eğitim tedbiri olarak veya muayyen siyasi fikirlere sahip olan veya bu fikirleri beyan eden şahıslara veya kurulu siyasi, iktisadi veya içtimai nizama karşı ideolojik bakımdan muhalefetlerini izhar eden kimselere bir ceza olarak,

b — İktisadi gelişme gayesiyle elemeğini seferber etme ve elemeğinden faydalanma metodu olarak,

c — Çalışma disiplini olarak,

d — Grevlere iştirak etmiş olmayı tecziye tedbiri olarak,

e — İrkî içtimai, milli veya dini bir tefrik vasıtası olarak,

Hiçbir şekilde cebri veya mecburi çalıştırmaya başvurmamayı taahhüt eder.

MADDE 2

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Sözleşmeyi onayan her üyesi, bu Sözleşmenin 1 inci maddesinde tasrih edilen şekildeki cebri veya mecburi çalıştırmanın derhal ve tamamen ilgasını temin etmek üzere müessir tedbirler ittihazını taahhüt eder.

MADDE 3

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 4

1. Bu Sözleşme, ancak onama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. Sözleşme, iki üyenin onama belgelerinin Umum Müdür tarafından tescil edildiği tarihten itibaren 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra, bu Sözleşme, her üye hakkında, kendisinin onama belgesinin tescil edildiği tarihten itibaren 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 5

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 10 yıllık bir devrenin hitamında, Millet-

lerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürüne göndereceği ve Umum Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, feshin tescili tarihinden itibaren bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onamış olupta, bundan evvelki fıkrada zikrolunan 10 yıllık devrenin hitamından itibaren bir yıl içinde bu maddede derpiş edilmiş olan fesih hakkını kullanmayan her üye, yeniden 10 yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi,

Her on yıllık devrenin hitamında, bu maddede derpiş edilen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 6

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen bilumum onama ve fesihlerin tescil edildiklerini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü, kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onama belgesinin tescil edildiğini Teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 7

Milletlerarası Çalışma Bürosu Umum Müdürü, yukarıdaki maddelere tevfi kan tescil etmiş olduğu bütün onama ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi gereğince tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 8

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, lüzum göreceği zamanlarda, bu Sözleşmenin tatbikatı hakkında Genel Konferansa bir rapor sunacak ve onun kısmen veya tamamen tadil keyfiyetinin Konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 9

1. Konferansın, bu Sözleşmeyi kısmen veya tamamen tadil eden yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde, yeni Sözleşme başka bir şekil derpiş etmedikçe :

a) Tadili ihtiva edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukarıdaki beşinci madde hükümleri nazarı itibare alınmaksızın ve fakat tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Bu Sözleşme, tadili ihtiva edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren artık üyelerin onanmasına açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıpta tadil edici Sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için, her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle yürürlükte kalmakta devam edecektir.

MADDE 10

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

**İŞ VE MESLEK BAKIMINDAN AYIRIM
HAKKINDA 111 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1958

Konusu ve Sözleşme No.: İş ve meslek bakımından ayırım hakkında 111 sayılı Milletlerarası çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 13.12.1966

Kanun No. : 811

Resmî Gazete : 22.12.1966/12484

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1958 yılında Cenevre'de toplanan 42 nci Genel Konferansında kabul edilen «İş ve Meslek Bakımından Ayırım hakkında 111 sayılı Sözleşme»nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.
19.12.1966

İŞ VE MESLEK BAKIMINDAN AYIRIM HAKKINDA SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından toplantıya çağrılarak 4 Haziran 1958 de Cenevre'de kırkikinci toplantısını yapan,

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin dördüncü maddesini teşkil eden, iş ve meslek alanında ayırım ile ilgili çeşitli tekliflerin kabulünü ve

Bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasına, karar vererek, ve

Filadelfiya beyannamesinin; ırk, inanç ve cinsiyetleri ne olursa olsun, bütün insanların, hürriyet, şeref, ekonomik, güvenlik ve eşit imkân şartları içinde kendi maddi refah ve manevi gelişmelerini gözetme haklarını teyit ettiğini, ve

Ayırımın, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinde belirtilen hakları ihlâl ettiğini,

Göz önünde tutarak,

Bindokuzyüz ellisekiz yılı Haziran ayının yirmibeşinci günü ayırım (iş ve meslek) sözleşmesi, 1958 adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder.

MADDE 1

1. Bu sözleşme bakımından «Ayırım» deyimi,

(a) ırk, renk, cinsiyet, din, siyasal inanç, ulusal veya sosyal menşe bakımından yapılan ve iş veya meslek edinmede veya edinilen iş veya meslekte tabi olunacak muamelede eşitliği yok edici veya bozucu etkisi olan her türlü ayrılık gözetme, ayrı tutma veya üstün tutmayı,

(b) ilgili üye memleketin, varsa, temsilci, işçi ve işveren teşekkülleri ve diğer ilgili makamlarla iştişare etmek suretiyle tesbit

edeceği, meslek veya iş edinmede veya edinilen iş veya meslekte tabi olunacak muamelede eşitliği yok edici veya bozucu etkisi olan bütün diğer ayrılık gözetme, ayrı tutma veya üstün tutmayı,

ifade eder.

2. Belirli bir iş için, o işin mahiyeti icabı yapılan, herhangi bir ayrılık gözetme, ayrı tutma veya üstün tutma ayırım sayılmaz.

3. Bu sözleşme bakımından «İş» ve «Meslek» terimleri, mesleki eğitime, bir işe, ve çeşitli mesleklere girmeyi ve çalışma şartlarını kapsar.

MADDE 2

Bu sözleşmenin yürürlükte bulunduğu üye memleketler, ulusal şartlara ve tatbikata uygun metodlarla; bu sözleşmede ele alınan anlamda her türlü ayırımı ortadan kaldırmak maksadiyle, iş veya meslek edinmede ve edinilen iş veya meslekte tabi olunacak muamelede eşitliği geliştirmeyi hedef tutan milli bir politika tesbit ve takip etmeyi taahhüt eder.

MADDE 3

Bu Sözleşmenin yürürlükte bulunduğu üye memleketler, ulusal şartlara ve tatbikata uygun metodlarla,

(a) Sözü edilen politikanın kabulünü ve uygulanmasını teşvik için işçi ve işveren teşekkülleri ve diğer ilgili teşekküllerin işbirliğini temine gayret etmeyi,

(b) Bu politikanın kabulünü ve uygulanmasını sağlayacak kanunları kabul ve eğitim programlarını teşvik etmeyi,

(c) Bu politika ile bağdaşmayan her türlü kanuni hükümleri kaldırmayı ve idari talimat ve tatbikatı değiştirmeyi,

(d) Bu politikayı istihdam konusunda milli bir makamın doğrudan doğruya kontrolü altında takip etmeyi,

(e) Bu politikanın mesleğe yöneltme, mesleki eğitim ve iş ve işçi bulma hizmetlerinde, milli bir makamın sevki idaresinde uygulanmasını temin etmeyi;

(f) Sözleşmenin uygulanması ile ilgili yıllık raporlarında, bu politikanın uygulanması konusunda alınan tedbirleri, ve bu tedbirler yoluyla elde edilen sonuçları belirtmeyi;
taahhüt eder.

MADDE 4

Devletin güvenliğine hâlel getiren faaliyetlerden ötürü muhik sebeplerle zanlı bulunan veya bu faaliyetlere girişen bir şahıs hakkında alınan tedbirler, ilgili kişinin milli tatbikata uygun olarak kurulmuş olan yetkili bir makama başvurma hakkı saklı kalmak şartıyla, ayırım sayılmaz.

MADDE 5

1. Milletlerarası Çalışma Konferansınca kabul edilmiş olan diğer Sözleşme veya Tavsiyelerle öngörülmüş bulunan özel koruma ve yardım tedbirleri ayırım sayılmaz.

2. Herhangi bir üye, varsa temsilci, işveren ve işçi teşekkülleriyle yapılacak görüşmeden sonra, cinsiyet, yaş, sakatlık, aile sorumlulukları veya sosyal veya kültürel durumları dolayısıyla, özel şekilde korunma veya yardım ihtiyacında oldukları genel olarak kabul edilmiş bulunan kişilerin özel ihtiyaçlarını karşılamak amacını güden özel tedbirlerin ayırım sayılmayacağına karar verebilir.

MADDE 6

Bu Sözleşmeyi onayan üye memleketler, Sözleşme hükümlerini, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası hükümleri uyarınca, Anavatan dışı ülkelere uygulanacağını taahhüt eder.

MADDE 7

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri, tescil edilmek üzere, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilir.

MADDE 8

1. Bu Sözleşme, ancak onama belgesi Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlar.

2. Sözleşme, iki üyenin onama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescilinden itibaren 12 ay sonra yürürlüğe girer.

3. Bundan sonra, bu Sözleşme, her üye hakkında, kendisinin onama belgesinin tescilinden itibaren oniki ay geçince yürürlüğe girer.

MADDE 9

1. Bu sözleşmeyi onayan üye memleketler, sözleşmenin ilk yü-

rürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıl geçtikten sonra, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne yollayarak tescil ettirecekleri bir ihbarname ile onanmayı feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden itibaren bir yıl sonra yürürlüğe girer.

2. Bu Sözleşmeyi onayan ve yukardaki fıkrada sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl içinde, bu madde gereğince kendisine tanınan fesih hakkını kullanmayan üye memleketler yeniden on yıllık bir devre için bağlanırlar ve bundan sonra bu sözleşmeyi her on yıllık devre sonunda, bu maddede öngörülen şartlarla feshedebilirler.

MADDE 10

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onamaların ve fesih ihbarlarının tescilini, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ eder.

2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü kendisine gönderilen ikinci onama belgesinin tescilini, teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çeker.

MADDE 11

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukardaki maddelerin hükümleri gereğince tescil ettiği bütün onama ve fesih ihbarlarına ait her türlü bilgiyi Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderir.

MADDE 12

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu lüzum göreceği zamanlarda Genel Konferansa bu sözleşmenin uygulanması hakkında bir rapor sunar ve sözleşmenin tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun konferans gündemine konulup konulmaması lüzumunu inceler.

MADDE 13

1. Konferansın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi, ve yeni sözleşmede aksine hüküm olmaması halinde;

(a) Değişik yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması, yukarıdaki 9 uncu madde hükümleri nazara alınmaksızın, değişik yeni sözleşmenin yürürlüğe girmiş olması kayıt ve şartıyla, bu sözleşmenin derhal ve doğrudan doğruya feshini tazammun eder.

(b) Değişik yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu sözleşme üyelerin onamasına açık bir sözleşme olmaktan çıkar.

2. Bu sözleşme, onu onayıp da değişik sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için şimdiki şekil ve muhtevası ile muteber olmakta devam eder.

MADDE 14

Bu sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinlerinin her ikisi de aynı şekilde muteberdir.

**İŞÇİLERİN İYONİZAN RADYASYONLARA KARŞI
KORUNMASI HAKKINDA 115 NOLU SÖZLEŞMESİNİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1960

Konusu ve Sözleşme No.: İşçilerin iyonizan radyasyonlara karşı korunması hakkında 115 nolu Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onanmasına dair Kanun.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 7.3.1968

Kanun No. : 1033

Resmi Gazete : 23.3.1968/12856

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı 44 üncü Genel Konferansı tarafından 22 Haziran 1960 tarihinde kabul edilen «İşçilerin İyonizan Radyasyonlara Karşı Korunması Hakkında 115 Sayılı Sözleşme»nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

7/3/1968 tarih ve 1033 sayılı kanunla onaylanması uygun bulunan ilişik «İşçilerin İyonizan Radyasyonlara Karşı Korunması hakkında 115 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesi»nin onaylanması; Çalışma Bakanlığının 23.5.1968 tarih ve 812-5a-115/1384 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı kanunun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına göre, Bakanlar Kurulunca 2/7/1968 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete : 25.7.1968/12959

İŞÇİLERİN İYONİZAN RADYASYONLARA KARŞI KORUNMASI HAKKINDA SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek orada, 1 Haziran 1960 tarihinde kırkdördüncü toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin dördüncü maddesini teşkil eden, işçilerin iyonizan radyasyonlara karşı korunmasıyla ilgili çeşitli tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

Bindokuzyüz altmış Haziran ayının işbu yirmi ikinci günü, radyasyonlara karşı korunmaya dair 1960 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

KISIM : I.

GENEL HÜKÜMLER

MADDE 1

İşbu Sözleşmeyi onaylayan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının her üyesi, onu mevzuat yoluyla, tatbikata ait usul ve kaideler veya diğer münasip tedbirlerle uygulamayı taahhüt eder. Bu sözleşme hü-

kümlerinin uygulama alanına konulmasında yetkili makam işçi ve işveren temsilcileriyle istişarede bulunacaktır.

MADDE 2

1 — Bu Sözleşme, işçilerin çalışmaları sırasında iyonizan radyasyonlara maruz kalmalarına sebep olan bütün faaliyetler hakkında uygulanır.

2 — Maruz kalınabilecek iyonizan radyasyon dozlarının zayıf olması sebebiyle, sözleşmenin uygulama alanına konulmasını sağlamak amacıyla 1 nci maddede öngörülmüş olan usullerden biri yoluyla sözleşme hükümlerinden istisna edilecek olan mühürlü veya mühürsüz radyoaktif maddeler ve iyonizan radyasyon neşreden cihazlar hakkında bu Sözleşme uygulanmaz.

MADDE 3

1 — Bilgi alanında kaydedilen gelişmelerin ışığı altında, işçilerin sağlık ve emniyetleri bakımından iyonizan radyasyonlara karşı etkili bir şekilde korunmasını sağlamak maksadıyla münasip her türlü tedbir alınacaktır.

2 — Bu maksada uygun, gerekli usul ve kaidelerle tedbirler kabul edilecek ve etkili bir korunma sağlanabilmesi için, zaruri olan bilgiler istifadeye açık bulundurulacaktır.

3 — Bu şekilde etkili bir korunma için :

a) Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanmasından sonra işçilerin iyonizan radyasyonlara karşı korunması için alınan tedbirler, sözleşme hükümlerine uygun olacaktır;

b) Söz konusu üye, sözleşmenin onaylanmasından önce almış bulunduğu tedbirleri, sözleşme hükümleriyle uygunluk temin etmek maksadıyla, mümkün olan en kısa bir zamanda değiştirecek ve onaylanmadan önce mevcut olan diğer tedbirlerin de aynı istikamette değiştirilmesini teşvik edecektir.

c) Söz konusu üye, sözleşmenin onaylanması sırasında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, Sözleşme hükümlerinin ne şekilde ve hangi kategorideki işçilere uygulandığını gösteren bir bildirge gönderecek ve sözleşmenin uygulanması hakkındaki raporlarında bu konuda elde edilen gelişmeyi belirtecektir;

d) Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin ilk yürürlüğe girmesinden itibaren üç senelik bir müddet sonunda, Konferansa, bu paragrafın (b) fıkrasının uygulanmasıyla ilgili ve bu hususta alınacak tedbirler bakımından uygun gördüğü teklifleri ihtiva eden özel bir rapor sunacaktır.

KISIM : II.

KORUMA TEDBİRLERİ

MADDE 4

2 nci maddede sözü edilen faaliyetler, Sözleşmenin işbu kısmında öngörülen korunmayı sağlayacak tarzda tanzim ve icra edilmelidir.

MADDE 5

İşçilerin iyonizan radyasyonlara maruz kalışlarının mümkün olan en asgari hadde indirilmesi için her türlü gayret sarfedilmeli ve fuzuli olan her türlü maruz kalışlar bütün ilgili taraflarca önlenmelidir.

MADDE 6

1 — Çeşitli kategorilerdeki işçiler için, organizma dışı veya içi kaynaklardan gelebilecek iyonizan radyasyonların tecviz edilebilir azami dozları ve organizmaya girmesine cevaz verilebilecek radyoaktif maddelerin azami miktarları, işbu Sözleşmenin 1 inci kısmına uygun olarak tespit edilecektir.

2 — Tecviz edilen bu azami doz ve miktarlar, yeni bilgilerin ışığında, devamlı şekilde yeniden incelemeye tabi tutulacaktır.

MADDE 7

1 — Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışan ve:

a) 18 ve daha yukarı yaşta,

b) 18 yaşından küçük olan işçiler için uygun seviyeler, 6 ncı madde hükümlerine uygun olarak tespit edilmelidir.

2 — 16 yaşından küçük olan hiç bir işçi iyonizan radyasyonlara sebep olan işlerde çalıştırılmamalıdır.

MADDE 8

Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışmayan fakat iyonizan radyasyonlara veya radyoaktif maddelere maruz kalmaları ihtimali bulunan mahallerde kalan ve bu mahallerden geçen işçiler için uygun seviyeler, 6. madde hükümleri gereğince tespit edilmelidir.

MADDE 9

1 — İyonizan radyasyonlardan ileri gelen tehlikelerin mevcudiyetini göstermek üzere, uygun bir tehlike işaretinden faydalanılmaktadır. Bu konuda gerekli görülen her türlü bilgi işçilere verilmelidir.

2 — Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışan bütün işçilere, bu işlerde çalıştırılmadan önce veya çalıştırıldıkları sırada, güvenlikleri ve sıhhatlerinin korunması için alınacak ihtiyat tedbirleri ve bu tedbirlerin alınmasını gerektiren sebepler hakkında lâzım geldiği şekilde bilgi verilmelidir.

MADDE 10

Mevzuat, işçilerin çalışmaları sırasında iyonizan radyasyonlara maruz kalmalarını intaç eden işleri işbu mevzuat tarafından tesbit olunacak usuller dairesinde belirtmelidir.

MADDE 11

Tesbit edilen seviyelere riayet edilip edilmediğinin doğrulanması amacıyla, işçilerin iyonizan radyasyonlara ve radyoaktif maddelere ne dereceye kadar maruz kaldıklarını tayin etmek üzere işçilere ve işyerleri lâzım geldiği şekilde kontrole tabi tutulmalıdır.

MADDE 12

Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışan bütün işçiler, bu işlerde çalışmadan önce veya çalışmaya başladıktan kısa bir zaman sonra sağlık muayenesine tabi tutulmalı ve bundan sonra münasip aralıklarla bu sağlık muayenelerinden geçirilmelidir.

MADDE 13

İyonizan radyasyona maruz kalmanın nitelik veya derecesi veya her ikisi sebebiyle, hangi hallerde aşağıdaki tedbirlerin süratle alınması icabedeceği, 1. maddede öngörülen, sözleşmenin yürütümünün sağlayıcı uygulama metodlarından biri yoluyla belirtilecektir :

- a) İşçi münasip bir sağlık muayenesine tabi tutulmalıdır;
- b) İşveren yetkili makam tarafından verilen talimata uygun olarak bu makama tevdiaten haber vermelidir.
- c) Radyasyonlara karşı korunma konusunda yetkili şahıslar, işçinin işini hangi şartlar altında yaptığını incelemelidir;
- d) İşveren, teknik müşahedelere ve tıbbi görüşlere dayanan düzeltici lüzumlu bütün tedbirleri almalıdır.

MADDE 14

Hiçbir işçi, yetkili tıbbi görüşe aykırı olarak iyonizan radyasyonlara maruz kalmasını gerektirebilecek işlerde çalıştırılmamalı veya çalıştırılmaya devam edilmelidir.

MADDE 15

Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, sözleşme hükümlerinin uygulanmasını denetleme amacıyla münasip teftiş hizmetleri sağlamayı veya yeteri kadar bu teftişin sağlanmış olup olmadığını araştırmayı, taahhüt eder.

KISIM III.

Son Hükümler

MADDE 16

Bu sözleşmenin kesin onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 17

1 — Bu Sözleşme ancak onaylama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2 — Bu Sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3 — Daha sonra bu sözleşme, onu onaylayan her üye için onaylama belgesi tescil edildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 18

1 — Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2 — Bu Sözleşmeyi onaylamış olan ve buından evvelki fıkrada sözü edilen beş yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede de öngörülen fesih hakkını kullanmayan üye, yeniden 5 yıllık bir müddet için bağlanmış olacaktır. Ve daha sonra bu Sözleşmeyi, her beş yıllık devrenin bitiminde bu madde öngörülen şartlar altında feshedilebilecektir.

MADDE 19

— Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün o-

naylama ve fesihlerin tescil olduğunu Teşkilâtın bütün üyelerine bildirecektir.

2 — Genel Müdür kendisine gönderilen sözleşmenin ikinci onaylama belgesinin fesih olunduğunu teşkilât üyelerine bildirirken, bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 20

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki maddelere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylamalara ve fesihlere dair tam bilgileri Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 202 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştırılacaktır.

MADDE 21

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu genel konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin konferans gündemine alınması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 22

1 — Konferansın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabulü halinde ve yeni sözleşme aksini ön görmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 18 inci madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini gerektirecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2 — Bu Sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevası ile yürürlükte olmakta devam edecektir.

MADDE 23

Bu sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri aynı derecede muteberdir.

**SÖZLEŞMELERİN KISMEN DEĞİŞTİRİLMESİ
HAKKINDA 116 SAYILI SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1961

Konusu ve Sözleşme No.: Milletlerarası çalışma teşkilatı genel konferansının kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu kanun

Türkiye'nin Onay Tarihi : 4.5.1967

Kanun No. : 862

Resmi Gazete : 13.5.1967/12597

MADDE 1

Sözleşmelerin uygulanmasıyla ilgili olarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknesak hale getirilmesi amacıyla, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuz iki toplantı döneminde kabul edilen sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi için Konferansın 28 Haziran 1966 tarihinde Cenevre'de yaptığı kırkbeşinci toplantı dönemi sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. 8.5.1967

BAKANLAR KURULU KARARI

4.5.1967 tarih ve 862 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ilişik «Sözleşmelerin uygulanmasıyla ilgili olarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknesak hale getirilmesi amacıyla, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuz iki toplantı döneminde kabul edilen sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi için Konferansın 28 Haziran 1966 tarihinde Cenevre'de yaptığı kırk beşinci toplantı sırasında kabul edilen 116 sayılı Sözleşme»nin onaylanması; Çalışma Bakanlığının 23.5.1968 tarih ve 812-5a-116/1385 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına göre, Bakanlar Kurulunca 28.6.1968 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete : 28.8.1968

Sözleşmelerin uygulanmasıyla ilgili Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknesak hale getirilmesi amacıyla Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuz iki toplantı döneminde kabul edilen

Sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi hakkında Sözleşme

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya çağrılarak orada 7 Haziran 1961 de 45. toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Sözleşmelerin uygulanmasıyla ilgili olarak Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak raporlara dair hükümlerin yeknesak hale getirilmesi amacıyla Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının ilk otuz iki toplantı döneminde kabul edilen Sözleşmelerin kısmen değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin kabulünü kararlaştırdıktan sonra;

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini alması gerektiği hususunu nazarı itibare alarak,

Bin dokuz yüz altmış bir yılının Haziran ayının yirmi altıncı günü, son maddelerin değiştirilmesine dair 1961 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Konferansı tarafından ilk otuz iki toplantı döneminde kabul edilmiş olan Sözleşmelerin metinlerindeki, Sözleşmelerin uygulanması hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Genel Konferansa bir rapor sunulmasını öngören son madde kaldırılarak yerine aşağıdaki madde ikame olunacaktır.

«Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, lüzum gördükçe işbu Sözleşmenin uygulanması hakkında Genel Konferansa bir rapor sunacak ve Sözleşmenin tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun Konferans gündemine alınması gerekip gerekmediğini inceleyecektir.»

MADDE 2

Konferans tarafından ilk otuz iki toplantı dönemi sırasında kabul edilmiş olan bir Sözleşmeye ait kesin onama belgesini, işbu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihinden sonra Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildiren Teşkilâtın her üyesi, o Sözleşmeyi, işbu Sözleşmeyle değiştirilmiş şekliyle onaylamış sayılacaktır.

MADDE 3

İşbu Sözleşmenin iki nüshası Konferans Başkanı ve Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imza edilecektir. Bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivine tevdi edilecek, diğeri ise Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir. Genel Müdür, işbu Sözleşmenin onaylı birer örneğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyelerine gönderecektir.

MADDE 4

1. İşbu Sözleşmeye ait kesin onaylama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecektir.

2. İşbu Sözleşme, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının iki üyesinin onaylama belgelerinin Genel Müdür tarafından alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

3. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, işbu Sözleşme yürürlüğe girer girmez ve yeni onaylama belgelerini alır al-

maz durumdan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerini ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterini haberdar edecektir.

4. Bu Sözleşmeyi onaylayan Teşkilâtın her Üyesi, Konferansın ilk otuz iki toplantı döneminde kabul olunan Sözleşmeler gereğince, bu Sözleşmelerde tespit edilmiş aralıklarla, söz konusu Sözleşmelerden her birinin uygulanması hakkında Konferansa bir rapor sunması ve bu Sözleşmelerin tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun Konferans gündemine alınması gerekip gerekmiyeceğini incelemesi yönünden Yönetim Kuruluna tahmil edilen mükellefiyetin yerinə, bu Sözleşmenin ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren, yukarıda 1 inci maddede zikredilen değişik hükmün kaim olduğunu kabul eder.

MADDE 5

İşbu Sözleşmenin bir Üye tarafından onaylanması, Konferansın, ilk otuz iki toplantı dönemi sırasında kabul etmiş olduğu Sözleşmelerden herhangi birinde mevcut herhangi bir hükmün nazara alınmaksızın, o Sözleşmenin kendiliğinden münfesihi olmasını gerektirmeyecek ve işbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi, o Sözleşmenin yeni onaylara kapanması sonucunu doğurmayacaktır.

MADDE 6

1. Konferans işbu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul ederse, yeni Sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça :

a) Değişik yeni Sözleşmenin Teşkilâtın bir Üyesi tarafından onaylanması, yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmiş olması kayıt ve şartıyla, işbu Sözleşmenin kendiliğinden münfesihi sayılmasını gerektirecektir.

b) Değişik yeni Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işbu Sözleşme Üyelerin onayına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. İşbu Sözleşme, onu onaylamış fakat değişik Sözleşmeyi onaylamamış Üyeler için, her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle yürürlükte kalmakta devam edecektir.

MADDE 7

İşbu Sözleşmenin İngilizce ve Fransızca nüshaları aynı derecede muteberdir.

**VATANDAŞLARLA VATANDAŞ OLMAYAN KİMSELERE
SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDA EŞİT MUAMELE
YAPILMASI HAKKINDAKİ 118 NO.LU SÖZLEŞMENİN
ONANMASINA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1962

Konusu ve Sözleşme No.: Vatandaşlarla vatandaş olmayan kimselere sosyal güvenlik konusunda eşit muamele yapılması hakkındaki 118 sayılı sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun

Türkiye'nin Onay Tarihi : 29.7.1971

Kanun No. : 1453

Resmi Gazete : 10.8.1971/13922

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı 46 ncı Genel Konferansı tarafından 28 Haziran 1962 tarihinde kabul edilen «Vatandaşlarla vatandaş olmayan kimselere sosyal güvenlik konusunda eşit muamele yapılması hakkındaki sözleşmenin» onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

Onaylanması 29.7.1971 tarihli ve 1453 sayılı kanunla uygun bulunan, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı'nın İlişik 118 sayılı «vatandaşlarla vatandaş olmayan kimselere sosyal güvenlik konusunda eşit muamele yapılması hakkındaki Sözleşme»nin onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 26.3.1973 tarihli ve ESGM (ESSD) 725.012-348 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 2 ve 3 ncü maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 5.4.1973 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete : 9.6.1973/ 14599

118 SAYILI SÖZLEŞME VATANDAŞLARLA VATANDAŞ OLMAYAN KİMSELERE SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDA EŞİT MUAMELE YAPILMASI HAKKINDA SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulunun daveti üzerine 6 Haziran 1962 tarihinde Cenevre'de yaptığı 46 ncı toplantısında.

Toplantı gündeminin beşinci maddesini teşkil eden, vatandaşlarla vatandaş olmayan kimselere sosyal güvenlik konusunda eşit muamele yapılması hakkındaki çeşitli teklifleri kabul ederek,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şekline gelmesini kararlaştırarak,

Yirmisekiz Haziran bindokuzyüz altmış iki tarihinde, «1962 Sosyal Güvenlik eşit muamele sözleşmesi» olarak adlandırılacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul etmiştir :

MADDE 1

Bu Sözleşmede :

a) «Mevzuat» terimi, sosyal güvenlikle ilgili kanun ve tüzüklerle diğer mevzuat hükümlerini ifade eder;

b) «Yardımlar» terimi, bütün gelirler, emeklilik dul-yetim aylıkları, ödenekler ve diğer yardımlarla bunlara yapılan bütün zamları ve artırmaları içine alır;

c) «Geçici rejimler gereğince sağlanan yardımlar» ibaresi, uygulanan mevzuatın yürürlüğe girdiği tarihte belli bir yaşı aşmış olan kimselere sağlanan yardımlarla bir üyenin ülkesinin bugünkü sınırları dışında geçmiş olan süreler veyahut vukua gelmiş olaylar nazara alınmak suretiyle, geçici olarak sağlanan yardımları ifade eder.

d) «Cenaze yardımı» terimi, ölüm halinde bir defaya mahsus olarak ödenen paraları ifade eder;

e) «İkamet» terimi mutad ikameti ifade eder;

f) «Mevzuatla tespit olunan» terimleri, yukarıdaki (a) bendinde belirtilen milli mevzuatla veya bu mevzuat gereğince tespit olunan anlamındadır;

g) «Mülteci» terimi, mültecilerin statüsü hakkındaki 28 Haziran 1961 tarihli sözleşmenin birinci maddesinde bu terime verilen anlamdadır;

h) «Vatansız» terimi, vatansızların statüsü hakkındaki 28 Eylül 1954 tarihli sözleşmenin birinci maddesinde bu terime verilen anlamdadır.

MADDE 2

1. Her üye, bu sözleşmede yazılı mükellefiyetleri, ülkesinde kendi vatandaşları hakkında fiilen uygulanmakta olan aşağıda yazılı sosyal güvenlik dallarından biri veya birkaçı bakımından kabul edebilir :

- (a) Sağlık yardımları,
- (b) Hastalık ödenekleri,
- (c) Analık yardımları,
- (d) Malûllük yardımları,
- (e) Yaşlılık yardımları,
- (f) Ölüm yardımları,
- (g) İş kazaları ve meslek hastalıkları yardımları,
- (h) İşsizlik yardımları,
- (i) Aile yardımları,

2. Bu sözleşmeyi uygulayan her üye, sözleşmenin hükümlerini, sözleşme mükellefiyetlerini kabul ettiği sosyal güvenlik dalları bakımından uygular.

3. Her Üye, hangi sosyal güvenlik dalı veya dalları için bu sözleşme mükellefiyetlerini kabul ettiğini tastik belgesinde belirtir.

4. Bu Sözleşmeyi tastik eden her Üye, tastik belgesinde belirtilmemiş olan sosyal güvenlik dallarından bir veya birkaçı için sözleşme mükellefiyetlerini kabul ettiğini, sonradan Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirebilir.

5. Yukarıdaki fıkra da öngörülen şekildeki taahhütler tastikin ayrılmaz parçası sayılır ve bildirildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

6. Bu sözleşmenin uygulanmasında herhangi bir sosyal güvenlik dalı için sözleşme mükellefiyetlerini kabul eden her Üye, kendi mevzuatına göre, aşağıda yazılı yardımlar mahiyetinde kabul ettiği yardımlar varsa, bunları Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirir.

a) Ya korunan kimselerle bunların işverenlerinin finansmana doğrudan doğruya katılmaları veya bir meslekte belli bir süre kadar çalışmış olma şartlarına bağlı olarak sağlanan yardımlar dışındaki yardımlar;

b) Geçici rejimler gereğince sağlanan yardımlar.

7. Yukarıdaki fıkra gereğince yapılacak bildirme ya sözleşmenin onanması sırasında veya bu maddenin 4 üncü fıkrası gereğince yapılacak bildiri sırasında, sonradan yürürlüğe giren bu mevzuat bahis konusu olduğu takdirde de bu mevzuatın kabul edildiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılır.

MADDE 3

1. Bu Sözleşmeyi uygulayan her Üye, Sözleşme mükellefiyetlerin kabul ettiği sosyal güvenlik dallarında, ülkesinde, bu sözleşmeyi uygulayan diğer üye Devletler vatandaşlarına, sosyal güvenliğe tabi olma ve yardımlardan yararlanmağa hak kazanma bakımından, kendi vatandaşlarıyla eşit işlem yapar .

2. Ölüm yardımları bahis konusu olduğunda, eşit işlem, sözleşmeyi tasdik eden diğer bir üye devlet vatandaşının haksahibi kimselerine bu kimselerin vatandaşlık durumuna bakılmaksızın sağlanır.

3. Şu kadar ki, üye, herhangi bir sosyal güvenlik dalında bir mevzuata sahip olmakla beraber bu mevzuatın uygulanmasında o üyenin vatandaşlarına kendi vatandaşlarıyla eşit işlem yapmayan diğer bir üye devletin vatandaşları hakkında, söz konusu sosyal

güvenlik dalı bakımından bu maddenin yukarıdaki fıkraları hükümlerini uygulamayabilir.

MADDE 4

1. Yardımlardan yararlanma bakımından eşit muamele, ikâmet şartına bağlı olmaksızın sağlanır. Şu kadar ki, diğer bir üye devletin mevzuatına göre, belli bir sosyal güvenlik dalında yardımlardan yararlanmak için o üyenin ülkesinde ikâmet şartı bulunduğu takdirde, o üye devlet vatandaşlarının söz konusu sosyal güvenlik dalı yardımlarından yararlandırılmaları ikâmet şartına bağlanabilir.

2. Yukarıdaki fıkra hükmünün istisnası olarak, ikinci maddenin 6. (a) fıkrasında sözü edilen yardımlardan (sağlık yardımları, hastalık ödenekleri, iş kazalarıyla meslek hastalıkları yardımları ve aile yardımları hariç) yararlanabilmek için, ilgilinin, ölüm yardımları bahis konusu olduğunda da ölen kimsenin mevzuatına göre yardım talep edilen üye devletin ülkesinde aşağıda yazılı sürelerden daha uzun olmamak üzere tesbit edilecek bir süre kadar ikâmet etmiş olması şartı konulabilir;

a) Analık ve işsizlik yardımları için, yardım talep tarihinden hemen önce 6 ay,

b) Malûllük yardımları için, yardım talep tarihinden, ölüm yardımları için de ölüm tarihinden hemen önce aralıksız olarak 5 yıl,

c) Yaşlılık yardımları için 18 yaşından sonra 10 yıl, - bu on yılın aralıksız olarak 5 yılının yardım talep tarihinden hemen önce olması istenebilir.

3. Geçici rejimler gereğince sağlanan yardımlar için özel hükümler öngörülebilir.

4. Yardımlarda tekerrürü önlemek için gerekli hükümler, ihtiyaca göre, ilgili üyeler arasında yapılacak özel anlaşmalarla düzenlenir.

MADDE 5

1. Bu fıkroda yazılı sosyal güvenlik dallarından biri veya birkaçı için bu sözleşme mükellefiyetlerini kabul eden her üye, 4. madde hükümlerine ilâveten gerek kendi vatandaşları gerekse aynı sosyal güvenlik dalı için sözleşme mükellefiyetlerini kabul etmiş olan diğer üye devletler vatandaşlarını yabancı bir memlekette ikâmet etmeleri halinde de, malûllük, yaşlılık, ölüm ve cenaze yardımları ile iş kazası ve meslek hastalığı sebebiyle bağlanan gelirlerin ödenmesini 8. madde uyarınca ihtiyaca göre alınacak tedbirler mahfuz olmak kaydıyla temin eder.

2. Şu kadar ki, yabancı bir memlekette ikamet halinde, ikinci maddenin 6. (a) fıkrasında belirtilen mahiyetteki malûllük, yaşlılık ve ölüm yardımlarının ödenmesi, ilgili üyelerin 7. maddede öngörülen, hakların mahfuz tutulması sistemine katılmaları şartına bağlanabilir.

3. Bu madde hükümleri geçici rejimler gereğince sağlanan yardımlar hakkında uygulanmaz.

MADDE 6

Aile yardımları için bu Sözleşme mükellefiyetlerini kabul eden her üye, 4. madde hükümlerine ilâveten gerek kendi vatandaşları gerekse aynı sosyal güvenlik dalı için sözleşme mükellefiyetlerini kabul etmiş olan diğer üye devletler vatandaşlarının bu üye devletlerden birinin ülkesinde ikâmet eden çocukları dolayısıyla çocuk zamlarının ödenmesini, ilgili üyeler arasında anlaşmak suretiyle tesbit edilecek şartlar ve limitler dahilinde temin eder .

MADDE 7

1. Bu sözleşmeyi uygulayan üyeler, sözleşme mükellefiyetlerini kabul ettikleri sosyal güvenlik dallarında, kendi mevzuatları gereğince bu sözleşmeyi uygulayan üye Devletler vatandaşlarının hak kazandıkları yardımlarla ileride hak kazanacakları yardımları mahfuz tutulmasını sağlayan bir sisteme katılmağa, ilgili Üyeler arasında 8 inci madde hükümleri uyarınca tespit olunacak şartlar mahfuz olmak kaydıyla, gayret ederler.

2. Bu sistem, başlıca yardım hakkının doğması, idamesi ve alınması ile yardım tutarının hesaplanmasında sigortalılık, çalışma veya ikamet süreleriyle muadil sürelerin toplanmasını öngörecektir.

3. Bu suretle bağlanan malûllük, yaşlılık ve ölüm yardımlarının mali yükü ilgili Üyeler arasında anlaşma suretiyle tespit edilecek usullere göre, ya Üyeler arasında paylaştırılacak veya yardım gören kimse hangi Üyenin ülkesinde ikamet ediyorsa o Üye tarafından karşılanacaktır.

MADDE 8

Bu Sözleşmeyi uygulayan Üyeler ,5 ve 7 nci maddeler hükümlerinden doğan mükellefiyetlerini, ya muhacirlerin aylık haklarının mahfuz tutulması hakkındaki 1935 tarihli sözleşmeyi tastik ederek, veya karşılıklı bir anlaşma akdetmek suretiyle o sözleşme hükümlerini kendi aralarında uygulayarak veyahut söz konusu mükellefiyetlerin yerine getirilmesini sağlamak üzere hazırlanacak iki veya çok tarafı diğer herhangi bir vesika vasıtasıyla ifa edebilirler.

MADDE 9

Üyeler aralarında yapacakları özel anlaşmalarla, başka Üyelerin hak ve mükellefiyetlerine hâlel gelmemek şartıyla ve kazanılmış haklarla ileride kazanılacak hakların, genel olarak, en az bu sözleşmede öngörülen şartlar kadar müsait şartlarla muhafazası temin edilmek kaydıyla, bu sözleşme hükümlerinden ayrılabilirler.

MADDE 10

1. Bu sözleşme hükümleri mültecilerle vatansızlar hakkında, müteakiliyet şartı aranmaksızın uygulanır.

2. Bu sözleşme Devlet memurlarını kapsayan özel rejimlerle harpten zarar gören kimseleri kapsayan özel rejimlere ve sosyal yardım sistemlerine uygulanmaz.

3. Bu sözleşme, hiçbir Üyeyi, milletlerarası anlaşmalar gereğince kendi milli sosyal güvenlik mevzuatından hariç tutulmuş olan kimseler hakkında sözleşme hükümlerini uygulamaya mecbur tutmaz.

MADDE 11

Bu Sözleşmeyi uygulayan Üyeler, gerek sözleşme hükümlerinin gerekse milli sosyal güvenlik mevzuatlarının uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli idari yardımları karşılıklı ve ücretsiz olarak yaparlar.

MADDE 12

1. Bu sözleşme, ilgili Üye için, herhangi bir sosyal güvenlik dalı bakımından yürürlüğe girdiği tarihten önce o sosyal güvenlik dalından yapılması gereken yardımlar hakkında, uygulanmaz.

2. Bu sözleşmenin ilgili Üye için herhangi bir sosyal güvenlik dalı bakımından yürürlüğe girdiği tarihten önce vukubulmuş olaylar sebebiyle yürürlük tarihinden sonraki sürelerle ait olmak üzere o sosyal güvenlik dalından yapılması gereken yardımlar hakkında ne şekilde uygulanacağı çok taraflı veya ikili anlaşmalarla, bu anlaşmaların yapılmaması halinde de ilgili Üyenin mevzuatı ile tespit edilir.

MADDE 13

Bu sözleşme, mevcut sözleşmelerden herhangi birinin tadili olarak kabul edilemez.

MADDE 14

Bu sözleşmenin tastik olduğu Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirilir, o da bunu tescil eder.

MADDE 15

1. Bu sözleşme ,yalnız sözleşmeyi tastik ettikleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına üye Devletleri bağlar.

2. Sözleşme, iki Üyenin sözleşmeyi tastik etmiş olduklarının Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten itibaren 12 ay sonra yürürlüğe girer.

3. Bunu takiben sözleşme, her üye için, sözleşmeyi tastik ettiğinin tescil edildiği tarihten itibaren 12 ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 16

1. Bu Sözleşmeyi tastik etmiş olan her üye sözleşmenin ilk olarak yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık sürenin sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve Genel Müdür tarafından tescil edilecek bir bildiri ile sözleşmeyi feshedebilir. Fesih, tescil edildiği tarihten itibaren bir yıl sonra muteber olur.

2. Bu Sözleşmeyi tastik etmiş olan ve bu maddede öngörülen fesih hakkını yukarıdaki fıkrada belirtilen on yıllık sürenin sonundan itibaren bir yıl içinde kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir devre için bağlanmış olur ve bundan sonra, sözleşmeyi her on yıllık devrenin sonunda bu maddede yazılı şartlarla, feshedebilir.

MADDE 17

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilâtın üyeleri tarafından kendisine gönderilecek tescil edilen bütün tastik ve fesih bildirilerini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün Üyelerine haber verir.

2. Genel Müdür, ikinci tastik bildirisinin tescil edildiğini Teşkilâtın üyelerine duyururken, sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih üzerine üyelerin dikkatini çeker.

MADDE 18

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddelere göre tescil edeceği bütün tastik ve fesih bildirileri hakkında Birleşmiş Milletler Anayasasının 102 nci maddesi gereğince tescil olunmak üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tam bilgi verir.

MADDE 19

Milletlerarası Çalışma Bürosunun Yönetim Kurulu, lüzum göreceği zamanlarda, Çalışma Genel Konferansına bu sözleşmenin uygulanması hakkında bir rapor verir ve sözleşmenin tamamının veya bir kısmının değiştirilmesinin konferans gündemine alınmasına lüzum olup olmadığını tetkik eder.

MADDE 20

1. Konferansca bu sözleşmenin tamamını veya bir kısmını değiştiren yeni bir sözleşme kabul edildiği ve yeni sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde :

a) Yeni sözleşme bir üye tarafından tasdik edilince, mezkûr sözleşme yürürlüğe girmiş olmak şartıyla, yukarıdaki 16 madde hükümlerine bakılmaksızın, bu sözleşme derhal ve bütün hukukiyle feshedilmiş olur.

b) Bu Sözleşme, yeni sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, Üyelerin tasdikine açık olmaz.

2. Bu sözleşmeyi tasdik eden fakat onu değiştiren yeni sözleşmeyi tasdik etmiyen Üyeler için bu sözleşme, şekil ve muhteva bakımından, yürürlükte kalır.

MADDE 21

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

**MAKİNALARIN GEREKLİ KORUNMA
TERTİBATI İLE İLGİLİ
119 SAYILI MİLETLERARASI ÇALIŞMA
SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1963

Konusu ve Sözleşme No.: Makinaların gerekli korunma tertibatı ile teçhizine dair 119 sayılı Sözleşme.

Türkiye'nin Onay Tarihi : 23.5.1967

Kanun No. : 872

Resmi Gazete : 2.6.1967/2611

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1963 yılında Cenevrede toplanan 47 nci Konferansında kabul edilen «Makinalardan korunmayla ilgili 119 Sayılı Sözleşme»'nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

1963 yılında Cenevre'de 47 nci Milletlerarası Çalışma Konferansı kabul edilen ve 23 Mayıs 1967 tarihli ve 872 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ilişik «Makinalardan Korunmayla ilgili 119 Sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesi»nin onaylanması; Çalışma Bakanlığının 10.6.1967 tarihli ve 812-5a-119/2349 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına göre, Bakanlar Kurulunca 19.6.1967 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete : 22.8.1967/12680

MAKİNALARIN GEREKLİ KORUNMA TERTİBATI İLE TEÇHİZİNE DAİR 119 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek, 5 Haziran 1963 te 47 nci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, toplantı gündeminin dördüncü maddesini teşkil eden, münasip bir şekilde muhafaza tertibatı bulunmayan makinaların satışı, kiralanması ve kullanılmasının yasaklanması ile ilgili çeşitli tekliflerin kabulüne ve bu tekliflerin Milletlerarası bir Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra, bindokuz yüz altmış üç yılı Haziran ayının işbu yirmi beşinci günü, Makinaların gerekli korunma tertibatı ile teçhizine dair 1963 Sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

BÖLÜM : I GENEL HÜKÜMLER

MADDE 1

1. İnsangücü dışında mihaniki güçle işleyen yeni veya müstamel bütün makinalar bu Sözleşmenin uygulanması bakımından makina addedilecektir.

2. Her memleketin yetkili makamı, insangücü ile işletilen yeni veya müstamel makinaların işçilere bedeni bir tehlike arzedip etmediğini ve bunun derecesini tayin ederek söz konusu makinaların, bu Sözleşmenin uygulanması bakımından makina sayılıp sayılmayacağına karar verecektir. Bu husustaki kararlar, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kaabiliyetini haiz teşekkülleriyle yapılacak istişareyi müteakip alınacaktır. Bu teşekküllerden herhangi birisi tarafından böyle bir istişare teşebbüsüne geçilebilir.

3. Bu Sözleşme hükümleri :

a) Hareket halinde iken sevk ve idare ile vazifeli personelin emniyeti bahis konusu olduğu nispette karayollarında veya raylarda işleyen vasıtalar;

b) Çalışmakta olanların emniyeti söz konusu edildiği nispette müteharrik zirai makinalara;
uygulanır.

BÖLÜM : II

SATIŞ, KİRALAMA, DİĞER HERHANGİ BİR SURETTE ELDEN ÇIKARMA VE TEŞHİR

MADDE 2

1. Bu maddenin 3 ve 4 üncü fıkralarında tehlike durumları belirtilen makinaların, münasip muhafaza tedbirleri alınmaksızın satışı ve kiralanması milli mevzuatla yasaklanır veya aynı derecede etkili diğer tedbirlerle mani olunur.

2. Bu maddenin 3 ve 4 üncü fıkralarında tehlike durumları belirtilen ve münasip muhafaza tertibatı bulunmayan makinaların, herhangi bir surette elden çıkarılmasına ve teşhirine, yetkili makamlarca mevzuatla tespit edilen muayyen tedbirlerle veya aynı derecede etkili diğer yollarla mani olunur. Bununla beraber, bir makinanın teşhiri sırasında gösteri yapmak maksadı ile, geçici olarak muhafaza tertibatının kaldırılması, ilgililerin her türlü tehlikeden korunması için özel tedbirlere başvurulması kaydıyla, işbu hüküm ihlâl edilmiş sayılmaz.

3. Makinaların muharrik kısımları üzerinde çıkıntı yapan ve hareket halinde iken bunlarla temas haline geçen şahıslar için de tehlikeli olduğu, yetkili makam tarafından tayin edilen bütün vidalar, civatalar ve anahtarlar, mümasil diğer parçalar bu teh-

likeleri önleyecek şekilde imal edilecek, içeri alınacak veya kapatılacaktır.

4. Hareket halindeyken temasa geçen şahıslar için de tehlike tevliit edebileceği yetkili makam tarafından tayin olunan, bütün volanlar, dişliler, koniler, sürtme ile dönen silindirler, mil çivileri, makaralar, kayışlar, zincirler, pinyonlar, sonsuz vidalar, biyeller, ve sürgü blokları ile miller (Her iki uç dahil) ve hareket eden diğer nakil aksamı, bu tehlikeleri önleyecek şekilde imal edilecek veya muhafaza olunacaktır. Makinaların kumanda mahalleri keza her türlü tehlikeyi önleyecek surette imal edilecek veya muhafaza olunacaktır.

MADDE 3

1. 2 nci madde hükümleri :

a) İmal olunuş tarzları bakımından, münasip bir muhafaza tertibatı olanlarla aynı emniyeti sağlayan;

b) Tesis tarzları veya konuldukları yer bakımından aynı emniyeti sağlayan makinalara veya bunların adı geçen 2 nci maddede belirtilen tehlikeli kısımlarına uygulanmaz.

2. Makinaların imal ediliş tarzları normal emniyet normlarına uyulmak kaydiyle, bakım, yağlama, çalışan aksamın değiştirilmesi ve ayarlama ameliyeleri esnasında, 2 nci maddenin 3 ve 4 üncü fıkralarındaki şartların yerine getirilmemiş olmasını icap ettiriyorsa sırf bu yüzden mezkur makinalar 2 nci maddenin 1 inci fıkrasında derpiş olunan satış kiralama, diğer her türlü elden çıkarma yasağına tabi tutulmaz.

3. Makinaların depolanması veya kullanılmaz bir halde bir tarafa bırakılması veyahut kullanılır bir hale getirilmesi için bunların satışına ve diğer herhangi bir şekilde elden çıkarılmasına 2 nci maddede hükümleri mani değildir. Bununla beraber bu makinalar, 2 nci maddede öngörülen şartlar yerine getirilmedikçe, depolanmalardan veya kullanılır bir hale getirilmesinden sonra satılamaz, kiralanamaz veya herhangi bir şekilde elden çıkarılamaz veyahut teşhir edilemezler.

MADDE 4

2 nci madde hükümlerinin tatbik mecburiyeti satıcı, kiracı, makineyi herhangi bir surette elden çıkaran şahsa, veya teşhir edene ve bazı hususi hallerde milli mevzuata uygun olarak, bunların tem-

silcilerine aittir. Makinaların satışını, kiralanmasını veya teşhirini yapan imalatçıya da aynı vecibeler tahmil edilir.

MADDE 5

1. Herhangi bir üye, 2 nci madde hükümlerine geçici olarak istisna tanıyabilir.

2. Bu şekilde geçici olarak tanınan istisnanın süresi, hiç bir halde Sözleşmenin ilgili üye hakkında yürürlüğe girmesinden itibaren üç yılı geçemez. Söz konusu istisnaların şartları ile müddeti milli mevzuatla tayin edilecek veya aynı derecede etkili diğer yollarla kararlaştırılacaktır.

3. Yetkili makam, bu maddenin uygulanmasında, ilgili işveren ve işçilerin fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle icabında, imalatçılara ait teşekküllerle istişare edecektir.

BÖLÜM : III

KULLANMA

MADDE 6

1. Çalışan aksamı dahil, makinaların tehlikeli kısımlarından herhangi bir lüzumlu muhafaza tertibatı olmadığı takdirde, bunların kullanılması milli mevzuata veya aynı derecede etkili diğer yollarla menedilebilir. Bununla beraber, bu şekil menetme, keyfiyeti makinaların kullanılmasını önlemeksizin tam manasıyla yerine getirilemiyorsa, o zaman bu kullanmanın müsaadesi nisbetinde uygulanır.

2. Makinalar, milli kaideler ve iş güvenliği ve Hıfzıssıhha normlarına hâlel gelmeyecek bir şekilde muhafaza edilecektir.

MADDE 7

6. madde hükümlerini uygulamak mecburiyeti işverene aittir.

MADDE 8

1. 6. madde hükümleri, imal ve tesis ediliş tarzları veya bulundukları yer bakımından, özel bir muhafaza tertibatını icabettirmeyen makinalara veya bunların aksamına uygulanmaz.

2. 6. ve 11. nci madde hükümleri, makinelerin veya bunların aksamının normal güvenlik normlarına uygun olarak yapılan bakım, yağlama, çalışan kısımlarını değiştirme veya ayarlama ameliyeleri ne mani teşkil etmez.

MADDE 9

1. Herhangi bir üye, 7. madde hükümlerine geçici olarak istisna taniyabilir.

2. Bu şekilde geçici olarak tanınan istisnanın süresi, hiç bir halde sözleşme ile ilgili üye hakkında yürürlüğe girmesinden itibaren 3 yılı geçemez. Söz konusu istisnaların şartları ile müddeti milli mevzuatla tayin edilecek veya aynı derecede etkili diğer yollarla kararlaştırılacaktır.

3. Yetkili makam, bu maddenin uygulanmasında, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle istişare edecektir.

MADDE 10

1. İşveren, makinaların muhafazasıyla ilgili milli mevzuat hakkında işçileri haberdar edecek tedbirleri alacaktır. İşveren aynı zamanda ,bu makinaların kullanılmasından mütevellit tehlikelerden, bu hususta önceden alınacak tedbirlerden ve münasip bir şekilde, işçileri haberdar edecektir.

2. İşveren, bu sözleşmenin istihdaf ettiği makinalarda çalışan işçileri tehlikeye sokmayacak muhit şartlarını tayin ve idamesini sağlayacaktır.

MADDE 11

1. Bir muhafaza tertibatı ile mücehhez olmayan bir makineyi hiç bir işçi kullanamaz. Hiç bir işçiden bahis konusu muhafaza tertibatı bulunmayan bir makinayı kullanması istenemez.

2. Hiç bir işçi kullandığı bir makinanın mücehhez olduğu muhafaza tertibatını tesirsiz hale getiremez. Keza, işçiler tarafından kullanılacak olan herhangi bir makinanın muhafaza tertibatı tesirsiz hale getirilemez.

MADDE 12

Bu sözleşmenin onanması işçilerin milli, sosyal güvenlik veya sosyal sigorta mevzuatı ile tanınan haklarını ihlâl edemez.

MADDE 13

Bu Sözleşmenin, işveren ve işçilerin yükümlülükleri ile ilgili işbu bölüm hükümleri, yetkili makam tarafından karar verildiği takdirde ve bu makamın tayin edeceği nisbette serbest iş sahibi olan işçilere de uygulanır.

MADDE 14

Bu Sözleşmenin, bu bölümünün uygulanması bakımından «işveren» deyimini, icabında, milli mevzuatın kastettiği manâdaki işverenin mümessilini de içine alır.

BÖLÜM : IV

UYGULAMA TEDBİRLERİ

MADDE 15

Bu Sözleşme hükümlerinin etkili bir tarzda uygulanmasını sağlayacak, münasip müeyyidelerle ilgili hükümler de dahil, bütün lüzumlu tedbirler alınacaktır.

2. Bu sözleşmeyi onayan her üye, münasip denetleme servislerini, sözleşme hükümlerinin uygulanmasını kontrolle veya uygun bir denetlemenin sağlanmış olduğunu araştırmakla vazifelendirir.

MADDE 16

Bu Sözleşme hükümlerini uygulama alanına koyacak olan her milli mevzuat, yetkili makamca, ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle ve icabında, imalâtçıların teşekkülleriyle istişare edildikten sonra kaleme alınacaktır.

BÖLÜM : V

KAPSAM

MADDE 17

1. Bu Sözleşme hükümleri, sözleşmeyi onayan üye tarafından ek bir beyanla uygulama alanı kısıtlanmadığı takdirde, bütün ekonomik faaliyet kollarını kapsar.

2. Bu şekilde Sözleşme hükümlerinin uygulama alanının kısıtlandığına dair bir beyanda bulunulması halinde :

a) Sözleşme hükümleri, en azından yetkili makamca iş teftiş servisleri ve ilgili işveren ve işçilerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleriyle istişare edilmesini müteakip mühim miktarda makine kullandığı anlaşılan işyerlerine veya ekonomik faaliyet kollarına uygulanır.

b) Üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı statüsünün 22. maddesi uyarınca vereceği raporlarda, bu Sözleşme hükümlerinin daha geniş alanda uygulanmasında ne gibi gelişmeler kaydedildiğini belirtir.

3. Bu maddenin birinci fıkrası meyanında beyanda bulunan her üye, daha sonraki bir beyanla, söz konusu beyanı tamamen veya kısmen her zaman iptal edilebilir.

BÖLÜM : VI

SON HÜKÜMLER

MADDE 18

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 19

1. Bu Sözleşme, ancak onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu Sözleşme, iki üyenin onama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra bu Sözleşme, onu onayan her üye için, onama belgesi tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 20

1. Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu Sözleşmeyi onamış olup da onu, bundan evvelki fıkarda sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu madde gereğince feshetme ihtiyarını kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi, her on yıllık bir devre bitince, bu maddede derplş edilen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 21

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama, beyan ve fesihlerin tescil edildiğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Genel Müdür kendisine gönderilen sözleşmenin ikinci onama belgesinin tescil edildiğini Teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 22

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukardaki maddeler gereğince tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesiHLere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 23

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre zarfında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesini Konferans gündemine alınıp alınmaması hususunu inceleyecektir.

MADDE 24

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşmeyi kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme aksini öngörmediği takdirde;

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukardaki 20 nci madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onayıp da tadil edici sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasıyla muteber olmakta devam edecektir.

MADDE 25

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

**İSTİHDAM POLİTİKASIYLA İLGİLİ
122 SAYILI SÖZLEŞMENİN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1964

Konusu ve Sözleşme No.: İstindam Politikasıyla ilgili 122 sayılı sözleşme

Türkiye'nin Onay Tarihi : 9.11.1976

Kanun No. : 2027

Resmi Gazete : 20.11.1976/15769

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilatının 48 inci Genel Konferansında 9 Temmuz 1964 tarihinde kabul edilen «İstihdam Politikasıyla ilgili 122 Sayılı Sözleşme»nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

9 Kasım 1976 tarih ve 2027 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan, Uluslararası Çalışma Teşkilatı'nın 1964 yılında aktedilen 48 nci Konferansında kabul olunan ilişik «İstihdam Politikasıyla ilgili Sözleşme»nin onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 4/8/1977 tarihli ve UESG (UESD) 152. 540/983 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 ncü ve 5nci maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 29/8/1977 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete : 23.10.1977/16093

İSTİHDAM POLİTİKASIYLA İLGİLİ 122 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'ye davet edilerek, orada 17 Haziran 1964'de kırksekizinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı,

Filadelfiya Beyannamesinin, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına, dünyanın çeşitli ülkelerinde, tam istihdam ve hayat seviyesini yükseltmeyi gerçekleştirecek kendine özgü programların uygulama alanına konulmasına yardımcı olmak yükümlülüğünü alenen tanıdığını ve Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Statüsü girişinin işsizlikle savaş yapılmasını ve uygun geçim koşulları sağlayan bir ücret teminatını öngördüğünü,

Bu Beyannamenin «ırk, inanç ve cinsiyetleri ne olursa olsun, bütün insanlar, maddi ilerlemelerin ve manevi gelişmelerin, serbestlik, şeref ve haysiyet, iktisadi güvenlik içinde ve eşit şanslarla takip etmek hakkına maliktirler» şeklinde ifade edilen ana hedefin ışığında, iktisadi ve mali politikaların istihdam politikası üzerindeki yankılarını inceleme ve göz önünde bulundurma görevinin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı'na ait olduğunu ,

İnsan hakları beyannamesinin «Her şahsın, çalışma ve işini serbestçe seçme, eşit ve elverişli çalışma koşulları ve işsizliğe karşı korunma hakkına maliktir.» ilkesini

Nazara alarak,

İstihdam politikasıyla doğudan doğruya ilgili mevcut Milletler-
arası Sözleşme ve Tavsiyenamelerin, özellikle İş ve İşçi Bulma Ser-
visi kurulmasına dair 1948 Sözleşme ve Tavsiyenamesi, mesleğe yö-
neltmeyle ilgili 1949 Tavsiyenamesi, mesleki eğitim hakkında 1962
Tavsiyenamesi ve iş ve meslek bakımından ayırım hakkında 1958
Sözleşme ve Tavsiyenamesi hükümlerine işaret ederek,

Bu belgelerin, tam ve verimli istihdama ve serbestçe seçilmiş
işe dayalı bir iktisadi gelişmeyi hedef tutan Milletlerarası daha geniş
bir porogram metni içinde yer verilmesi gerekeceğini gözönünde bu-
lundurarak,

Toplantı gündeminin sekizinci maddesine dahil istihdam politi-
kasıyla ilgili çeşitli teklifleri kabul etmeye ve bu tekliflerin Milletler-
arası bir sözleşme şeklini alması gerekeceğine karar verdikten sonra

Bindokuzyüzaltmışdört yılının dokuz Temmuz günü İstihdam Po-
litikası 1964 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki söz-
leşmeyi kabul etmiştir.

MADDE 1

1. İktisadi gelişme ve kalkınmayı teşvik etmek, hayat seviye-
sini yükseltmek işgücü ihtiyaçlarını karşılamak ve işsizlik ve eksik
istihdam sorununu çözümlmek amacıyla, her üye tam ve verimli
istihdama ve işin serbestçe seçilmesine matuf aktif bir politikayı
esas bir gaye olarak ele alacak ve uygulayacaktır.

2. Bu politika :

a) Açıkta ve iş arayan herkese iş sağlanmasını,

b) Bu işin, imkan nisbetinde verimli olmasını,

c) İşin serbestçe seçilmesini ve her işçinin kendisine elverişli
bir işte çalışması için gerekli nitelikleri kazanmasını, bu işte ırk,
renk, cinsiyet, din, politik düşünce, milli veya sosyal menşe ne olur-
sa olsun niteliklerini ve istidatlarını kullanmasını,
sağlamak amacına yönelmiş olacaktır.

3. Bu politika, iktisadi gelişme düzey ve aşamasını, istihdam
hedefleri ve diğer iktisadi sosyal hedefler arasında mevcut ilişkileri
gözönünde bulunduracak ve milli koşullara ve uygulamalara göre
kabul edilen metodlarla yürütülecektir.

MADDE 2

Her üye ülkenin koşullarına göre kabul edilen yöntemlerle ve
bu yöntemlerin elverişlilik ölçüsünde :

a) Koordine iktisadi ve sosyal bir politika çerçevesinde, 1 nci maddede sözü geçen hedeflere ulaşmak amacıyla kabul olunan tedbirleri muntazaman tayin edecek ve gözden geçirecek,

b) İcabında, programlar hazırlanması da dahil, bu tedbirlerin uygulanması için lüzum gösterilebilecek yöntem ve kurallar koyacaktır.

MADDE 3

Bu sözleşmenin uygulanmasında, istihdam konusundaki tecrübe ve görüşlerinin noksansız olarak gözönünde tutulabilmesi, bu politikaların tayininde tam bir işbirliği yapılabilmesi ve bu politikalara dayanaklar bulunmasına yardımcı olunabilmesi için alınacak tedbirlerle ilgili çevrelerin temsilcilerine ve özellikle işveren ve işçi temsilcilerine danışılacaktır.

MADDE 4

Bu sözleşmenin resmi onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'ne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 5

1. Bu sözleşme ancak onaylama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu sözleşme, 2 üyenin onaylama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Bundan sonra, bu Sözleşme, onu onaylayan her üye için, onaylama belgesi tescil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 6

1. Bu sözleşmeyi onaylayan üye, onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 10 Yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'ne göndereceği ve bu müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih tescili tarihinden ancak 1 yıl sonra geçerli olacaktır.

2. Bu sözleşmeyi onaylamış olup da, bundan evvelki fıkrada sözü edilen 10 yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetme hakkını kullanmayan her üye, yeniden 10 yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu sözleşmeyi, her 10 yıllık devre bitince bu maddede öngörülen koşullar içinde feshedebilecektir.

MADDE 7

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama ve fesih belgelerinin tescil edildiğini Teşkilâtın bütün üyelerine bildirecektir.

2. Genel Müdür kendisine gönderilen ikinci onaylama belgesinin tescil edildiğini teşkilât üyelerine bildirirken, sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 8

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddelere uygun olarak tescil etmiş bulunduğu bütün onaylama ve fesihler hakkındaki tam bilgileri Birleşmiş Milletler Andlaşmasının yüzikinci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 9

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu lüzum gördüğü her seferinde bu Sözleşmenin uygulanması hakkında Genel Konferansa bir rapor sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun Konferans gündemine alınması gerekip gerekmeyeceğini inceleyecektir.

MADDE 10

1. Konferansın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme aksi ni öngörmedikçe,

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 6 ncı madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla bu sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini gerektirecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu sözleşme üyelerin onaylamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasıyla geçerli olmakta devam edecektir.

MADDE 11

Bu sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri aynı derecede geçerlidir.

**TEK İŞÇİNİN TAŞIYABİLECEĞİ YÜKÜN EN ÇOK
AĞIRLIĞI HAKKINDA 127 SAYILI
MİLLETLERARASI SÖZLEŞMENİN
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

Çıkış Tarihi : 1967

Konusu ve Sözleşme No.: Tek işçinin taşıyabileceği yükün azami ağırlığı hakkında 127 Sayılı sözleşme

Türkiye'nin Onay Tarihi : 30.11.1972

Kanun No. : 1635

Resmi Gazete : 7.12.1972/15384

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı 51 İnci Genel Konferansı tarafından 28 Haziran 1967 tarihinde kabul edilen «Tek İşçinin Taşıyabileceği Yükün En Çok Ağırlığı»na dair 127 sayılı Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

Onaylanması 30.11.1972 tarihli ve 1635 sayılı kanunla uygun bulunan ilişik 127 sayılı «Tek İşçinin Taşıyabileceği Yükün Azami Ağırlığı Hakkındaki Sözleşme»nin onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 26.8.1974 tarihli ve ESGM (ESSD) 152. 540/1099 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı kanunun 2 ve 3 ncü maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 15.7.1974 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Resmi Gazete : 14.11.1974/15062

TEK İŞÇİNİN TAŞIYABİLECEĞİ YÜKÜN AZAMI AĞIRLIĞI HAKKINDA 127 SAYILI SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'ye davet edilerek orada 28 Haziran 1967'de 51 nci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı toplantı gündeminin 6 ncı maddesini teşkil eden, Tek İşçinin Taşıyabileceği Yükün Azami Ağırlığına dair bazı tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

1967 yılı Haziran ayının işbu 28 ncı günü, Azami Ağırlığı Hakkında 1967 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder.

MADDE 1

Bu sözleşmede :

a) «Yüklerin bedenene taşınması» deyimli yükün yerden kaldırılması ve yere konulmasını da kapsamak üzere, yük ağırlığının tamamen tek işçi tarafından çekildiği her türlü taşımayı,

b) «Yüklerin devamlı olarak bedenene taşınması» deyimli, yüklerin aralıksız olarak veya esas itibarıyla bedenene taşınmasına hasır ve tahsis edilen veya aralıklı olsa bile, yüklerin normal olarak bedenene taşınmasını içine alan her türlü faaliyet;

c) «Genç işçi» deyimi, 18 yaşından küçük bir işçiyi ifade eder.

MADDE 2

1. Bu sözleşme yüklerin devamlı olarak bedenlen taşınmasına uygulanır.

2. Bu Sözleşme, ilgili üyenin, bir iş teftişi sistemi bulundurduğu bütün iktisadi faaliyet sektörlerine uygulanır.

MADDE 3

Ağırlığı, sağlık veya güvenliğini tehlikeye sokabilecek yüklerin işçi tarafından bedenlen taşınması talep veya kabul edilmez.

MADDE 4

Üçüncü maddede belirtilen perensibin uygulanmasında Üyeler, işin icra edileceği bütün şartları hesaba katarlar.

MADDE 5

Her Üye, hafif olmayan yükleri bedenlen taşıma işine ayrılan bir işçinin bu işe verilmeden önce, sağlığını korumak ve kazaları önlemek amacı ile, yararlanılacak çalışma metodları hakkında yeterli bir eğitim görmesi için gerekli tedbirleri alır.

MADDE 6

Yüklerin bedenlen taşınmasını sınırlamak veya kolaylaştırmak için, uygun teknik araçlardan mümkün olduğu kadar yararlanılacaktır.

MADDE 7

1. Kadınların ve genç işçilerin hafif olmayan ağır yüklerin bedenlen taşınması işine verilmesi sınırlandırılacaktır.

2. Kadınlar ve genç işçiler yüklerin bedenlen taşınmasında kullanıldıkları zaman bu yüklerin azami ağırlığı, erkek işçiler için kabul edilen ağırlıktan bariz bir ölçüde az olacaktır.

MADDE 8

Her Üye, mevzuat yoluyla veya milli tatbikat ve şartlara uygun başka bir metodla ve ilgili işçi ve işverenlerin en fazla temsil kabiliyetini haiz teşekkülleri ile istişarede bulunmak suretiyle bu sözleşme hükümlerini uygulama alanına koymak için gereken tedbirleri alacaktır.

MADDE 9

Bu sözleşmenin resmi onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 10

1. Bu sözleşme ancak onaylama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağliyacaktır.

2. Bu sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Bundan sonra, bu sözleşme, onu onaylayan her üye için onaylama belgesi tescil edildiği tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 11

1. Bu sözleşmeyi onaylayan üye, onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih tescili tarihinden ancak 1 yıl sonra mu-teber olacaktır.

2. Bu sözleşmeyi onaylamış olup da, onu, bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetme hakkını kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilecektir.

MADDE 12

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama ve fesih belgelerinin tescil edildiğini teşkilâtın bütün üyelerine bildirecektir.

2. Genel Müdür, kendisine gönderilen ikinci onaylama belgesinin tescil edildiğini teşkilât üyelerine bildirirken, sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

MADDE 13

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukarıdaki madde lere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylama ve fesihler hakkındaki tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

MADDE 14

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkında Genel Konferansa bir rapor sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun konferans gündemine alınması gerekip gerekmiyeceğini inceliyecektir.

MADDE 15

1. Konferansın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme aksini öngörmedikçe,

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 11 nci madde nazara alınmazsınız ve tadil edici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartıyla, bu sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini tazammun edecektir;

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu sözleşme üyelerin onaylanmasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu sözleşme onu onaylayıp da, tadil edici sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasıyla muteber olmakta devam edecektir.

MADDE 16

Bu sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri aynı derecede muteberdir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI (ILO) STATÜSÜ VE FİLADELFİYA BEYANNAMESİ

Bu metin, en önemli değişikliklerin yapılmış olduğu ve «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 1946 tarihli Tadilnamesi» başlığını taşıyan Değiştirilmiş Statü olup, 4 Haziran 1953 tarihli Cenevre değişikliklerini de kapsamaktadır.

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı'nın statüsünde zaman zaman değişiklikler yapılmış ve bu değişik metinler, şu başlıklar altında ve tarihlerde, Türk Yasama Organı tarafından kabul edilip onaylanmıştır :

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü Tadilnamesi
5.11.1945 tarihli Paris değişiklikleri,
27.5.1946 ve 4907 sk. RG 1.6.1946 6322, D III 27 1175.
2. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1946 Yılında Montreal'de Akdeylediği 29 uncu Toplantısında Kabul Edilen «Son Maddelerin Değiştirilmesi Hakkında 80 Sayılı Sözleşme»
19.9.1946 tarihli Montreal değişikliği,
24.5.1949 ve 5393 sk. RG 28.5.1949 7218, D III 30 1054.
3. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü Tadilnamesi ve Ekleri (Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü - Tadil Edilmiş Şekli)
9.10.1946 tarihli Montreal değişikliği
9.2.1948 ve 5175 sk. RG 16.2.1948 6833, D III 29 778.
4. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Tadilnamesi
4.6.1953 tarihli Cenevre değişikliği
9.3.1954 ve 6346 sk. RG 17.3.1954 8660, D III 35 1485.
5. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünde yapılan bazı değişikliklerin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun.
13.12.1966 tarih ve 809 sayılı kanun
Resmi Gazete : 22.12.1966, No : 1208
Sözleşme metni, 25.5.1967 gün ve 12605 sayılı Resmi Gazetede yayınlandı.

6. «Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasa'sı Tadil Belgesi - nin» onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun.
13.7.1976 tarih ve 2024 sayılı kanun.
Resmi Gazete : 23.7.1976, No : 15655
Sözleşme metni, 21.10.1976 gün ve 15741 sayılı Resmi Gazetede yayımlandı.

MUKADDEME

Dünyaya şamil ve devamlı bir barış, ancak sosyal adalet esası üzerine kurulabileceği cihetle :

Birçok şahıslar için adaletsizliği, sefaleti ve mahrumiyetleri mucip olacak çalışma şartları mevcut bulunduğu ve bunun ise dünya barışını ve ahengini tehlikeye koyacak şekilde bir memnunsuzluk husule getirdiği ve bu şartların meselâ çalışma saatlerinin tanzimi günlük ve haftalık bir azami çalışma müddetinin tesbiti işçilerin işe alınması işsizliğe karşı savaş, uygun yaşama normları sağlayacak bir ücretin garanti edilmesi işçilerin umumi yahut mesleki hastalıklara ve iş kazalarına karşı korunması, çocukların gençlerin ve kadınların himaye edilmesi ihtiyarlık ve işgörememezlik maaşları bağlanması ecnebi memleketlerde çalışan işçilerin menfaatlerinin müdafaası «Eşit iş için eşit ücret» prensibinin teyidi, sendika hürriyeti prensibinin teyidi, mesleki ve teknik öğretimin teşkilâtlandırılması ve bunlara benzer daha başka tedbirler bakımlarından ıslahı keyfiyeti ivedilik arzettiği cihetle;

Gerçekten insani olan bir çalışma usulünün herhangi bir millet tarafından kabul edilmemesi, kendi memleketlerinde çalışanların durumunu iyileştirmek arzu eden başka milletlerin gayretlerine engel teşkil ettiği cihetle;

Adalet ve insaniyet hisleri, aynı zamanda devamlı bir dünya barışı sağlamak arzusu ve bu mukaddemede belirtilen hedeflere ulaşmak gayesiyle hareket eden Yüksek Akid Taraflar, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Statüsünü tasvip ederler.

BÖLÜM : I

TEŞKİLÂT

MADDE 1

1. Bu statünün mukaddemesinde ve Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hedef ve gayeleri hakkında 10/5/1944 te Filâdelfiya'da ka-

bul edilip metni bu Statüye ek teşkil eden beyannamede açıklanan programın gerçekleşmesine çalışmakla görevli bir daimi teşkilât kurulmuştur.

2. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının üyeleri 1 Kasım 1945 te Teşkilât üyesi bulunan Devletlerle, bu maddenin 3 ncü ve 4 ncü fıkraları hükümleri gereğince üye sıfatını alacak diğer bütün devletler olacaktır.

3. Birleşmiş Milletlerin her ilk üyesi ile Genel Asamble Kararı ile Andlaşma hükümleri gereğince Birleşmiş Milletler üyeliğine kabul edilen her devlet Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bildirmek suretiyle, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına üye olabilir.

4. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı da, hazır ve oy veren Hükümet temsilcilerinin üçte ikisi dahil, toplantıda mevcut temsilcilerin üçte iki çoğunluğu ile, keza teşkilata üye kabul edebilir. Bu kabul yeni üyenin Hükümeti Teşkilâtın Statüsünden doğan vecibeleri kesin şekilde kabul ettiğini Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne bildirdiği zaman hüküm ifade edilecektir.

5. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının hiçbir üyesi Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bu husustaki niyetini peşinen ihbar etmedikçe, Teşkilâttan çekilemez. Bu ihbar Genel Müdür tarafından alındığı tarihten itibaren iki yıl sonra ve bu tarihte üyenin üyelik sıfatından doğan bütün mali vecibeleri yerine getirmiş bulunması kayıt ve şartı ile muteber olacaktır. Bir üye, bir Milletlerarası Çalışma Sözleşmesini onamış bulunuyor, ise, bu çekiliş Sözleşmeden doğan veya onunla ilgili olan vecibelerin Sözleşmede yazılı süre zarfında muteber kalmasına halel getiremez.

6. Bir Devlet, Teşkilât üyeliğinden çıkarsa, onun tekrar üyeliğe kabul edilmesi keyfiyeti hakkında bu maddenin 3 ve 4 ncü fıkraları hükümleri cari olur.

MADDE 2

Daimi Teşkilât :

- a) Üyelerin temsilcilerinin bir Genel Konferansını,
- b) 7 nci maddede yazılı şekilde tereküp eden bir Yönetim Kurulunun ve,
- c) Yönetim Kurulunun idaresi altında bir Milletlerarası Çalışma Bürosunu ihtiva edecektir.

MADDE 3

1. Üyelerin temsilcilerinin Genel Konferansı, ihtiyaç görüldükçe ve en az yılda bir defa toplanacaktır. Bu Konferans üyelerin her birinin dört murahhasından tereküp edecektir. Bunlardan ikisi hükümet murahhası olacak ve diğer ikisi, mütekabilen, bir taraftan üyelerin her birine mensup iş verenleri ve diğer taraftan işçileri temsil edecektir.

2. Her murahhasa, toplantının gündeminde yazılı müstakil maddelerin her biri için en çok iki kişi olmak üzere teknik müşavirler refakat edebilecektir. Kadınları özel surette ilgilendiren meseleler Konferansta müzakere edileceği zaman, teknik müşavir olarak tayin edilen kimselerden en az birisi kadın olacaktır.

3. Anavatan dışındaki toprakların Milletlerarası Münasebetlerinden sorumlu olan her üye :

a) Böyle bir memleket makamlarının yetkisi içinde bulunan bazı meseleler için bu memleket temsilcisi olarak kendi tarafından seçilen şahısları;

b) Kendi kendilerini idare etmiyen memleketleri ilgilendiren meseleler hakkında murahhaslarına yardım etmek için kendi tarafından seçilen şahısları,

Murahhaslarından her birine munzam teknik müşavir sıfatıyla refakat etmek üzere tayin edebilecektir.

4. İki veya daha fazla üyenin ortaklaşa nüfuzu altına konulmuş bulunan bir memleket için bazı şahıslar murahhaslarına refakat etmek üzere, bu üyeler tarafından seçilebilir.

5. Üyeler, Hükümete mensup olmayan murahhas ve teknik müşavirleri, mevcut olmaları kayıt ve şartı ile memleketlerindeki iş veren ve işçi teşekküllerinden en kuvvetli surette temsil kudretini haiz bulunanlarla anlaşarak tayin etmeyi taahhüt ederler.

6. Teknik müşavirler, ancak bağlı oldukları murahhas tarafından vaki talep üzerine ve konferans başkanının özel izni ile söz alabilirler, kendileri oya katılamazlar.

7. Bir murahhas başkana vereceği bir yazı ile, teknik müşavirlerinden birisini kendine vekil tayin edebilir ve vekil, bu sıfatla müzakerelere ve oylara katılabilir.

8. Murahhasların ve teknik müşavirlerin adları, üyelerin herbirinin hükümeti tarafından Milletlerarası Çalışma Bürosuna bildirilecektir.

9. Murahhasların ve teknik müşavirlerin selâhiyetnameleri Konferansın tetkikine sunulacak ve Konferans, bu madde hükümlerine göre tayin olunduklarına, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu ile hükmetmediği herhangi bir murahhas veya teknik müşaviri kabul etmiyebilecektir.

MADDE 4

1. Her murahhas, konferans görüşmelerine sunulan bütün meseleler hakkında şahsen oy vermek hakkına malik olacaktır.

2. Üyelerden biri, tayinine hakkı olduğu, Hükümete mensup bulunmayan murahhaslardan birini tayin etmediği takdirde, Hükümete mensup olmayan diğer murahhas konferans tartışmalarına kaulmak hakkına malik olacak ise de oy vermek hakkına malik olmayacaktır.

3. Konferans, üçüncü maddenin kendisine verdiği selâhiyetlere dayanarak üyelerden birinin bir murahhasını kabul etmediği takdirde, bu madde hükümleri bahis mevzuu murahhas tayin olunmuş gibi uygulanacaktır.

MADDE 5

Konferans toplantıları bir evvelki toplantıda konferansça verilecek herhangi bir karar mahfuz kalmak şartıyla Yönetim Kurulunca tayin edilecek yerde akdolunacaktır.

MADDE 6

Milletlerarası Çalışma Bürosunun merkezinde yapılacak herhangi bir değişiklik, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu ile Konferans tarafından kararlaştırılacaktır.

MADDE 7

1. Yönetim Kurulu :

Hükümetleri temsil eden yirmi,

İşverenleri temsil eden on ve

İşçileri temsil eden on,

ki, ceman kırk kişiden terekküp edecektir.

2. Hükümetleri temsil eden 20 kişiden onu en büyük sınıai ehemmiyeti haiz üyeler tarafından ve onu, yukarıda zikri geçen on üyenin murahhasları dışında olmak üzere Konferansda mevcut hükümet murahhasları tarafından bu husus için seçilen üyeler tarafından tayin edilecektir.

3. Yönetim Kurulu, lüzum hasıl olduğu her defa, en büyük sınaî ehemmiyeti haiz üyelerin hangileri olduğunu tayin edecek ve Yönetim Kurulu bu hususda bir karar vermeden önce, en büyük sınaî ehemmiyeti haiz üyelerin tayinine ait bütün meselelerin bir komite tarafından tarafsız şekilde incelenmesini sağlamak maksadiyle usul-ler tesbit eyliyecektir.

En büyük sınaî ehemmiyeti haiz üyelerin tayini hakkındaki Yönetim Kurulu beyanatına karşı bir üye tarafından istinafen vaki olacak her müracaat Konferansça hallolunacak, fakat Konferans nezdinde yapılacak bir istinaf, Konferans kararını verinceye kadar, Yönetim Kurulunun beyanatının uygulanmasını durduramayacaktır.

4. İşverenleri ve işçileri temsil eden şahıslar, Konferansdaki işveren ve işçi murahhasları tarafından mütekabilen seçileceklerdir. İşverenlerin iki temsilcisi ile işçilerin iki temsilcisi Avrupa dışı devletlere mensup olacaktır.

5. Kurul, her üç senede bir yenilenecektir. Herhangi bir sebeple Yönetim Kurulu seçimleri, bu müddetin sonunda yapılmadığı takdirde, Yönetim Kurulu bu seçimler yapılincaya kadar görevi başında kalacaktır.

6. Boş yerlerin doldurulması şekli yedeklerin tayini ve aynı mahiyette diğer meseleler Konferansın tasvibi kayıt ve şartı altında kurul tarafından tanzim edilebilecektir.

7. Yönetim Kurulu, kendi aralarında bir başkanla iki başkan vekili seçecektir. Bu üç şahısdan birisi, bir hükümeti temsil eden bir şahıs ve diğer ikisi, mütekabilen işverenleri ve işçileri temsil eden şahıslar olacaktır.

8. Yönetim Kurulu, kendi iç tüzüğünü tanzim edecek ve bizzat tesbit edeceği tarihlerde toplanacaktır. Kurula dahil şahıslardan onaltı kişinin yazılı müracaatı üzerine, özel bir toplantı yapacaktır.

MADDE 8

1. Milletlerarası Çalışma Bürosunun başına bir Genel Müdür getirilecektir. Kendisi Yönetim Kurulunca tayin edilecek, ondan talimat alacak büronun iyi yürümesi ve görevlendirileceği bütün diğer işlerin yapılması hususlarında ona karşı sorumlu olacaktır.

2. Genel Müdür veya vekili Yönetim Kurulunun bütün oturumlarında bulunacaktır.

MADDE 9

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu memurları, Yönetim Kurulunca tasvip edilecek usuller dairesinde, Genel Müdür tarafından seçilecektir.

2. Genel Müdür tarafından yapılacak seçim, en iyi randıman almak gayesiyle telif edilebilecek şekilde muhtelif milliyetlere mensup şahıslar arasından yapılacaktır.

3. Bu şahıslardan bazıları kadın olacaktır.

4. Genel Müdür ve memurların görevleri, münhasıran Milletlerarası bir mahiyet taşıyacaktır. Genel Müdür ve memurlar, görevlerinin yerine getirilmesi sırasında hiçbir hükümetten ve teşkilât dışında hiçbir makamdan talimat istemiyecekler ve kabul etmiyeceklerdir. Ancak, Teşkilâta karşı sorumlu olan bu müdür ve memurlar Milletlerarası memurluk durumlarıyla telif edilemeyecek herhangi bir hareketten çekineceklerdir.

5. Teşkilâtın her üyesi, Genel Müdürün ve memurların görevlerinin münhasıran Milletlerarası mahiyetine hürmet etmeye ve görevlerinin yapılması esnasında bunlar üzerinde bir tesirde bulunamayacağı taahhüt eyler.

MADDE 10

1. Milletlerarası Çalışma Bürosunun görevleri, işçilerin tabi olacakları şartların ve çalışma rejiminin Milletlerarası alanda tanzimine ve bilhassa Milletlerarası Sözleşmeler akdi için Konferans tartışmalarına sunulacak meselelerin tetkikine ve aynı zamanda Konferansça veya Yönetim Kurulunca istenilecek özel anketlerin yapılmasına ait her türlü malumatın toplanıp dağıtılmasını ihtiva eder.

2. Yönetim Kurulunun kendisine verebileceği direktifler mahfuz kalmak şartıyla, Büro :

a) Konferans toplantılarının gündemlerinin muhtelif maddeleri hakkında dökümanlar hazırlıyacak;

b) Hükümetlere, istekleri üzerine Konferans kararları esaslı içinde mevzuat hazırlamak hususunda ve idari tatbikatın ve teftiş usullerinin iyileştirilmesi için münasip ve elinde mevcut vasıtalar ölçüsünde her türlü yardımda bulunacak;

c) Bu statü hükümlerine uygun şekilde, sözleşmelere fiili surette riayet edilmesi ile ilgili olmak üzere üzerine düşen ödevleri yerine getirecek;

d) Yönetim Kurulunun uygun göreceği dillerde, sanayi ve çalışma mevzuları ile ilgili olup, Milletlerarası bir önem arz eden meseleler üzerinde yayımlar hazırlayıp yapacaktır.

3. Genel olarak büronun Konferans veya Yönetim Kurulunun kendisine vermeyi uygun gördüğü daha başka her türlü yetkileri ve görevleri olacaktır.

MADDE 11

Üyelerin işçi meseleleriyle meşgul olan Bakanlıkları, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulundaki kendi Hükümet temsilcileri vasıtasıyla ve böyle bir temsilci mevcut olmadığı takdirde ilgili hükümetçe bu hususda gerektiği şekilde yetkili kılınan ve tayin olunan diğer her hangi bir memuru vasıtasıyla, Genel Müdürle doğrudan doğruya muhabere edebileceklerdir.

MADDE 12

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, özel vazifeleri bulunan Milletlerarası âmme hukuku teşkilâtlarının faaliyetlerini koordine etmekle görevli her türlü Milletlerarası genel teşkilât ile ve mürtebit alanlarda özel vazifeleri olan Milletlerarası Âmme Hukuku Teşkilâtı ile bu Statü çerçevesi içinde işbirliği yapacaktır.

2. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Milletlerarası Âmme Hukuku Teşkilâtları temsilcilerinin, kendi müzakerelerine, oy hakkı olmaksızın katılmaları için gerekli tedbirleri alabilecektir.

3. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, arzuya şayan gördüğü takdirde, Milletlerarası işverenler, işçiler, tarımcılar ve kooperatifçiler teşkilâtı dahil, Hükümete mensup olmayan tanınmış Milletlerarası Kuruluşlara danışmak için faydalı her türlü tedbirleri alabilecektir.

MADDE 13

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Birleşmiş Milletler ile uygun görülecek maliye ve bütçe anlaşmaları akdedebilir.

2. Böyle anlaşmaların akdine kadar veyahut herhangi bir tarihte böyle anlaşmalar henüz yürürlükte değil ise :

a) Üyelerden herbiri icabına göre, Konferans ve Yönetim Kurulu toplantılarına iştirak eden murahhaslarının, bunların teknik müşavirlerinin ve keza temsilcilerinin yol ve oturma giderlerini ödiyecektir;

b) Milletlerarası Çalışma Bürosunun Konferans veyahut Yönetim Kurulu toplantılarının bütün diğer giderleri, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının genel bütçesinden ödenecektir.

c) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı bütçesinin onanmasına ve aidatının tahakkuk ve tahsiline ait hükümler mevcut murahhasların üçte iki oy çokluğu ile Konferans tarafından tesbit edilecek ve bütçe ile giderlerin üyeler arasında dağıtımına ait anlaşmaların hükümetler temsilcilerinden mürekkep bir komisyonca tasvip edileceğini belirteceklerdir.

3. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının giderleri bu maddenin 1 veya 2, c numaralı fıkraları hükmünce yürürlükte olan anlaşmalar gereğince üyelerce deruhde edilecektir.

4. Teşkilât giderlerinden kendine düşen aidatı ödemekte geciken bir üye şayet birikmiş borcu, geçmiş iki tam yıla ait aidata eşit veya bundan daha fazla ise, Konferansta, Yönetim Kurulunda herhangi bir komisyonda yahut Yönetim Kurulu üyeliği seçiminde oya katılamaz. Bununla beraber eğer Konferans bu gecikmenin, üyenin kendi elinde olmayan sebeplerden ileri geldiğini görürse, mevcut murahhasların üçte iki oy çoğunluğu ile; bu üyeyi oya katılmaya mezun kılabilir.

5. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının parasını kullanmak hususunda Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.

BÖLÜM : II

İŞLEYİŞ

MADDE 14

1. Yönetim Kurulu, üyelerden birinin Hükümeti, üçüncü maddede yazılı herhangi bir temsili teşkilât yahut diğer bir Milletlerarası Âmm Hukuku Teşkilâtı tarafından gündeme konulacak maddeler hakkında yapılan teklifleri inceledikten sonra, Konferansın toplantılarının gündemini tesbit edecektir.

2. Yönetim Kurulu, Konferansa bir sözleşmenin yahut bir tavsiyenin kabulünden evvel, bir teknik hazırlık Konferansı yahut herhangi diğer bir vasıta ile, ciddi bir teknik hazırlığın ve başlıca ilgili üyelerin münasip bir şekilde mütalaalarının alınmasının sağlanması için usuller tesbit edecektir.

MADDE 15

1. Genel Müdür, Konferansın Genel Sekreterlik vazifesini görecek ve her toplantının gündemini, bu toplantıdan dört ay evvel üyelerin herbirine ve onlar vasıtasıyla, tayin edilmiş olmaları halinde, Hükümete mensup bulunmayan murahhaslara ulaştıracaktır.

2. Gündemdeki maddelerin herbirine ait raporlar, onların konferansdan evvel iyice incelenmelerine imkan verecek surette zamanında üyelere gönderilecektir. Yönetim Kurulu, bu hükmün uygulanmasına ait usulleri tesbit edecektir.

MADDE 16

1. Üyelerin Hükümetlerinden her biri, kararlaştırılan maddelerden birinin veya birkaçının gündeme konulmasına itiraz hakkına malik olacaktır. Bu itirazı haklı gösterecek sebepler, Genel Müdüre gönderilecek bir muhtırada belirtilecektir. Genel Müdür bu muhtırayı teşkilât üyelerine tebliğ edecektir.

2. Bununla beraber, konferans, mevcut murahhasların üçte iki oy çoğunluğu ile karar verdiği takdirde, itirazla karşılanan maddeler gündemde kalacaklardır.

3. Konferansın, aynı üçte iki çoğunlukla tetkikine (bundan evvelki fıkrada zikredilen şekilden başka bir suretle olmak üzere) karar verdiği her mesele, gelecek toplantının gündemine konulacaktır.

MADDE 17

1. Konferans, bir başkanla, üç başkan vekili seçecektir. Üç başkan vekili, mütekabilen, bir hükümet murahhası, bir işveren murahhası ve bir işçi murahhası olacaklardır. Konferans kendi işleme tarzı hakkında usuller tesbit edecek, etüd etmeye lüzum gördüğü bütün meseleler hakkında raporlar vermekle görevli komisyonlar tayin edebilecektir.

2. Bu statünün diğer maddelerinde, yahut başka herhangi bir sözleşmede veya Konferansa yetkiler veren diğer bir akitte yahut 13 ncü madde gereğince kabul edilen maliye veya bütçe anlaşmalarında daha büyük bir ekseriyet özel surette derpiş edilmemiş olan bütün hallerde, Konferans kararlarını mevcut üyelerin mutlak oy çoğunluğu ile verir.

3. Verilen oylar toplantıda murahhaslar sayısının yarısından az olursa hiçbir karar alınamaz.

MADDE 18

Konferans teşkil ettiği komisyonlara, oy vermek hakkına malik olmamak üzere teknik müşavirler tefrik edebilecektir.

MADDE 19

1. Eğer, Konferans gündeme ait bazı tekliflerin kabulüne karar verirse, bu tekliflerin, a) Bir Milletlerarası Sözleşme, b) Yoksa bahis mevzuu mesele, yahut onun bazı unsurları, bir sözleşmenin derhal kabulünü mümkün kılmadığı taktirde bir tavsiye şeklini mi alacağını tayin edecektir.

2. Her iki halde, bir sözleşme yahut tavsiyenin son oy verilmesinde kabul edilebilmesi için, mevcut murahhasların oylarının üçte iki çoğunluğu şarttır.

3. Konferans, tatbiki umumi olacak bir sözleşme veyahut bir tavsiye hazırlarken iklimin, sinai teşkilâtın noksan bir halde inkişaf etmiş bulunmasının yahut diğer özel ahvalın, sanayii şartlarını esaslı bir surette farklı kıldığı memleketleri göz önünde tutacak ve bu memleketlere mahsus şartlara cevap verebilmek için lüzumlu telâki ettiği değişiklikleri telkin edilecektir.

4. Sözleşmenin yahut tavsiyenin iki nüshası Konferans başkanı ile Genel Müdür tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivine konulacak ve diğeri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilecektir. Genel Müdür, sözleşmenin veya tavsiyenin tasdikli bir nüshasını üyelerden her birine gönderecektir.

5. Bahis mevzuu olan, bu sözleşme ise :

a) Sözleşme üyeler tarafından onanmak üzere, onların hepsine gönderilecektir.

b) Üyelerden her biri Konferans toplantısının kapanmasından itibaren bir yıl zarfında (yahut, müstesna ahval dolayısıyla bir yıl zarfında olmazsa, imkan görülür görülmez, fakat Konferans toplantısının kapanışından itibaren asla 18 aydan fazla bir müddet geçmeden) sözleşmeyi kanun haline getirmek yahut başka türlü bir tedbir almak üzere, bu hususda yetkili makama veya makamlara arz etmeyi taahhüt eyler.

c) Üyeler, sözleşmeyi yetkili makama veyahut makamlara arz etmek hususunda bu madde gereğince alınan tedbirler hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürünü haberdar edecek ve

ona yetkili sayılan makam veyahut makamlara bunların kararları hakkında her türlü malumatı verecektir.

d) Yetkili makamın yahut makamların tasvibini sağlayan üye, Sözleşmeyi kati şekilde onadığını Genel Müdüre bildirecek ve bu Sözleşmenin hükümlerini yerine getirmek için lüzumlu olan tedbirleri alacaktır.

e) Bir Sözleşme, meselede yetkili bulunan makamın veyahut makamların tasvibi ile karşılanmadığı takdirde, üyeye herhangi başka bir vecibe terettüp etmiyecek ise de, kendisi Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı şekilde uygun görülecek devrelerde, sözleşmeye mevzuu teşkil eden meseleye ait kanuni mevzuatı ve tatbikatı hakkında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar göndermek mecburiyetinde olacak ve bunlarda teşrii, idari yollarla, umumi mukavelelerle veyahut diğer herhangi bir suretle sözleşmenin herhangi bir hükmünün ne dereceye kadar yerine getirildiğini veyahut yerine getirilmesinin tasarlandığını tasrih ve böylece bir sözleşmenin onanmasını hangi güçlüklerin imkansız veya geri bıraktığını izah edecektir.

6. Bahis mevzuu olan, bir tavsiye ise :

a) Tavsiye, milli bir kanun şeklinde veyahut başka bir suretle yürürlüğe konulmak maksadıyla tetkik edilmek üzere bütün üyelere gönderilecektir.

b) Üyelerden her biri, Konferans toplantısının kapanmasından itibaren bir yıl zarfında (yahut müstesna ahval dolayısıyla, bir yıl zarfında mümkün olmazsa, imkan görülür görülmez, fakat Konferans toplantısının kapanışından itibaren asla 18 aydan fazla bir müddet geçmeden) tavsiyeyi kanun haline getirmek veyahut başka türlü bir tedbir almak üzere, bunu bu hususda yetkili makam veya makamlara arz etmeyi taahhüt eyler.

c) Üyeler, tavsiyeyi yetkili makama veyahut makamlara arz etmek hususunda, bu madde gereğince alınan tedbirler hakkında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürünü haberdar edecek ve ona yetkili sayılan makam veyahut makamlarla bunların kararları hakkında her türlü malumatı verecektir.

d) Üyeler, tavsiyeyi yetkili makam veyahut makamlara arz etmekten başka hiç bir vecibe terettüp etmez ise de, kendileri Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı şekilde, uygun görülecek derecelerde tavsiyeye konu teşkil eden kanuni mevzuatı ve meseleye ait tatbi-

katları hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar göndermek mecburiyetinde olacaklar ve bunlar da, tavsiyenin her hangi bir hükmünün ne dereceye kadar yerine getirildiğini ve yahut yerine getirilmesinin tasarlandığını tasrih ve tavsiyenin kendilerince kabulüne veya uygulanmasına imkan vermek için tavsiye hükümlerinde ne gibi değişiklikler yapılması lüzumlu görüldüğü veya görülebileceğini izah edileceklerdir.

7. Bir federatif Devlet bahis mevzuu olduğu takdirde, aşağıdaki hükümler uygulanacaktır :

a) Federal Hükümetin kendi esas teşkilât sistemine göre, haklarında Federal bir karar alınmasını uygun gördüğü sözleşmeler ve tavsiyeler için Federatif Devletin vecibeleri, Federatif Devlet olmayan üyelerin vecibelerinin aynı olacaktır.

b) Federal Hükümetin kendi esas teşkilât sistemine göre, haklarında kurucu devletler, eyaletler veya kantonlar tarafından bir karar alınmasını bütün noktalar veya bazı noktalar bakımından, bir federal karara nazaran daha uygun gördüğü sözleşmeler ve tavsiyeler için, bahis mevzuu hükümlere şu vecibeler terettüp edecektir :

i) Teşrii veyahut herhangi başka türlü bir karar alınmasını sağlamak maksadıyla bu sözleşmelerin veyahut tavsiyelerin en geç Konferans toplantısının kapanışını takip eden onsekiz ay zarfında, gerekli Federal makamlara yahut ilgili kurucu devletlerin, eyaletlerin veyahut kantonların gerekli makamlarına arz edilmesi için, kendi anayasasına ve kurucu devletlerin, eyaletlerin yahut kantonların anayasalarına uygun olarak fiili anlaşmalar akdetmek;

ii) Federatif devlet içinde, bu sözleşmelerin ve tavsiyelerin uygulanmasını sağlamağa matuf müşterek bir hareketin geliştirilmesi maksadı ile, bir taraftan federal makamlar, diğer taraftan kurucu devletler, eyaletler yahut kantonlar arasında belirli devrelerde danışmalar yapılması için, ilgili kurucu devletler, eyaletler ve kantonlar Hükümetlerinin muvafakatı ile tedbirler almak;

iii) Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne yetkili sa-yılan makamlar ve bu makamların kararları hakkında her türlü bilgileri ulaştırmak suretiyle, kendisine, bu sözleşmelerin ve tavsiyelerin bu madde gereğince yetkili Federal makamlara, kurucu devletlerin, eyaletlerin, yahut kantonların yetkili makamlarına sunulması için alınan tedbirler hakkında malumat vermek.

iv) Onamamış olduğu sözleşmelerden her biri hakkında sözleşmeye konu teşkil eden mesele ile ilgili olarak, Federasyon, Kurucu

Devletler, eyaletler veya kantonların kanunlarına veya bunlardaki tatbikata dair Yönetim Kurulunun kararlaştıracağı vech ile uygun fasılalarla, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar gönderip, bunlarda kanun, idari tedbir, umumi mukavelelerle yahut herhangi daha başka yollarla sözleşme hükümlerinin ne dereceye kadar yerine getirilmiş veya getirilmesi düşünülmüş bulunduğunu tasrih etmek;

v) Bu tavsiyelerin her biri hakkında, tavsiyeye konu teşkil eden mesele ile ilgili olarak, Federasyonda ve onu kuran Devletlerde, eyaletlerinde yahut kantonlarında mevcut kanunlara veya tatbikata dair Yönetim Kurulunun kararlaştırılacağı vechile uygun fasılalarla, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne raporlar gönderip, bunlarda tavsiye hükümlerinin ne dereceye kadar yerine getirildiğini yahut getirilmesi tasarlandığını bildirmek ve tavsiye hükümlerini kabul veya tatbik etmek için onlarda ne gibi değişiklikler yapılması gerekli görüldüğünü veya görünebileceğini belirtmek.

8. Hiçbir halde, Konferansça bir sözleşmenin veya bir tavsiyenin kabulü yahut bir üye tarafından bir sözleşmenin onanması keyfiyetine sözleşme veya tavsiyede ilgili işçiler hakkında derpiş edilenlerden daha müsait şartlar sağlayan herhangi bir kanun, karar adet veya Anlaşma hükümlerine tesir edebilir gözü ile bakılamaz.

MADDE 20

Bu suretle onanmış olan herhangi bir Sözleşme, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi hükümleri gereğince tescil edilmek üzere Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecek, fakat ancak onu onanmış olan üyeleri bağliyacaktır.

MADDE 21

1. Tümü hakkındaki nihai oy toplanışında, mevcut üyelerin üçte iki çoğunluğunu kazanamıyan bir tasarı, Teşkilât üyelerinden arzu edenler arasında özel bir sözleşme konusu teşkil edebilir.

2. Bu suretle akdedilen her sözleşme, ilgili üyeler tarafından, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne ve Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi hükümlerine göre tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine gönderilecektir.

MADDE 22

Üyelerden her biri, katılmış olduğu sözleşmeleri yürürlüğe koymak için aldığı tedbirler hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosuna yıllık bir rapor göndermeyi taahhüt eder. Bu raporlar, Yönetim Kurulu tarafından gösterilen şekilde yazılacak ve onun istediği sarih bilgileri ihtiva edecektir.

MADDE 23

1. 19 ve 22 nci maddelere uyularak, üyeler tarafından kendisine gönderilecek malumat ve raporların bir özetini Genel Müdür, Konferansın en yakın toplantısına sunacaktır.

2. Her üye, 19 ve 22 nci maddeler gereğince, Genel Müdüre gönderdiği malumat ve raporların suretini 3 ncü maddede belirtilen şekilde temsili teşekkül olarak tanınmış bulunan teşkilâta yollıyacaktır.

MADDE 24

Üyelerden herhangi birinin, katılmış olduğu bir sözleşmenin memnuniyet verici şekilde uygulanmasını sağlamadığı beyanı ile mesleki bir işçi veya işveren teşekkülü tarafından Milletlerarası Çalışma Bürosuna yapılan her şikâyet, Yönetim Kurulu tarafından, bahis mevzuu hükümete ulaştırabilecek ve bu hükümet mesele hakkında uygun göreceği beyanatta bulunmaya davet edilebilecektir.

MADDE 25

Makul bir müddet zarfında bahis mevzuu Hükümetten hiç bir beyanat alınmadığı veyahut alınan beyanat Yönetim Kurulunca tatmin edici görülmediği takdirde, bu kurul alınan beyanattı ve gerekirse verilen cevabı açığa vurmak hakkına malik olacaktır.

MADDE 26

1. Üyelerden herbiri, bundan evvelki maddeler gereğince kendisi ile beraber onanmış olduğu bir Sözleşmenin uygulanmasını, kendi fikrinde memnuniyet verici bir şekilde sağlamıyan diğer bir üye hakkında Milletlerarası Çalışma Bürosuna bir şikâyet gönderebilir.

2. Yönetim Kurulu, yerinde gördüğü takdirde ve aşağıda gösterilen usul dairesinde, keyfiyeti bir anket komisyonuna havale etmeden evvel, 24 ncü maddede yazılı şekilde bahis mevzuu hükümetle temasa geçebilir.

3. Eğer Yönetim Kurulu, şikâyeti bahis mevzuu Hükûmete tebliğ etmeği lüzumlu görmezse veyahut bu tebliğ yapıldığında makul bir mühlet içinde, kendisini tatmin edecek bir cevap alamazsa, ortaya atılan meseleyi incelemek ve bu hususda bir rapor vermekle görevli bir Anket Komisyonu kurabilecektir.

4. Aynı usul gerek doğrudan doğruya, gerek Konferanstaki bir murahhasın şikâyeti üzerine Kurul tarafından tatbik edilebilir.

5. 25 veya 26 ncı maddelerin uygulanmasının ortaya koyduğu bir mesele Yönetim Kuruluna geldiği zaman, bahis mevzuu hükümet, Yönetim Kurulunda esasen bir temsilciye malik değilse, Yönetim Kurulunun bu mesele hakkındaki müzakerelerine katılmak üzere bir murahhas tayini hakkına malik olacaktır. Bu tartışmaların yapılacağı tarih, bahis mevzuu hükûmete zamanında bildirilecektir.

MADDE 27

Bir şikâyet, 26 ncı maddede gereğince, bir Anket Komisyonuna havale edildiği takdirde doğrudan doğruya ilgisi olsun veya olmasın üyelerden herbiri şikâyet konusu hakkında elinde mevcut her türlü malumatı Komisyonun emrine hazır bulundurmaya taahhüt eder.

MADDE 28

Anket Komisyonu, şikâyetin derince incelenmesinden sonra bir rapor kaleme alarak, bunda, şikâyetin önemini belirtmeğe yarayacak bütün fiili noktalara ait müşahadeleri ile beraber şikâyetçi hükümeti tatmin için alınması gereken tedbirler ve bu tedbirlerin alınması için verilmesi gereken mühletler hakkında tavsiyelerini beyan edecektir.

MADDE 29

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Anket Komisyonu raporunu Yönetim Kuruluna ve ihtilâf ile ilgili hükümetlerin her birine tebliğ ve onun yayınlanmasını temin edecektir.

2. İlgili hükümetlerden her biri, komisyon raporundaki tavsiyeleri kabul edip etmediğini ve bunları kabul etmediği takdirde ihtilâfı Milletlerarası Adalet Divanına sevk arzusunda olup olmadığını, üç aylık bir müddet zarfında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne bildirecektir.

MADDE 30

Üyelerden biri, bir sözleşme yahut tavsiye hakkında 19 ncü maddenin 5 (b), 6 (b), yahut 7 (b) i fıkralarında yazılı tedbirleri almadığı

takdirde, diğ er herhangi bir üye, keyfiyet hakkında Yönetim Kuruluna müracaat edebilir.

Yönetim Kurulu, üyenin, tesbit edilen tedbirleri almadığına kani olursa keyfiyeti konferansa bildirecektir.

MADDE 31

Milletlerarası Adalet Divanının bir şikâyet e veya 29 nc u madde gereğince kendisine havale edilen bir meseleye ait kararı istisna f edilemez.

MADDE 32

Anket Komisyonunun muhtemel mütalâaları neticeleri veya tavsiyeleri Milletlerarası Adalet Divanınca teyit, tadil veya iptâl oluna bilirler.

MADDE 33

Eğ er herhangi bir üye, duruma göre, Anket Komisyonu raporunda olsun, Milletlerarası Adalet Divanı kararında olsun; muhtemelen mevcut tavsiyelere tayin edilen müddet zarfında uymadığı takdirde Yönetim Kurulu bu tavsiyelerin yerine getirilmesini sağlamak için münasip göreceğı her türlü tedbirleri Konferansa tavsiye edebilecektir.

MADDE 34

Kusurlu bir hükümet gerek Anket Komisyonunun, gerek Milletlerarası Adalet Divanı kararının tavsiyelerine uymak için gerekli tedbirleri aldığı hakkında Yönetim Kuruluna her zaman malumat verebilir ve ondan beyanatının doğruluğunu tahkik için bir Anket Komisyonu teşkil ettirilmesini isteyebilir. Bu takdirde 27, 28, 29, 31 ve 32 nci maddeler hükümleri uygulanacak ve eğ er Anket Komisyonu raporu yahut Milletlerarası Adalet Divanının kararı, kusur etmiş olan hükümet lehinde ise, Yönetim Kurulu 33 ncü madde gereğince itti-haz edilmiş olan tedbirlerin geri alınmasını derhal tavsiye edecektir.

GENEL HÜKÜMLER

BÖLÜM : III.

MADDE 35

1. Üyeler, bu Statü hükümleri gereğince onadıkları sözleşme-

leri, vesayet altındaki bütün topraklar dahil, Milletlerarası münasebetlerini kendileri sağlayıp idarelerini üzerlerine aldıkları anavatan dışındaki memleketlerde de, sözleşmeye konu teşkil eden meseleler, o memleket makamlarına mahsus yetki dahilinde olmamak yahut Sözleşmenin tatbiki mahalli şartlar yüzünden imkânsız bir hal almak şartı ile veyahut Sözleşmeleri mahalli şartlara uydurmak için onlarda gerekli değişiklikler yapılmak kaydı ile uygulamayı taahhüt ederler.

2. Bir sözleşmeyi onayan her üye, onama keyfiyetinden sonra mümkün olan en kısa zaman zarfında aşağıdaki 4 ve 5 nci fıkralarda bahis mevzuu edilenler dışındaki memleketler hakkında sözleşme hükümlerini ne dereceye kadar uygulamayı taahhüt ettiğini bildiren ve Sözleşmede istenilen bütün bilgileri veren bir beyanatı Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderecektir.

3. Bundan evvelki fıkra gereğince bir beyanat gönderen her üye sözleşme hükümlerine göre daha evvelki herhangi bir beyanat müfadinı değiştiren ve yukarıdaki fıkra da zikredilen memleketlere taallük eden durumu gösteren yeni bir beyanatı, sözleşme hükümleri gereğince zaman zaman yollıyabilecektir.

4. Sözleşmede bahis mevzuu olan meseleler anavatan dışı bir memleketteki makamlara mahsus yetki çerçevesi içine girerse bu memleketin Milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olan üye, bir kanun neşredilmesi veyahut başka türlü tedbirler alınabilmesi için sözleşmeyi mümkün olan en kısa zaman zarfında adı geçen memleketin hükümeti ile anlaşmış bir halde Sözleşmede müderic vecibelerin bu memleket adına kabulüne dair bir beyanatı, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderebilecektir.

5. Bir Sözleşmedeki vecibelerin kabulüne dair beyanat,

a) Ortaklaşa otoriteleri altına konulmuş bulunan bir memleket için, iki veya daha fazla Teşkilât üyesi tarafından,

b) Birleşmiş Milletler Andlaşması veya yürürlükte olan herhangi başka bir hüküm gereğince, bir memleketin idaresinden sorumlu olan herhangi bir başka makam tarafından,

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilebilir.

6. Bir Sözleşmedeki vecibelerin 4 ve 5 nci fıkralar gereğince kabulü, sözleşme hükümlerinden doğan vecibelerle, Teşkilât Statüsünün hükümleri gereğince, onanmış sözleşmelere uygulanabilen vecibelerin ilgili memleket adına kabulünü tazammun edecektir. Kabul

hakkındaki her beyanat, sözleşmenin mahalli şartlara uydurulması için sözleşmede yapılması gereken değişiklikleri tasrih edebilir.

7. Bu maddenin 4 ve 5 nci fıkraları gereğince bir beyanat göndermiş olan her üye yahut Milletlerarası makam, Sözleşme hükümlerine uygun olarak, herhangi evvelki beyanatının müfâdını değiştiren veyahut herhangi bir sözleşmedeki vecibelerin kabulünü ilgili memleket adına fesheden yeni bir beyanatı zaman zaman yollayabilir.

8. Eğer bir sözleşmedeki vecibeler, bu maddenin 4 ve 5 nci fıkralarında yazılı bir memleket adına kabul edilmemiş ise, üye yahut üyeler veyahut milletlerarası makam, sözleşmeye konu teşkil eden meseleler hakkında bu memlekette mevcut kanunlara ve tatbikata dair Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bir rapor gönderecekler ve bu rapor kanun, idari tedbir, umumi mukaveleler ile yahut daha başka tedbirler yolu ile, sözleşmenin herhangi bir hükmünün yerine getirilmiş veya getirilecek olduğunu, diğer taraftan bu sözleşmenin kabulünü imkânsız kılan veya geciktiren güçlükleri belirtecektir.

MADDE 36

Mevcut üyelerin üçte iki çoğunluğu ile, Konferansça bu Statüde yapılması kabul edilen değişiklikler, bu Statünün 7 nci maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince en büyük sınaî önemi haiz olmak sıfatiyle Yönetim Kurulunda temsil edilen on üyenin beşi dahil bulunmak üzere, Teşkilât üyelerinin üçte ikisi tarafından onanmalarını veya kabul edilmelerini müteakip yürürlüğe gireceklerdir.

MADDE 37

1. Bu statünün ve bu Statü gereğince üyelerce daha sonra akdedilebilecek sözleşmelerin yorumlanmasına ait her türlü meseleler ve güçlükler Milletlerarası Adalet Divanının Kararına arz edilecektir.

2. Bu maddenin 1. fıkrası hükümleri nazara alınmaksızın, Yönetim Kurulu bir sözleşmenin yorumlanmasına ait olup, Kurul tarafından veya anılan sözleşme gereğince mahkemeye sevkedilebilecek herhangi bir mesele veya güçlüğü çabuk halledilmesi maksadıyla bir mahkeme teşkili hakkında bir takım usuller tesbit ve bunu Konferansın tasvibine arz edebilir. Milletlerarası Adalet Divanını bütün kararları veya istişari mütalâaları bu fıkra gereğince teşkil olunan herhangi bir mahkemeyi bağliyacaktır. Böyle bir mahkeme tarafından verilecek her hüküm, teşkilât üyelerine tebliğ olunacak ve onların mütalâaları Konferansa bildirilecektir.

MADDE 38

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, kendisinin gaye ve hedeflerine varmak için faydalı gördüğü her türlü bölge konferanslarını toplantıya davet ve bölge müesseseleri tesis edilebilir.

2. Bölge konferanslarının yetki, görev ve müzakere usulleri Yönetim Kurulu tarafından tesbit edilip, tasvip olunmak üzere Genel Konferansa sunulacak kaidelere tabi bulunacaktır.

BÖLÜM IV

TÜRLÜ TEDBİRLER

MADDE 39

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı tüzel kişiliği haiz olacak ve bil-hassa aşağıdaki hususlarda ehil bulunacaktır :

- a) Bağıt akdetmek;
- b) Menkul ve gayrimenkul malları iktisap ve onlara tasarruf etmek;
- c) Dâva açmak.

MADDE 40

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, üyelerin her birinin memleketinde, amaçlarına ulaşmak için lüzumlu olan imtiyaz ve dokunulmazlıklardan faydalanır.

2. Konferansdaki murahhaslar, Yönetim Kurulu üyeleri, Büro Genel Müdürü ve memurları da, Teşkilâta ait görevlerini tam bir bağımsızlık ile yapmak için kendilerine lâzım olan imtiyaz ve dokunulmazlıklardan faydalanırlar.

3. Bu imtiyazlar ve dokunulmazlıklar, üye devletler tarafından kabul edilmek üzere teşkilâtça hazırlanacak ayrı bir anlaşmada tasrih edilecektir.

— EK —

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTININ GAYE VE HEDEFLERİNE AİT BEYANNAME

Filâdelfiya'da 26 ncı toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma

Teşkilâtı Genel Konferansı, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının gaye ve hedefleri ve üyelerinin siyasetlerinin mülhem olması gereken prensipler hakkındaki bu beyannameyi 1944 yılı Mayısının onuncu günü kabul etmiştir.

— I —

Konferans, Teşkilâtın, başlıcaları aşağıya nakledilen temel prensiplerini yeniden teyit eder :

- a) Emek bir meta değildir;
- b) Söz ve cemiyetleşme serbestliği devamlı bir ilerlemenin elzem bir şartıdır;
- c) Her nerede olursa olsun fakirlik, bütün insanların refahı için bir tehlike teşkil eder,
- d) İhtiyaca karşı savaş, her millet tarafından yorulmak bilmez bir azimle ve kamunun iyiliğini sağlamak üzere, işçi ve işveren temsilcilerinin Hükümet temsilcileriyle eşit şartlar içinde iştirakleri ile yapacakları serbest tartışmalara ve verecekleri demokratik kararlara hakim olacak devamlı ve müşterek bir Milletlerarası gayretle yürütecektir.

— II —

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Statüsünde yazılı bulunup, devamlı bir barışın, ancak Sosyal Adalet esasına dayanılarak sağlanabileceğine dair olan beyanatın doğruluğunun tecrübe ile tamamen meydana çıktığına kanaat getiren Konferans, aşağıdaki noktaları beyan eder :

a) Irk, inanç ve cinsiyetleri ne olursa olsun, bütün insanlar, maddi ilerlemelerini ve manevi gelişmelerini, serbestlik, şeref ve haysiyet, ekonomik güvenlik içinde ve eşit şanslarla takip etmek hakkına maliktirler.

b) Bu sonuca ulaştıracak şartların gerçekleştirilmesi, her milli ve milletlerarası siyasetin, ana hedefini teşkil etmelidir.

c) Milli ve milletlerarası alanlardaki bütün hareket programları ve tedbirler hususiyle bunlardan ekonomik ve mali mahiyeti haiz olanlar bu bakımdan tartılmalı ve bunlar ancak bu ana amacı baltalamaya değil, fakat desteklemeye yaradıkları derecede kabul edilmelidir.

d) Milletlerarası alanda bütün hareket programlarını, ekonomik ve mali tedbirleri bu ana amaç bakımından tetkik ve mütalâa etmek, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına düşen bir ödevdir.

e) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı; kendisine verilen ödevleri yerine getirirken, bütün makul ekonomik ve mâli âmilleri nazara aldıktan sonra kararları ve tavsiyeleri içine, münasip göreceği hükümleri koyabilmek yetkisine maliktir.

— III —

Konferans, aşağıda yazılı hususların gerçekleşmesini sağlayacak programların uygulanması içinde muhtelif milletlere yardımın Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı için önemli bir vecibe teşkil ettiğini kabul eyler :

a) Tam çalıştırma ve yaşama seviyelerinin yükseltilmesi;

b) İşçileri, maharetlerini ve bilgilerini tamamen gösterebilmekle zevk duyacakları işlerde çalıştırmak ve genel refaha en iyi şekilde yardım etmek;

c) Bu amaca ulaşmak için, bütün ilgililer hakkında münasip garantilerle işçileri mesleklerinde yetiştirmek üzere imkanlar sağlamak ve onların bir yerden diğer bir yere nakillerini ve bu meyanda gerek kendilerinin, gerek diğer halkın muhaceretini kolaylaştırabilecek tedbirlere başvurmak;

d) Ücret ve kazanç, çalışma müddeti ve diğer çalışma şartları meselelerinde kaydedilen ilerlemelerin neticelerinden herkes için adaletli bir şekilde faydalanmak imkanı ve bir işte çalışıp da böylece korunmaya muhtaç olan herkes için asgari bir maaş ücreti;

e) Müşterek görüşmeler yapmak hakkının fiili şekilde tanınması, istihsal işlerinin tanziminin devamlı surette iyileştirilmesi için işverenle, işçilerin birbirine yardım etmeleri ve sosyal ve ekonomik politikanın tesbiti ve uygulanması için işçilerle işverenin işbirliği yapmaları;

f) Korunmaya muhtaç olan herkes için bir esas gelir sağlamak üzere, sosyal güvenlik tedbirlerinin, diğer taraftan tam sihi yardımların genişletilmesi;

g) Bütün mesleklerdeki işçilerin hayat ve sıhhatlerinin münasip şekilde korunması;

h) Çocukların ve anların korunması;

i) Uygun bir gıda, mesken, iyi vakit geçirme ve kültür vasıtaları seviyesi,

j) Terbiyevi ve mesleki alanda eşit şanslar sağlanması.

Bu beyannamede sayılı amaçların gerçekleşmesi için lüzumlu olan bütün dünya istihsal kaynaklarının daha mükemmel ve daha geniş surette kullanılması keyfiyetinin, milletlerarası ve milli alanlarda tesiri bir hareketle ve bilhassa istihsal ve istihlâkin gelişmesini elde etmeğe, vahim ekonomik temevvüçleri önlemeye, henüz yeter derecede kıymetlendirilmemiş bölgelerin ekonomik ve sosyal ilerlemelerini temine hammaddelerin ve hububat dünya fiyatlarından daha büyük bir istikrar husule getirmeye, yüksek hacımdan ve devamlı bir cihan ticaretini kurmaya matuf tedbirlerle sağlanabileceğine kanaat getiren konferans, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının, bu büyük görevde, aynı zamanda bütün milletlerin sağlık terbiye ve refahının iyileştirilmesi hususunda kendisine bir sorumluluk payı ayırmış olan bütün milletlerarası teşekküllerle tam bir işbirliği yapmayı vaadederek.

— V —

Konferans, bu beyannamede zikredilen prensiplerin, bütün dünya milletleri hakkında tam bir surette uygulanabileceğini ve şayet bunların uygulanma tarzlarında, her milletin sosyal ve ekonomik gelişme derecesinin gerekli şekilde hesaba katılması lazım gelirse bu prensiplerin henüz tabi durumda olan milletlere olsun, kendi kendilerini idare edebilecek bir hale gelenlere olsun, tedrici şekilde tatbiki keyfiyetinin, bütün medeni dünyayı ilgilendirdiğini teyit eder.

(*) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının 1944 yılında Filâdelfiya'da toplanan Genel Konferansında «bir gaye ve hedefler demeci» olarak yukarıdaki Filâdelfiya Beyannamesi kabul edilmiş ve teşkilâtın yasasına eklenmiştir.

**MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTI STATÜSÜNDE
YAPILAN BAZI DEĞİŞİKLİKLERİN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

Kabul Tarihi : 13.12.1966
Kanun No. : 809
Resmi Gazete : 22.12.1966/12484

MADDE 1

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Konferansının Cenevre'de akdedilen 48 inci toplantısının 17.6.1964 ve 9.7.1964 tarihli oturumlarında :

a) Teşkilât Statüsünde 19 uncu maddesine bir fıkra eklenmesi,

b) 1 nci maddesine, 5 nci fıkradan sonra yeni bir fıkra eklenmesi ve 6 ncı fıkranın numarası değiştirilerek 7 nci fıkra haline getirilmesi,

Suretiyle yapılması kararlaştırılan ilişik değişikliklerin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3

Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür. 19.12.1966

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA STATÜSÜNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİK

I. Teşkilât Statüsünün 19 ncu maddesine bir fıkra eklenmesi :

«9. Sözleşmelerin, kendilerini bizzat idare edemiyenler de dahil olmak ve her ülkenin sahip olduğu yetkiler de gözönünde bulundurulmak suretiyle, bütün halklara evrensel bir şekilde uygulanmaları imkânlarını geliştirmek amacıyla, Sözleşmelerini tasdik eden üyeler, bu sözleşmelerin hükümlerini, imkân nispetinde milletlerarası ilişkilerini düzenlemekle sorumlu oldukları bütün ülkeler hakkında da kabul edeceklerdir.

a) Sözleşmenin ele aldığı meseleler bir ülkenin milli yetkisi çerçevesine girdiği takdirde, bu ülkenin milletlerarası ilişkilerinden sorumlu olan üye, sözleşmeyi sözü geçen ülkenin hükûmetine, yeni kanunlar çıkarabilmesini veya başkaca tedbirler alabilmesini teminen, mümkün olan en kısa zamanda tebliğ etmekle yükümlüdür; ülkenin hükûmeti rızasını bildirdiği takdirde, üye, sözleşmeden doğan vecibelerin kabulü hususunda bir bildiriye bu ülke adına Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tebliğ edecektir.

b) Bir sözleşmenin yüklediği vecibelerin kabulü hususundaki bir bildiri :

i) Teşkilâtın iki veya bir çok üyesi tarafından, müşterek idareleri altında konulmuş bulunan bir ülke için;

ii) Birleşmiş Milletler Andlaşması hükümleri veya bu ülke hakkında yürürlükte bulunan başkaca her hüküm gereğince, bir ülkenin idaresinden sorumlu olan her milletlerarası makam tarafından Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne tebliğ olunabilir.

c) Bir Sözleşmenin vecibelerinin yukardaki (a) veya (b) bendeleri gereğince kabulü, Sözleşmenin hükümlerinden doğan vecibelerle, Teşkilât Anayasası hükümleri uyarınca, tasdik olunan sözleşmelere uygulanan vecibelerin ilgili ülke adına kabulünü intac edecektir.

d) İşbu fıkra gereğince bir bildiri tebliğ etmiş bulunan her üye veya Milletlerarası makam, Sözleşmenin fesih ihbarı hakkındaki hü-

kümlerine uygun olarak, Sözleşmenin vecibelerinin kabul edilmiş bulunması hükmünü fesheden yeni bir bildiriye, bu bildiride belirtilmiş bulunacak her ülke adına tebliğ edebilir.

e) Yukarda gözönüne alınan evrensel uygulamayı teşvik edebilmek amacıyla, ilgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, Yönetim Kurulu'nun talebi uyarınca, Sözleşmenin yürürlükte olmadığı ülkelerde, Sözleşmede ele alınan hususlarla ilgili bulunan mevzuat ve uygulamalar ve Sözleşmenin her hükmünün tesrii, idari, kollektif mukaveleler yollarıyla veya başkaca her türlü yoldan ne derece yerine getirildiği veya yerine getirilmesinin tasarlandığı hususlarında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bir rapor sunarak, bu raporda, Sözleşmenin kabulüne engel olan ve veya bu kabulü geciktiren güçlük ve engelleri zikredeceklerdir.

f) Geçici mahiyetteki işbu fıkra, ilgili ülkelerin ahalisi bağımsızlığa kavuştukça, uygulanma kabiliyetini kaybedecektir.

II. Statünün 1 nci maddesine 5 nci fıkrasından sonra yeni bir fıkra eklenmesi ve 6 ncı fıkranın numarası değiştirilerek 7 nci fıkra haline getirilmesi :

«6. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, meselelerin gündemine ithal edilmiş bulunduğu her toplantısında, mevcut bulunup oyunu kullanan Hükümet temsilcilerinin üçte ikisi dahil olmak üzere, toplantıda hazır bulunan temsilcilerin üçte iki çoğunluğu ile, Birleşmiş Milletler Teşkilâtından ihrac edilmiş bulunan her üyeyi Milletlerarası Çalışma Teşkilâtından ihrac edebilir. Veya, Birleşmiş Milletler Üyeliği sıfatıyla ilgili olan hak ve imtiyazlarını kullanmaktan mahrum edilen her üyenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyeliği sıfatından doğan hak ve imtiyazları kullanmasını durdurabilir. Bu durdurma, üyenin, Anayasa'dan ve taraf bulunduğu Sözleşmeden doğan vecibelerinin geçerliği üzerinde etkili olmayacaktır.»

BAKANLAR KURULU KARARNAMESİ

Karar Tarihi : 31.3.1967
Karar No. : 6/7990
Resmi Gazete : 25.5.1967/12605

13.12.1966 tarihli ve 809 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü»nde yapılan ilişik değışikliklerin onaylanması Çalışma Bakanlığının 4.3.1967 tarihli ve 812-2-31/773 sayılı yazısı üzerine 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına göre Bakanlar Kurulunca 31.3.1967 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTI ANAYASASI TADİL BELGESİ (NO. 1)

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya çağrılarak, aynı şehirde 17 Haziran 1964'de Kırksekizinci Birleşimi için toplanmış bulunan,

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin dokuzuncu maddesini teşkil eden mesele olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası'nın 35 nci maddesi yerine, Yönetim Kurulu Yüzelliyedinci toplantısında Konferansa gönderdiği tekliflerin konulmasını karar altına aldıktan sonra,

Bin dokuzyüz altmışdört yılı Temmuz ayının altıncı günü olan bugün, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasa'sının değiştirilmesi için, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası Tadil Belgesi (No. 1), 1964» şeklinde de adlandırılabilir olan aşağıdaki belgeyi kabul eder :

MADDE 1

İşbu Tadil Belgesinin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası'nın 19 ncu maddesi, aşağıdaki fıkranın ilâvesi suretiyle değiştirilecektir :

«9. Sözleşmelerin, kendilerini bizzat idare edemiyenler de dahil olmak ve her ülkenin sahip olduğu yetkiler de gözönünde bulundurulmak suretiyle, bütün halklara evrensel bir şekilde uygulanmaları imkânlarını geliştirmek amacıyla, sözleşmeleri tasdik eden üyeler, bu sözleşmelerin hükümlerini, imkân nisbetinde milletlerarası ilişkilerini düzenlemekle sorumlu oldukları bütün ülkeler hakkında da kabul edeceklerdir.

a) Sözleşmenin ele aldığı meseleler bir ülkenin milli yetkisi çerçevesine girdiği takdirde, bu ülkenin milletlerarası ilişkilerinden sorumlu olan üye, sözleşmeyi sözü geçen ülkenin hükûmetine, yeni kanunlar çıkarabilmesini veya başkaca tedbirler alabilmesini teminen, mümkün olan en kısa zamanda tebliğ etmekle yükümlüdür; ülkenin hükûmeti rızasını bildirdiği takdirde, üye, sözleşmeden doğan vecibelerin kabulü hususunda bir bildiriye bu ülke adına Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tebliğ edecektir.

b) Bir sözleşmenin yüklediği vecibelerin kabulü hususundaki bir bildiri :

i) Teşkilâtın iki veya birçok üyesi tarafından, müşterek idareleri altına konulmuş bulunan bir ülke için;

ii) Birleşmiş Milletler Andlaşması hükümleri veya bu ülke hakkında yürürlükte bulunan başkaca her hüküm gereğince, bir ülkenin idaresinden sorumlu olan her milletlerarası makam tarafından,

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tebliğ olunabilir

c) Bir sözleşmenin vecibelerinin yukarıdaki (a) ve (b) bendeleri gereğince kabulü, sözleşmenin hükümlerinden doğan vecibelerle, Teşkilât Anayasası hükümleri uyarınca, tasdik olunan sözleşmelere uygulanan vecibelerin ilgili ülke adına kabulünü intac edecektir.

d) İşbu fıkra gereğince bir bildiri tebliğ etmiş bulunan her üye veya Milletlerarası makam, sözleşmenin fesih ihbarı hakkındaki hükümlerine uygun olarak, sözleşmenin vecibelerinin kabul edilmiş bulunması hükmünü fesheden yeni bir bildiriye, bu bildiride belirtmiş bulunacak her ülke adına tebliğ edebilir .

e) Yukarıda gözönüne alınan evrensel uygulamayı teşvik edebilmek amacıyla, ilgili üye, üyeler veya milletlerarası makam, Yönetim Kurulunun talebi uyarınca, sözleşmenin yürürlükte olmadığı ülkelerde, Sözleşmede ele alınan hususlarla ilgili bulunan mevzuat ve uygulamalar ve sözleşmenin her hükmünün teşrii, idari, kollektif mukaveleler yollarıyla veya başkaca her türlü yoldan ne derece yerine getirildiği veya yerine getirilmesinin tasarlandığı hususlarında Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bir rapor sunarak, bu raporda, sözleşmenin kabulüne engel olan veya bu kabulü geciktiren güçlük ve engelleri zikredeceklerdir.

f) Geçici mahiyetteki işbu fıkra, ile ilgili ülkelerin ahalişi başlıca kavuştuğunda, uygulanma kabiliyetini kaybedecektir.

MADDE 2

Bundan önceki maddede derpiş edilmiş 19 ncu maddeye alt taddilın yürürlüğe girmesinden itibaren, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası'nın 35 nci maddesi artık hüküm ifade etmiyecektir.

MADDE 3

İşbu taddil belgesi yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, işbu taddil belgesinin hükümleriyle değiştirilmiş bulunan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının resmi bir metnini, kendisi tarafından usulüne uygun olarak imzalanmış iki orjinal nüsha halinde tanzim ettirecek, bu nüshalardan biri Milletler-

arası Çalışma Bürosu arşivlerine, diğeri ise Birleşmiş Milletler Anayasası'nın 102 nci maddesi hükümleri uyarınca tescil olunmak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır. Genel Müdür, bu metnin aslına uygun, tasdik edilmiş birer örneğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerine tebliğ edecektir.

MADDE 4

İşbu Tadil belgesinin mevsuk 2 nüshası Konferans Başkanı ve Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosunun arşivlerine, diğeri ise, Birleşmiş Milletler Anayasası'nın 102 nci maddesi hükümleri uyarınca tescil olunmak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır. Genel Müdür, işbu belgenin aslına uygun, tasdik edilmiş birer örneğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerine tebliğ edecektir.

MADDE 5

1. İşbu Tadil Belgesinin resmen tasdikli veya kabulüne ait işlemler Milletlerarası Çalışma Bürosunun Genel Müdürüne tebliğ olunacak, Genel Müdür de, Teşkilât üyelerini bu işlemlerden haberdar edecektir.

2. İşbu Tadil Belgesi, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası'nın 36 ncı maddesinde derpiş olunan şartlar uyarınca yürürlüğe girecektir.

3. İşbu tadil belgesi yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü bu durumu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tebliğ edecektir.

Yukarıdaki metin, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası Tadil Belgesi (No. 1), 1964» ün Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının Cenevre'de akdedilmiş olup 9 Temmuz 1964 günü sona erdiği bildirilen Kırksekizinci Toplantı döneminde usulünce kabul olunmuş bulunan mevsuk metnidir.

İşbu Tadil Belgesinin Fransızca ve İngilizce metinleri eşit derecede geçerlidir.

Yukarıdaki hususları tasdik zımında, 1964 Temmuzunun onüçüncü günü olan bugün tarafımızdan imzalanmıştır.

Konferans Başkanı
Andres Aguilar Nawsdley

Milletlerarası Çalışma Bürosu
Genel Müdürü
David A. Morse

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTI ANAYASASI TADİL BELGESİ (NO. 3)

(Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası Tadil Belgesi No. 1 ve No. 3, Teşkilâtın 17 Haziran 1964 tarihinde Cenevre'-de toplanan 48 nci Oturumunda kabul edildiğinden, Türkiye tarafından aynı Kanunla kabul edilmiş olup, aynı Bakanlar Kurulu Kararı ile uygulamaya konmuştur.)

Kanun No. : 809, Resmi Gazete : 22.12.1966/12484 (S. : 222)

Karar No. : 6/7990 Resmi Gazete : 25.5.1967/12605 (S. : 225)

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya çağırılarak, aynı şehirde 17 Haziran 1964'de Kırksekizinci Birleşimi için toplanmış bulunan,

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin onbirinci maddesini teşkil eden mesele olan, Birleşmiş Milletler üyeliğinden ihraç edilmiş veya üyelik haklarından geçici olarak mahrum bırakılmış olan her üyenin Teşkilât-tan ihracı, veya üyelik hak ve imtiyazlarını kullanmasının geçici olarak durdurulması hakkını Konferansa tayine bir hükmün Milletler-arası Çalışma Teşkilâtı Anayasasına ithalini karar altına aldıktan sonra,

Bindokuzyüz altmışdört yılı Temmuz ayının dokuzuncu günü olan bugün, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının değiştirilmesi için, «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası Tadil Belgesi (No. 3) 1964» şeklinde adlandırılabilir olan aşağıdaki belgeyi kabul eder.

MADDE 1

İşbu Tadil Belgesinin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren, Millet-

lerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 1 nci maddesi, aşağıdaki tarzda kaleme alınmış olan yeni bir fıkranın halen mevcut 5 nci fıkrayı takiben metne ithali ve halen 6 ncı fıkranın ise 7 nci fıkra olması suretiyle değiştirilmiş olacaktır.

«6. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı, meselelerin gündemine ithal edilmiş bulunduğu her toplantısında, mevcut bulunup oyunu kullanan Hükümet temsilcilerinin üçte ikisi dahil olmak üzere, toplantıda hazır bulunan temsilcilerin üçte iki çoğunluğu ile, Birleşmiş Milletler Teşkilâtından ihraç edilmiş bulunan her üyeyi Milletlerarası Çalışma Teşkilâtından ihraç edebilir veya, Birleşmiş Milletler üyeliği sıfatıyla ilgili olan hak ve imtiyazlarını kullanmaktan mahrum edilen her üyenin Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeliği sıfatından doğan hak ve imtiyazları kullanmasını durdurabilir; bu durdurma, üyenin, Anayasa'dan ve taraf bulunduğu Sözleşmelerden doğan vecibelerinin geçerliği üzerinde etkili olmayacaktır.»

İşbu Tadil Belgesi yürürlüğe girer girmez Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, işbu Tadil Belgesini hükümleri ile değiştirilmiş bulunan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının resmi bir metnini, kendisi tarafından usulüne uygun olarak imzalamış iki orijinal nüsha halinde tanzim ettirecek, bu nüshaların biri Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivlerine, diğeri ise, Birleşmiş Milletler Anayasasının 102 nci maddesi hükümleri uyarınca tescil olunmak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edecektir. Genel Müdür, bu metnin adına uygun, tasdik edilmiş birer örneğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Üyelerine tebliğ edecektir.

MADDE 3

İşbu Tadil Belgesinin mevsuk iki nüshası Konferans Başkanı ve Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosunun arşivlerine, diğeri ise, Birleşmiş Milletler Anayasasının 102 nci maddesi hükümleri uyarınca tescil olunmak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır. Genel Müdür, işbu belgenin aslına uygun, tasdik edilmiş birer örneğini Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerine tebliğ edecektir.

MADDE 4

1. İşbu Tadil Belgesinin resmen tasdikli veya kabulüne ait işlemler Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğe tebliğ olunacak, Genel Müdür de Teşkilât üyelerini bu işlemlerden haberdar edecektir.

2. İşbu tadil Belgesi, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasasının 36 ncı maddesinde derpiş olunan şartlar uyarınca yürürlüğe girecektir.

3. İşbu Tadil Belgesi yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü bu durumu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bütün üyelerine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tebliğ edecektir.

Yukarıdaki metin «Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Anayasası Tadil Belgesi (No. 3), 1964»ün, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansının Cenevre'de akdedilmiş olup 9 Temmuz 1964 gününü sona erdiği bildirilen kırksekizinci toplantı döneminde usulünce kabul olunmuş bulunan mevsuk metnidir.

İşbu Tadil Belgesinin Fransızca ve İngilizce metinleri eşit derecede geçerlidir.

Yukarıdaki hususları tasdik zımında, 1964 Temmuzunun onüçüncü günü olan bugün tarafımızdan imzalanmıştır.

Konferans Başkanı
Ander Aguilar Mawdsley

Milletlerarası Çalışma Bürosu
Genel Müdürü
David A. Morse

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 35 nci Maddesi,

MADDE 35

1. Üyeler, bu statü hükümleri gereğince onadıkları sözleşmeleri, vesayet altındaki bütün topraklar dahil, milletlerarası münasebetlerini kendileri sağlayıp idarelerini üzerlerine aldıkları Anavatan dışındaki memleketlerde de, Sözleşmeye konu teşkil eden meseleler, o memleket makamlarına mahsus yetki dahilinde olmamak yahut Sözleşmenin tatbiki, mahalli şartlar yüzünden imkansız bir hal almamak şartı ile veyahut, Sözleşmeleri mahalli şartlara uydurmak için onlar da gerekli değişiklikler yapılmak kaydı ile uygulamayı taahhüt ederler.

2. Bir sözleşmeyi onayan her üye, onama keyfiyetinden sonra mümkün olan en kısa zaman zarfında aşağıdaki 4 ve 5 nci fıkralarda bahis mevzuu edilenler dışında memleketler hakkında, Sözleşme hükümlerini ne dereceye kadar uygulamayı taahhüt ettiğini bildiren ve Sözleşmede istenilen bütün bilgileri veren bir beyanâtı Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderecektir.

3. Bundan evvelki fıkra gereğince bir beyanât gönderen her üye, Sözleşme hükümlerine göre, daha evvelki herhangi bir beyanar müfadinı değiştiren ve yukardaki fıkrada zikredilen memleketlere

taallük eden durumu gösteren bir beyanatı, Sözleşme hükümleri gereğince zaman zaman yolluyabilmektedir.

4. Sözleşmede bahis mevzuu olan meseleler Anavatan dışı bir memleketteki makamlara mahsus yetki çerçevesi içine girerse, bu memleketin Milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olan üye, bir kanun neşredebilmesi veyahut başka türlü tedbirler alabilmesi için, Sözleşmeyi, mümkün olan en kısa zaman zarfında adı geçen memleketin hükûmetine gönderecektir.

Bundan sonra, üye, bu memleketin hükûmeti ile anlaşmış bir halde, sözleşmede münderic vecibelerin bu memleket adına kabulüne dair bir beyanatı, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderebilecektir.

5. Bir sözleşmedeki vecibelerin kabulüne dair beyanat :

a) Ortaklaşa otoriteleri altına konulmuş bulunan bir memleket için, iki veya daha fazla teşkilât üyesi tarafından;

b) Birleşmiş Milletler Andlaşması veya yürürlükte olan herhangi başka bir hüküm gereğince bir memleketin idaresinden sorumlu olan herhangi bir başka makam tarafından;

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilebilir.

6. Bir Sözleşmedeki vecibelerin 4 ve 5 nci fıkralar gereğince kabulü sözleşme hükümlerinden doğan vecibelerle, Teşkilât Statüsünün hükümleri gereğince, onanmış sözleşmelere uygulanabilen vecibelerin, ilgili memleket adına kabulünü tazammun edecektir. Kabul hakkındaki her beyanat sözleşmenin mahalli şartlara uydurulması için sözleşmede yapılması gereken değişiklikleri tasrih edebilir.

7. Bu maddenin 4 ve 5 nci fıkraları gereğince bir beyanat göndermiş olan her üye yahut milletlerarası makam, sözleşmede hükümlerine uygun olarak herhangi evvelki beyanatının müfadinı değiştiren veyahut herhangi bir sözleşmedeki vecibelerin kabulünü, ilgili memleket adına fesheden yeni bir beyanatı zaman zaman yolluyabilir.

8. Eğer bir sözleşmedeki vecibeler, bu maddenin 4 ve 5 nci fıkralarında yazılı bir memleket adına kabul edilmemiş ise, üye, yahut üyeler veyahut milletlerarası makam, sözleşmeye konu teşkil eden meseleler hakkında bu memlekette mevcut kanunlara ve tatbikata dair Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne bir rapor gönderecek ve bu rapor, kanun, idari tedbir, umumi mukaveleler ile yahut daha başka tedbirler yolu ile, sözleşmenin herhangi bir hükmünün yerine getirilmiş veya getirilecek olduğunu, diğer taraftan bu sözleşmenin kabulünü imkansız kılan veya geciktiren güçlükleri belirtecektir.

BAKANLAR KURULU KARARI

Karar Sayısı : 7/12448

13.7.1976 tarihli ve 2024 numaralı Kanunla onaylanması uygun bulunan ilişik «Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasası Tadil Belgesi»nin onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 6.9.1976 tarihli ve 725-033-ESSD-1132 sayılı yazısı üzerine, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 ncü ve 5 nci maddelerine göre, Bakanlar Kurulunca 10.9.1976 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MİLLETLERARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ ANAYASASI TADİL BELGESİ

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'ye davet edilerek orada 7 Haziran 1972 tarihinde elli yedinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Örgütü Genel Konferansı :

Toplantı gündeminin yedinci maddesini teşkil eden Yönetim Kurulunun teşekkül tarzıyla ilgili Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasası hükümleri içinde yer alan «Kırk sekiz», «yirmidört», «ondört» ve «on iki» rakamları yerine «elli altı», yirmisekiz, «on sekiz» ve «on dört» rakamlarının konulmasına dair tekliflerin kabulüne karar verdikten sonra,

Bin dokuz yüz yetmiş iki yılı Haziran ayının işbu yirmi ikinci günü Milletlerarası Çalışma Örgütü Statüsünü değiştirmek üzere «Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasasının Tadil Belgesi», «1964» şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki belgeyi kabul eder.

MADDE 1

Bugünkü şekliyle yürürlükte bulunan Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasasının metninde, 7 nci maddenin 1 ve 2 nci paragrafındaki «Kırk sekiz», «yirmi dört», «on dört», ve «on iki» rakamları

yerine «elli altı», «yirmi sekiz», «on sekiz» ve «on dört» rakamları konacaktır.

MADDE 2

İşbu tadil belgesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasası yukarıdaki madde uyarınca değiştirilen şekliyle hüküm ifade edecektir.

MADDE 3

İşbu tadil belgesi yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü bu belgeyle değiştirilmiş bulunan Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasasının resmi bir metnini, kendisi tarafından usulüne uygun olarak imzalanmış 2 orijinal nüsha halinde tanzim ettirecek, bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosu arşivlerine, diğeri ise, Birleşmiş Milletler Anayasasının 102 nci maddesi hükümleri uyarınca tescil edilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır. Genel Müdür, bu metnin aslına uygun, tasdikli bir örneğini Milletlerarası Çalışma Örgütü üyelerinin her birine iletacaktır.

MADDE 4

İşbu tadil belgesinin mevsuk iki nüshası konferans başkanı ve Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu nüshalardan biri Milletlerarası Çalışma Bürosunun arşivlerine, diğeri ise Birleşmiş Milletler Anayasasının 102 nci maddesi hükümleri uyarınca tescil olunmak üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edilecektir. Genel Müdür, işbu belgenin aslına uygun, tasdikli bir örneğini Milletlerarası Çalışma Örgütü üyelerinin her birine iletacaktır.

MADDE 5

1. İşbu Tadil Belgesinin resmen tasdik ve kabulüne ait işlemler Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tebliğ olunacak. Genel Müdür örgüt üyelerini bu işlerden haberdar edecektir.

2. İşbu Tadil Belgesi Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasasının 36 nci maddesinde öngörülen koşullara uygun olarak yürürlüğe girecektir.

3. İşbu Tadil Belgesi yürürlüğe girer girmez, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü bu durumu Milletlerarası Çalışma Örgütünün bütün üyelerine ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tebliğ edecektir.

Yukarıdaki metin, «Milletlerarası Çalışma Örgütü Anayasası Tadil Belgesi» nin Milletlerarası Çalışma Örgütü Genel Konferansının Cenevre'de akdedilmiş olup, 27 Haziran 1972 günü sona erdiği bildirilen elliyedinci toplantı döneminde usulüne göre kabul edilmiş bulunan mevsuk metnidir.

İşbu Tadil Belgesinin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

Yukarıdaki hususları tasdik zamanında 1972 Haziranının yirmi yedinci günü olan bugün tarafımızdan imzalanmıştır.

**Milletlerarası Çalışma
Bürosu Gn. Md.
Wilfred Jenks**

**Konferans Başkanı
G. Veldkamp**

ILO TARAFINDAN ÇIKARILAN SÖZLEŞMELER

1. SANAYİDE ÇALIŞMA SAATLERİNİ GÜNDE 8 ve HAFTADA 48 SAAT OLARAK SINIRLANDIRAN 1 NO.LU SÖZLEŞME.

Kabul Tarihi : 29.10.1919 **Yürürlük Tarihi :** 13.6.1921

Bu Sözleşme, kamu ve özel kesim olmak üzere her tür sınai işyerlerindeki günlük çalışma sürelerini 8 saat ve haftalık çalışma süresini de 48 saat olarak sınırlandırmaktadır. Ayrıca, vardiyalı işyerlerinde belirli koşullarla bu çalışma sürelerinden daha çok çalışmaya olanak tanımakta, ancak, bu sürelerin de üç haftalık süreyi aşmayacağını öngörmektedir.

2. İŞSİZLİK KONUSUNDA 2 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.10.1919 **Yürürlük Tarihi :** 14.7.1921

Türkiye, bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak : Sahife 1)

3. DOĞUMDAN ÖNCE VE SONRA KADINLARIN İSTİHDAMI KONUSUNDA 3 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.10.1919 **Yürürlük Tarihi :** 13.6.1921

1952 yılında 103 No. lu Sözleşme ile yenilenmiştir. 3 No.lu Sözleşme kamu ve özel sınai ve ticari işyerlerinde doğum öncesi ve sonrası kadın işçilerin istihdamı ile ilgili bazı hükümler getirmektedir.

4. GECE İŞLERİNDE KADINLARIN ÇALIŞTIRILMASI HAKKINDA 4. NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.10.1919 **Yürürlük Tarihi :** 13.6.1921

Bu Sözleşme, 1934 yılında 41 No.lu ve 1948 yılında da 89 No.lu Sözleşmelerle yenilenmiştir.

Sözleşme, kamu ve özel sınai işyerlerinde geceleri kadınların çalıştırılmayacaklarını hükme bağlamaktadır.

5. ÇOCUKLARIN SANAYİDE ÇALIŞTIRILMALARI ASGARİ YAŞI KONUSUNDA 5 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.10.1919 Yürürlük Tarihi : 13.6.1921

1937 yılında 59 No.lu Sözleşme ile yenilenmiş olan bu Sözleşme, kamu ve özel sanayi işyerlerindeki 14 yaşından küçük çocukların çalıştırılmalarını yasaklamaktadır.

6. GENÇ İŞÇİLERİN SANAYİDE GECE İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILMALARI KONUSUNDA 6 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.10.1919 Yürürlük Tarihi : 13.6.1921

1948 yılında 90 No.lu sözleşme ile yenilenmiş olan bu Sözleşme, sanayide gençlerin gece işlerinde çalıştırılmasını düzenlemekte ve bazı hafif işlerde 16 yaşından küçüklerin, ağır işlerde ise 18 yaşından küçük genç işçilerin çalıştırılmalarını yasaklamaktadır.

7. ÇOCUKLARIN DENİZ İŞKOLUNDA (GEMİLERDE) ÇALIŞTIRILMALARI ASGARİ YAŞI KONUSUNDA 7. NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 15.6.1920 Yürürlük Tarihi : 27.9.1921

1936 yılında 58. No.lu Sözleşme ile yenilenmiş olan bu Sözleşme, harp gemileri hariç, her türlü deniz araçlarında çocukların asgari çalışma yaşını 14 olarak belirlemektedir.

8. DENİZ İŞKOLUNDA GEMİLERİN BATMASI VEYA KAZA SONUCU GEMİCİLERE İŞSİZLİK TAZMİNATI ÖDENMESİ KONUSUNDA 8 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 15.6.1920 Yürürlük Tarihi : 16.3.1923

Deniz işkolunda gemilerin batması veya kaza sonucu işsiz kalan gemicilere işsizlik tazminatı ödenmesi bu Sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

9. GEMİ ADAMLARINA İŞ BULMA HİZMETLERİNİ SAĞLAYACAK KURUMLARIN KURULMASI HAKKINDA 9 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 15.6.1920 Yürürlük Tarihi : 23.11.1921

Bu Sözleşme, gemi adamlarına bir ücret, menfaat veya ticari amaçlarla iş bulan her tür özel veya kamu iş bulma hizmetlerini yasaklayıp, kamu denetiminde ilgili işçi ve işveren kuruluşlarının da

katkısı ile ücretsiz işbulma hizmetini sağlayacak kurumların oluşturulmasını öngörmektedir.

10. TARIMDA ÇOCUKLARIN ÇALIŞTIRILMALARI ASGARİ YAŞI KONUSUNDA 10 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.10.1921 **Yürürlük Tarihi :** 31.8.1923

Sözleşme, özel veya kamuya ait her türlü tarımla ilgili işyerlerinde asgari istihdam yaşını 14 olarak sınırlamaktadır. Ancak, okul dışındaki saatlerde ve okunmasına zarar getirmeyecek biçimde 14 yaşından küçük çocukların çalıştırılmalarına belirli koşullar altında izin verilebileceği hükmüne bağlanmıştır.

11. TARIM İŞÇİLERİNİN BİRLEŞME VE TEŞKİLATLANMA HAKLARI KONUSUNDA 11 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.10.1921 **Yürürlük Tarihi :** 11.5.1923

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak : Sahife 4)

12. TARIM İŞKOLUNDA İŞKAZASI TAZMİNATLARI KONUSUNDA 12. NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.10.1921 **Yürürlük Tarihi :** 26.2.1923

Bu Sözleşme, onaylayan her ülkeye tarım işçilerinin iş kazaları-na karşı korunması ve ödenecek tazminatlar konusunda diğer ke-silmere uygulamakta olduğu tüm yasa ve tüzüklerini aynen uygu-laması yükümlülüğünü getirmektedir.

13. BOYA İŞLERİNDE BEYAZ KURŞUNUN KULLANILMASI KONUSUNDA 13 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.10.1921 **Yürürlük Tarihi :** 31.8.1923

Sözleşme, binaların iç boyama işlerinde beyaz kurşun, kurşun sülfat ve benzeri tehlikeli kimyasal maddelerin kullanılmasını ya-saklamaktadır. Ayrıca, 18 yaşından küçük erkekler ile tüm kadın iş-çilerin bu tür işlerde çalıştırılmasını önleyici hükümler getirmektedir.

14. SANAYİDE HAFTALIK DİNLENME SÜRELERİNİN UYGULANMASI KONUSUNDA 14 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.10.1921 **Yürürlük Tarihi :** 19.6.1923

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak : Sahife 7)

15. TRİMCİ VE ATEŞÇİLERİN ÇALIŞTIRILMALARI ASGARİ YAŞI KONUSUNDA 15 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.10.1921 **Yürürlük Tarihi :** 20.11.1922

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak : Sahife 11)

16. DENİZ İŞKOLUNDA (GEMİLERDE) ÇALIŞTIRILAN ÇOCUK VE GENÇ İŞÇİLERİN ZORUNLU SAĞLIK MUAYENELERİ KONUSUNDA 16 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.10.1921 **Yürürlük Tarihi :** 20.11.1922

18 yaşından küçüklerin her tür deniz araçlarında çalıştırılmadan önce bir sağlık muayenesinden geçmelerini ve çalışabilir olduklarının belgelenmesi, bu Sözleşme ile hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, sağlık muayenelerinin her yıl yenilenmesi öngörülmektedir.

17. İŞ KAZASI TAZMİNATLARI KONUSUNDA 17 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 10.6.1925 **Yürürlük Tarihi :** 1.4.1927

Sözleşme, sanayide iş kazası sonucu yaralanan, sakat kalan veya hayatını kaybeden işçilerle geride kalanlara tazminat ödemesini düzenleyen hükümler getirmektedir.

18. MESLEK HASTALIKLARI TAZMİNATLARI KONUSUNDA 18 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 10.6.1925 **Yürürlük Tarihi :** 1.4.1927

1934 yılında 42 No.lu Sözleşme ile yenilenen bu Sözleşme, iş yerlerinde çalışanlara meslek hastalıkları nedeniyle ödenecek tazminatları düzenlemektedir. Sözleşme ayrıca, meslek hastalıklarının bir listesini de belirtmektedir.

19. İŞ KAZASI TAZMİNATLARININ YERLİ VE YABANCI İŞÇİLERE EŞİT UYGULANMASI KONUSUNDA 19 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 5.6.1925 **Yürürlük Tarihi :** 8.9.1926

Sözleşmeye taraf olan ülkeler, kendi vatandaşlarına tanıdıkları işkaza uygulamalarını diğer ülke vatandaşlarına da tanıyacaklarını bu sözleşme ile kabul etmektedirler.

20. FIRINLARDA GECE VARDİYASI KONUSUNDA 20 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 8.6.1925

Yürürlük Tarihi : 26.5.1928

Fırınlarda gece çalışması bu sözleşme ile bazı özel koşullara bağlanmıştır. Sözleşme, geceleri 7 saat sürekli çalışmayı yasaklamaktadır.

21. GÖÇMEN TAŞIYAN GEMİLERİN DENETİMİ KONUSUNDA 21 NO.LU SÖZLEŞME.

Kabul Tarihi : 5.6.1926

Yürürlük Tarihi : 29.12.1927

Gemilerle başka ülkelere göç edenlerin seyahat süresince ne gibi işlemlere bağlı olacakları ve denetimleri bu Sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

22. GEMİ ADAMLARININ HİZMET SÖZLEŞMELERİ KONUSUNDA 22 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.6.1926

Yürürlük Tarihi : 4.4.1928

Deniz işkolunda çalışan tüm gemi adamlarının hizmet sözleşmelerinde yer alması gerekli asgari maddeler bu sözleşme ile belirlenmektedir.

23. GEMİ ADAMLARININ ÇEŞİTLİ HAKLARI KONUSUNDA 23 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 23.6.1926

Yürürlük Tarihi : 19.4.1928

Gemi adamlarının, gemi bandırasının dışındaki ülkelerde ne gibi hakları olduğu bu Sözleşme ile hükme bağlanmıştır.

24. SANAYİ, TİCARET VE EV HİZMETLERİNDE ÇALIŞANLARIN HASTALIK SİGORTASI İLE İLGİLİ 24 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 15.6.1927

Yürürlük Tarihi : 15.7.1928

Bu sözleşme Sanayi, Ticaret ve Ev Hizmetlerinde çalışanlara zorunlu hastalık sigortası uygulamasını düzenlemekte ve yapılacak ödemelerle ilgili çeşitli hükümler getirmektedir .

25. TARIM İŞÇİLERİ İÇİN HASTALIK SİGORTASI KONUSUNDA 25 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 15.6.1927

Yürürlük Tarihi : 15.7.1928

Bu sözleşme tarım işçileri için zorunlu hastalık sigortası getirmekte ve uygulamanın ne şekilde yapılacağını hükme bağlamaktadır.

26. ASGARİ ÜCRETİ BELİRLEME KONUSUNDA 26 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 16.6.1928

Yürürlük Tarihi : 14.6.1930

Türkiye Bu Sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak S. : 15)

27. AĞIR YÜKLERİN NE ŞEKİLDE İŞARETLENECEĞİ KONUSUNDA 27 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1929

Yürürlük Tarihi : 9.3.1932

Bu sözleşme bir tondan ağır yüklerin ne şekilde ambalajlanacağı ve işaretleneceğini hükme bağlamaktadır.

28. TAHMİL VE TAHLİYE İŞLERİNDE ÇALIŞANLARIN İŞ KAZALARINA KARŞI KORUNMALARI KONUSUNDA 28 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1929

Yürürlük Tarihi : 1.4.1932

Bu sözleşme 1932 yılında 32 Sayılı Sözleşme ile tadil edilmiş olup, 30.10.1934 tarihinden sonra üye devletlerin onayına kapatılmıştır.

Sözleşme, limanlarda tahmil ve tahliye işçilerinin iş kazalarına karşı korunmalarını ayrıntılı bir biçimde hükme bağlamaktadır.

29. ZORUNLU VE MECBURİ İSTİHDAM KONUSUNDA 29 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1930

Yürürlük Tarihi : 1.5.1932

Sözleşme zorunlu veya mecburi istihdamı her ne şekilde olursa olsun yasaklamaktadır. Sözleşme, belirli bazı koşullar altında 18-45 yaşlarındaki çalışabilir durumdaki erkek işçilerin zorunlu çalıştırılmalarının koşullarını belirlemektedir.

30. BÜRO VE TİCARET İŞKOLUNDA ÇALIŞMA SAATLERİNİN DÜZENLENMESİ KONUSUNDA 30 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1930

Yürürlük Tarihi : 29.8.1933

Büro ve ticari işyerlerinde günlük çalışma süresini 8, haftalık çalışma süresini ise 48 saat olarak belirleyen bu Sözleşme ayrıca hangi koşullar altında istisna yapılabileceğini hükme bağlanmaktadır.

31. KÖMÜR MADENLERİNDE ÇALIŞMA SAATLERİNİN BELİRLENMESİ KONUSUNDA 31 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 18.6.1931

Bu Sözleşme, 1 Eylül 1965 tarihi itibariyle henüz yürürlüğe girmemiştir. Ayrıca sözleşme 1935 yılında 46 No.lu Sözleşme ile değiştirilmiş bulunmaktadır.

Sözleşme, yeraltı kömür madenlerinde bir işçinin çalışma süresini 7 saat 45 dakika olarak günlük belirlemektedir. Ayrıca bir yıl içinde 60 saatten daha çok fazla mesai yapılması da yasaklanmaktadır.

32. LİMAN TAHMİL VE TAHLİYE İŞÇİLERİNİN İŞKAZALARINDAN KORUNMASI KONUSUNDA 32 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 27.4.1932

Yürürlük Tarihi : 30.10.1934

1929 tarihli 28 No.lu Sözleşmeyi tadil eden bu Sözleşme ayrıntılı bir biçimde liman işkolundaki tahmil ve tahliye çalışmalarını düzenlemekte ve işçilerin işkazalarından korunmaları için hükümler getirmektedir.

33. SANAYİ DIŞI İŞLERDE ÇOCUKLARIN ÇALIŞMA ASGARI YAŞI 33 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 30.4.1932

Yürürlük Tarihi : 6.6.1935

Bu sözleşme 1937 yılında 60 Nolu Sözleşme ile değiştirilmiş olup 29.12.1950 tarihinden itibaren üye devletlerin onayına kapatılmıştır.

34. ÜCRETLİ İŞ BULMA BÜROLARININ KAPATILMASI HAKKINDAKİ 34 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1933

Yürürlük Tarihi : 18.10.1936

1949 yılında 96 Sayılı Sözleşme ile Tadil edilen bu Sözleşmeyi Türkiye onaylamış bulunmaktadır. (Bak Sahife : 19)

35. TİCARET, SANAYİ VE EV HİZMETLERİ İLE SERBEST MESLEK SAHİPLERİNİN ZORUNLU YAŞLILIK SİGORTASI KONUSUNDA 35 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1933

Yürürlük Tarihi : 18.7.1937

Bu sözleşme Ticaret, Sanayi, Ev Hizmetleriyle Serbest Meslek sahiplerine uygulanacak zorunlu yaşlılık sigortasını hükme bağlamaktadır.

36. TARIM İŞYERLERİNDE ÇALIŞANLARIN ZORUNLU İHTİYARLIK SİGORTASI HAKKINDA 36 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1933

Yürürlük Tarihi : 18.7.1937

Sözleşme Tarım işyerlerinde bedeni ve fikri işyerlerinde çalışan işçilerle tarım işverenlerinin ev hizmetlerindeki çalışanlara zorunlu uygulanacak yaşlılık sigortasını hükme bağlamaktadır.

37. SANAYİ, TİCARİ, EV HİZMETLERİ İLE SERBEST MESLEKLERDE ÇALIŞANLARIN ZORUNLU MALÜLLÜK SİGORTASI HAKKINDA 37 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1933

Yürürlük Tarihi : 18.7.1937

Sözleşme ile ticari, sınai, ev hizmetleri ve serbest meslek işlerinde çalışanların malûllük ve iş göremezlik zorunlu sigortaları hükme bağlamaktadır.

38. TARIM İŞYERLERİNDE ÇALIŞANLARIN ZORUNLU MALÜLLÜK SİGORTASI HAKKINDA 38 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1933

Yürürlük Tarihi : 18.7.1937

Tarım Sektöründe çalışanlara zorunlu malûllük ve işgöremezlik sigortası uygulanması bu sözleşme ile getirilmektedir.

39. TİCARİ, SINAI, EV HİZMETLERİ İLE SERBEST MESLEK SAHİPLERİNE DUL VE YETİM SİGORTASI UYGULANMASI HAKKINDA 39 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1933

Yürürlük Tarihi : 8.11.1946

Bu Sözleşme yukarıda belirtildiği şekilde çalışanların dul ve yetimlerinin zorunlu sigortalanmasını hükme bağlamaktadır.

40. TARIM İŞYERLERİNDE ÇALIŞANLARIN ZORUNLU DUL VE YETİM SİGORTASI KONUSUNDA 40 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1933

Yürürlük Tarihi : 29.9.1949

Sözleşme, Tarım işkolunda çalışanların dul ve yetimlerinin zorunlu sigortası konusunda ayrıntılı hükümler getirmektedir.

41. GECE İŞLERİNDE KADINLARIN ÇALIŞTIRILMASI KONUSUNDA 1934 SÖZLEŞMESİNİ DEĞİŞTİREN 41 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 19.6.1934

Yürürlük Tarihi : 22.11.1936

Bu Sözleşme 1948 yılında 89 No.lu Sözleşme ile değiştirilmiş olup, 27.2.1951 tarihinden itibaren üye devletlerin onayına kapatılmıştır.

42. MESLEKİ HASTALIKLARIN TAZMİNİ HAKKINDA 42 NUMARALI SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1934

Yürürlük Tarihi : 17.6.1936

Türkiye Bu Sözleşmeyi onaylamıştır (Bak Sahife : 24)

43. DÜZ CAM LEVHALARI OTOMATİK İŞLEMLERİ KONUSUNDA 43 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1934

Yürürlük Tarihi : 13.1.1938

Düz cam Levhalarını otomatik işlemlerle üreten işyerlerinde çalışma koşulları ve özellikle çalışma saatleri bu sözleşme ile düzenlenmektedir.

44. İSTEĞİ DIŞI İŞSİZLERE ÖDENECEK YARDIMLAR KONUSUNDA 44 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 23.6.1934

Yürürlük Tarihi : 10.6.1938

Sözleşme, çalışmayı arzu edip de kendi iradeleri dışında işsiz kalanlara yapılacak ödemeleri hükme bağlamaktadır.

45. MADEN OCAKLARINDA VE YERALTI İŞLERİNDE KADINLARIN ÇALIŞTIRILMAMASI HAKKINDA 45 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1935

Yürürlük Tarihi : 30.5.1937

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak Sahife : 29)

46. KÖMÜR MADENLERİNDE ÇALIŞMANIN KISALTILMASI HAKKINDA 46 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1935

1 Eylül 1965 tarihi itibarıyla bu Sözleşme yürürlüğe girmemiş olup madenlerde çalışma saatlerini düzenlemektedir.

47. HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİNİ 40 SAATE İNDİREN 47 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 22.6.1935

Yürürlük Tarihi : 23.6.1951

Sözleşme, haftalık çalışma sürelerini 40 saate indirmektedir.

48. MALÜLLÜK, YAŞLILIK, DUL VE YETİMLERİN HAKLARININ ULUSLARARASI ALANDA KORUNMASI HAKKINDA 48 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 22.6.1935

Yürürlük Tarihi : 10.8.1938

Sözleşme, uluslararası alanda onaylanan ülkeler arasında karşılıklı malüllük, yaşlılık, dul ve yetimlerin sosyal sigorta haklarının korunmasını öngörmektedir.

49. CAM ŞİŞE İŞLERİNDE ÇALIŞMA SAATLERİN AZALTILMASI KONUSUNDA 49. NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.6.1935

Yürürlük Tarihi : 10.6.1938

Otomatik işlemlerle otomatik cam şişe imalinde çalışma saatlerinin haftada azami 42 saat olması bu sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

50. İŞÇİLERİN İŞE ALINMASINDA BAZI ÖZEL SİSTEMLERİN DENETLENMESİ KONUSUNDA 50 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 20.6.1936

Yürürlük Tarihi : 8.9.1939

Sözleşme bazı iş bulma hizmetleri için uygulama ve denetleme hükümleri getirmektedir.

51. KAMU HİZMETİNDE ÇALIŞMA SÜRELERİNİN KISALTILMASI KONUSUNDA 51 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 23.6.1936

Yürürlük Tarihi : 1.9.1965

Bu sözleşme harcamaları kamu tarafından yapılan tüm işlerde çalışma saatlerini kısıtlamakta ve bazı özel uygulamalar getirmektedir.

52. YILLIK ÜCRETİ İZİNLER KONUSUNDA 52 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.6.1936

Yürürlük Tarihi : 22.9.1939

Kamu ve özel kesimde sözleşmede belirtilen işyerlerinde yıllık ücretli izinler düzenlenmektedir.

53. TİCARET GEMİLERİNDE ÇALIŞACAKLARIN MESLEKİ YETENEKLERİ KONUSUNDA 53 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.10.1936

Yürürlük Tarihi : 29.3.1939

Ticaret iş gemilerindeki üst kademe yöneticilerinin mesleki yetenekleri bu sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

54. GEMİ ADAMLARI İÇİN ÜCRETLİ YILLIK TATİLLER KONUSUNDA 54 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.10.1936

Bu sözleşme 1 Eylül 1965 tarihi itibariyle henüz yürürlüğe girmemiştir. Ayrıca, sözleşme 1946 yılında 72 no.lu ve 1949 yılında da 91 nolu sözleşmeler ile değiştirilmiştir.

55. GEMİ ADAMLARININ HASTALIĞI, İŞ KAZASI VEYA ÖLÜMÜ KONUSUNDA 55 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.10.1936

Yürürlük Tarihi : 29.10.1939

Gemi sahiplerinin çalıştırdıkları gemi adamlarının hastalığı, iş kazası veya ölümü halinde yükümlülükleri bu sözleşme ile düzenlenmektedir.

56 GEMİ ADAMLARININ HASTALIK SİGORTASI KONUSUNDA 56 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.10.1936

Yürürlük Tarihi : 9.12.1949

Gemi adamlarının zorunlu hastalık sigortasından yararlanmaları bu sözleşme ile sağlanmıştır.

57. GEMİLERDE ÇALIŞMA SAATLERİNİN DÜZENLENMESİ KONUSUNDA 57 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.10.1936

Bu sözleşme 1 Eylül 1965 tarihi itibariyle henüz onaylanmamıştır. Ancak sözleşme 1946 yılında 76 no.lu, 1949 yılında 93 no.lu ve 1958 yılında da 109 no.lu sözleşmelerle değiştirilmiştir.

58. DENİZ İŞKOLUNDA ÇOCUKLARIN ÇALIŞTIRILMASI ASGARİ YAŞI KONUSUNDA 58 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.10.1936

Yürürlük Tarihi : 11.4.1939

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 32)

**59. SINAİ İŞYERLERİNDE ÇOCUKLARIN ÇALIŞTIRILMALARI
ASGARİ YAŞI KONUSUNDA 59 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 22.6.1937

Yürürlük Tarihi : 21.2.1941

Sözleşme, kamu ve özel kesimde sinai işyerlerinde çalıştırılacak çocukların asgari yaş haddini 15 olarak belirlemektedir.

**60. SINAİ DIŞI İŞLERDE ÇOCUKLARIN ÇALIŞTIRILMASI ASGARİ
YAŞI KONUSUNDA (DEĞİŞİK) 60 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 22.6.1937

Yürürlük Tarihi : 29.12.1950

Sözleşme, zorunlu okul yaşı ve herhalükârda 15 yaşından aşağı çocukların çalıştırılmalarını kısıtlamaktadır. Öğrenimine zarar getirmeyen ve hafif işlerde, özel izin ile 13 yaşındakilerin çalışabileceği de belirtilmektedir.

**61. TEKSTİL İŞKOLUNDA ÇALIŞMA SÜRELERİNİN
KISALTILMASI KONUSUNDA 61 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 22.6.1937

Sözleşme tekstil işkolunda çalışma sürelerini haftada 40 saat olarak belirlemekte ve ayrıca vardiyalı işyerlerinde bu sürenin haftada ortalama en çok 42 saat olabileceği hükme bağlanmaktadır.

**62. İNŞAAT İŞKOLUNDA İŞ EMNİYETİ KONUSUNDA 62 NOLU
SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 23.6.1937

Yürürlük Tarihi : 4.7.1942

Yapı ve inşaat işkollarında asgari iş emniyeti koşulları, ayrıntılı bir biçimde hükme bu Sözleşme ile bağlanmıştır.

**63. ÇALIŞMA SÜRELERİ VE ÜCRET İSTATİSTİKLERİ KONUSUNDA
63 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 20.6.1938

Yürürlük Tarihi : 22.6.1940

Madencilik, imalat, yapı, inşaat ve tarım işkollarında çalışma süreleri ile ücret istatistiklerinin yapılması Sözleşme ile öngörülmektedir.

**64. YERLİ İŞÇİLERİN İŞ SÖZLEŞMELERİ KONUSUNDA 64 NOLU
SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 27.6.1939

Yürürlük Tarihi : 8.7.1948

Bu Sözleşme özellikle kabile ve aşiretleri ilgilendiren ve yerli işçilerin iş sözleşmelerinin yapılmasını ve diğer koşullarını hükme bağlamaktadır.

65. YERLİ İŞÇİLERİN ÇALIŞTIRILMASI CEZAI HÜKÜMLER KONUSUNDA 65 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 27.6.1939

Yürürlük Tarihi : 8.7.1948

Yerli işçilerin hizmet sözleşmelerine tarafların uymaması halinde uygulanacak cezai müeyyideler bu Sözleşme ile hükme bağlamaktadır.

66. İSTİHDAM İÇİN GÖÇ KONUSUNDA 66 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1939

Bu Sözleşme 1 Eylül 1965 tarihine kadar yürürlüğe girmemiştir. Ancak 1949 yılında 97 Nolu Sözleşme ile değiştirilmiş ve bu sözleşme üye devletlerin onayına kapatılmıştır.

67. KARA TAŞITMACILIĞINDA ÇALIŞMA SAATLERİ VE DİNLENME SÜRELERİ KONUSUNDA 67 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1939

Yürürlük Tarihi : 18.3.1955

Kara Taşımacılığındaki çalışma saatleri ile dinlenme sürelerini düzenleyen bu Sözleşme 1979 yılında 153 No.lu Sözleşme ile değiştirilmiştir.

68. GEMİLERDE BESLENME KONUSUNDA 68 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 27.6.1946

Yürürlük Tarihi : 24.3.1957

Gemilerde verilecek yemek ile gıda maddeleri bu Sözleşme ile düzenlenmektedir.

69. GEMİ AHÇILARININ SERTİFİKASI KONUSUNDA 69 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 27.6.1946

Yürürlük Tarihi : 22.4.1953

Gemilerde çalıştırılacak ahçıların ve yardımcılarının mesleki yetenekleri bu Sözleşme ile belirlenmektedir.

70. GEMİ ADAMLARI İÇİN SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDA 70 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1946

Bu sözleşme 1 Eylül 1965 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmemiştir. Sözleşme ayrıntılı bir biçimde deniz işkolunda çalışanlara uygulanacak asgari sosyal sigorta haklarını belirlemektedir.

**71. GEMİ ADAMLARININ EMEKLİLİKLERİ KONUSUNDA
71 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 28.6.1946

Yürürlük Tarihi : 10.10.1962

Deniz İşkolunda çalışanlara uygulanacak emeklilik hakkı bu Sözleşme ile belirlenmektedir.

**72. GEMİ ADAMLARININ ÜCRETLİ TATİLLERİ KONUSUNDA
72 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 28.6.1946

Bu Sözleşme 1 Eylül 1965 tarihi itibariyle yürürlüğe girmemiştir. Ayrıca, 1949 yılında kabul edilen 91 No.lu Sözleşme ile değiştirilmiştir.

**73. GEMİ ADAMLARININ SAĞLIK MUAYENELERİ KONUSUNDA
73 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.6.1946

Yürürlük Tarihi : 17.8.1955

Sözleşme, Deniz İşkolunda çalışanlara uygulanacak sağlık koşulları ile gemi adamlarının tabi olacakları sağlık muayenelerini hükme bağlamaktadır.

**74. GEMİ ADAMLARININ YETENEKLERİ KONUSUNDA
74 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.6.1946

Yürürlük Tarihi : 14.7.1951

Deniz İşkolunda çalışacak gemicilerin yeteneklerinin belirtilmesi ve bu yeteneklerini tevsik edecek hüviyetlerin verilmesi hükme bağlanmaktadır.

**75. GEMİ ADAMLARINA SAĞLANACAK YER KONUSUNDA
75 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.6.1946

Bu Sözleşme, 1 Eylül 1965 tarihine kadar yürürlüğe girmemiştir. 1949 yılında 92 No.lu Sözleşme ile tadil edildiğinden bu Sözleşme üye devletlerin onayına kapatılmıştır.

**76. GEMİLERDE ÜCRETLER VE ÇALIŞMA SÜRELERİ KONUSUNDA
76 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.6.1946

Bu Sözleşme 1 Eylül 1965 tarihine kadar yürürlüğe girmemiştir. Ancak 1949 yılında 93 Nolu ve 1958 yılında da 109 Nolu Sözleşmeler ile değiştirilmiştir.

77. SANAYİDE GENÇ İŞÇİLERİN SAĞLIK MUAYENELERİ KONUSUNDA 77 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 9.10.1946

Yürürlük Tarihi : 29.12.1950

Bu Sözleşme Her tür kamu ve özel sınai işyerlerinde çalıştı-
lacak çocuklar ile genç işçilerin sağlık muayeneleri konusunda hü-
kümler getirmektedir.

78. SINAI DIŞI İŞLERDE GENÇ İŞÇİLERİN SAĞLIK MUAYENELERİ KONUSUNDA 78 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 9.10.1946

Yürürlük Tarihi : 29.12.1950

Sözleşme Kamu ve özel kesimde sanayi dışı işlerde çalıştırıl-
cak çocuklar ile genç işçilerin sağlık muayenelerini hükme bağla-
maktadır.

79. GENÇ İŞÇİLERİN GECE ÇALIŞTIRILMALARI KONUSUNDA 79 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 9.10.1946

Yürürlük Tarihi : 29.12.1950

Bu Sözleşme, Sanayi dışı işlerde çalıştırılacak çocuk ve gençler
ile ilgili hükümler getirmektedir. Buna göre akşam saat 8 ile sabah
saat 8 arasında 14 yaşından küçüklerin gece işlerinde çalıştırılmaları
yasaklanmaktadır.

80. SON MADDELERİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA 80 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 9.10.1946

Yürürlük Tarihi : 28.5.1947

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır : (Bak Sahife : 36)

81. SANAYİ VE TİCARETTE İŞ DENETİMİ KONUSUNDA 81 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 11.7.1947

Yürürlük Tarihi : 7.4.1950

Türkiye Bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 42)

82. VESAYET ALTINDAKİ TOPRAKLARDA SOSYAL POLİTİKA KONUSUNDA 82 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 11.7.1947

Yürürlük Tarihi : 19.6.1955

Bu Sözleşme, başka ülkelerin vesayetli altında bulunan Bölge-
lerde uygulanması zorunlu Sosyal Politikayı ayrıntılı bir biçimde hük-
me bağlamaktadır.

**83. VESAYET ALTINDAKİ BÖLGELERDE ÇALIŞMA
STANDARTLARI KONUSUNDA 83 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 11.7.1947

Bu Sözleşme, 1 Eylül 1965 tarihine kadar yürürlüğe girmemiş olup, 1948 yılında diğer bir sözleşme ile değiştirilmiştir.

**84. VESAYET ALTINDAKİ BÖLGELERDE TEŞKİLATLANMA
HAKKI KONUSUNDA 84 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 11.7.1947

Yürürlük Tarihi : 1.7.1953

Bu sözleşme vesayet altında bulunan bölgelerdeki teşkilatlanma hakkı ile iş uyuşmazlıklarının çözülmesini hükme bağlamaktadır.

**85. VESAYET ALTINDAKİ BÖLGELERDE İŞ DENETİMİ
KONUSUNDA 85 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 11.7.1947

Yürürlük Tarihi : 26.7.1955

Bu sözleşme, vesayet altında bulunan bölgelerdeki iş denetimi kuruluşlarını düzenlemekte ve iş müfettişlerinin çalışmalarını hükme bağlamaktadır.

**86. YERLİ İŞÇİLERİN ÇALIŞMA KOŞULLARI KONUSUNDA
86 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 11.7.1947

Yürürlük Tarihi : 13.2.1953

Vesayet altındaki bölgelerden yerli işçilerin azami hizmet sözleşmesi süreleri ve çalışma koşulları bu Sözleşme ile belirlenmektedir.

**87. TEŞKİLATLANMA HÜRRİYETİ VE BU HAKKIN KORUNMASI
KONUSUNDA 87 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 9.7.1948

Yürürlük Tarihi : 4.7.1950

Sendikal açıdan ILO'nun en önemli sözleşmelerinden biri olan bu sözleşme, tüm çalışanlara sendika kurma ve teşkilatlanma hakkını tanımakta ve ayrıca bu hakkın ne şekilde korunacağını hükme bağlamaktadır.

**88. İŞ VE İŞÇİ BULMA SERVİSLERİ KURULMASI HAKKINDA
88 SAYILI SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 9.7.1948

Yürürlük Tarihi : 10.8.1950

Türkiye, Bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 56)

**89. KADINLARIN SANAYİDE GECE ÇALIŞTIRILMALARI
KONUSUNDA 89 NOLU (DEĞİŞİK) SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 9.7.1948

Yürürlük Tarihi : 27.2.1951

Bu Sözleşme, kadınların sanayide gece saat 10 ile sabah saat 7 arasında çalıştırılmalarını yasaklamakta ve diğer saatler içinde çalıştırılmalarını hükme bağlamaktadır.

**90. SANAYİDE GENÇ İŞÇİLERİN ÇALIŞTIRILMASI KONUSUNDA
90 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 10.7.1948

Yürürlük Tarihi : 12.6.1951

Gece işlerinde 18 yaşından aşağı kişilerin çalıştırılmaları yasaklanmakta ve bu konuda bazı hükümler getirilmektedir.

**91. GEMİ ADAMLARI İÇİN ÜCRETİ TATİLLER KONUSUNDA
91 NOLU (DEĞİŞİK) SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 18.6.1949

Bu Sözleşme 1 Eylül 1965 tarihine kadar yürürlüğe girmemiştir.

**92. GEMİ ADAMLARINA KALACAK YER KONUSUNDA 92 NOLU
(DEĞİŞİK) SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 18.6.1949

Yürürlük Tarihi : 29.1.1953

Bu sözleşme gemilerde çalışanların kalacakları yer konusundaki hükümleri yeniden ve ayrıntılı bir biçimde düzenlemektedir.

**93. DENİZ İŞKOLUNDA ÜCRETLER VE ÇALIŞMA SÜRELERİ
KONUSUNDA 93 NOLU (DEĞİŞİK) SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 18.6.1949

Bu Sözleşme 1 Eylül 1965 tarihine kadar yürürlüğe girmemiş olup, 1958 yılında 109 nolu sözleşme ile değiştirilmiştir.

**94. BİR AMME MAKAMI TARAFINDAN YAPILAN MUKAVELELERE
KONULACAK ÇALIŞMA ŞARTLARI KONUSUNDA 94. NOLU
SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.6.1949

Yürürlük Tarihi : 20.9.1952

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 65)

95. ÜCRETİN KORUNMASI HAKKINDA 95 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 1.7.1949

Yürürlük Tarihi : 24.10.1952

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 74)

96. ÜCRETLİ İŞ BULMA HİZMETLERİ HAKKINDA 96 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 1.7.1949

Yürürlük Tarihi : 18.7.1951

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak S. : 83)

97. İSTİHDAM İÇİN GÖÇ KONUSUNDA 97 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 1.7.1949

Yürürlük Tarihi : 22.1.1952

Bu sözleşme çalışmak için başka ülkelere giden işçileri gönde - ren ve bunları kabul eden ülkeler açısından çeşitli düzenlemeler ge - tirmektedir.

98. TEŞKİLATLANMA VE TOPLU PAZARLIK HAKKI KONUSUNDA 98 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 1.7.1949

Yürürlük Tarihi : 18.1.1951

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak S. : 93)

99. TARIMDA ASGARİ ÜCRET TESBİTİ USÜLLERİ HAKKINDA 99 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1951

Yürürlük Tarihi : 23.8.1953

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak Sahife : 99)

100. EŞİT DEĞERDE İŞ İÇİN ERKEK VE KADIN İŞÇİLER ARASINDA ÜCRET EŞİTLİĞİ HAKKINDA 100 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 29.6.1951

Yürürlük Tarihi : 23.5.1953

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak S. : 106)

101. TARIMDA ÜCRETLİ TATİLLER KONUSUNDA 101 NOLU NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 26.6.1952

Yürürlük Tarihi : 24.7.1954

Bu sözleşme tarım sektöründe aynı bir işverenle belirli bir sü - re çalışan tarım işçilerine verilecek yıllık ücretli tatilleri düzenle - mektedir.

102. SOSYAL GÜVENLİĞİN ASGARİ NORMLARI HAKKINDA 102 SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1952

Yürürlük Tarihi : 27.4.1955

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 112)

103. ANALIK SİGORTASI KONUSUNDA 103 NOLU (DEĞİŞİK) SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1952 **Yürürlük Tarihi :** 7.9.1955

Bu sözleşme Analik sigortasının hükümlerini ayrıntılı bir biçimde yeniden düzenlemektedir.

104. YERLİ İŞÇİLERİN HİZMET SÖZLEŞMELERİ CEZÂİ HÜKÜMLERİ KONUSUNDA 104 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1955 **Yürürlük Tarihi :** 7.6.1958

Bu sözleşme yerli işçilerin hizmet Sözleşmelerinde uygulanan cezai hükümlerin kaldırılmasını sağlamıştır.

105. CEBRİ ÇALIŞTIRMANIN İLGASI HAKKINDA 105 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1957 **Yürürlük Tarihi :** 17.1.1959

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak. Sahife : 149)

106. TİCARET İŞKOLUNDA HAFTALIK DİNLENME SÜRELERİ HAKKINDA 106 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 26.6.1957 **Yürürlük Tarihi :** 4.3.1959

Bu sözleşme ile ticari işyeri ve bürolarda hafta tatilinin en az sürekli 24 saat olacağı hükme bağlanmaktadır.

107. YERLİ İŞÇİLERLE KABİLE NÜFUSLARININ KORUNMASI HAKKINDA 107 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 26.6.1957 **Yürürlük Tarihi :** 2.6.1959

Yeni bağımsızlığını kazanmış ülkelerdeki yerli işçiler ile kabileler halinde veya gruplar olarak yaşayan işçilerin haklarının birleştirilmesi ve korunması bu sözleşme ile sağlanmaktadır.

108. GEMİ ADAMLARININ KİMLİKLERİ KONUSUNDA 108 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 13.5.1958 **Yürürlük Tarihi :** 19.1.1961

Deniz işkolunda çalışanlara verilecek ulusal kimlik belgelerinin düzenlenmesi bu sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

109. DENİZ İŞKOLUNDA ÜCRETLER VE ÇALIŞMA SÜRELERİ KONUSUNDA 109 NOLU (DEĞİŞİK)SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 14.5.1958

Bu Sözleşme 1 Eylül 1965 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmemiştir.

110. PLANTASYONLARDA ÇALIŞANLAR HAKKINDA 110 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.6.1958

Yürürlük Tarihi : 22.1.1960

Büyük çiftlikler ile plantasyonlardaki çalışanların hakları ve çalışma koşulları ayrıntılı bir biçimde düzenlenmektedir.

111. İŞ VE MESLEK BAKIMINDAN AYIRIM HAKKINDA 111 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.6.1958

Yürürlük Tarihi : 15.1.1960

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak S. : 154)

112. BALIKÇILARIN ASGARİ ÇALIŞMA YAŞI HAKKINDA 112 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 19.6.1959

Yürürlük Tarihi : 7.11.1961

Bu sözleşme 15 yaşından küçüklerin balıkçı olarak çalışamıyacaklarını belirtirken diğer koşulları da hükme bağlamaktadır.

113. BALIKÇILARIN SAĞLIK MUAYENELERİ HAKKINDA 113 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 19.6.1959

Yürürlük Tarihi : 7.11.1961

Bu sözleşme balıkçılık işkolunda çalışanların bir sağlık muayenesinden geçmelerini ve çalışabilir olduklarını bir raporla tevsik etmelerini hükme bağlamaktadır.

114. BALIKÇILIK İŞKOLUNDA HİZMET SÖZLEŞMELERİ KONUSUNDA 114 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 19.6.1959

Yürürlük Tarihi : 7.11.1961

Bu sözleşme balıkçılık işkolunda çalışanların hizmet sözleşmelerinde yer alması gerekli asgari hükümleri belirlemektedir.

115. İŞÇİLERİN İYONİZAN RADYASYONLARA KARŞI KORUNMASI HAKKINDA 115 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 22.6.1960

Yürürlük Tarihi : 17.6.1962

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 160)

116. SON HÜKÜMLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ VE RAPORLARIN STANDART HALE GETİRİLMESİ KONUSUNDA 116 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 26.6.1961

Yürürlük Tarihi : 5.2.1962

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır.
(Bak Sahife : 116)

117. SOSYAL POLİTİKANIN TEMEL AMAÇLARI KONUSUNDA 117 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 22.6.1962

Yürürlük Tarihi : 23.4.1964

Hayat seviyesinin yükseltilmesine yönelik ekonomik ve sosyal bir planlamada yer alması gerekli temel amaçlar ayrıntılı bir biçimde bu sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

118. VATANDAŞLARLA VATANDAŞ OLMAYAN KİMSELERE SOSYAL GÜVENLİK KONUSUNDA EŞİT MUAMELE YAPILMASI HAKKINDA 118 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1962

Yürürlük Tarihi : 25.4.1964

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 171)

119. MAKİNALARIN GEREKLİ KORUNMA TERTİBATI KONUSUNDA 119 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.6.1963

Yürürlük Tarihi : 21.4.1965

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak Sahife : 180)

120. TİCARİ İŞYERLERİNDE SAĞLIK KOŞULLARI KONUSUNDA 120. NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 8.6.1964

Yürürlük Tarihi : 29.3.1966

Ticari işyerleri ile bürolardaki asgarî sağlık koşulları bu sözleşme ile hükme bağlanmıştır. Sözleşmenin uygulanmasındaki kısıtlamalar ancak ilgili işçi ve işveren kuruluşlarının onayına bağlı kılınmıştır.

121. İŞKAZALARI ÖDENEKLERİ KONUSUNDA 121 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 8.7.1964

Bu sözleşme işkazalarında verilmesi gerekli ödenekleri ve koşulları belirlemektedir. Sözleşmeye ek olarak meslek hastalıkları listesi ile tüm ekonomik faaliyetlerin işkollarına göre lis-

tesi verilmektedir. Meslek hastalıkları listesi 25 Haziran 1980 tarihinde yeniden düzenlenmiştir.

122. İSTİHDAM POLİTİKASIYLA İLGİLİ 122 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 9.7.1964

Yürürlük Tarihi : 15.7.1966

Türkiye bu sözleşmeyi onaylamıştır. (Bak sahife : 189)

123. YERALTI İŞLERİNDE ÇALIŞMA YAŞI KONUSUNDA 123 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 22.6.1965

Bu sözleşme yeraltı işlerinde çalıştırılacakların asgari yaşını 16 olarak belirlemekte ve kademeli olarak yükseltilmesini öngörmektedir.

124. YERALTI İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILACAK GENÇLERİN SAĞLIK MUAYENELERİ KONUSUNDA 124 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 23.6.1965

Yeraltı işlerinde çalıştırılacak 21 yaşından küçüklerin her yıl asgari bir kez sağlık muayenelerinden geçirilmeleri ve bu muayenelerin periyodik aralıklarla tekrarlanması hükme bağlanmaktadır.

125. BALIKÇILIK BELGELERİ KONUSUNDA 125 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1966

Bu sözleşme balıkçı olarak çalıştırılacak kişilere verilecek mesleki yetenek belgelerini düzenlemektedir.

126. BALIKÇI TEKNELERİNDE KALACAK YER KONUSUNDA 126 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1966

Balıkçı teknelerinde çalışanlara kalacakları yer bu sözleşme ile ayrıntılı bir biçimde hükme bağlanmaktadır.

127. TEK İŞÇİNİN TAŞIYABİLECEĞİ YÜKÜN AZAMI AĞIRLIĞI HAKKINDA 127 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 28.6.1967

Türkiye bu Sözleşmeyi onaylamış bulunmaktadır. (Bak S. : 194)

**128. MALÜLLÜK, YAŞLILIK VE DUL İLE YETİMLERİN
ÖDENEKLERİ KONUSUNDA 128 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.6.1967

Bu sözleşme ile malûllük, yaşlılık ile dul ve yetimlere yapılacak ödemeler belirlenmekte ve bu kimselerin hakları yeniden düzenlenmektedir.

129. TARIMDA İŞ DENETİMİ KONUSUNDA 129 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 25.6.1969

Sözleşme tarım sektöründe iş denetimini sağlayacak bir kuruluş oluşturulmasını hükme bağlamakta ve ayrıca iş müfettişlerinin çalışmalarını düzenlemektedir.

**130. HASTALIK VE SAĞLIK YARDIMLARI KONUSUNDA 130 NOLU
SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 25.6.1969

Bu sözleşme hastalık ve sağlık sigortalarının uygulanmasını yeniden düzenlemekte ve yapılacak ödemeleri hükme bağlamaktadır. Ayrıca sözleşmenin ekinde 1968 yılından geçerli olmak üzere işkollarının uluslararası tasnifi yer almaktadır .

**131. GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE ASGARİ ÜCRETİN
BELİRLENMESİ KONUSUNDA 131 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 22.6.1970

Bu sözleşme ile gelişmekte olan ülkelerin özel koşulları da göz-önüne alınarak asgari ücretlerin belirlenme yöntemleri hükme bağlanmaktadır.

**132. YILLIK ÜCRETİ TATİLLER KONUSUNDA 132
NOLU (DEĞİŞİK) SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 24.6.1970

Gemi adamları hariç olmak üzere tüm çalışanların yıllık ücretli tatilleri bu Sözleşme ile yeniden düzenlenmiştir.

**133. GEMİ ADAMLARINA SAĞLANACAK YER KONUSUNDA
133 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 30.10.1970

Gemilerde çalışanlara kalacak yer sağlama ile ilgili daha önce çıkarılmış sözleşmelere tamamlayıcı ek hükümler bu Sözleşme ile getirilmektedir.

**134. GEMİCİLERİN İŞ KAZALARINDAN KORUNMASI KONUSUNDA
134 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 30.10.1970

Deniz işkolunda çalışanların iş kazalarından korunmaları bu sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

**135. İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN HAKLARI KONUSUNDA 135 NOLU
SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 23.6.1971

Bu Sözleşmeyle işyerlerindeki işçi temsilcilerinin korunmaları sağlanmakta ve çalışmalarını kolaylaştırıcı hükümler getirilmektedir. Sözleşme ayrıca bu tür temsilcilere işverenlerin sağlayacağı imkânları da hükme bağlamaktadır.

136. BENZEN KONUSUNDA 136 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 23.6.1971

Bu sözleşme, hidro karbon benzen zehirlenmesine karşı korunma yöntemlerini belirlemektedir.

**137. DOK İŞLERİNDEKİ ÇALIŞMALAR KONUSUNDA 137 NOLU
SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 25.6.1973

Limanlar ve Doklarda kargo ile yüklerin yeni yöntemlerle yüklenip boşaltılmasının sosyal etkileri bu Sözleşme ile hükme bağlanmaktadır.

138. ASGARİ ÇALIŞMA YAŞI KONUSUNDA 138 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 26.6.1973

Bu sözleşme çalışma yaşını zorunlu okul yaşından ve her halukârda 15 yaşından aşağı olamayacağını hükme bağlamaktadır. Belirli işler için bu yaş bazı koşullarla 14 olarak belirlenebilecektir.

139. MESLEKİ KANSER KONUSUNDA 139 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.6.1974

Bu sözleşme, kansere yol açabilecek tüm zararlı madde ve işlemlerin işyerlerinde kullanılmasını kısıtlamakta ve yasaklamaktadır.

140. ÜCRETLİ EĞİTİM İZİNLERİ KONUSUNDA 140 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.6.1974

Mesleki' genel ve sendikal eğitim için işçilere ücretli eğitim izni verilmesini ve bunun koşullarını sözleşme hükme bağlamaktadır.

141. KIRSAL İŞÇİLERİN TEŞKİLATLANMASI KONUSUNDA 141 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 23.6.1975

Sözleşme, kırsal kesimde çalışan işçilerin teşkilâtlanmalarını hükme bağlamakta ve bu kuruluşların ekonomik ve sosyal kalkınmadaki rolüne işaret etmektedir.

142. İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ KONUSUNDA 142 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 23.6.1975

Bu sözleşme, insan kaynaklarının geliştirilmesinde mesleki eğitim ve mesleğe yöneltilme hizmetlerinin uygulanmasını hükme bağlamaktadır.

143. GÖÇMEN İŞÇİLERİN EK HAKLARINI BELİRLEYEN 143 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 24.6.1975

Sözleşme, göçmen işçilerin istismar edilmesini önleyici hükümler getirmekte ve ayrıca göçmen işçilerin eşit olanak ve uygulamalardan yararlanmalarını öngörmektedir.

144. ÜÇLÜ DANIŞMA KONUSUNDA 144 NOLU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 21.6.1976

Bu sözleşme, uluslararası çalışma standartlarının daha etkin uygulanmasını sağlamak amacıyla hükümetler ve en çok temsil kabiliyetine haiz işçi ve işveren kuruluşları arasında işbirliği ve danışma yapılmasını hükme bağlamaktadır.

**145. DENİZ İŞKOLUNDA İSTİHDAMIN SÜREKLİLİĞİ KONUSUNDA
145 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 28.10.1976

Bu Sözleşme, gemi adamlarının istihdamında devamlılığı sağlayıcı hükümler getirmektedir.

**146. GEMİCİLERİN YILLIK ÜCRETİ İZİNLERİ KONUSUNDA
146 NOLU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.10.1976

Deniz İşkolunda çalışanların yıllık ücretli tatilleri bu Sözleşme ile yeniden düzenlenmekte ve asgari olarak her yıl 30 gün izin yapmaları öngörülmektedir.

**147. TİCARET GEMİLERİNDE ASGARİ STANDARTLAR KONUSUNDA
147 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 29.10.1976

Ticaret gemilerinde çalışacaklara uygulanacak asgari koşullar ayrıntılı bir biçimde bu sözleşme ile belirtilmektedir.

148. ÇALIŞMA ORTAMI KONUSUNDA 148 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 20.6.1977

Sözleşme, tüm işyerlerinde hava kirliliği, gürültü ve titreşimin zararlarından işçilerin korunma yöntemlerini ayrıntılı bir biçimde hükme bağlamaktadır.

**149. HEMŞİRE VE HASTABAKICILARIN ÇALIŞMA
KOŞULLARI KONUSUNDA 149 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 21.6.1977

Sözleşme, onaylayan her üye ülkenin genel sağlık programı çerçevesinde hemşireler ile hastabakıcıların çalışma ve yaşama koşullarının düzenlenmesini hükme bağlamaktadır.

150. İŞ İDARESİ KONUSUNDA 150 NO.LU SÖZLEŞME

Kabul Tarihi : 26.6.1978

Sözleşme, iş yönetiminin rolü, işleyişi, kuruluşu ile ilgili yeni bir düzenleme getirmekte ve ulusal istihdam politikalarının buna göre belirlenmesini öngörmektedir.

**151. KAMU KESİMİNDE İSTİHDAM KOŞULLARININ
BELİRLENMESİ KONUSUNDA 151 NO.LU SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 24.6.1978

Bu sözleşme, kamu kesiminde çalışanların çalışma koşullarının belirlenmesi yöntemlerini düzenlemekte ve ayrıca teşkilatlanma haklarının korunmasını hükme bağlamaktadır.

**152. DOK İŞÇİLERİNİN İŞKAZALARINDAN KORUNMASI
KONUSUNDA 152 NO.LU (DEĞİŞİK) SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 26.6.1979

Bu sözleşme, daha önce aynı konuda çıkarılmış sözleşmeyi değiştirmekte ve limanlar ile doklarda çalışan işçilerin işkazalarından korunmalarını düzenlemektedir.

**153. KARA TAŞITMACILIĞINDA ÇALIŞMA VE İSTİRAHAT
SÜRELERİ KONUSUNDA 153 NO.LU (DEĞİŞİK) SÖZLEŞME**

Kabul Tarihi : 26.6.1979

Bu sözleşme aynı konuda daha önce çıkarılmış sözleşmenin bazı hükümlerini değiştirmekte ve artan kara taşımacılığını gözönüne alarak yeni düzenlemeler getirmektedir.

ILO TAVSİYE KARARLARI VE KABUL EDİLDİKLERİ YILLAR

1. İşsizlik Konusunda Tavsiye Kararı, 1919
2. Yabancı İşçilerle İlgili Uygulamada Mutekabiliyet Tavsiye Kararı, 1919
3. Guatr Hastalığının Önlenmesi Tavsiye Kararı, 1919
4. Kadın ve Çocuk İşçilerde Kurşun Zehirlenmesi Tavsiye Kararı, 1919
5. Sağlık Hizmetlerinde İş Denetimi Tavsiye Kararı, 1919
6. Beyaz Fosfor Konusunda Tavsiye Kararı, 1919
7. Balıkçılıkta Çalışma Süreleri Tavsiye Kararı, 1920
8. Göller ve Nehirlerde Su Taşımacılığında Çalışma Süreleri Tavsiye Kararı, 1920
9. Deniz İşkolunda Ulusal Yasalar İhdası Tavsiye Kararı, 1920
10. Deniz İşkolunda İşsizlik Sigortası Tavsiye Kararı, 1920
11. Tarım İşkolunda İşsizliğin Önlenmesi Tavsiye Kararı, 1921
12. Tarım İşkolunda Çalışan Kadın İşçilerin Doğum Öncesi ve Sonrası Korunmaları Konusunda Tavsiye Kararı, 1921
13. Tarım İşkolunda Kadın İşçilerin Gece Çalıştırılması Konusunda Tavsiye Kararı, 1921
14. Tarım İşkolunda Çocuk ve Genç İşçilerin Gece Çalıştırılmaları Konusunda Tavsiye Kararı, 1921
15. Tarım İşkolunda Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi Konusunda Tavsiye Kararı, 1921
16. Tarım İşçilerinin Yaşam Koşulları Konusunda Tavsiye Kararı, 1921
17. Tarım İşkolunda Sosyal Sigorta Konusunda Tavsiye Kararı, 1921
18. Ticari İşyerlerinde Hafta Tatili Konusunda Tavsiye Kararı, 1921
19. Göçmen İşçilerle İlgili İstatistiklerin ILO'ya İntikali Konusunda Tavsiye Kararı, 1922
20. İşçilerin Korunması için Çalışma Yasa ve Tüzüklerinin Uygulanmasını ve Denetimini sağlayacak İş Müfettişliği Müessesesinin Kurulması Hakkında Tavsiye Kararı, 1923
21. İşçilerin Boş Zamanlarının Değerlendirilmesi Konusunda Tavsiye Kararı, 1924
22. İşçilere Ödenecek Çeşitli Tazminatların Asgari Düzeyi Konusunda Tavsiye Kararı, 1925

23. İşçilere Ödenecek Tazminatlar Hakkında Yetki Konusunda Tavsiye Kararı, 1925
24. Meslek Hastalıklarında Yapılacak Ödemeler Hakkında Tavsiye Kararı, 1925
25. İşkazalarında Yapılacak Ödemelerin Vatandaşlar ile Vatandaş Olmayanlara Eşit Uygulanması Konusunda Tavsiye Kararı, 1925
26. Kadın Göçmenlerin Gemilerde Korunması Hakkında Tavsiye Kararı, 1926
27. Gemi Adamlarının Hakları Konusunda Tavsiye Kararı, 1926
28. Deniz İşkolunda İş Denetimi Tavsiye Kararı, 1926
29. Sağlık Sigortasının Genel Uygulanması Konusunda Tavsiye Kararı, 1927
30. Asgari Ücret Belirleme Yöntemleri Tavsiye Kararı, 1928
31. Sinaide İşkazalarının Korunması Tavsiye Kararı, 1929
32. Müharrir Makinaların İşletilmesi Sorumluluğu Hakkında Tavsiye Kararı, 1929.
33. Liman İşkolunda İş Kazalarından Korunma Mutekabiliyet Tavsiye Kararı, 1929
34. Liman İşkolunda İş Kazalarının Korunması İçin Danışma Konusunda Tavsiye Kararı, 1929
35. Mecburi Çalıştırmanın İlgası Hakkında Tavsiye Kararı, 1930
36. Mecburi Çalıştırma Yönetmelikleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1930
37. Otel ve Eğlence İşkolunda Çalışma Süreleri Tavsiye Kararı, 1930
38. Tiyatro ve Gösteri Sanatlarında Çalışma Süreleri Tavsiye Kararı, 1930
39. Hastane ve Sağlık Kurumlarında Çalışma Süreleri Tavsiye Kararı, 1930
40. Liman İşkolunda İş Kazalarından Korunma Tavsiye Kararı, 1932
41. Sınai Dışında Asgari Çalışma Yaşı Tavsiye Kararı, 1932
42. İş Bulma Kurumları Tavsiye Kararı, 1933
43. Malullük, Yaşlılık ve Dul ile Yetimler İçin Sigorta Konusunda Tavsiye Kararı, 1933
44. İşsizlik Sigortası ile İşsizlere Yapılacak Çeşitli Ödemeler Konusunda Tavsiye Kararı, 1934
45. Genç İşçiler Arasında İşsizlik Konusunda Tavsiye Kararı, 1935
46. Paralı İşbulma Hizmetlerinin Kademeli kaldırılması Konusunda Tavsiye Kararı, 1936

47. Yıllık Ücretli Tatiller Konusunda Tavsiye Kararı, 1936
48. Limanlarda Gemi Adamlarının Refahı Konusunda Tavsiye Kararı, 1936
49. Deniz İşkolunda Çalışma Süreleri Tavsiye Kararı, 1936
50. Kamu İşlerinde Uluslararası İşbirliği Konusunda Tavsiye Kararı, 1937
51. Kamu İşlerinin Ulusal Planlaması Konusunda Tavsiye Kararı, 1937
52. Sınai Aile İşyerlerinde Asgari Çalışma Yaşı Tavsiye Kararı, 1937
53. İnşaat İşkolunda İş Emniyeti Tavsiye Kararı, 1937
54. İnşaat İşkolunda İş Denetimi Tavsiye Kararı, 1937
55. İnşaat İşkolunda İş Kazalarını Önlemede İşbirliği Tavsiye Kararı, 1937
56. İnşaat İşkolunda Mesleki Eğitim Tavsiye Kararı, 1937
57. Mesleki Eğitim Konusunda Tavsiye Kararı, 1939
58. Yerli İşçilerin Hizmet Sözleşmeleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1939
59. Yerli İşçilerin İş Denetimi Tavsiye Kararı, 1939
60. Çıraklık Müessesesi Konusunda Tavsiye Kararı, 1939
61. İstihdam İçin Göç Konusunda Tavsiye Kararı, 1939
62. Ülkeler Arasında İstihdam İçin Göç Konusunda İşbirliği Tavsiye Kararı, 1939
63. Kara Taşıtmacılığında Kişisel Çalışma Karneleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1939
64. Kara Taşıtmacılığında Gece Çalışması Tavsiye Kararı, 1939
65. Kara Taşıtmacılığında Çalışma Sürelerinin Denetlenmesi Tavsiye Kararı, 1939
66. Özel Şöförlerin Dinlenme Süreleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1939
67. Gelir Güvencesi Tavsiye Kararı, 1944
68. Silahlı Kuvvetlerin Sosyal Güvencesi Konusunda Tavsiye Kararı, 1944
69. Sağlık Bakımı Konusunda Tavsiye Kararı, 1944
70. Vesayet Altındaki Bölgelerde Sosyal Politika Tavsiye Kararı, 1944
71. Savaştan Barışa Geçiş Döneminde İstihdam Konusunda Tavsiye Kararı, 1944
72. İş Bulma Hizmetleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1944
73. Kamu Hizmetlerinin Ulusal Planlaması Konusunda Tavsiye Kararı, 1944

74. Vesayet Altındaki Bölgelerde Sosyal Politika Uygulamasını Tamamlayıcı Hükümleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1945
75. Gemi Adamları Sosyal Sigortalar Antlaşmaları Tavsiye Kararı, 1946
76. Gemi Adamlarının Bakmakla Mükellef Olduğu Kişiler Hakkında Tavsiye Kararı, 1946
77. Gemi Adamlarının Mesleki Eğitimi Tavsiye Kararı, 1946
78. Gemi Adamlarının Yatak ve Yiyecek İle Müteferrik İhtiyaçları Konusunda Tavsiye Kararı, 1946
79. Çocuklar İle Genç İşçilerin Çalıştırılmaları İçin Sağlık Muayeneleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1946
80. Sınai Dışı İşlerde Genç İşçilerin Gece İşlerinde Çalıştırılmaları Konusunda Tavsiye Kararı, 1946
81. Genel İş Denetimi Tavsiye Kararı, 1947
82. Maden ve Ulaşım İşkollarında İş Denetimi Tavsiye Kararı, 1947
83. İş Bulma Hizmetleri Tavsiye Kararı, 1948
84. Kamu İhalelerinde Çalışma Hükümleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1949
85. Ücretlerin Korunması Konusunda Tavsiye Kararı, 1949
86. İstihdam İçin Göç Konusunda Tadil Edilmiş Tavsiye Kararı, 1949
87. Mesleki Yönlendirme Tavsiye Kararı, 1949
88. Yetişkinlerin Mesleki Eğitimi Tavsiye Kararı, 1950
89. Tarım İşkolunda Asgari Ücret Belirleme Tavsiye Kararı, 1951
90. Eşit İş İçin, Kadın ve Erkek İşçilere Eşit Ödeme Konusunda Tavsiye Kararı, 1951
91. Toplu İş Sözleşmeleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1951
92. Uzlaştırma ve Hakem Konusunda İsteğe Bağlı Uygulama Karar Tasarısı, 1951
93. Tarım İşkolunda Ücretli İzinler Konusunda Tavsiye Kararı, 1952
94. İşyeri Düzeyinde İşçiler ile İşveren Arasında Danışma ve İşbirliği Konusunda Tavsiye Kararı, 1952
95. Analık Korunması Konusunda Tavsiye Kararı, 1952
96. Kömür Madeni İşkolunda Asgari İstihdam Yaş Tavsiye Kararı, 1953
97. İşyerlerinde İşçi Sağlığının Korunması Konusunda Tavsiye Kararı, 1953
98. Ücretli Tatiller Konusunda Tavsiye Kararı, 1954
99. Sakatların Mesleki Rehabilitasyonu Konusunda Tavsiye Kararı, 1955

100. Gelişmekte Olan Ülkelerin Göçmen İşçilerinin Korunması Hakkında Tavsiye Kararı, 1955
101. Tarım İşkolunda Mesleki Eğitim Konusunda Tavsiye Kararı, 1956
102. İşçiler İçin Refah İmkanları Konusunda Tavsiye Kararı, 1956
103. Ticari ve Büro İşlerinde Haftalık Dinlenme Süreleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1957
104. Yerli ve Kabile İşçilerinin Yeni Bağımsızlığını Kazanmış Ülkelerde Korunmaları ve Uyumluluğu Konusunda Tavsiye Kararı, 1957
105. Gemilerdeki Ecza Dolaplarının Muhtevası Konusunda Tavsiye Kararı, 1958
106. Denizdeki Gemilere Telsiz İle Sağlık Konularında Bilgi Aktarımı Konusunda Tavsiye Kararı, 1958
107. Yabancı Bandıralı Gemilerde Çalışacak Gemi Adamları Konusunda Tavsiye Kararı, 1958
108. Gemi Adamlarının İş Emniyeti ve Sosyal Koşulları Konusunda Tavsiye Kararı, 1958
109. Deniz İşkolunda Ücretler ve Çalışma Süreleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1958
110. Plantasyon İşçilerinin Çalıştırma Koşulları Hakkında Tavsiye Kararı, 1958
111. Meslek ve İstihdamda Ayrıcalık Konusunda Tavsiye Kararı, 1958
112. İşyerlerinde Mesleki Sağlık Önlemleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1959
113. Ulusal ve İşkolu Düzeyinde Danışma Tavsiye Kararı, 1960
114. Radyasyondan Korunma Tavsiye Kararı, 1960
115. İşçi Konutları Konusunda Tavsiye Kararı, 1961
116. Çalışma Saatlerinin Azaltılması Konusunda Tavsiye Kararı, 1962
117. Mesleki Eğitim Konusunda Tavsiye Kararı, 1962
118. Aletlerin İş Kazalarına Karşı Korunması Tavsiye Kararı, 1963
119. İşveren Tarafından Hizmet Sözleşmelerinin Fesh Edilmesi Tavsiye Kararı, 1963
120. Ticari İşyerleri ve Büroları Genel Sağlık Kuralları Tavsiye Kararı, 1964
121. İş Kazaları Ödenekleri Tavsiye Kararı, 1964
122. İstihdam Politikası Tavsiye Kararı, 1964

123. Aile Sorumluluğu Olan Kadın İşçilerin İstihdamı Tavsiye Kararı, 1965
124. Yeraltı İşlerinde Asgari İstihdam Yaşı Tavsiye Kararı, 1965
125. Yeraltı İşlerinde Genç İşçilerin Çalıştırılmaları Tavsiye Kararı, 1965
126. Balıkçıların Mesleki Eğitimi Konusunda Tavsiye Kararı, 1966
127. Gelişmekte Olan Ülkelerde Kooperatifler Konusunda Tavsiye Kararı, 1966
128. Bir İşçi Tarafından Taşınabilecek Azami Yük Hakkında Tavsiye Kararı, 1967
129. İşyerlerinde İşveren ile İşçiler Arasında Haberleşme Konusunda Tavsiye Kararı, 1967
130. İşyerlerinde Şikayetlerin Çözümlemesine Yönelik Uygulamalar Konusunda Tavsiye Kararı, 1967
131. Malûllük, Yaşlılık ile Dul ve Yetimlere Yapılacak Ödemeler Konusunda Tavsiye Kararı, 1967
132. Tarım İşkolunda Çalışanların Hayat ve Yaşam Koşullarının Geliştirilmesi Konusunda Tavsiye Kararı, 1968
133. Tarım İşkolunda İş Denetimi Konusunda Tavsiye Kararı, 1969
134. Sağlık Bakımları ile Hastalık Yardımları Konusunda Tavsiye Kararı, 1969
135. Gelişmekte Olan Ülkeler Başta Olmak Üzere Asgari Ücret Belirleme Yöntemleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1970
136. Kalkınma Amacı ile Gençler İçin Özel İstihdam ve Eğitim Uygulamaları Konusunda Tavsiye Kararı, 1970
137. Gemi Adamlarının Mesleki Eğitimi Karar Tasarısı, 1970
138. Denizde ve Limanlarda Gemi Adamlarının Refahı Konusunda Tavsiye Kararı, 1970
139. Gemilerdeki Teknolojik Gelişmeler Sonucu Ortaya Çıkan İstihdam Sorunları Konusunda Tavsiye Kararı, 1970
140. Gemilerde Mürettebatın Kaldığı Yerler ile Diğer Bazı Yerlerin Havalandırılması Konusunda Tavsiye Kararı, 1970
141. Gemilerde Mürettebatın Kaldığı ve Çalıştığı Yerlerde Zararlı Gürültülerin Denetimi Konusunda Tavsiye Kararı, 1970
142. Gemi Adamlarının Meslek ve İş Kazalarından Korunmaları Tavsiye Kararı, 1970
143. İşyerlerindeki İşçi Temsilcilerine Sağlanacak Olanaklar ve Bunların Korunmaları Tavsiye Kararı, 1971

144. Benzen Zehirlenmelerine Karşı Korunma Konusunda Tavsiye Kararı, 1971
145. Tahmil ve Tahliye İşlerindeki Son Teknolojik Gelişmelerin Sosyal Etkileri Konusunda Tavsiye Kararı, 1973
146. Çalışma Hayatına Girişte Asgari Yaş Haddi Konusunda Tavsiye Kararı, 1973
147. Mesleki Kansere Karşı Korunma Yöntemleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1974
148. Ücretli Eğitim İzinleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1974
149. Kırsal Kesim İşçilerinin Teşkilatlanması ve Ekonomik ve Sosyal Kalkınmadaki Roller, 1975
150. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesinde Mesleki Eğitim ve Yönlendirmenin Rolü, 1975
151. Göçmen İşçilerle İlgili Tavsiye Kararı, 1975
152. Genç Gemi Adamlarının Korunması Konusunda Tavsiye Kararı, 1976
153. Deniz İşkolunda Çalışanların İstihdamının Sürekliliği Konusunda Tavsiye Kararı, 1976
154. Uluslararası Çalışma Standartları ile ILO Çalışmalarını Geliştirmek İçin Üçlü Danışma Yöntemleri Konusunda Tavsiye Kararı, 1976
155. Ticari Gemilerde Koşulların Geliştirilmesi Konusunda Tavsiye Kararı, 1976
156. Hava Kirliliği, Gürültü ve Toza Karşı İşçilerin Korunması Tavsiye Kararı, 1977
157. Hemşireler ile Hasta Bakıcıların Çalışma ve Yaşam Koşullarının Geliştirilmesi Tavsiye Kararı, 1977
158. İş İdaresi Kuruluşlarının Rolü ve Çalışmaları Konusunda Tavsiye Kararı, 1978
159. Kara Taşıtmacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Süreleri Tavsiye Kararı, 1979
160. Liman ve DOK İşlerinde İş Emniyeti ve Sağlık Konularında Tavsiye Kararı, 1979
161. Yaşlı İşçiler : Çalışmaları ve Emeklilik Konusunda Tavsiye Kararı, 1980

TÜRK-İŞ Bilgi Merkezi

5 3 5 3
341.1 ULU 1980